

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "ОБЛІК І АУДИТ"

галузь знань: 07 "Управління та адміністрування"

спеціальність: 071 "Облік і оподаткування"

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА АНАЛІЗ
ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

здобувача: Ковальової Анни Володимирівни _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент Коршикова Р.С. _____

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

В.о. завідувача кафедри: к.е.н., доцент Степаненко О.І.
_____

Київ – 2023

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 129 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 111 сторінках друкованого тексту. Робота містить 21 таблицю, 24 рисунки, список використаних джерел зі 100 найменувань, додатки.

«Формування системи обліку основних засобів та аналіз ефективності їх використання»

Об'єкт дослідження: система бухгалтерського обліку основних засобів підприємства та їх аналіз.

Предмет дослідження: організаційні та методичні аспекти побудови системи бухгалтерського обліку та аналізу основних засобів підприємства.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної магістерської роботи: дослідити теоретичні і практичні засади побудови системи бухгалтерського обліку основних засобів, здійснити аналіз стану, динаміки та ефективності використання основних засобів та запропонувати напрямки вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення інформаційних потреб користувачів.

Відповідно до поставленої мети визначені такі *завдання*:

- дослідити існуючі підходи до сутності дефініції «основні засоби» та уточнити економічний зміст даного поняття;
- з'ясувати та доповнити класифікаційну структуру основних засобів;
- опрацювати нормативно-правове забезпечення щодо обліку основних засобів та сформулювати пропозиції щодо його удосконалення;
- розглянути методикау визнання та оцінювання основних засобів;
- проаналізувати облікову політику ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції» в частині організації обліку основних засобів та надати рекомендації щодо покращення її положень;

- дослідити порядок документування господарських операцій з основними засобами на досліджуваному підприємстві та внести пропозиції щодо удосконалення даного процесу;
- окреслити алгоритм відображення операцій з основними засобами в системі рахунків бухгалтерського обліку;
- розглянути процес інвентаризації основних засобів на обраному підприємстві та методику відображення її результатів в системі бухгалтерського обліку;
- визначити організаційно-методичні аспекти здійснення аналізу основних засобів;
- провести аналітичне дослідження динаміки, структури, технічного стану, руху та використання основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізований бетон», на основі чого виявити існуючі проблеми та надати пропозиції щодо їх усунення.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в узагальненні та покращенні теоретико-методичних підходів щодо обліку та аналізу основних засобів, зокрема, запропоновані в ході дослідження рекомендації направлені на впорядкування та уточнення понятійного апарату, розширення класифікаційної структури, гармонізацію положень НП(С)БО 7 відповідно до норм міжнародних стандартів фінансової звітності, поліпшення облікової політики розглянутого підприємства, вдосконалення первинного та поточного обліку, покращення стану основних засобів досліджуваного суб'єкта господарювання та підвищення ефективності їх використання.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2022 – 2023.

Рік захисту роботи – 2023.

Ключові слова: основні засоби, класифікаційні ознаки, визнання, оцінювання, амортизація, нормативно-правове забезпечення, облікова політика, документування, переоцінка, зменшення корисності, облік на стадіях життєвого циклу, інвентаризація, методика аналізу, ефективність використання.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	7
1.1. Поняття та класифікація основних засобів підприємства для цілей обліку та аналізу.....	7
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів підприємства....	18
1.3. Особливості визнання та оцінки основних засобів підприємства	27
Висновки до розділу 1	38
РОЗДІЛ 2	41
2.1. Формування облікової політики в частині організації обліку основних засобів	41
2.2. Документальне оформлення операцій із основними засобами	47
2.3. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.....	55
2.4. Особливості інвентаризації основних засобів та облік її результатів	72
Висновки до розділу 2	79
РОЗДІЛ 3	81
3.1. Мета, завдання, методи та етапи аналізу основних засобів.....	81
3.2. Аналіз стану та руху основних засобів	86
3.3. Аналіз ефективності використання основних засобів.....	97
Висновки до розділу 3	105
ВИСНОВКИ	107
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	114
ДОДАТКИ	130

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах розвитку ринкових відносин стабільно позитивна динаміка функціонування вітчизняних суб'єктів підприємницької діяльності фондомістких галузей виробництва тісно пов'язана з ефективністю управління основними засобами, що прямо залежить від рівня якості формування їх обліково-аналітичного забезпечення. Стан основних засобів та ступінь ефективності їх використання визначає технологічний рівень виробничих потужностей промислових підприємств, впливає на конкурентоспроможність виготовленої продукції, економічний, технічний й інвестиційний потенціал установи та в цілому на темпи і масштаби розвитку фінансово-господарської діяльності. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває питання побудови раціональної системи обліку основних засобів та дієвого механізму комплексного аналізу їх формування, використання та відтворення. Саме точна, достовірна, прозора та своєчасно одержана релевантна обліково-аналітична інформація є основою для розробки та прийняття важливих оперативних та інвестиційних рішень у сфері управління матеріально-технічною базою підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теоретичних основ та методологічних підходів до проблем обліку та аналізу основних засобів не втрачають своєї актуальності й дотепер залишаються дискусійними поміж значної кількості як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, серед яких Бондар М.І., Гамова О.В., Зінченко О.В., Єршова Н.Ю., Касич А.О., Кафка С.М., Колісник Н.А., Коршикова Р.С., Кухта К.О., Мулик Т.О., Озеран А.В., Покин'єчерда В.В., Попова В.Д., Самбурська Н.І., Степаненко О.І., Череп О.Г., Шарманська В.М., Шендригоренко М.Т., Шум М.А., Яцунська О.С., Haritha A., Divya K., Sebastian Flostoiu, Marius Milandru, Diah Aryati Prihartini, Early Armein, Hafis Hajiyev, Thi Hue Dang, Thi Dieu Thu Nguyen та інші. Однак залишаються не до кінця розкритими та потребують ґрунтовного дослідження питання класифікації основних засобів, їх нормативного регулювання, документування, побудови

облікової політики, аналітичної і синтетичної системи бухгалтерського обліку та здійснення економічного аналізу стану та ефективності їх використання.

Мета. Дослідити теоретичні і практичні засади побудови системи бухгалтерського обліку основних засобів, здійснити аналіз стану, динаміки та ефективності використання основних засобів та запропонувати напрямки вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення інформаційних потреб користувачів.

Для досягнення поставленої мети визначені поставлені наступні *завдання*:

- дослідити існуючі підходи до сутності дефініції «основні засоби» та уточнити економічний зміст даного поняття;
- з'ясувати та доповнити класифікаційну структуру основних засобів;
- опрацювати нормативно-правове забезпечення щодо обліку основних засобів та сформулювати пропозиції щодо його удосконалення;
- розглянути методичку визнання та оцінювання основних засобів підприємства;
- проаналізувати облікову політику ПрАТ «Гніванський завод спеціалізований бетон» в частині організації обліку основних засобів та надати рекомендації щодо покращення її положень;
- дослідити порядок документування господарських операцій з основними засобами на досліджуваному підприємстві та внести пропозиції щодо удосконалення даного процесу;
- окреслити алгоритм відображення операцій з основними засобами в системі рахунків бухгалтерського обліку;
- розглянути процес інвентаризації основних засобів на обраному підприємстві та методичку відображення її результатів в системі бухгалтерського обліку;
- визначити організаційно-методичні аспекти здійснення аналізу основних засобів;

- провести аналітичне дослідження динаміки, структури, технічного стану, руху та використання основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону», на основі чого виявити існуючі проблеми та надати пропозиції щодо їх усунення.

Об'єкт дослідження. Система бухгалтерського обліку основних засобів підприємства та їх аналіз.

Предмет дослідження. Організаційні та методичні аспекти побудови системи бухгалтерського обліку та аналізу основних засобів підприємства.

Методи дослідження. В процесі дослідження застосовувався комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: індукції, дедукції, пізнання та систематизації для розкриття сутності основних засобів, їх класифікації, нормативно-правового забезпечення та особливостей визнання і оцінювання, спостереження, порівняння, моделювання та узагальнення для вивчення облікової політики, документування операцій з основними засобами, методики їх аналітичного і синтетичного обліку та алгоритму проведення інвентаризації, аналізу, синтезу, формалізації та групування для визначення організаційних аспектів аналізу основних засобів, дослідження їх складу, стану, руху та ефективності використання, графічний метод для подання інформації у вигляді таблиць, рисунків і графіків.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в узагальненні та покращенні теоретико-методичних підходів щодо обліку та аналізу основних засобів, зокрема, запропоновані в ході дослідження рекомендації направлені на впорядкування та уточнення понятійного апарату, розширення класифікаційної структури, гармонізацію положень НП(С)БО 7 відповідно до норм міжнародних стандартів фінансової звітності, поліпшення облікової політики розглянутого підприємства, вдосконалення первинного та поточного обліку, покращення стану основних засобів досліджуваного суб'єкта господарювання та підвищення ефективності їх використання.

Інформаційна база дослідження представлена нормативно-правовими актами, працями вітчизняних та зарубіжних вчених, документацією та звітністю ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону».

Апробація результатів дослідження. Тези доповіді за темою «Аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства» були оприлюднені на XIV Міжнародній науково-практичній конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів «Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах глобалізації економіки» (м. Луцьк: ЛНТУ, 5 листопада 2022 р.), тези доповіді за темою «Амортизація основних засобів як інструмент впливу на величину податку на прибуток підприємств» були оприлюднені на VIII Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку» (м. Київ: КНЕУ, 11 травня 2023 р.), тези доповіді за темою «Порівняльна характеристика обліку амортизації основних засобів за НП(С)БО 7 та МСБО 16» були оприлюднені на XI Міжнародній науково-практичній конференції «Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції» (м. Одеса: ОНЕУ, 18 травня 2023 р.).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

1.1. Поняття та класифікація основних засобів підприємства для цілей обліку та аналізу

У сучасних умовах господарювання основні засоби займають домінуючі позиції в частині активів переважної більшості підприємств. Формуючи матеріально-технічну базу, вони являють собою основу стабільного функціонування суб'єктів господарювання, а також виступають важливим елементом їх ресурсного потенціалу.

Дефініція «основні засоби» в науковій літературі трактується по-різному та налічує чимало варіантів визначення її економічного змісту. Тому виникає необхідність упорядкувати понятійний апарат щодо цієї облікової категорії, оскільки відсутність чітко окресленого змістовного наповнення не дозволяє обґрунтовано та повно вивчити обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами, яке, в свою чергу, являє собою інтегровану систему обліку та аналізу для формування інформації в процесі реалізації управлінських завдань.

Досліджувати сутність поняття «основні засоби» доцільно в двох напрямках: на основі результатів праць провідних науковців та за допомогою чинних законодавчих норм.

На думку Кухти К.О. та Орошан Т.А., «основні засоби підприємства – це уречевлена частина виробничих ресурсів підприємства, що функціонує у виробничому процесі тривалий час, не змінює при цьому своєї натуральної форми і розмірів, а свою вартість переносить на вартість готової продукції поступово, шляхом амортизаційних відрахувань» [1, с. 107].

Група дослідників (Шарко М.В., Прохорчук С.В. та Адвокатова Н.О.) стверджують, що «основні засоби представляють собою частину багаторазового використовуваного майна і складають основу матеріально-технічної бази підприємства. До основних засобів відносяться об'єкти, які призначені для виробництва продукції та здатні приносити організації економічні вигоди протягом не менш 12 місяців» [2, с. 172].

Шум М.А., Чуприна Л.В. і Хільська А.О. наводять одне з найбільш вичерпних визначень, характеризуючи категорію «основні засоби», як «...матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та частинами переносять свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, надані послуги або товар» [3, с. 21].

З точки зору Вовк О.М., «основні засоби – це матеріальні активи різного роду, що становлять основу для створення капіталу, функціонуючи тривалий час» [4, с. 146]. Також з огляду на наукові розробки попередників у своїй роботі вона доповнює наведене визначення рядом економічних ознак, які притаманні цій обліковій категорії, та додає, що «...основні засоби – це вартісно виражені ресурси, які формуються та використовуються суб'єктами господарювання для застосування для виробничих, збутових процесів, надання в оренду чи заставу, для здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше одного року чи визначається межами операційного циклу понад один рік, вартість яких зменшується в процесі використання» [4, с. 146].

Гамова О.В., Козачок І.А. та Майна А.В. найоптимальнішим вважають визначення основних засобів, як «...результату людської діяльності, вираженого у матеріальній цінності, який використовується підприємством більш ніж один рік і поступово переносить свою вартість на виготовлену продукцію (надані послуги) у

вигляді амортизаційних відрахувань, зберігаючи свою натуральну форму» [5, с. 81].

Стемковська І.В. і Герчанівська С.В. визначають основні засоби, як «...матеріальні активи, які придатні для використання в процесі господарської діяльності підприємства (установи, організації) та втрачають свою вартість частково шляхом перенесення її на новостворений продукт, очікуваний термін використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він більший за рік)» [6, с. 348].

На думку Ковальчук Н.О. та Побіжан Т.А., основні засоби являють собою «...засоби праці, які використовуються у виробництві протягом тривалого часу. Важливим доповненням є те, що основні засоби повністю і багаторазово беруть участь у процесі виробництва та переносять свою вартість на готову продукцію частинами, по мірі зносу» [7, с. 911-912].

Мішура В.Б. і Спіцина А.Є. термін «основні засоби» трактують як «...частину постійного виробничого капіталу, яка виступає у формі засобів праці та поступово, протягом багатьох виробничих циклів, переносить свою вартість на виготовлений продукт» [8, с. 150].

В своїх визначеннях дослідники в основному акцентують увагу на наступних аспектах:

- матеріальності основних засобів;
- термінах їх використання;
- незмінності матеріальної форми;
- особливостях призначення;
- способі перенесення вартості.

Таким чином, у наведених цитатах науковців наскрізно простежуються спільні думки та схожі висловлювання.

Але тим не менш, проаналізувавши тлумачення науковців, можна дійти висновку, що вчені все ж таки нетотожно визначають досліджуване поняття: більшість із них основні засоби називають «матеріальними активами», деякі ідентифікують їх як «основу матеріально-технічної бази підприємства» або

«частину постійного виробничого капіталу»; одні ототожнюють їх із «засобами праці», а інші прирівнюють до «виробничих ресурсів».

Це існуюче на перший погляд протиріччя можна пояснити тим, що між вказаними категоріями існує ієрархічний зв'язок. Так, основні засоби входять до складу необоротних активів, і разом з певними видами оборотних активів (наприклад, малоцінні швидкозношувані предмети) формують засоби праці, що в свою чергу разом з предметами праці (приміром, сировина і матеріали) являють собою засоби виробництва, тобто іншими словами – виробничий або фізичний капітал, який в поєднанні із засобами обігу (для прикладу, готова продукція) становлять матеріальні ресурси підприємства.

Зі сторони законодавчого регулювання найважливішою ознакою дефініції «основні засоби» є перевірка їх на відповідність сутності категорії «активи». Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» (далі – Закон України № 996-XIV) активи визначаються як «ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому» [9, ст. 1].

Сутність поняття «основні засоби» як економічної категорії докладно розкривається в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (далі – НП(С)БО), Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (далі – МСБО) та Податковому кодексі України (далі – ПКУ) (рис. 1.1).

Як видно з рис. 1.1, трактування сутності основних засобів в національному та міжнародному облікових стандартах є майже ідентичними. Це пов'язано з тим, що вимоги вітчизняних нормативних документів розроблялися на основі положень Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Також потрібно зауважити, що ПКУ на відміну від національного та міжнародного стандартів у сфері бухгалтерського обліку встановлює вартісний критерій віднесення необоротних активів до складу основних засобів для розрахунку амортизації платниками податку на прибуток, які розраховують тимчасові податкові різниці. За допомогою цієї вартісної межі в податковому

обліку розмежовуються основні засоби та малоцінні необоротні матеріальні активи.

Нормативні документи	Визначення
<p>НП(С)БО 7 «Основні засоби»</p>	<p>Основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, виконання робіт і надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)</p>
<p>МСБО 16 «Основні засоби»</p>	<p>Основні засоби – це матеріальні об’єкти, що їх:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.
<p>ПКУ</p>	<p>Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв’язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)</p>

Рисунок 1.1 – Визначення поняття «основні засоби» в нормативно-правових актах

Джерело: побудовано на основі [10, п. 4; 11, п. 6; 12, пп. 14.1.138]

Дефініцію «основні засоби» часто ототожнюють із поняттям «основні фонди».

Термін «основні фонди» використовувався ще за радянських часів в умовах планової економіки. Наразі «основні фонди», як правило, вживаються в контексті економічного аналізу.

Дане поняття раніше застосовувалося в податковому законодавстві, однак було частково ліквідовано заміною на дефініцію «основні засоби», яка в умовах ринкової економіки є більш актуальною та доцільною для використання саме в цілях бухгалтерського обліку.

На відміну від облікових стандартів та ПКУ, у Господарському кодексі України (далі – ГКУ) основні засоби досі окреслюються як «основні фонди», до яких, як зазначається в статті 139, віднесено «будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання» [13, ч. 3, ст. 139].

Тобто в даному випадку законодавцем ототожнюються поняття «основні засоби» та «основні фонди», що спричиняє розбіжності в термінології.

Таким чином, основна відмінність «основних засобів» від «основних фондів» полягає в тому, як застосовуються ці поняття і в якій сфері та в якому контексті використовуються.

На основі проаналізованих підходів щодо визначення сутності досліджуваного об'єкта пропонується така її авторська інтерпретація: основні засоби – це частина матеріальних активів підприємства, яка являє собою засоби праці, що використовуються як під час провадження господарської діяльності, так і в процесі реалізації невикробничих функцій протягом терміну, що перевищує один рік або операційний цикл, якщо він довший за рік, здійснюючи перенесення своєї вартості на виготовлену продукцію (надані послуги) шляхом амортизаційних відрахувань, при цьому зберігаючи свою натуральну форму.

Класифікація як інструмент групування елементів за спільними функціональними ознаками і властивостями являє собою фундаментальне підґрунтя для формування раціональної системи обліку основних засобів на підприємстві та їх подальшого аналізу.

Якісно побудована класифікаційна модель основних засобів у відповідності до особливостей діяльності суб'єкта господарювання є запорукою належної організації аналітичного обліку, оперативності проведення інвентаризації та коректності відображення її результатів, достовірності та об'єктивності формування показників податкового обліку, правильності здійснення переоцінок, точності при нарахуванні амортизації, а також загалом своєчасності подання важливої інформації для управлінського персоналу щодо результатів аналізу руху та технологічного стану основних засобів, ефективності

їх використання та ступеня забезпеченості ними, що дозволяє приймати обґрунтовані стратегічні рішення для розвитку бізнесу та планувати подальшу діяльність на довгостроковій основі.

З метою більш детального та всебічного вивчення об'єкта дослідження варто з'ясувати, а також систематизувати класифікаційні особливості основних засобів за різними ознаками.

Загальноприйняті способи групування основних засобів для цілей бухгалтерського обліку за національними стандартами регламентує НП(С)БО 7, що представлено на рис. 1.2. Тобто у національному стандарті до основних засобів відносяться не тільки безпосередньо основні засоби, а й група інших необоротних матеріальних активів. Залишкова вартість саме цих видів необоротних активів формує статтю «Основні засоби» у Балансі.

Рисунок 1.2 – Класифікація основних засобів згідно з НП(С)БО 7

Джерело: побудовано на основі [10, п. 5]

Необхідно зауважити, що НП(С)БО 7 не включає до групи основних засобів інвестиційну нерухомість, яка у фінансовій звітності також відокремлюється та відображається в окремій статті під відповідною назвою «Інвестиційна нерухомість». Однак згідно з Інструкцією про застосування Плану

рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (далі – Інструкція № 291) даний об'єкт обліковується на субрахунку 100 «Інвестиційна нерухомість», який входить в склад рахунку 10 «Основні засоби» [14]. З цього можна зробити висновок, що інвестиційна нерухомість – це лише формально основний засіб, що утримується з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не задля використання у виробництві, постачання товарів, надання послуг або в адміністративних цілях.

Порівняно з НП(С)БО 7 у МСБО 16 наводиться більш спрощена узагальнена класифікація основних засобів, в якій зазначені активи поділені на класи. Як видно з рис. 1.3, МСБО 16 на відміну від НП(С)БО 7 не встановлює чітку регламентацію, а тільки окреслює орієнтовані приклади окремих класів основних засобів, які несуть рекомендаційний характер та можуть стати основою для розробки підприємством власної класифікаційної моделі. Ще однією відмінністю є те, що у міжнародній практиці малоцінні матеріальні довгострокові активи не прийнято вважати основними засобами, вони підлягають списанню на витрати поточного періоду [15, с. 38].

Рисунок 1.3 – Класифікація основних засобів відповідно до МСБО 16

Джерело: побудовано на основі [11, п. 37]

Для цілей нарахування амортизації існує інший підхід щодо класифікації основних засобів, передбачений ПКУ. Відповідно до зазначеного нормативного документу виокремлено 16 груп з відповідним мінімально допустимим строком використання для кожної (рис. 1.4).

Рисунок 1.4 – Групування основних засобів згідно з ПКУ

Джерело: побудовано на основі [12, пп. 138.3.3]

Проаналізувавши наведені в ПКУ положення щодо визначення та класифікації основних засобів, можна стверджувати наступне: земельні ділянки, бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи та природні ресурси хоч і згадуються в розглянутій класифікаційній структурі, однак в податковому обліку основними засобами не являються, про що також свідчить відсутність встановлених мінімальних строків їх експлуатації на рис. 1.4.

Окрім законодавчо впорядкованого розподілу основних засобів за цільовим призначенням та натурально-матеріальним складом, існує ряд інших найбільш поширених класифікаційних ознак, згідно з якими основні засоби систематизують за найсуттєвішими властивостями для потреб бухгалтерського обліку та аналізу (рис. 1.5).

Поділ за ознакою функціонального призначення є особливо важливим для ведення податкового обліку, так як передбачає розмежування основних засобів за двома групами: виробничі, які задіяні у процесах господарської діяльності самого

підприємства, та невиробничі, амортизація яких не зменшує об'єкт оподаткування податком на прибуток, оскільки такі активи призначені для виконання соціально-культурних і побутових функцій суб'єкта господарювання.

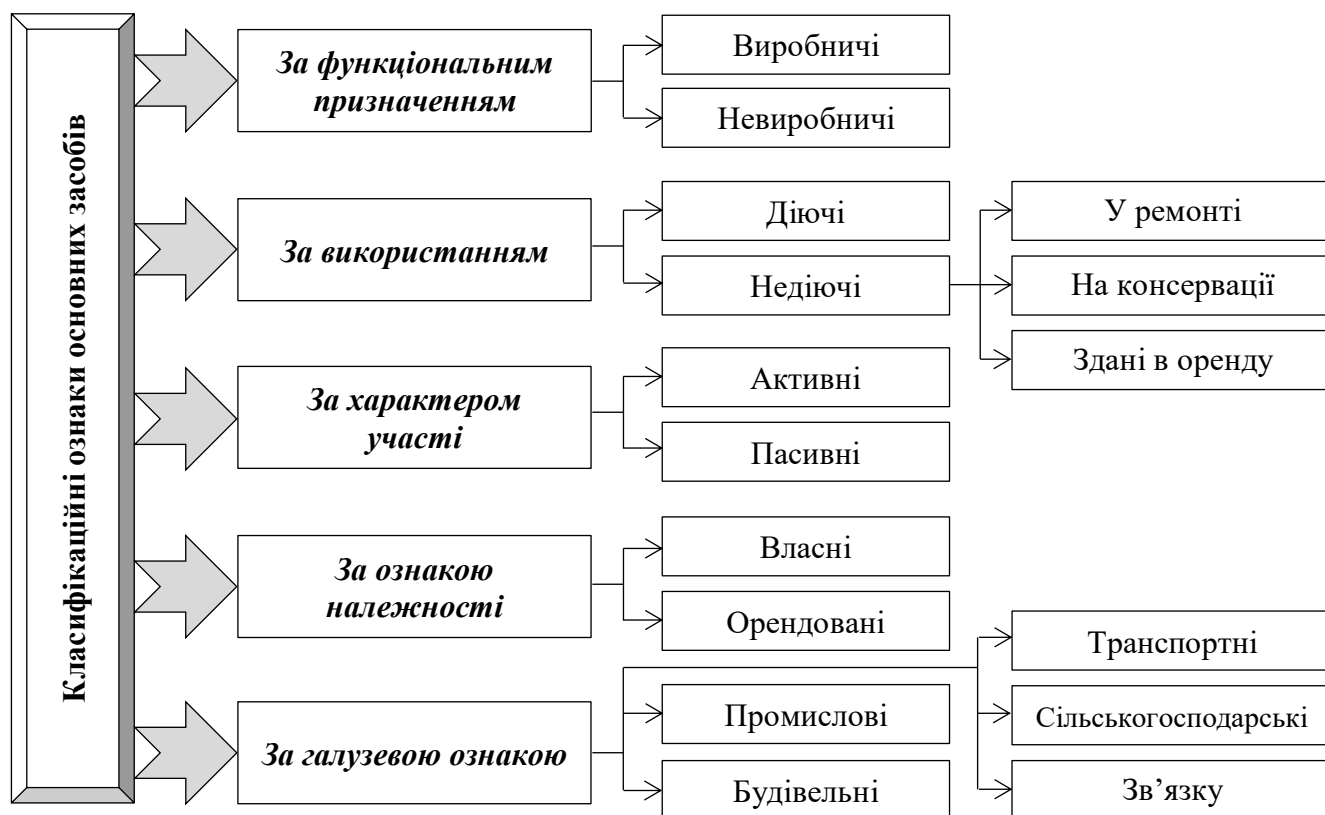

Рисунок 1.5 – Типові класифікаційні ознаки основних засобів

Джерело: побудовано автором за інформацією [16, с. 148-151; 17, с. 140-145]

За характером використання виділяють діючі основні засоби, які використовуються на підприємстві в даний період часу, та недіючі, тобто такі, що перебувають на консервації, в ремонті або є переданими в оренду.

Розподіл основних засобів на активні та пасивні потрібний для відокремлення об'єктів, які мають вплив на предмети праці під час виробничого процесу, від тих, що призначені для забезпечення нормальних умов його перебігу.

За належністю підприємству основні засоби бувають власними або орендованими. Особливістю відображення орендованих основних засобів в бухгалтерському обліку є те, що вони перебуватимуть на балансі в орендодавця та на позабалансовому рахунку орендаря, тим самим унеможлиблюється подвійний облік одних і тих самих об'єктів.

За галузевою ознакою наведена класифікація не є вичерпною та може поглиблюватися за рахунок урахування специфіки діяльності підприємства.

Класифікаційні властивості, на яких здебільшого акцентують увагу науковці, пропонуємо доповнити ще однією важливою ознакою – «групування за сегментами діяльності», відповідно до якої основні засоби розподіляються між виокремленими звітними сегментами. Зокрема, об'єкти можна систематизувати за приналежністю до господарського сегменту (залежно від того, у виготовленні якого виду продукції вони задіяні, або за яким центром відповідальності вони закріплені), географічного сегменту (в залежності від місця знаходження (розташування) таких активів підприємства або їх приналежності до окремих ринків збуту), а у випадку одночасного використання основного засобу кількома сегментами діяльності, його відповідно до п. 26 НП(С)БО 29 відноситимуть до того звітного сегменту, до витрат якого включатиметься сума амортизації за таким необоротним активом [18, п. 26]. Однак було б більш доцільно розподіляти вартість основних засобів між сегментами, в яких вони використовуються, пропорційно загальній сумі прямих витрат на виробництво продукції [19, с. 268].

В такий спосіб додаткова систематизація даних за заданою ознакою дозволить більш детально оцінювати основні засоби, аналізувати ступінь їх зносу, відстежувати рух, визначати напрямки капітальних інвестицій на підприємстві, особливо в частині витрат на капітальний ремонт, поліпшення, вдосконалення, модернізацію таких активів у розрізі їх сегментів. Зазначений поділ надає можливість полегшити облік, контроль та аналіз основних засобів, особливо на виробничих підприємствах, які мають значні виробничі потужності та розгалужену організаційну структуру.

Виходячи з усього вищезазначеного, затверджений нормативно-правовими актами поділ призначений для синтетичного обліку основних засобів, а запропоновані варіативні класифікаційні переліки безпосередньо дозволяють розширити стандартний набір синтетичних рахунків та є основою для створення системи аналітичного обліку основних засобів, який є більш інформативним та

дає змогу задовольнити потреби управлінського персоналу в повних деталізованих даних.

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів підприємства

Процес організації та ведення бухгалтерського обліку регламентується багаторівневою системою нормативно-правового забезпечення, яка активно формувалася протягом останніх десятиліть і дотепер продовжує реформуватися.

Облікова нормативно-правова база в сфері бухгалтерського обліку представлена сукупністю законодавчих та підзаконних актів, які мають власне цільове призначення та регуляторне спрямування. Затвердження такої законодавчої документації направлене на створення нормативного поля для правомірного, достовірного та ефективного функціонування системи бухгалтерського обліку на підприємстві. Нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів можна представити чотирирівневою моделлю, що побудована за принципом ієрархічної підпорядкованості, охоплюючи на кожному рівні ряд документів (рис. 1.6).

Отже, нормативно-правова база, яка слугує регуляторним інструментом обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами, складається з чотирьох рівнів: законодавчого, нормативного, методичного та організаційного-розпорядчого.

Перший рівень має назву «законодавчий», оскільки визначається законами та кодексами, що мають найвищу юридичну силу.

Так, Закон України № 996-XIV виступає першочерговим законодавчим актом для потреб ведення обліку на підприємстві. Ним закладаються правові основи порядку організації бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності. Одне з положень даного закону, закріплюючи право суб'єктів

господарювання на самостійне складання облікової політики та правил документообігу, обумовлює виокремлення четвертого рівня нормативного забезпечення [9, п. 5 ст. 8].

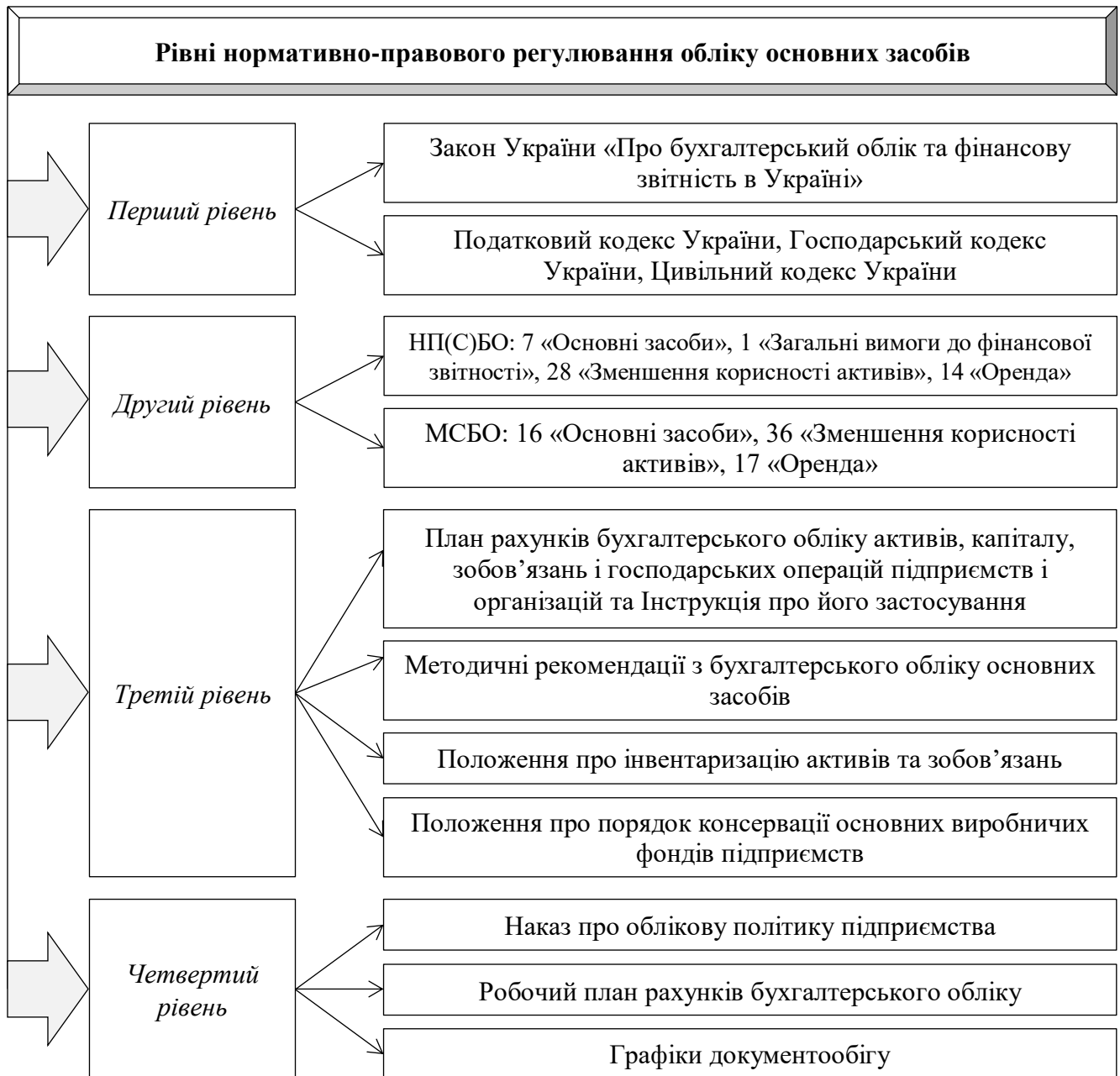

Рисунок 1.6 – Система нормативно-правового забезпечення обліку основних засобів

Джерело: побудовано автором за інформацією [20, с. 64; 21, с. 108]

В свою чергу нормами ПКУ регулюються відносини в сфері стягнення податків та зборів. ПКУ регламентує методику та порядок відображення суб'єктами господарювання даних в податковому обліку, який, виступаючи

підсистемою бухгалтерського обліку, спрямований на формування інформації про господарські операції, що були здійснені за звітний період з метою їх оподаткування. На податковий облік покладається важлива контролююча функція стосовно правильності, своєчасності та повноти сплати податків та зборів.

В частині обліку основних засобів ПКУ встановлює критерії визнання основних засобів з метою оподаткування податком на прибуток, роблячи акцент на вартісній межі в розмірі 20 000 грн., наводить їх класифікацію, мінімально допустимі строки експлуатації, розмежовує об'єкти, які підлягають амортизації, та на які амортизація не нараховується, зауважує на відсутності впливу «бухгалтерської» переоцінки на розрахунок «податкової» амортизації, розкриває безпосередньо сам порядок нарахування і призупинення амортизації основних засобів на період їх невикористання у зв'язку з консервацією та описує особливості податкових різниць, що виникають при нарахуванні амортизації основних засобів [12, пп. 14.1.138; 12, ст. 138].

Дані вимоги щодо розрахунку так званої «податкової» амортизації призначені для платників податку на прибуток, які коригують свій фінансовий результат на податкові різниці третього розділу ПКУ. Такими являються підприємства, у яких дохід від усіх видів діяльності за останній рік перевищує 40 млн. грн., та суб'єкти, що хоч і отримали дохід менший 40 млн. грн., але від різниць не відмовились [12, пп. 134.1.1].

Різниці, що з'являються при нарахуванні амортизації основних засобів, можуть збільшувати або зменшувати фінансовий результат до оподаткування за рядом розрахованих сум (рис. 1.7).

Наведені суми по об'єктах основних засобів разом із сумами по нематеріальних активах, обчислених за аналогічними правилами як на рис. 1.7, покладено в основу даних, що відображаються в додатку РІ до Декларації з податку на прибуток.

Крім того, ПКУ встановлює правила формування податкового кредиту щодо податку на додану вартість, що безпосередньо впливає на порядок формування первісної вартості придбаних об'єктів основних засобів.

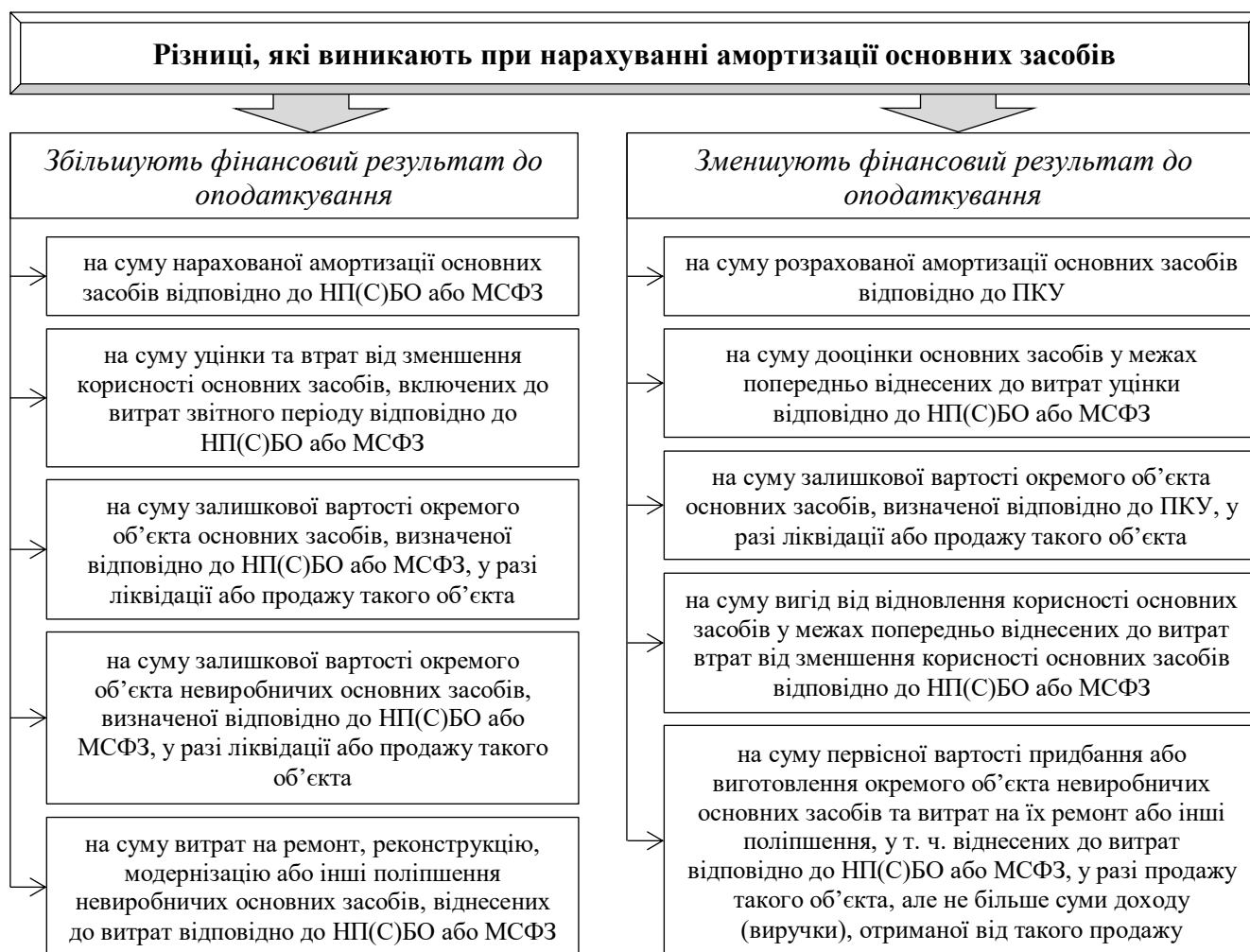

Рисунок 1.7 – Порядок визначення «амортизаційних» різниць

Джерело: побудовано на основі [12, п. 138.1, п. 138.2]

Також до законів, які регулюють операції з основними засобами, можна віднести ГКУ та Цивільний кодекс України (далі – ЦКУ).

Зокрема, ГКУ контролює господарські відносини між суб'єктами підприємництва, які виникають в процесі їх діяльності. Цей документ визначає поняття майнових цінностей, окреслює основні фонди виробничого і неvirобничого призначення та регламентує правовідносини, пов'язані з їх поставкою, орендою, лізингом, бартером тощо [13].

ЦКУ регламентує питання майнових та немайнових відносин. Ним регулюються договірні зобов'язання, у т.ч. щодо купівлі-продажу основних засобів, їх найму, доставки, дарування тощо [22].

Другий рівень нормативно-правового забезпечення обліково-аналітичної системи, який можна назвати «нормативним», встановлює вимоги щодо

організації та ведення обліку основних засобів. Даний рівень представлений стандартами бухгалтерського обліку. Дотичними в питаннях бухгалтерського обліку основних засобів є як національні, так і міжнародні стандарти, що розкривають серед іншого також методичні засади оренди основних засобів, зменшення їх корисності, переоцінки, переведення в інвестиційну нерухомість тощо.

Серед усіх облікових стандартів основну роль відіграють НП(С)БО 7 та МСБО 16, які встановлюють методологічні підходи до формування і відображення інформації в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності безпосередньо про основні засоби.

Між зазначеними документами існують як спільні риси, так і значна кількість відмінностей. Наразі в сучасних умовах євроінтеграції актуальною є проблема гармонізації вітчизняного законодавства з нормами міжнародного права. Перебудова національної системи обліку забезпечить підвищення рівня достовірності та зрозумілості фінансової інформації щодо діяльності суб'єктів господарювання для іноземних партнерів, відповідно посилить приплив іноземних інвестицій та дасть змогу вітчизняним виробникам вийти на міжнародний ринок. У зв'язку з цим доцільно порівняти положення цих фундаментальних для обліку основних засобів стандартів та виокремити основні розбіжності.

Як вже зазначалося, подібним є трактування сутності основних засобів, за виключенням того, що міжнародний стандарт не згадує в призначенні соціально-культурну функцію. Класифікаційний перелік в національному законодавстві є вичерпним, натомість міжнародний стандарт дає дозвіл на самостійне визначення ступеня деталізації класів основних засобів в залежності від галузевої специфіки та сфери діяльності суб'єкта господарювання.

Схожим є підхід до визначення строку корисного використання основних засобів, а саме: це період часу, протягом якого об'єкт буде придатним для експлуатації [10, п. 4; 11, п. 6].

Також загалом в обох стандартах однаковий зміст мають витрати, які закладаються в первісну вартість, а саме: витрати на придбання, транспортування, встановлення, монтаж [10, п. 8; 11, п. 16].

Тотожним в обох документах є критерій здійснення переоцінки основних засобів: її проводять, коли балансова вартість об'єкта суттєво відрізняється від справедливої вартості об'єкта [10, п. 16; 11, п. 31].

Подібними у вітчизняній та міжнародній обліковій практиці є причини перегляду ліквідаційної вартості основних засобів, термінів їх експлуатації та методу амортизації: за НП(С)БО 7 повторний огляд здійснюється наприкінці звітного періоду, у випадках зміни очікуваної економічної вигоди від їх використання, приміром через зміну призначення, модернізацію чи взагалі пошкодження такого активу, у МСБО 16 – наприкінці кожного року, а в разі виявлення вищезазначених відхилень їх потрібно відобразити як зміну в облікових оцінках [23, с. 89].

Відмінність у відображенні результатів переоцінки основних засобів полягає у тому, що МСБО 16 пропонує два методи, які по-різному формуватимуть балансову вартість накопиченого зносу. Відповідно до першого методу, який можна назвати методом індексації, спочатку розраховують індекс переоцінки, а потім за його допомогою переоцінюють як первісну вартість об'єкта, так і суму його накопиченого зносу, фактично здійснюючи пропорційне збільшення/зменшення відповідних показників в балансі (звіті про фінансовий стан). Згідно з другим методом спочатку відбувається списання накопиченої амортизації за рахунок зменшення первісної вартості об'єкта, тобто накопичену амортизацію «згортають», прирівнюючи до нуля, а наступним кроком доводять залишок величини первісної вартості до справедливої вартості [11, п. 35]. В НП(С)БО 7 дозволеним є лише перший метод [10, п. 17], за якими перераховують і первісну вартість, і накопичений знос об'єкта основних засобів.

Також діаметрально протилежними є підходи до визначення ліквідаційної вартості основних засобів, зокрема, національний стандарт в трактуванні даного

поняття робить акцент на майбутній вартості грошових потоків від вибуття таких об'єктів, а міжнародний навпаки – на теперішній [24, с. 376].

За НП(С)БО 7 дозволеними є використання прямолінійного методу нарахування амортизації, кумулятивного, виробничого, зменшення залишкової вартості та прискореного зменшення залишкової вартості [10, п. 26]. МСБО 16 наводить перелік з меншою кількістю альтернативних варіантів, що включає наступні методи: прямолінійний, зменшення залишку та суми одиниць продукції [11, п. 62]. Проте висвітлений перелік не є всеохопним, оскільки міжнародним стандартом не встановлюються обмеження щодо інших методів нарахування амортизації основних засобів, якщо застосування таких дасть змогу отримати максимально можливі економічні вигоди при експлуатації даних об'єктів [25, с. 79].

Окрім того, концептуально відрізняються положення стосовно моментів початку та припинення нарахування амортизації основних засобів. Так, за НП(С)БО 7 потрібно розпочинати нараховувати амортизацію з місяця, що є наступним за місяцем, в якому основний засіб став експлуатаційно придатним, та припиняти таке нараховування з місяця, який є наступним за місяцем вибуття об'єкта основного засобу [10, п. 29]. Натомість відповідно до МСБО 16 основні засоби починають амортизуватися з моменту, коли стають придатними до вжитку, та припиняють – з моменту їх ліквідації або продажу [11, п. 55]. Таким чином, національні вимоги суперечать одному з основних принципів бухгалтерського обліку – нарахування, оскільки зазвичай трапляються випадки, коли в поточному місяці основний засіб вже використовують в господарській діяльності, а амортизацію будуть нараховувати на нього лише з наступного. Аналогічне нестикування відбувається у випадках вибуття основних засобів, так як припинити своє функціонування об'єкт може посеред місяця, наприклад, у зв'язку з його реалізацією, а амортизуватися він буде аж до початку наступного місяця. Отже, розрахована сума амортизаційних відрахувань відрізнятиметься при веденні обліку за національними стандартами та міжнародними [26, с. 58].

Розбіжності також простежуються стосовно питання призупинення нарахування амортизації на період невикористання основних засобів, що пов'язаний з їх консервацією, модернізацією, добудовою тощо [27, с. 916]. Так, НП(С)БО 7 на відміну від МСБО 16 вимагає припинити нараховувати амортизацію за таких умов, цим самим порушуючи зміст дефініції «амортизація» як процесу систематичного розподілу вартості активу впродовж періоду його корисного використання.

Можна зробити висновок, що серед виявлених відмінностей у положеннях НП(С)БО 7 та МСБО 16 найбільш суттєвою є різниця в підходах щодо:

- визначення ліквідаційної вартості основних засобів;
- розрахунку суми накопиченої амортизації при застосуванні моделі переоцінок;
- визначення моментів початку та припинення нарахування амортизації;
- встановлення умов призупинення нарахування амортизації.

Таким чином, виникає необхідність внесення змін до вітчизняного законодавства для гармонізації норм останнього з відповідними міжнародними практиками в цих питаннях. Така адаптація матиме позитивний вплив на процес налагодження співробітництва з іноземними компаніями та сприятиме покращенню інвестиційного клімату України в цілому.

Третій рівень нормативного забезпечення обліку основних засобів – так званий «методичний» – представлений інструкціями, методичними вказівками, положеннями, які роз'яснюють окремі питання щодо організації та ведення бухгалтерського обліку основних засобів.

Так, План рахунків бухгалтерського обліку затверджує синтетичні рахунки та субрахунки, якими потрібно користуватися в процесі обліку основних засобів, а Інструкція про його застосування наводить змістовне пояснення в частині призначення рахунків та субрахунків бухгалтерського обліку та порядку їх ведення для отримання інформації про операції з основними засобами у форматі подвійного запису [28; 14].

Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів (далі – Методичні рекомендації № 561) містять деталізовані підходи стосовно класифікації основних засобів, особливостей обліку їх надходження, вибуття, переоцінювання, амортизації, ремонту та інших ситуацій, що виникають в процесі експлуатації таких активів [29].

В цьому контексті потрібно відзначити Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (далі – Положення № 879), яким регламентується процедура проведення інвентаризації основних засобів і порядок оформлення її результатів [30].

Також до цього рівня нормативно-правового забезпечення слід віднести Положення про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств (далі – Положення № 1183), яке направлене на визначення організаційних основ та порядку проведення консервації та розконсервації основних засобів суб'єктів господарювання [31].

Ще одним важливим нормативним документом є Наказ Міністерства фінансів «Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку», в якому описується методика відображення в обліку операцій з основними засобами, що мають особливий характер, зумовлений правовим статусом державного і комунального майна [32].

Четвертий рівень регламентації бухгалтерського обліку в спеціалізованій літературі умовно іменується «організаційно-розпорядчим». Він охоплює внутрішньогосподарські документи, які розробляють та ухвалюють на основі нормативних актів вищого порядку, що наведені в попередніх трьох групах цього забезпечення.

Найбільш вагомим на локальному рівні є Наказ про облікову політику суб'єкта підприємницької діяльності. У ньому закріплюються обрані методики, правила та процедури ведення бухгалтерського обліку основних засобів.

Також прикладом робочої документації може слугувати Графік документообігу, під яким розуміється впорядкована система створення, просування та оброблювання інформації з первинної документації, в тому числі й у розрізі надходження, внутрішнього переміщення, ліквідації основних засобів та інших операцій з ними.

Робочий план рахунків містить узагальнений та систематизований набір синтетичних та аналітичних рахунків бухгалтерського обліку, які використовуються підприємством для реєстрації отриманих з первинної документації даних про факти господарської діяльності.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє дійти висновку, що перші три рівні регулювання є підставою для якісної побудови четвертої ланки, яка визначає основоположні способи, алгоритми та правила ведення обліку основних засобів для конкретного підприємства. Описана багаторівнева модель нормативно-правового забезпечення охоплює усі питання організації та методики ведення обліку основних засобів. Це є підставою для формування реальної, достовірної, повної інформації щодо операцій, які відбуваються з об'єктами основних засобів на всіх етапах їх існування та руху в господарській діяльності підприємства.

1.3. Особливості визнання та оцінки основних засобів підприємства

Забезпеченість основними засобами, що в переважній більшості становлять значну частку в структурі активів, є однією з основних умов функціонування суб'єкта підприємницької діяльності. Тому якісна та правдива облікова інформація стосовно їх експлуатації в процесі господарювання, зрештою, має вплив на показники фінансового стану, що в свою чергу є підставою для прийняття раціональних управлінських рішень.

Першочерговим аспектом в обліку основних засобів є їх визнання та подальша оцінка.

НП(С)БО 7 «Основні засоби» так само, як і МСБО 16 «Основні засоби» визначає п'ять основних критеріїв, за якими активи відносять до категорії «основні засоби», а НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наводить не менш важливу додаткову властивість, яка пов'язана з встановленням контролю над об'єктом (рис. 1.8).

Актив, що відповідає усім наведеним на рис. 1.8 вимогам, визнається як об'єкт, що належить до основних засобів підприємства. Проте, як вже зазначалось, для цілей податкового обліку існують додаткові обмеження у вигляді вартісних рамок та функціональності призначення.

Рисунок 1.8 – Критерії визнання основних засобів

Джерело: побудовано на основі [10, п. 4, п. 6; 33, п. 3]

Можливість достовірного визначення вартості основних засобів – це одна з найважливіших умов їх визнання як таким. У зв'язку з цим окреслення сутності та методики проведення оцінювання основних засобів для потреб обліку та аналізу є вкрай важливим завданням.

Своєчасність та правильність оцінювання основних засобів є ключовим питанням їх відображення в обліку. В такому випадку оцінка постає інструментом бухгалтерського обліку, призначення якого направлене на визначення достовірної величини загальної вартості об'єкта за тих чи інших умов його функціонування.

Загалом, оцінювання як явище являє собою процес трансформації об'єкта обліку шляхом зміни його вимірника з натурального у вартісний.

З цього приводу Корягін М.В. зауважує, що проведення оцінки облікових об'єктів виступає «...однією із найважливіших передумов для формування достовірної і релевантної інформації системою бухгалтерського обліку, а знання її фундаментальних концептуальних основ дозволяє розуміти користувачам сутність даних і відомостей, що підлягають розкриттю у бухгалтерській звітності, сприяють прийняттю ефективних управлінських рішень» [34, с. 3].

Законодавчо-нормативні акти залежно від обставин передбачають застосування різних видів оцінки для визначення вартості основних засобів, серед яких слід виділити наступні:

- первісна вартість;
- залишкова вартість;
- справедлива вартість;
- ліквідаційна вартість;
- переоцінена вартість.

Найпоширенішими способами надходження основних засобів на підприємство є їх придбання та самостійне виготовлення, тоді такі активи оцінюються за первісною вартістю, що формується з ряду витрат, чітко зазначених в облікових стандартах (НП(С)БО та МСФЗ) (рис. 1.9).

Таким чином, первісна вартість або історична чи фактична оцінка є собівартістю об'єкта в сумі грошових коштів, що включає усі витрати, пов'язані з його придбанням (створенням) та введенням в експлуатацію.

Первісна вартість основних засобів може бути збільшеною у зв'язку з покращенням їхнього фізичного стану та якісних властивостей, яке призведе до зростання майбутніх економічних вигод [10, п. 14].

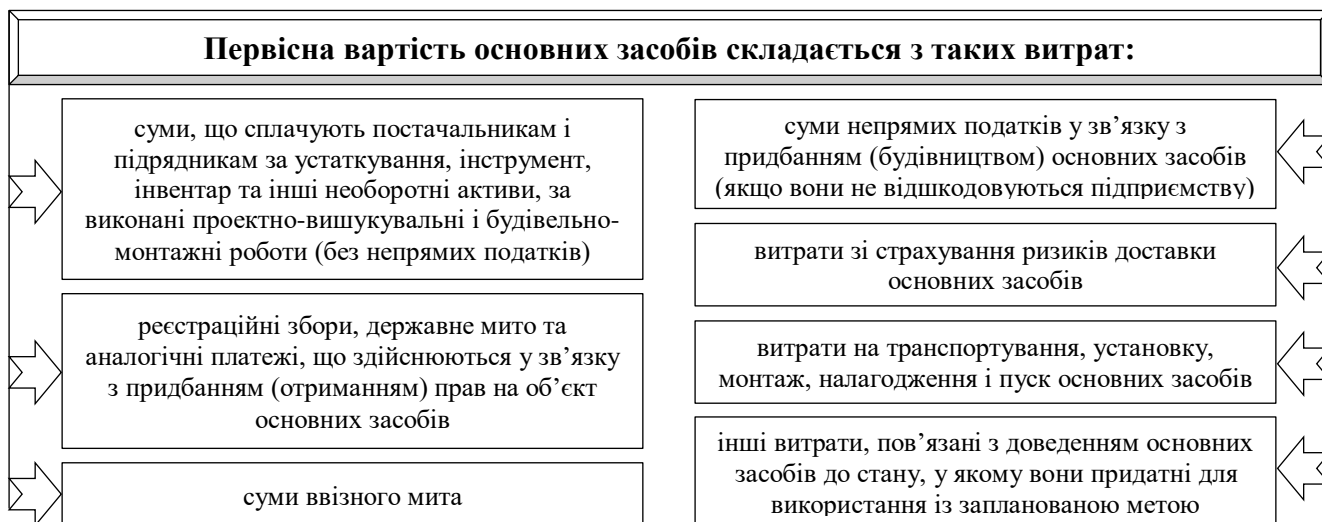

Рисунок 1.9 – Складові первісної вартості основних засобів

Джерело: побудовано на основі [29, п. 11]

Необхідно зауважити, що суб'єкти господарювання, які не є платниками ПДВ, наприклад, платники єдиного податку третьої групи зі ставкою п'ять відсотків, зобов'язані включати до первісної вартості основного засобу суму «вхідного» ПДВ, на відміну від платників цього непрямих податку.

Не включаються до первісної вартості основних засобів фінансові витрати, наприклад, відсотки по кредиту, але за умови, що такі основні засоби не являються кваліфікаційними. Кваліфікаційний актив - це актив, який потребує великої кількості витраченого часу на будівництво або створення, тому цілком логічно, що підприємство може залучити для цього позикові кошти. Витрати по відсотках за подібні запозичення слід капіталізувати, тобто включати до собівартості таких активів [10, п. 8; 35, п. 3].

Залишкова вартість або балансова вартість - це первісна або переоцінена первісна вартість основного засобу за вирахуванням суми накопиченого зносу або перерахованого накопиченого зносу та збитків від зменшення його корисності. Коли об'єкт тільки ввели в експлуатацію, його залишкова вартість дорівнює первісній, а наприкінці строку корисного використання вона буде нульовою або дорівнюватиме ліквідаційній вартості. Тобто залишкова вартість – це та частина активу, що залишається незамортизованою в бухгалтерському обліку. Таким чином, залишкова вартість основного засобу є показником, який характеризує

рівень якісного стану такого активу. Отже, із визначення зрозуміло, що сума залишкової вартості основних засобів не обліковується на окремому рахунку бухгалтерського обліку, а є отриманою в результаті розрахунків величиною, однак вона має своє відображення у Звіті про фінансовий стан підприємства.

Об'єкти, що надійшли на підприємство шляхом обміну на подібні активи з однаковими властивостями та функціональним призначенням (бартерна операція, в якій відсутня комерційна сутність), будуть зараховуватися на баланс підприємства за залишковою вартістю переданого активу. У випадку, якщо балансова вартість переданого основного засобу є більшою ніж його справедлива, то отриманий подібний актив буде зарахований за справедливою вартістю переданого основного засобу, а різниця в оцінці включатиметься до витрат звітного періоду [10, п. 12].

Основні засоби, які підприємство отримало безоплатно або в результаті обміну на неподібний актив (бартерна операція, в якій наявна комерційна сутність), або як внесок до статутного капіталу його власниками, оцінюються за справедливою вартістю з урахуванням певної специфіки (рис. 1.10).

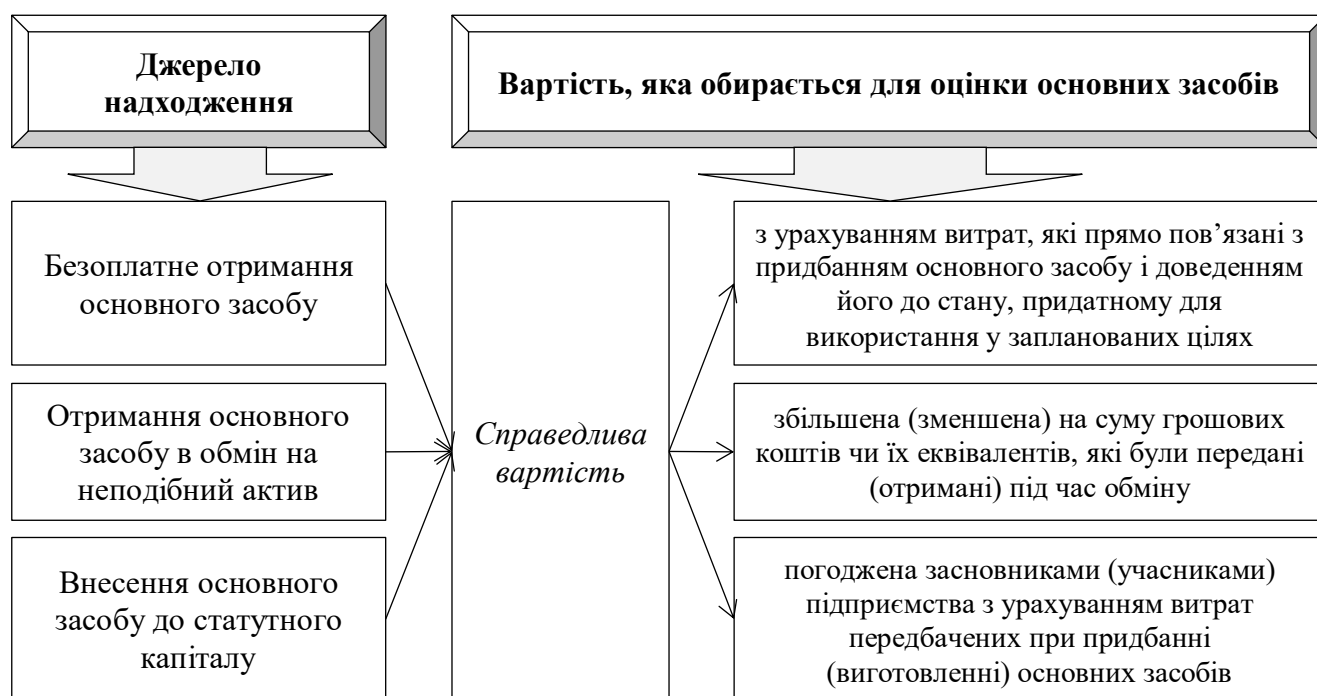

Рисунок 1.10 – Особливості оцінювання основних засобів за справедливою вартістю у різних ситуаціях

Джерело: побудовано на основі [10, п. 10, п. 13]

В цілому, справедлива вартість являє собою суму, за якою може здійснюватися продаж активу або оплата зобов'язань при звичайних умовах, коли сторони є незалежними та обізнаними щодо умов угоди та становища на ринку [10, п. 4]. В цьому випадку «звичайні умови» передбачають визначення ціни активу, так би мовити, «без поспіху», позаяк «незвичайні умови» на кшталт ситуації, коли основний засіб був пошкоджений, спричиняють необхідність швидкої реалізації, відповідно вартість буде зниженою, а тому не визнаватиметься справедливою.

Справедлива вартість основних засобів може визначатися як ринкова, що з'ясовується за даними активного ринку такого активу, зокрема показниками ринку нерухомості, автомобільного ринку тощо, або відновлювальна, яка у разі відсутності діючого ринку обчислюється шляхом віднімання від собівартості придбання (виготовлення) суми існуючого зносу [36].

Кравченко О.В. разом із Савченко А.С. припускають, що «визначити справедливую вартість можна на підставі даних про біржову вартість, прайс-листів, ймовірної продажною ціни (визначається на підставі оцінювання наявного попиту та пропозиції). При цьому необхідно враховувати вимоги принципу обачності, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати завищенню оцінки активів. В разі виникнення труднощів за таким процесом підприємство може залучити незалежних оцінювачів» [37, с. 837].

У МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» виділяється три підходи для оцінки справедливої вартості: ринковий, витратний та дохідний. Ринковий підхід передбачає використання цін та іншої доречної інформації, що генерується операціями ринку з ідентичними або подібними об'єктами. За витратним підходом відображається сума, що необхідна була б на момент оцінювання, аби замінити експлуатаційну потужність активу. При застосуванні дохідного підходу оцінка справедливої вартості відобразатиме теперішні ринкові очікування стосовно таких майбутніх величин [38].

Задля підвищення узгодженості оцінок справедливої вартості та пов'язаного з ними розкриття інформації в МСФЗ 13 встановлюється ієрархія справедливої вартості, що складається з трьох рівнів вхідних даних для оцінювання справедливої вартості. Відповідно до даного списку найвищий пріоритет встановлюється для цін котирування на активних ринках на ідентичні активи та найнижчий – для закритих вхідних даних [38].

Варто зауважити, що за обставин, які відображені на рис. 1.10, бухгалтер має право самостійно встановлювати справедливу вартість основних засобів, проте її визначення для цілей переоцінювання повинно здійснюється незалежним професійним оцінювачем [39].

Щодо ліквідаційної вартості, то вона являє собою суму, яку підприємство очікує одержати внаслідок реалізації або ліквідації основного засобу, строк корисного використання якого добіг кінця, за виключенням витрат, безпосередньо пов'язаних з такими діями [10, п. 4].

Суб'єкт господарювання самостійно визначає ліквідаційну вартість, яку зазвичай встановити фактично неможливо із-за довгострокового впливу великої кількості різноманітних чинників, через що обрана величина буде доволі приблизною. Враховуючи такі складнощі, в економічній літературі рекомендується встановлювати ліквідаційну вартість на рівні нуля [40, с. 113].

Однак формально ліквідаційна вартість будь-якого основного засобу за підсумками використання не може дорівнювати нулю, оскільки зношений, проте експлуатаційно придатний наприкінці строку служби об'єкт, можна реалізувати, отримавши економічні вигоди, або одержати від його розбору деталі, які також матимуть цінність.

Контролери в такій ситуації можуть визнати нульову ліквідаційну вартість необґрунтованою, що спричинить негативні наслідки із-за помилкового розрахунку амортизації та, відповідно, неправомірного відображення витрат.

У випадку, якщо економічні вигоди після завершення строку експлуатації основного засобу відсутні, підприємство може встановлювати їх ліквідаційну вартість на рівну нуля. Переважно це стосується тих об'єктів, які на ринку

швидко втрачають свою цінність, у зв'язку з чим підприємство точно знатиме, що не зможе їх продати.

Величина ліквідаційної вартості впливатиме на величину (суму), що амортизується і, відповідно, на величини амортизаційних відрахувань та фінансового результату за період. Тому суб'єктові господарювання треба ретельно підійти до її визначення.

Коли йдеться про переоцінену вартість, розуміють відкориговану балансову вартість на суму дооцінки, яка передбачає збільшення вартості активу, або, навпаки – уцінки, тобто його зменшення. Здійснення переоцінки основних засобів зумовлене впливом різних факторів, зокрема інфляційних процесів, морального старання або фізичного пошкодження об'єктів, що є причинами відхилень їх балансової вартості від справедливої вартості [41, с. 823].

Отже, переоцінка направлена на відображення реальної (справедливої) вартості основних засобів на певну дату.

Підприємство може вирішити проводити переоцінку основних засобів, якщо їх залишкова вартість суттєво відрізняється від їх справедливої на дату балансу.

Акцент в даному положенні робиться на слові «суттєво». Відтак Методичні рекомендації № 561 закріплюють орієнтований поріг суттєвості для здійснення переоцінки за двома рівнями істотності на вибір, а саме:

- 1% чистого прибутку (збитку) суб'єкта господарювання;
- 10% відхилення залишкової вартості від справедливої [29, п. 35].

Варто зазначити, що підприємствам не дозволяється здійснювати переоцінку лише одного об'єкта з відповідної групи основних засобів. Тому, переоцінюючи один об'єкт, на ту саму дату необхідно переоцінювати усі об'єкти з групи, до якої він належить. До того ж основні засоби, які хоч раз підлягали переоцінюванню, мають надалі переоцінюватися на регулярній основі [10, п. 16]. У цьому випадку мова не йде про конкретні строки проведення наступної переоцінки, тут регулярність передбачає стан, коли залишкова вартість буде суттєво відрізнятися від справедливої.

Важливим аспектом проведення на підприємстві переоцінки основних засобів є обов'язковість залучення суб'єкта оціночної діяльності. Таку вимогу встановлює Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні». В такому разі результати переоцінки, що проводилася суб'єктами, які не являються професійними суб'єктами оціночної діяльності, визнаються недійсними. Підтверджуючим документом здійсненого оцінювання є Звіт про оцінку майна, що складає оцінювач [39, ст. 7, 8, 12].

Порядок процедури переоцінювання передбачає певний алгоритм обчислювальних операцій. Так, справедлива вартість, що визначається в Звіті про оцінку майна є підставою для розрахунку індексу переоцінки за наступною формулою:

$$I_{\text{переоц.}} = \frac{СВ}{ЗВ} \quad (1.1)$$

де $I_{\text{переоц.}}$ – це індекс переоцінки об'єкта;

СВ – це справедлива вартість основного засобу на дату переоцінки;

ЗВ – це залишкова вартість основного засобу на дату переоцінки.

Якщо індекс переоцінки перевищує одиницю, то результатом переоцінки буде дооцінка, значення, що становить менше одиниці, свідчить про уцінку основних засобів.

Наступним кроком є визначення переоціненої вартості основних засобів за формулою:

$$В_{\text{переоц.}} = ПВ \times I_{\text{переоц.}} \quad (1.2)$$

де $В_{\text{переоц.}}$ – це переоцінена вартість основного засобу;

ПВ – це первісна вартість основного засобу.

Різницею між отриманою величиною переоціненої вартості активу та його первісною вартістю буде сумою дооцінки, якщо отримане значення є додатним, або уцінки, якщо значення від'ємне.

Також потрібно знайти переоцінену вартість накопиченої амортизації, що обчислюється за формулою:

$$A_{\text{переоц.}} = A_{\text{нарах.}} \times I_{\text{переоц.}}, \quad (1.3)$$

де $A_{\text{переоц.}}$ – це переоцінена вартість накопиченої амортизації основного засобу;

$A_{\text{нарах.}}$ – це накопичена амортизація основного засобу.

Таким чином, переоцінці підлягають такі складові основного засобу, як його первісна вартість та накопичений знос.

Коли вартість основного засобу збільшується, сума дооцінки відображається в складі власного капіталу, а саме – капіталу у дооцінках. У разі зменшення сума уцінки визнається витратами звітнього періоду [29, п. 37].

При дооцінці раніше уцінених основних засобів суми чергової дооцінки в межах перевищення суми попередньої уцінки об'єкта над сумою попередньої дооцінки включаються до складу доходів звітнього періоду, а різницю спрямовують на збільшення капіталу у дооцінках.

При уцінці раніше дооцінених об'єктів суми чергової уцінки в межах перевищення суми попередніх дооцінок основного засобу над сумою попередніх уцінок спрямовуються на зменшення капіталу у дооцінках, а різницю включають до витрат звітнього періоду [10, п. 20].

Наведений порядок дій дозволяє встановити достовірні суми, отримані в результаті переоцінювання, для їх подальшого фіксування в бухгалтерському обліку.

Вартість основних засобів може змінюватися не тільки внаслідок переоцінки, а й через зменшення корисності основних засобів.

НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», а також МСБО 36 «Зменшення корисності активів» для підприємств, які ведуть облік за міжнародними стандартами, встановлюють обов'язкову вимогу щодо оцінювання ситуації з приводу існування ознак можливого зменшення корисності основних засобів наприкінці кожного звітнього періоду [42, п. 5; 43, п. 9].

Існують законодавчо встановлені ознаки, що є причинами зменшення корисності основних засобів (рис. 1.11).

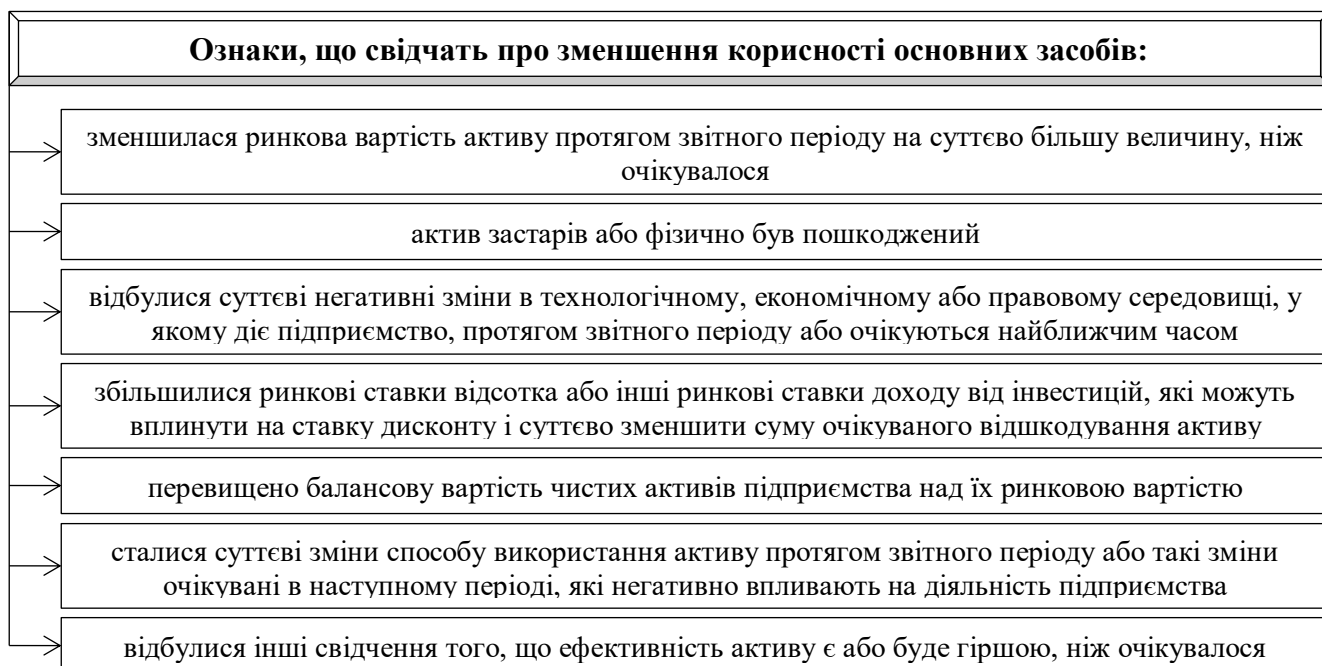

Рисунок 1.11 – Причини, що зумовлюють зменшення корисності активів

Джерело: побудовано на основі [42, п. 6]

Якщо одна з таких подій відбулась, суб'єкт господарювання має провести процедуру тестування на зменшення корисності активів, яка передбачає порівняння залишкової вартості об'єктів із сумою їх очікуваного відшкодування, що визначається підприємством самостійно.

В свою чергу сума очікуваного відшкодування є більшою з двох величин:

- чистої вартості реалізації, що визначається шляхом вирахування із справедливої вартості суми очікуваних витрат на реалізацію об'єкта;
- теперішньої (дисконтованої) вартості чистих грошових потоків, що визначається за допомогою застосування ставки дисконту майбутніх грошових надходжень від використання об'єкта впродовж декількох років, проте не більше п'яти [42, п. 4, п. 11].

Дисконтування є інструментом визначення вартості грошових потоків, що відносяться до майбутніх періодів на теперішній момент часу.

Поточна (дисконтована) вартість чистих грошових потоків обчислюється за формулою:

$$PV = \frac{FV}{(1 + r)^n}, \quad (1.4)$$

де PV – це теперішня (дисконтована) вартість чистих грошових потоків;

FV – це майбутня вартість;

r – це ставка дисконтування;

n – це кількість періодів;

Якщо сума очікуваного відшкодування основного засобу є меншою за його балансову вартість, підприємство нараховує витрати у сумі знецінення та збільшує накопичений знос такого активу. Якщо ж на дату складання фінансової звітності ознаки знецінення корисності об'єкта зникли, суб'єкт підприємницької діяльності має відобразити вигоди, пов'язані з відновленням такої корисності [42, п. 16]. Тобто у разі перевищення суми очікуваного відшкодування об'єкта над його залишковою вартістю здійснюють нарахування доходу, але в межах раніше нарахованих витрат від знецінення корисності. Інакше кажучи, балансова вартість основного засобу при відновленні корисності може лише відновитися.

Таким чином, визнання та оцінювання основних засобів є надзвичайно важливим та складним процесом в бухгалтерському обліку. Оцінювання у відповідності до норм чинного законодавства має прямий вплив на достовірність формування фінансової звітності суб'єкта підприємницької діяльності та відображає не тільки реальний стан його діяльності, а й економічний потенціал.

Висновки до розділу 1

На основі проведеного дослідження можна дійти таких висновків.

1. Сутність економічної категорії «основні засоби» було проаналізовано через призму наукових напрацювань та положень законодавчих актів. Було виявлено, що дослідники ототожнюють дане поняття із низкою інших, переважно ширших, категорій на кшталт засобів праці, засобів виробництва та матеріальних ресурсів. У зв'язку з цим була описана послідовна закономірність між складовими понятійного ланцюга з метою визначення положення основних засобів у цій

системі. Розглянуті визначення в нормативно-правових актах є достатньо подібними, однак акцент був зроблений на більш деталізованій подачі зі сторони ПКУ, який встановлює вартісну межу для цілей податкового обліку. Впорядкувавши понятійний апарат, було надано власне визначення, що уособлює усі найбільш характерні властивості основних засобів.

2. В ході аналізу різних законодавчих підходів до класифікації основних засобів було визначено, що для цілей податкового та бухгалтерського обліку таке групування значною мірою відрізняється, оскільки ПКУ не вважає основними засобом не тільки земельні ділянки, бібліотечні фонди, природні ресурси та малоцінні необоротні матеріальні активи, а й частину тих основних засобів, які не є виробничими. Оскільки поділ, що наводять нормативно-правові акти, призначається для синтетичного обліку основних засобів, необхідним було виокремлення найбільш поширених класифікаційних ознак, що можуть використовуватися для побудови розгалуженої системи їх аналітичного обліку на підприємстві. Також була запропонована класифікаційна властивість, що має назву «групування за сегментами діяльності», відповідно до якої основні засоби розподіляються між виокремленими звітними сегментами. Розподіл основних засобів за даною ознакою полегшить ведення обліку, проведення аналізу та дасть змогу оперативно здійснювати контроль за діяльністю як окремого сегмента, так і їх сукупності.

3. Проведене дослідження дозволило структурувати нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів у чотирирівневу модель, на кожному щаблі якої виявлено та проаналізовано найбільш важливі документи. З'ясовано, що правові засади організації та ведення бухгалтерського обліку визначаються законами та кодексами, що мають найвищу юридичну силу, стандартами бухгалтерського обліку, інструкціями, методичними вказівками, положеннями, що роз'яснюють окремі питання бухгалтерського обліку основних засобів. Правові засади законодавчого, нормативного та методичного рівнів є основою для формування організаційно-розпорядчого рівня, що визначає способи, алгоритми та правила ведення обліку основних засобів для конкретного підприємства.

4. Описуючи другий рівень нормативно-правового регулювання основних засобів, було підкреслено основоположні стандарти обліку, а саме – НП(С)БО 7, для підприємств, що ведуть облік за національними стандартами, та МСБО 16, що використовується суб'єктами господарювання, які для обліку обрали міжнародні стандарти. Відтак, порівнюючи положення цих стандартів, був виявлений ряд спільних та відмінних ознак. Суттєві відхилення НП(С)БО 7 запропоновано узгодити з відповідними положеннями МСБО 16 шляхом їх гармонізації.

5. Для коректного відображення основних засобів в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності необхідно дотримуватися критеріїв їх визнання та правильно обирати метод оцінювання. На етапі надходження та кожному подальшому етапі руху об'єктів підприємство визначає відповідно первісну, залишкову, справедливу, ліквідаційну та переоцінену вартість. В цьому питанні в основному увага зверталася на спосіб надходження основних засобів на підприємство, оскільки залежно від шляхів надходження вартість буде визначатися по-різному. Варіативність правил щодо проведення оцінки основних засобів зумовлена значною кількістю нюансів їх функціонування та використання. Також формування балансової вартості обов'язково має супроводжуватися тестуванням об'єктів основних засобів на предмет можливого зменшення їх корисності, що проводиться за певним досить об'ємним алгоритмом.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Формування облікової політики в частині організації обліку основних засобів

Тактичні та стратегічні цілі, які ставить перед собою підприємство, неможливо досягти без продуманої облікової політики, яка виступає базою для ефективного функціонування облікової системи в цілому.

Облікова політика є передумовою створення інформаційного забезпечення стосовно фінансово-майнового стану суб'єкта господарювання та результатів його діяльності у відповідності до норм чинного законодавства з питань регулювання бухгалтерського обліку.

Закон України № 996-XIV трактує дефініцію «облікова політика», як «сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності» [9, ст. 1]. Даним нормативно-правовим актом встановлено, що на суб'єкт підприємницької діяльності покладений обов'язок самостійного формування такого внутрішнього документу, як Наказ про облікову політику [9, п. 5 ст. 8].

Таким чином, визначаючи в індивідуальному порядку положення облікової політики, підприємство втілює наявну можливість вільного вибору найбільш доцільних із рекомендованих методів, прийомів та способів здійснення тих чи інших процедур, враховуючи специфіку своєї діяльності, стратегію розвитку та інтереси власників.

Отож, в процесі формування облікової політики варто враховувати фактори, що значною мірою впливають на неї. В науковій літературі серед найбільш важливих чинників впливу виокремлюють: форму власності та організаційно-правовий статус, галузеву приналежність і вид економічної

діяльності, організаційну структуру, особливості виробничої, комерційної та фінансової діяльності, обрану систему оподаткування та стратегію фінансово-господарського розвитку [44, с. 1153]. Продумана та обґрунтована концепція облікових політики щодо найбільш суттєвих об'єктів бухгалтерського обліку дозволить суб'єктові господарювання впорядкувати обліковий процес, тим самим забезпечивши його планомірність та ефективність.

Як зазначалося вище, основні засоби є об'єктом обліку, що потребують особливої уваги. Це пов'язано з тим, що обрана методика їх оцінювання та обліку має суттєвий довгостроковий вплив на показники фінансового стану та податкового навантаження суб'єкта господарювання. Тому розробка положень облікової політики у частині саме цих активів є принципово важливим етапом побудови та наповнення Положення про облікову політику підприємства.

Формування облікової політики щодо основних засобів спрямовано на створення індивідуальної моделі обліку даних активів для суб'єкта господарювання і має охоплювати такі елементи (рис. 2.1).

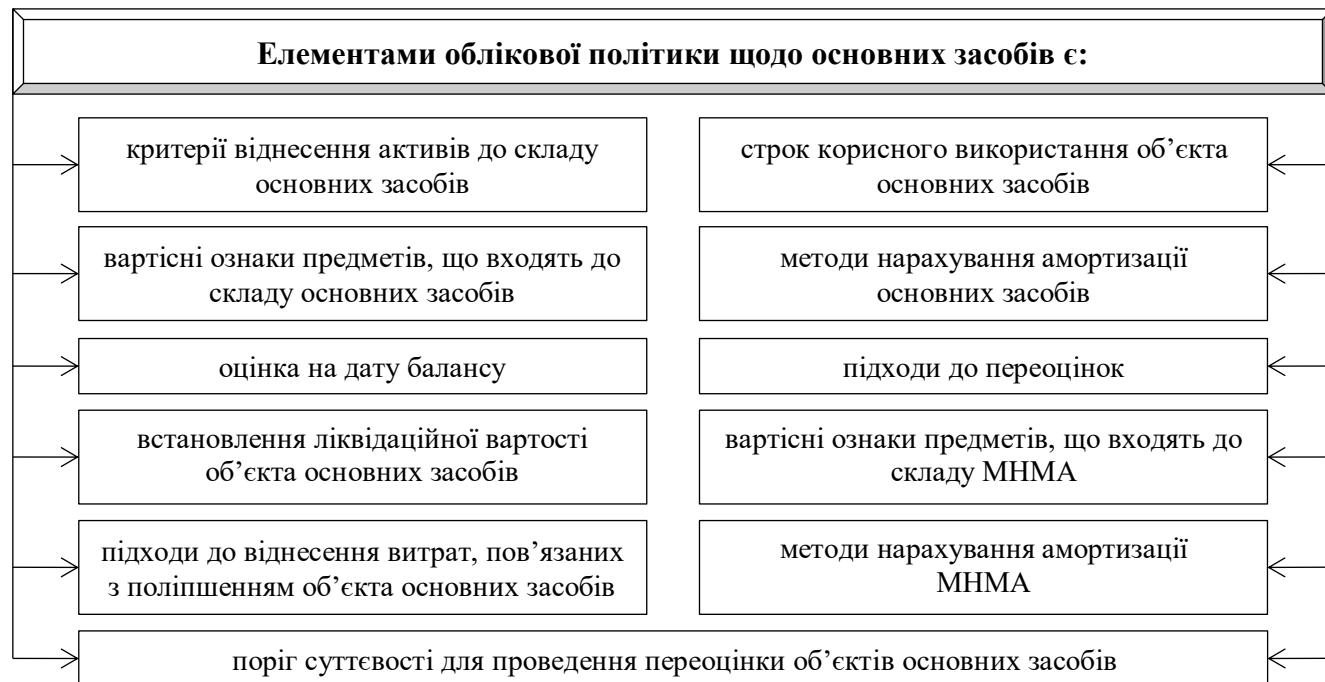

Рисунок 2.1 – Елементи облікової політики підприємства стосовно основних засобів

Джерело: побудовано на основі [45, с. 97-99; 46, с. 78]

З метою більш поглибленого подальшого дослідження доцільно охарактеризувати базове підприємство, роль якого буде виконувати ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону».

ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» – це провідне підприємство Вінницької області з виробництва залізобетонних конструкцій (зокрема, шпали, напірні віброгідропресовані і безнапірні труби, опори контактної мережі, фундаментні блоки, плити перекриття та іншу продукцію із залізобетону, промислових і будівельних матеріалів), які широко використовуються в найрізноманітніших галузях виробництва, зокрема, в промисловій, цивільній, енергетичній, автодорожній та залізничній. В табл. 2.1 наведені загальні положення про досліджуваний суб'єкт підприємницької діяльності.

Таблиця 2.1 – Інформація про ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

Повне найменування юридичної особи:	Приватне акціонерне товариство «Гніванський завод спецзалізобетону»
Скорочена назва:	ПрАТ «Гніванський завод СЗБ»
Код ЄДРПОУ:	00282435
Дата реєстрації:	16.10.2001
Територія:	Вінницька обл., м. Гнівань
Організаційно-правова форма:	Акціонерне товариство
Форма власності:	Недержавна власність
КВЕД:	23.61 Виготовлення виробів із бетону для будівництва
Юридична адреса:	23310. м. Гнівань, вул. Промислова, 15

Джерело: згруповано за інформацією [47, с. 1]

Організаційна структура досліджуваного підприємства як один з факторів впливу відігравала важливу роль у розробці його облікової політики. Для наочності у додатку А відображена організаційна структура ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону». Схематична розлогість та наявність значної кількості структурних підрозділів вказують на передбачені масштаби виробництва, чисельність працюючого персоналу та особливості технологічних процесів.

Фрагмент облікової політики ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону», що стосується правил обліку основних засобів, наведений в додатку Б. Загалом можна констатувати, що зазначений розділ у розпорядчому документі є в достатній мірі деталізованим, оскільки охоплює усі важливі аспекти ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Так, в обліковій політиці ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» вказано декілька обов'язкових умов віднесення активів до складу основних засобів, зокрема, це мають бути активи, які відповідають ознакам матеріальності, їх передбачений строк експлуатації повинен становити більше року, а вартість перевищувати 6 000 грн.

Проте наведену норму варто відкоригувати в частині вартісного критерію задля уніфікації бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві. Це пов'язано з тим, що 23 травня 2020 року до ПКУ були внесені зміни щодо мінімально допустимої вартості цінностей, які визнаються основними засобами, шляхом збільшення порогу з 6 000 грн. до 20 000 грн. [48, пп. 12 п. 3]. Таким чином, на основі уточненої вартісної межі до МНМА відносяться об'єкти з терміном використання понад один рік та вартістю до 20 000 грн.

Обліковою політикою підприємства визначено, що об'єкт основних засобів являє собою одиницю їх обліку. Тому доцільно доповнити зазначене положення переліком ознак, яким має відповідати об'єкт основних засобів (рис. 2.2).

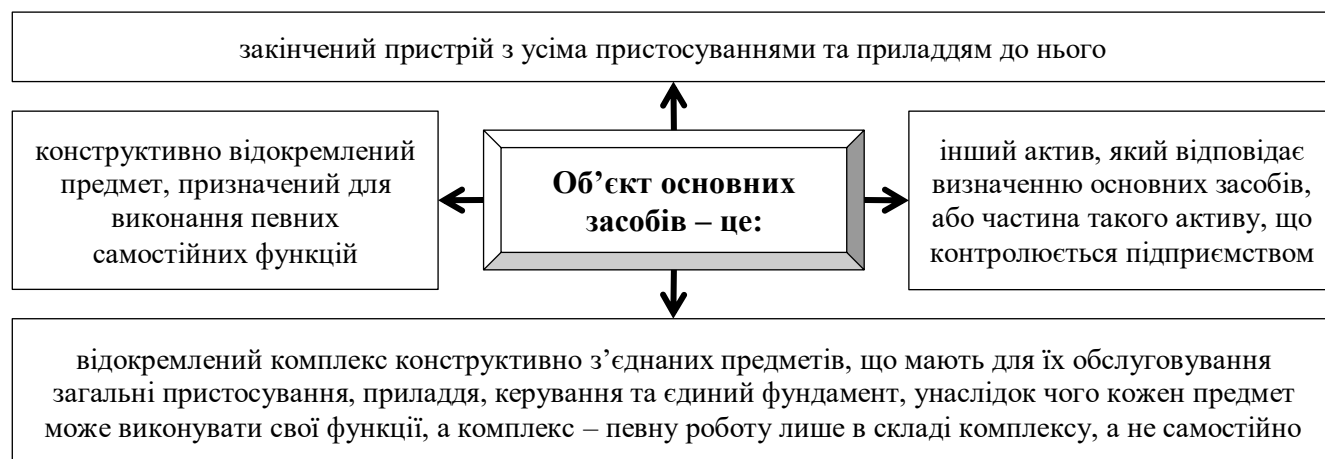

Рисунок 2.2 – Ознаки, за якими актив відповідає поняттю «об'єкт основних засобів»

Джерело: побудовано на основі [10, п. 4]

Положення щодо первісного оцінювання основних засобів розкриті так: придбані або самостійно виготовлені об'єкти підлягають зарахуванню на баланс підприємства за первісною вартістю, а безоплатно отримані – за справедливою вартістю, що є такою на дату отримання об'єкта.

Первісна вартість основних засобів буде збільшуватися на суму витрат, що пов'язані з їх покращенням, тобто модернізацією, модифікацією, добудовою, дообладнанням, реконструкцією, якщо вони призведуть до збільшення очікуваної майбутньої вигоди від експлуатації таких об'єктів. Отже, такі витрати увійдуть до складу капітальних інвестицій, якщо в результаті проведеного поліпшення у об'єкта підвищиться рівень його продуктивності, покращиться технічний стан, збільшиться очікуваний строк використання або ж зросте кількість та якість виготовлених ним продуктів.

Комісія з прийому до експлуатації об'єктів основних засобів, що попередньо перебували в ремонті або підлягали іншим процедурам з покращення властивостей, в акті приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів має навести вартість виконаних робіт, надати коротку характеристику проведеним діям та описати, як ці зміни вплинули на стан об'єкта.

Голова правління підприємства приймає остаточне рішення стосовно того, чи роботи з поліпшення основних засобів спричинили покращення технічних та економічних властивостей такого активу, що є прямою підставою для визнання витрат капітальними інвестиціями, чи проведені роботи були здійснені виключно для підтримання об'єкта в придатному стані для подальшої експлуатації.

Також в обліковій політиці ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» чітко зазначається, що постійно діюча комісія з питань обліку необоротних активів зобов'язана в процесі зарахування основних засобів на баланс підприємства визначити їх ліквідаційну вартість та строк корисного використання, зафіксувавши визначені параметри в акті приймання-передачі окремо для кожного об'єкта. Ліквідаційна вартість основного засобу встановлюється на рівні суми, яку підприємство очікує отримати в разі його реалізації або ліквідації після завершення експлуатаційного терміну, за виключенням витрат, що можуть виникнути в результаті продажу або ліквідації. Проте за деяких обставин ліквідаційна вартість прирівнюється до нуля, зокрема, якщо суб'єкт господарювання не планує одержати після ліквідації основного

засобу активи, що будуть придатними для використання, або у випадку, якщо доходи не перевищуватимуть витрати, що пов'язані з ліквідацією основного засобу.

Доречним буде додатково до зазначених положень прописати орієнтований діапазон строків корисного використання основних засобів за групами, враховуючи вимоги ПКУ щодо мінімально допустимих термінів експлуатації.

Питання переоцінки основних засобів в обліковій політиці ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» є деталізовано розкритими. Так, переоцінювання основного засобу проводиться за умови суттєвих відхилень його залишкової вартості від справедливої. В такому випадку на регулярній основі переоцінюватимуться усі об'єкти групи, до якої належав такий основний засіб.

Для прийняття рішення стосовно здійснення переоцінювання об'єктів або висвітлення ситуації щодо зменшення їх корисності встановлено поріг суттєвості на рівні 10-відсоткового відхилення залишкової від справедливої вартості.

Об'єктами, які не переоцінюються, є МНМА та бібліотечні фонди підприємства.

Положеннями облікової політики ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» стосовно амортизації визначено, що об'єкт амортизації основного засобу являє собою первісну або переоцінену вартість за вирахуванням його ліквідаційної вартості.

Для нарахування амортизації основних засобів використовується прямолінійний метод. Амортизацію МНМА і бібліотечних фондів нараховують в першому місяці експлуатації у розмірі 100% їх вартості.

Основний засіб вважатиметься повністю амортизованим, якщо його залишкова вартість дорівнюватиме ліквідаційній, тоді за умови непридатності до подальшої експлуатації такий актив підлягатиме списанню.

Отож, облікова політика відіграє важливу роль в формуванні повної та достовірної обліково-економічної інформації, що відображає особливості діяльності підприємства в усіх суттєвих аспектах.

Проаналізувавши положення облікової політики досліджуваного суб'єкта господарювання у розрізі такої ділянки обліку як основні засоби, було виявлено, що їх суть та зміст відповідає нормам чинного законодавства, однак потребує певних уточнень та доповнень.

2.2. Документальне оформлення операцій із основними засобами

Задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів є однією з найбільш важливих функцій бухгалтерського обліку. Рівень обґрунтованості, повноти, своєчасності формування даних та їх реєстрації в системі бухгалтерського обліку має прямий вплив на якість побудови механізму обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством в цілому.

Усі господарські операції, що здійснюються підприємством в процесі своєї діяльності, потребують документального підтвердження задля забезпечення їх юридичної доказовості. Отже, процес документального оформлення виступає фундаментальним початковим етапом безперервного, суцільного відображення в обліку фактів господарського життя.

Первинна документація як джерело економічної інформації використовується не тільки в обліковому процесі, але й виступає основою проведення аналізу діяльності суб'єкта господарювання з метою своєчасного прийняття ефективних рішень управлінським персоналом.

Документування проходить наскрізною ниткою через увесь процес формування облікової інформації підприємства, починаючи із розроблення форм первинної документації та закінчуючи систематизацією, групуванням та узагальненням отриманих даних у фінансовій звітності.

Степаненко О.І. в одному зі своїх досліджень виокремлює дванадцять основних принципів документування, стверджуючи, що «результативність та об'єктивність облікової інформації передбачає вирішення питання ефективності

функціонування процесу документування, який потрібно формувати на загальних принципах, тобто правилах, які визначають його зміст, організаційні форми й методи» [49, с. 99-100]. Дані принципи охоплюють усі основні аспекти документування, як важливого елемента методу бухгалтерського обліку (рис. 2.3).

Рисунок 2.3 – Принципи, що характеризують процес документування фактів господарського життя

Джерело: побудовано на основі [49, с. 100]

Таким чином, документування в системі бухгалтерського обліку має бути:

- достовірним, відображаючи об'єктивність облікової інформації без перекручувань та помилок;
- доцільним, відповідаючи процедурі задоволення інформаційних потреб в управлінні;
- повним, забезпечуючи достатність даних, що в повній мірі задовольнятимуть інформаційні потреби як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів;
- оперативним, гарантуючи швидкість та чіткість опрацювання задокументованих даних за допомогою комп'ютерних технологій;
- системним, представляючи документацію, як цілісну та взаємопов'язану множину елементів;
- відкритим, надаючи можливість внесення змін в систему документування без порушення її функціональних властивостей;

- ефективним, раціоналізуючи співвідношення етапів документообігу від створення документації до передачі її в архів;
- правомірним, відповідаючи чинним законодавчим нормам;
- своєчасним, надаючи інформацію на розгляд різних груп користувачів не пізніше встановлених строків оброблення даних;
- комплексним, передбачаючи погодженість та цілеспрямованість задоволення потреб користувачів щодо різних видів інформаційних потоків;
- гнучким, пристосовуючись до нових умов функціонування;
- впорядкованим, забезпечуючи інформаційне переміщення за функціональним призначенням та пропускними можливостями каналів обміну даними [49, с. 100-101].

Практичне дотримання наведених принципів дасть змогу побудувати якісну взаємоузгоджену систему документування, в тому числі й стосовно операцій з основними засобами.

Первинний облік основних засобів є складним багатоступінчатим процесом, оскільки охоплює інформаційні потоки, пов'язані з їх надходження, наявністю та експлуатацією, амортизацією, переміщенням, поліпшенням та вибуттям.

Кожна стадія життєвого циклу основних засобів представлена певною кількістю уніфікованих первинних документів.

Слід відмітити, що у жовтні 2021 року Державна служба статистики України одним з положень Наказу «Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України» № 266 скасувала типові форми первинного обліку основних засобів, які попередньо були затверджені Наказом № 352 «Про затвердження типових форм первинного обліку» [50, п. 2]. Але ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованого бетону» продовжує використовувати наявні бланки, враховуючи положення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV та Наказу Мінфіну «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів

у бухгалтерському обліку» № 88, якими на даний момент регулюються питання побудови первинної документації та встановлюються вимоги щодо їх форми та змісту.

Закон № 996-XIV регламентує реквізити первинних документів, які є обов'язковими при їх складанні, зокрема, такими є назва форми, дата її складання, найменування організації, яка її формує, зміст господарської операції, одиниця виміру, посади відповідальних осіб та їх підписи, за якими можна ідентифікувати персонал, що був задіяний в здійсненні операції [9, ст. 9 п. 2]. Дані реквізити визначають юридичну силу та доказовість первинної документації.

Наказ Мінфіну № 88 додатково рекомендує первинні документи скріплювати печаткою, вказувати ідентифікаційний код організації, зазначати нумерацію документа, наводити підставу для проведення операції, а також фіксувати дані з документації, якою засвідчується особа-одержувач [51, п. 2.3].

Досліджуване підприємство для документального оформлення операцій з обліку основних засобів використовує різні форми первинної документації.

ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» для засвідчення факту введення основного засобу в експлуатацію застосовує Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, що наведений в додатку В. Також дану форму складають при внутрішньому переміщенні об'єктів всередині підприємства між цехами та при їх передачі іншій установі. При надходженні об'єкта на підприємство Акт складається в одному примірнику та разом із технічною документацією передається до бухгалтерії. У разі внутрішнього переміщення Акт виписує працівник цеху, що здає об'єкт, у двох примірниках: перший передається у відділ бухгалтерії разом із розпискою від одержувача та здавальника, другий – в цех, з якого вилучили актив. Якщо підприємство передає основний засіб іншому суб'єкту господарювання безоплатно, Акт формується у двох примірниках: один залишається на підприємстві, інший передається установі-отримувачу. При передачі основного засобу за грошові кошти Акт складають у трьох примірниках, оскільки два з них мають залишитися на підприємстві.

Акт на списання основних засобів складається у разі вибуття основних засобів у зв'язку із їх частковим або повним списанням. За таких умов ліквідації основного засобу залучається Комісія, якою приймається остаточне рішення про неможливість використання об'єкта через його невідповідність критеріям активу. Призначена Комісія формує Акт у двох примірниках: перший передається в бухгалтерський відділ, другий віддають особі, що відповідальна за зберігання основних засобів. Витрати, що виникають із-за списання, та вартість цінностей, які з'явилися в результаті дій ліквідаційного характеру, відображаються у розділі «Розрахунок результатів списання об'єктів». Копія даного первинного документа розміщена в додатку Д.

Вважаємо, що деякі елементи описаних вище документів втратили свою актуальність та є несуттєвими для відображення сутності операцій, зокрема, такими реквізитами є «код норми амортизаційних відрахувань», «норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення», «норми амортизаційних відрахувань на капітальний ремонт» та «поправочний коефіцієнт». Недоліки документального оформлення надходження та вибуття основних засобів зумовлює удосконалення структури первинної документації в цілому.

В додатку Ж наведений Акт введення в експлуатацію основних засобів – оновлений нами бланк для документального оформлення надходження та внутрішнього переміщення основних засобів. Запропонована форма доповнена реквізитами «шляхи надходження», «строк корисного використання» та «ліквідаційна вартість».

Удосконалений Акт виведення з експлуатації основних засобів наводиться в додатку И. Дана форма призначається для документування процесу ліквідації основних засобів, тому доповнена графою «причини вибуття».

На стадії безпосередньої експлуатації основних засобів заповнюється значна кількість первинних документів.

Роботи з відновлення та поліпшення основних засобів мають своє відображення в Акті приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів, що наведений в додатку К. У цьому первинному

документі фіксують кошторисну та фактичну вартість проведених робіт. Акт підписується працівником цеху, який приймає об'єкт, та представником, що проводив роботи, після чого передається у бухгалтерію. Якщо роботи проводилися сторонньою організацією, Акт складається у двох примірниках.

Інвентарна картка обліку основних засобів відкривається на кожний основний засіб або їх групу та заповнюється на основі попередньо наведених документів. Розділ «Коротка індивідуальна характеристика об'єкта» призначений для опису основних якісних та кількісних показників основного засобу. Приклад інвентарної картки наведений в додатку Л.

З метою реєстрації інвентарних карток та здійснення контролю стосовно їх зберігання на підприємстві складають Опис інвентарних карток. Його ведуть в межах класифікаційної групи об'єктів в одному екземплярі на кожну.

В Інвентарному списку основних засобів ведеться пооб'єктний облік основних засобів за місцями їх перебування та матеріально-відповідальними особами.

Для відображення суми амортизаційних нарахувань за звітний місяць підприємство заповнює документ під назвою Розрахунок амортизації основних засобів.

Далі на стадії систематизації і групування даних на підприємстві використовується Журнал 4 та відомості аналітичного обліку до нього, що заповнюються на підставі отриманої інформації з вищерозглянутої первинної документації щодо наявності та руху основних засобів. Стандартизована форма Журналу 4 затверджена Наказом Мініфіну «Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку» № 356 [52, п. 31-35]. Даний реєстр бухгалтерського обліку дає змогу отримати належним чином узагальнену та систематизовану сукупність показників щодо наявних основних засобів та витрат, які вникали в процесі їхнього використання. Потім дані переносяться в Головну книгу, що є основою для формування показників фінансової звітності щодо стану основних засобів суб'єкта підприємницької діяльності.

Визначення реальної вартості основних засобів у відповідності із сучасним станом ринку є важливою процедурою, яку варто проводити в процесі експлуатації активів, оскільки саме вона дозволяє відобразити реальну ринкову вартість об'єктів в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності, тим самим підвищуючи інвестиційну привабливість підприємства.

Доцільним є впровадження на підприємство додаткового первинного документа, яким фіксуватиметься інформація стосовно переоцінювання основних засобів. У додатку М наведена запропонована форма – Акт переоцінки основних засобів. Даним документом фіксуватиметься факт здійснення переоцінки об'єктів, а саме: результат проведеної переоцінки в частині первісної вартості та накопиченого зносу основних засобів, а також рахунки бухгалтерського обліку, на яких відображатимуться визначені суми.

Окрім цього, у додатку Н запропоновано первинний документ, яким підтверджуватиметься здійснення процедури зменшення (відновлення) корисності основних засобів – Акт тестування на зменшення (відновлення) корисності основних засобів. У ньому фіксуватимуться ознаки зменшення та відновлення корисності активу, відображатимуться розрахунки суми очікуваного відшкодування об'єкта основних засобів в частині чистої вартості реалізації об'єкта та теперішньої (дисконтованої) вартості майбутніх грошових надходжень, вказуватиметься залишкова вартість об'єктів з урахуванням втрати від зменшення корисності та коригування втрат при її відновленні із зазначенням кореспонденції рахунків. На підставі даного документу в обліку реєструватимуться операції зі зменшення (відновлення) корисності основних засобів.

Таким чином, організація інформаційних потоків досліджуваного підприємства в частині документування операцій із основними засобами повинна являти собою системну послідовність облікових процесів, логічна взаємопов'язаність яких забезпечуватиме єдність підходів стосовно формування даних первинної та зведеної документації. Це обумовлює доцільність оновлення існуючих певних документів та створення нових їх форм для супроводу відповідних операцій з основними засобами на ПрАТ «Гніванський завод

спеціалізовано», на основі яких будуть складатися зведені облікові реєстри, інформація з яких узагальнюватиметься в показниках фінансової звітності підприємства. З урахуванням усіх запропонованих змін модель інформаційних потоків досліджуваного суб'єкта підприємницької діяльності у розрізі основних засобів виглядатиме так, як наведено на рис. 2.4.

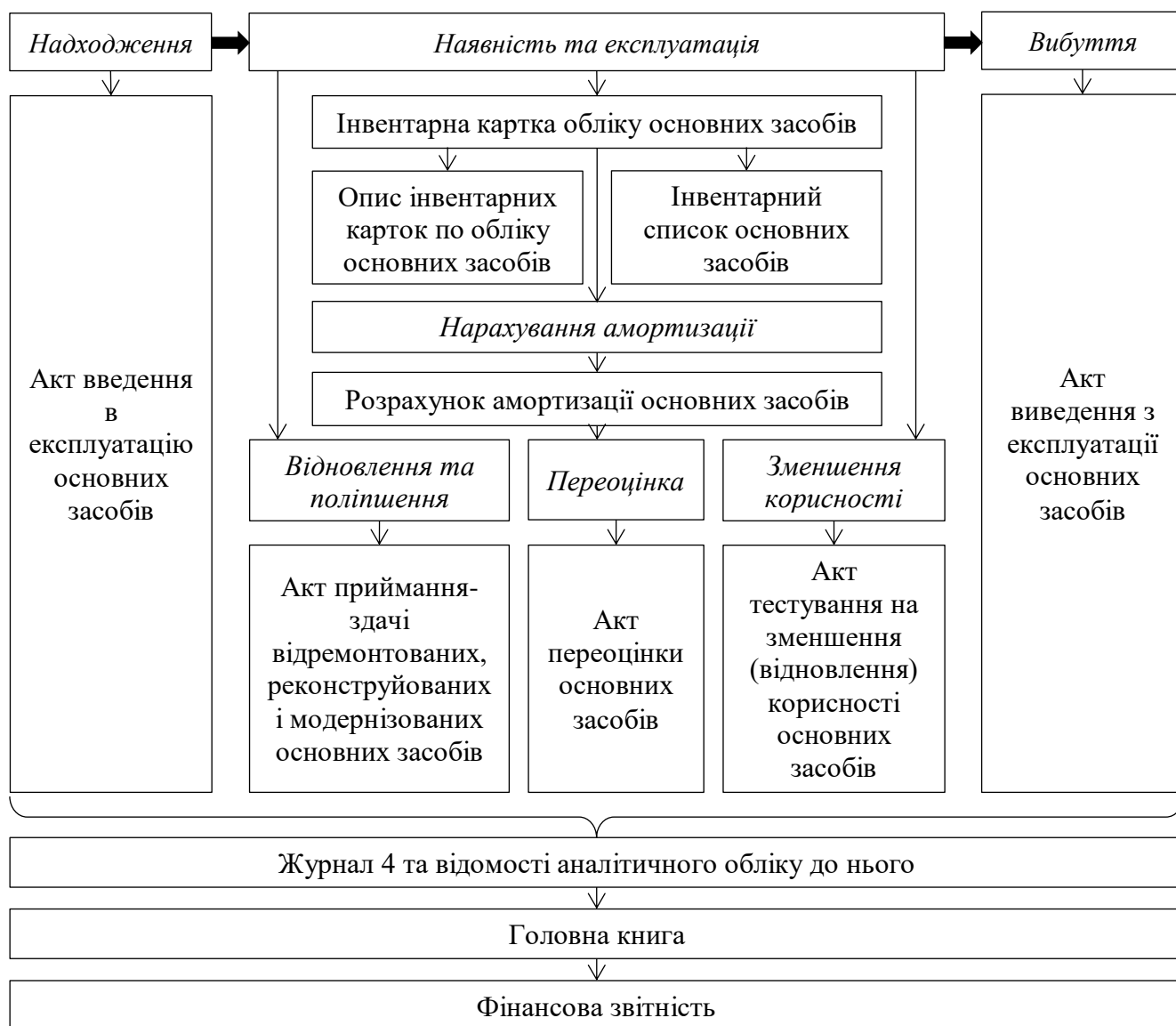

Рисунок 2.4 – Удосконалена модель документального оформлення облікової інформації в частині операцій із основними засобами на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізовано»

Джерело: побудовано на основі [53, с. 156]

Рівень якості організації документообігу на підприємстві є прямо пропорційним ступеню ефективності ведення бухгалтерського обліку.

Дослідники Королук Т.М., Кравчук Н.В. та Карп І.М. дефініцію «документообіг» трактують як процес, що «...передбачає переміщення документів у просторі та часі на всіх етапах функціонування господарюючого суб'єкта з метою ефективного управління та взаємодії із зовнішнім середовищем» [54, с. 82].

Процес документообігу розпочинається на стадії надходження документів від контрагента або їх самостійного створення, далі документи перевіряються за формою та змістом, після чого проходять обробку у відділі бухгалтерії. Завершальним етапом є передача документів на зберігання в архів підприємства.

Виникає необхідність впорядкувати процес руху первинної документації шляхом побудови графіка документообігу, що дозволить вирішити питання раціоналізації розподілу посадових обов'язків між працівниками та своєчасності відображення даних в системі бухгалтерського обліку за рахунок прискорення руху облікової інформації. Запропонований графік документообігу в частині документування операцій із основними засобами наведений в додатку П.

Таким чином, документальне оформлення операцій із основними засобами на усіх стадіях їх життєвого циклу є систематичним, послідовним та складним процесом. Запропоновані шляхи вдосконалення організації документування операцій з основними засобами на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції» підвищать якість як аналітичного, так і синтетичного обліку таких об'єктів.

2.3. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів

Бухгалтерський облік основних засобів, базуючись на інформації із первинної документації, забезпечує суцільну реєстрацію усіх господарських операцій стосовно експлуатації та руху таких активів.

Для відображення записів в системі бухгалтерського обліку використовується сукупність синтетичних та аналітичних рахунків, які на ПрАТ

«Гніванський завод спецзалізобетону» систематизовані у відповідному документі – Робочому плані рахунків бухгалтерського обліку, що наведений в додатку Р. Даний документ побудований у відповідності до затверджених Мінфіном положень Плану рахунків та Інструкції до його застосування № 291.

Основним рахунком, на якому узагальнюється інформація щодо наявності та руху власних або взятих в оренду основних засобів, є синтетичний рахунок 10 «Основні засоби», що має типову структуру активного рахунку: дебетовий оборот характеризує надходження та дооцінку таких об'єктів, а кредитовий – їх вибуття та уцінку. Додатково використовується рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», який призначений для фіксування даних про об'єкти, що не увійшли до складу рахунку 10 «Основні засоби» [14]. За залишками цих рахунків формується стаття «Первісна вартість основних засобів» у Балансі (Звіті про фінансовий стан).

Наведені рахунки мають відповідні субрахунки, за якими класифікуються досліджувані об'єкти для обліку економічно однорідних груп (рис. 2.5).

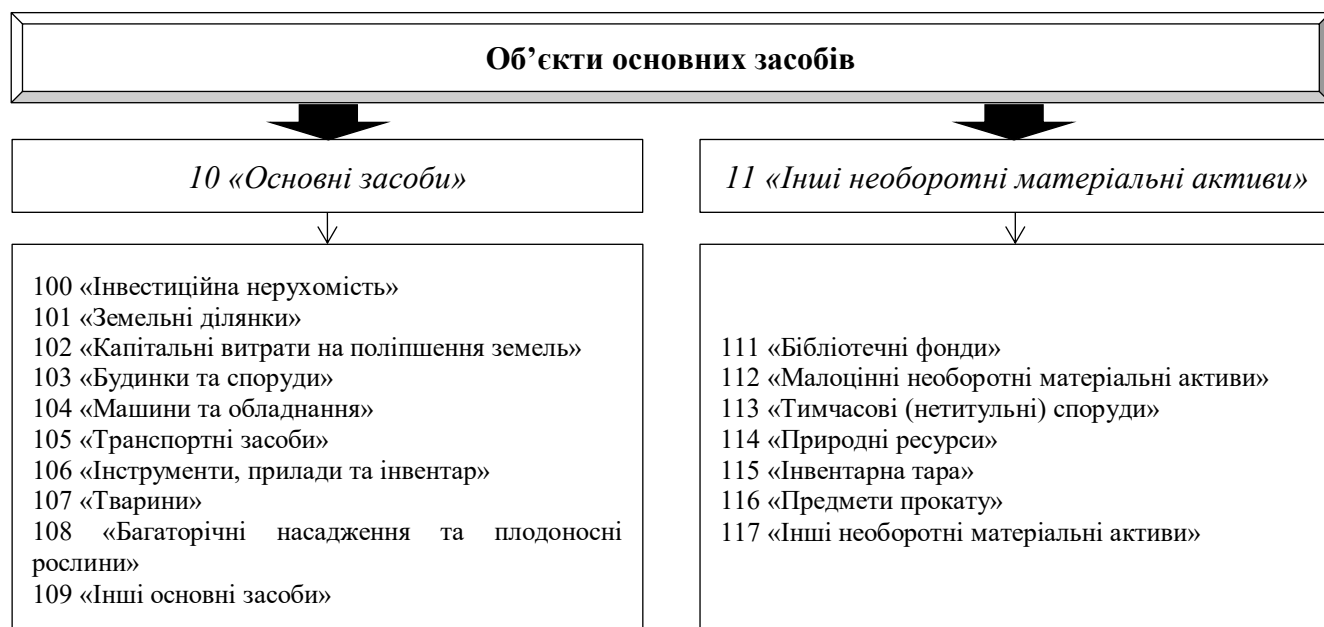

Рисунок 2.5 – Рахунки першого та другого порядку, що призначені для обліку об'єктів основних засобів

Джерело: побудовано на основі [14, 28]

Однак через недостатню деталізацію дані синтетичного обліку не можуть в повній мірі задовольнити потреби користувачів облікової інформації.

Тому на досліджуваному підприємстві ведеться аналітичний облік основних засобів у розрізі видів таких активів в частині їх однорідних груп з метою отримання більш конкретизованих даних для цілей аналізу, контролю та управління.

Загалом система аналітичного обліку побудована за принципом встановлених прямих взаємозв'язків між синтетичними рахунками, їх субрахунками та відповідними аналітичними рахунками бухгалтерського обліку (рис. 2.6).

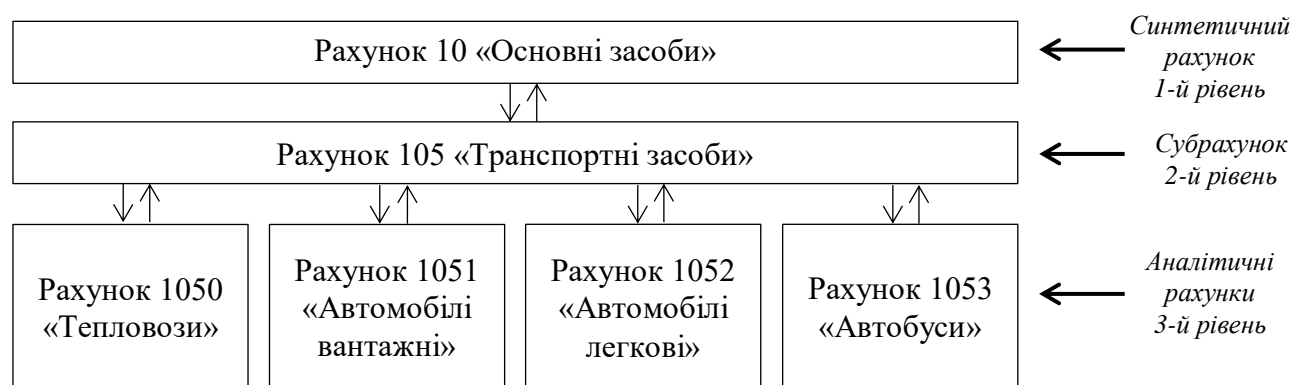

Рисунок 2.6 – Фрагмент організації аналітичного обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві

Джерело: побудовано на основі [14]

Чіткість та розгалуженість системи аналітичного обліку на підприємстві є запорукою раціонального та ефективного функціонування механізму бухгалтерського обліку в цілому.

Задля покращення процесу ведення не тільки бухгалтерського, а й управлінського обліку на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» доцільним є розширення наявної структури аналітичних рахунків, призначених для обліку основних засобів, шляхом впровадження їх n-рівня поділу за запропонованою в першому розділі класифікаційною ознакою, що має назву «групування за сегментами діяльності».

Для прикладу, нововведені рахунки стосовно обладнання, що фактично має приналежність до господарського сегменту, який вирішено поділити на

складові відповідно до видів продукції, що виготовляються на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону», матимуть наступні назви:

- 104XXX01 «Обладнання, що задіяне у виготовленні залізобетонних шпал»;
- 104XXX02 «Обладнання, що задіяне у виготовленні труб напірних віброгідропресованих та безнапірних»;
- 104XXX03 «Обладнання, що задіяне у виготовленні опор контактної мережі»;
- 104XXX04 «Обладнання, що задіяне у виготовленні плит перекриття»;
- 104XXX05 «Обладнання, що задіяне у виготовленні інших збірних залізобетонних конструкцій для промислового та індивідуального будівництва».

Такі зміни в частині структурування основних засобів забезпечать більш якісне та результативне здійснення контролю за діяльністю як окремого сегмента, так і їх сукупності, сприятимуть ефективному управлінню виробничими процесами на підприємстві та визначенню перспективних напрямів господарської діяльності, оскільки дозволять більш детально аналізувати дані в частині амортизаційних витрат, визначати напрямки капітальних інвестицій та контролювати рівень фондівіддачі об'єктів за кожним сегментом.

Отримана через призму такого підходу релевантна інформація може стати одним із засобів управлінського контролю з боку вищого управлінського персоналу над окресленими сегментами суб'єкта господарювання.

Ведення обліку основних засобів розпочинається на стадії їх надходження на підприємство. Алгоритм облікових проведення на цьому етапі залежить від способу надходження таких активів.

Найбільш поширеним варіантом отримання є придбання за грошові кошти. В такому випадку одержані основні засоби спершу обліковують, як капітальні інвестиції на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», а вже в момент їх введення в експлуатацію відповідні об'єкти рекласифікують з рахунків обліку незавершених капітальних інвестицій на рахунок 10 «Основні засоби» або 11 «Інші необоротні

матеріальні активи». Процедура відображення в бухгалтерському обліку придбання обладнання на умовах наступної оплати наведена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Відображення в обліку процесу придбання основних засобів за умов наступної оплати на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Одержано обладнання від постачальника	152	631
2	Визнано податковий кредит з ПДВ в частині одержаного обладнання	641	631
3	Одержано транспортні послуги щодо доставки обладнання	152	685
4	Визнано податковий кредит з ПДВ в частині отриманих транспортних послуг	641	685
5	Одержано послуги щодо встановлення та тестування обладнання	152	631
6	Визнано податковий кредит з ПДВ в частині отриманих послуг з монтажу	641	631
7	Здійснено оплату за обладнання та його встановлення	631	311
8	Здійснено оплату за транспортування обладнання	685	311
9	Введення в експлуатацію придбаного обладнання	104	152

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Нині більшість контрагентів наполягає на встановленні ділових відносин на умовах зарахування попередньої оплати за реалізовані цінності з метою мінімізації комерційних ризиків. Процес відображення в обліку купівлі інструментів на умовах попередньої оплати наведений в табл. 2.3.

В даній ситуації перерахування авансу надає лише право на податковий кредит, визнання якого можливе тільки тоді, коли постачальником буде зареєстрована податкова накладна.

Таблиця 2.3 – Відображення в обліку процесу придбання основних засобів за умов попередньої оплати на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Перераховано попередню оплату контрагенту за інструменти	371	311
2	Визнано податковий кредит з ПДВ	641	644
3	Одержано інструменти від контрагента	152	631
4	Списано податковий кредит з ПДВ	644	631
5	Проведено залік заборгованості з контрагентом	631	371
6	Введення в експлуатацію придбаних інструментів	106	152

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Ще одним варіантом отримання основних засобів є їх безпосереднє виготовлення, яке можна здійснювати або господарським способом, тобто власними силами, або підрядним способом, інакше кажучи – із залученням сторонньої організації. В першому випадку усі витрати, пов'язані з виготовленням основних засобів, зокрема, прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи та загальновиробничі витрати являють собою капітальні інвестиції, які складають первісну вартість таких активів. Натомість в другому випадку первісна вартість формується з витрат на оплату робіт та послуг, що виконуються підрядною установою. Облікові проведення щодо будівництва об'єктів основних засобів наведені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Відображення в обліку операцій із виготовлення (будівництва) основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
<i>Господарський спосіб</i>			
1	Відображено фактичні витрати на будівництво об'єкта: • будівельні матеріали;	151	205
	• послуги допоміжних виробництв;	151	23
	• оплата праці робітників, задіяних у виробництві;	151	661
	• відрахування на соціальні заходи;	151	65
	• загальновиробничі витрати	151	91
2	Послуги техніки сторонніх установ на об'єкті будівництва	151	685
3	Податковий кредит з ПДВ в частині отриманих послуг залученої техніки	641	685
4	Введення в експлуатацію побудованого об'єкта	103	151
<i>Підрядний спосіб</i>			
1	Відображено витрати на проєктні та будівельно-монтажні роботи підрядних підприємств	151	631
2	Податковий кредит з ПДВ в частині проведених робіт та наданих послуг підрядними установами	641	631
3	Введення в експлуатацію побудованого об'єкта	103	151

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Також основні засоби можуть надходити на підприємство як внесок до його статутного капіталу. На ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» для обліку надходження об'єктів основних засобів шляхом їх внесення до статутного

капіталу використовується рахунок 401 «Внески до незареєстрованого статутного капіталу» в кореспонденції з дебетом рахунку 10 «Основні засоби».

Іншим способом, яким можна отримати основні засоби, є їх безоплатне оприбуткування. В такій ситуації необхідно в бухгалтерському обліку визнати дохід на суму щомісячної величини амортизаційних нарахувань таких безоплатно одержаних активів, одночасно зменшивши додатковий капітал досліджуваного суб'єкта господарювання. Бухгалтерські проведення щодо безоплатного надходження устаткування наведені в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Відображення в обліку процесу безоплатного отримання основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Безкоштовне отримання устаткування	104	424
2	Отримано послуги щодо встановлення та тестування устаткування	152	631
3	Визнано податковий кредит з ПДВ в частині отриманих послуг з монтажу	641	631
4	Здійснено оплату за послуги з монтажу устаткування	631	311
5	Зараховано витрати на монтаж безоплатно отриманого устаткування до складу їх первісної вартості	104	152
6	Нараховано амортизацію устаткування	91	131
7	Визнано дохід від безоплатно отриманого устаткування в сумі нарахованої амортизації	424	745

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Таким чином, безоплатно отримані основні засоби обліковуються одразу за дебетом відповідного субрахунку до рахунку 10 «Основні засоби» без попереднього відображення на рахунок 15 «Капітальні інвестиції», оскільки під безоплатним одержанням активів розуміється надходження об'єктів вже готових до експлуатації. Додаткові монтажні роботи в такому випадку враховуватимуться окремо на рахунок 15 «Капітальні інвестиції».

Об'єкти основних засобів можуть надходити шляхом обміну на подібні активи, тобто такі, що мають однакове функціональне призначення та тотожну справедливую вартість. Зараховуватимуться такі активи за первісною вартістю, що являтиме собою залишкову вартість переданих іншому суб'єкту господарювання об'єктів, окрім випадків, коли залишкова вартість переданих цінностей

перевищуватиме їх справедливу. В такому випадку первісною вартістю одержаних активів буде вважатися саме справедлива вартість переданих, а різниця між цими величинами буде віднесена на витрати звітного періоду та обліковуватиметься на рахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності».

Припустімо, що досліджуване підприємство отримало один верстат в обмін на інший верстат. Справедлива (договірна) вартість обох верстатів однакова і становить 120 000 грн. (в т. ч. ПДВ – 20 000 грн.), первісна вартість переданого верстата – 400 000 грн., нарахована сума зносу – 240 000 грн, залишкова вартість – 160 000 грн., що свідчить про перевищення залишкової вартості над справедливою на 60 000 грн. Сукупність бухгалтерських проведення, якими можна зафіксувати описану ситуацію в бухгалтерському обліку, наведена в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Відображення в обліку операцій з обміну основного засобу на подібний актив на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	Списання суми нарахованого зносу верстата, щодо якого прийнято рішення про передачу	131	104	240 000
2	Списання залишкової вартості верстата шляхом переведення його до групи вибуття	286	104	160 000
3	Передавання верстата за справедливою вартістю	377	286	100 000
4	Визнання податкового зобов'язання з ПДВ	377	641	20 000
5	Списання різниці між залишковою та справедливою вартостями переданого верстата	949	286	60 000
6	Донарахування податкового зобов'язання з ПДВ на різницю між залишковою вартістю верстата та ціною операції	949	641	12 000
7	Оприбуткування отриманого верстата	152	631	100 000
8	Визнання податкового кредиту з ПДВ	641	631	20 000
9	Проведення заліку заборгованості	631	377	120 000
10	Введення в експлуатацію отриманого в результаті обміну верстата	104	152	100 000

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Діаметрально протилежною є ситуація, коли основні засоби надходять на підприємство в результаті обміну на неподібні активи, що відрізняються за своїм функціональним призначенням і справедлива вартість яких не є тотожною. За таких умов бартерних відносин первісною вартістю отриманих об'єктів буде

справедлива вартість переданих активів, що збільшена або ж зменшена на суму зарахованої або перерахованої доплати.

Так, якщо підприємство, наприклад, передає легковий автомобіль для отримання вантажного автомобіля, то операція трактуватиметься як обмін неподібними активами. Справедлива вартість переданого легкового автомобіля дорівнює 180 000 грн. (в т. ч. ПДВ – 30 000 грн.), його первісна вартість – 600 000 грн., нарахована сума зносу – 360 000 грн, залишкова вартість – 240 000 грн. Вартість договору – 288 000 грн. (в т. ч. ПДВ – 48 000 грн.), що вказує на необхідність проведення доплати постачальнику в розмірі 108 000 грн. В системі бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства описана ситуація відобразатиметься так (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Відображення в обліку процесу обміну основного засобу на неподібний актив на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	Списання суми нарахованого зносу легкового автомобіля	131	1052	360 000
2	Списання залишкової вартості легкового автомобіля шляхом переведення його до групи вибуття	286	1052	240 000
3	Передавання легкового автомобіля в обмін на вантажний	377	712	180 000
4	Податкове зобов'язання з ПДВ	712	641	30 000
5	Списання балансової вартості активу (легкового автомобіля), що утримується для продажу	943	286	240 000
6	Оприбуткування отриманого вантажного автомобіля	152	631	240 000
7	Податковий кредит з ПДВ	641	631	48 000
8	Переведення доплати за вантажний автомобіль	631	311	108 000
9	Проведення заліку заборгованості	631	377	180 000
10	Введення в експлуатацію отриманого вантажного автомобіля	1051	152	240 000

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Іншим випадком зарахування основних засобів є їх оренда, яка відповідно до вимог вітчизняного законодавства буває операційною або фінансовою. Однак на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» бухгалтерський облік оренди основних засобів як з позиції орендаря, так і з позиції орендодавця – не ведеться.

Проте необхідно зауважити, що відповідно до НП(С)БО 14 «Оренда» основні засоби, отримані в операційну оренду в тимчасове користування, плата за яке визнається витратами відповідного звітного періоду, відображаються на позабалансовому рахунку 01 «Орендовані необоротні активи» за вартістю, зазначеною в орендному договорі» [55, р. 2].

На умовах фінансової оренди, що в основному передбачає перехід права власності на орендовані цінності орендарю після закінчення строку дії оренди або такий строк складатиме більшу частину визначеного періоду користування активом, отримані основні засоби зараховуються водночас як активи та як зобов'язання за найменшою на момент початку оренди вартістю: справедливою або теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів. Тобто отримані внаслідок фінансової оренди основні засоби обліковуються таким записом – Дт 15 «Капітальні інвестиції» – Кт 531 «Зобов'язання з фінансової оренди», після чого їх вводять в експлуатацію за дебетом одного із субрахунків рахунку 10 «Основні засоби». Амортизацію таких основних засобів нараховує орендар протягом передбаченого строку експлуатації [55, р. 2].

Якщо розглядати облік оренди зі сторони орендодавця, то передані на умовах операційної оренди основні засоби і надалі обліковуються у розрізі аналітичних рахунків на балансі орендодавця, який продовжує нараховувати амортизацію переданих активів. За обставин, коли оренда є фінансовою, орендодавець обліковує надані основні засоби як довгострокову дебіторську заборгованість орендаря, визнаючи при цьому доходи та витрати від реалізації об'єктів [55, р. 3].

Невід'ємною частиною обліку основних засобів є процес нарахування амортизації, який можна розглядати не тільки з економічної, а й з фінансової точки зору. Економічний аспект даного явища полягає в тому, що воно слугує розрахунковим засобом, який дозволяє визначити компенсацію від втрати вартості об'єктів. З фінансової сторони амортизація розглядається як інструмент, призначенням якого є повернення фінансових потоків з метою використання в інвестиційних цілях щодо відновлення основних засобів в майбутньому [56, с.

375]. До того ж амортизація, впливаючи на величну витрат підприємства, виконує роль регулятора бази оподаткування податку на прибуток. Використання прискорених методів нарахування амортизації основних засобів дає змогу встановити «податковий щит» в перших періодах їх експлуатації. Вивільнені кошти від оптимізації податкових відрахувань доцільно спрямовувати на придбання нової техніки, впровадження нових технологій та модернізацію виробничих потужностей [57, с. 123-124]. В додатку С в систематизованому вигляді подано інформацію щодо дозволених методів нарахування амортизації основних засобів, а саме: їх коротка характеристика, формули для обчислення, переваги та недоліки застосування.

Як вже зазначалося раніше – на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції» застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації, за винятком МНМА та бібліотечних фондів, амортизаційні нарахування яких здійснюються методом списання 100% вартості в першому місяці експлуатації. Для обліку амортизаційних відрахувань основних засобів на підприємстві використовується рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» у розрізі субрахунків 131 «Знос основних засобів» та 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів». В табл. 2.8 подано бухгалтерські проведення з нарахування амортизації основних засобів різного функціонального призначення на досліджуваному підприємстві.

Таблиця 2.8 – Відображення в обліку операцій з нарахування амортизації основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Нараховано амортизацію основних засобів: • виробничого призначення	23	131
2	• загальновиробничого призначення	91	131
3	• адміністративного призначення	92	131
4	• збутового призначення	93	131
5	• іншого призначення	949	131

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

В процесі експлуатації основні засоби поступово зношуються, у зв'язку з чим можуть виходити з ладу та ставати непридатними для подальшого використання. За таких обставин досліджуване підприємство вимушене проводити ремонт для підтримання об'єктів в робочому стані задля продовження їх нормального функціонування. Витрати на ремонт включаються до витрат звітного періоду. Типові проведення, якими на досліджуваному підприємстві відображають в обліку ремонт господарським та підрядним способами, наведені в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Відображення в обліку ремонту основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
<i>Господарський спосіб</i>			
1	Відображення вартості витрачених запасних частин на ремонт основного засобу загальновиробничого призначення	91	207
2	Визнання витрат на оплату праці працівника, зайнятого ремонтом	91	661
3	Визнання витрат в частині нарахування ЄСВ	91	65
<i>Підрядний спосіб</i>			
1	Відображення вартості ремонтних робіт, виконаних підрядною організацією	91	631
2	Визнання податкового кредиту з ПДВ	641	631
3	Здійснення оплати підрядній організації за проведені ремонтні роботи	631	311

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»

Окрім проведення ремонтів, досліджуване підприємство з метою підвищення техніко-економічних властивостей основних засобів для їх більш ефективного подальшого використання здійснює роботи з поліпшення. На відміну від ремонту, в результаті якого не змінюються економічні вигоди, поліпшення основних засобів зумовлює зростання майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від їх експлуатації. Витрати стосовно поліпшення активів (модернізації, добудови) включаються до складу капітальних інвестицій, збільшуючи їх первісну вартість. Зазначені господарські операції відображаються в обліку так, як наведено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Відображення в обліку поліпшення основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
<i>Господарський спосіб</i>			
1	Відображення вартості будівельних матеріалів, витрачених при проведенні поліпшення складського приміщення	152	205
2	Визнання витрат на оплату праці працівників, задіяних в будівництві прибудови до складського приміщення	152	661
3	Визнання витрат в частині нарахування ЄСВ	152	65
4	Збільшено первісну вартість складського приміщення на суму витрат з поліпшення	103	152
<i>Підрядний спосіб</i>			
1	Відображення вартості робіт з поліпшення обладнання, виконаних підрядною організацією	152	631
2	Податковий кредит з ПДВ	641	631
3	Здійснено оплату підрядній організації за проведені роботи з поліпшення обладнання	631	311
4	Збільшено первісну вартість обладнання на суму витрат з поліпшення	104	152

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

Існує ситуація, коли реальна (справедлива) та облікова вартість основного засобу відхиляється більше, ніж на 10%. В такому випадку керівник підприємства може прийняти рішення про проведення переоцінки об'єктів, оскільки такий підхід передбачено обліковою політикою. При збільшенні вартості основного засобу сума дооцінки відобразатиметься на рахунку 411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів». У разі зменшення вартості активів сума уцінки фіксуватиметься на рахунку 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій». Для наочності розглянемо зазначену методику за допомогою наступних прикладів в обліку досліджуваного підприємства.

Підприємство проводить дооцінку автомобіля, первісна вартість якого – 220 000 грн., накопичений знос – 124 000 грн, а справедлива вартість – 144 000 грн. Відповідно, індекс переоцінки = $144\ 000 / (220\ 000 - 124\ 000) = 1,5$, переоцінена первісна вартість = $220\ 000 * 1,5 = 330\ 000$ грн., а переоцінений накопичений знос = $124\ 000 * 1,5 = 186\ 000$ грн. Тому первісну вартість необхідно

дооцінити на $330\,000 - 220\,000 = 110\,000$ грн., а накопичений знос на $186\,000 - 124\,000 = 62\,000$ грн.

Якщо ж справедлива вартість автомобіля за даними професійної оцінки становить 72 000 грн., то відповідно індекс переоцінки $= 72\,000 / (220\,000 - 124\,000) = 0,75$, переоцінена первісна вартість $= 220\,000 * 0,75 = 165\,000$ грн., а переоцінений накопичений знос $= 124\,000 * 0,75 = 93\,000$ грн.. Отже, сума уцінки первісної вартості $= 220\,000 - 165\,000 = 55\,000$ грн., так як сума зменшення величини накопиченого зносу $= 124\,000 - 93\,000 = 31\,000$ грн. та сума зменшення залишкової вартості $= (220\,000 - 124\,000) - (165\,000 - 93\,000) = 55\,000 - 31\,000 = 24\,000$ грн.

В табл. 2.11 наведено порядок відображення дооцінки та уцінки основних засобів на рахунках бухгалтерського обліку.

Таблиця 2.11 – Відображення в обліку операцій з переоцінки основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		дебет	кредит	
<i>Дооцінка (приклад перший)</i>				
1	Відображення дооцінки автомобіля в частині: • первісної вартості	105	411	110 000
2	• накопиченого зносу	411	131	62 000
<i>Уцінка (приклад другий)</i>				
1	Зменшення первісної вартості автомобіля на суму: • уцінки залишкової вартості	975	105	24 000
2	• уцінки накопиченого зносу	131	105	31 000

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

Оскільки переоцінені об'єкти повинні підлягати подальшій переоцінці на постійній основі, виникають випадки, коли основні засоби можуть уцінювати після їх дооцінки або навпаки.

В такій ситуації, якщо після дооцінки підприємство далі вимушене буде провести уцінку, то тоді методика обліку буде така:

- зменшення зносу об'єкту: Дт 131 «Знос основних засобів» Кт 10 «Основні засоби»;

- зменшення первісної вартості об'єкта в межах суми, що фіксується за кредитом 411 рахунку: Дт 411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів» Кт 10 «Основні засоби»;
- зменшення первісної вартості на суму перевищення залишку 411 рахунку: Дт 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій» Кт 10 «основні засоби» [58, с. 812].

Якщо після уцінки наступною буде операція збільшення балансової вартості основного засобу (дооцінка), то в обліку наслідки цієї операції показуватимуться так:

- збільшення величини зносу Дт 10 «Основні засоби» Кт 131 «Знос основних засобів»;
- збільшення первісної вартості на суму, яка раніше обліковувалася на субрахунку 975 проведенням Дт 10 «основні засоби» Кт 746 «Інші доходи»;
- збільшення первісної вартості на суму перевищення суми, раніше віднесеної на 975 рахунку, проведенням Дт 10 «Основні засоби» Кт 411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів» [58, с. 812].

Також на ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» на кінець року здійснюється тестування зменшення корисності активів, яке на відміну від переоцінки не потребує залучення зовнішніх експертів. Дана процедура не передбачає зміну первісної вартості основних засобів, а лише стосується перегляду величини накопиченого зносу. В бухгалтерському обліку витрати стосовно зменшення корисності основного засобу відображаються за дебетом субрахунку 972 «Втрати від зменшення корисності активів», збільшуючи знос за кредитом субрахунку 131 «Знос основних засобів». Після цього з часом може відбутися відновлення корисності такого об'єкта, проте в межах величини втрат від її зменшення. Відновлення корисності спричиняє зменшення зносу за дебетом субрахунку 131 «Знос основних засобів» з одночасним нарахуванням доходу за кредитом субрахунку 742 «Дохід від відновлення корисності активів» [59, с. 37].

Завершальною стадією життєвого циклу основних засобів є їх вибуття у зв'язку із реалізацією, безоплатним передаванням, ліквідацією тощо.

Для того, щоб реалізувати основні засоби, досліджуване підприємство виключає їх зі складу необоротних активів, здійснюючи переведення об'єктів за залишковою вартістю на спеціальний субрахунок 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу». Одночасно списується величина накопиченого зносу. Процес реалізації на прикладі продажу приладів наведений в табл. 2.12.

Таблиця 2.12 – Відображення в обліку реалізації основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Переведення приладів до групи вибуття у зв'язку з прийняттям рішення щодо їх продажу (за залишковою вартістю)	286	106
2	Списання накопиченого зносу приладів	131	106
3	Реалізовано прилади покупцеві	361	712
4	Податкове зобов'язання з ПДВ	712	641
5	Списано собівартість реалізованих приладів	943	286
6	Отримано оплату від покупця за реалізовані прилади	311	361

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

При безоплатній передачі основні засоби не переводяться до складу необоротних активів, що утримуються для продажу, оскільки дана операція має інший характер [60, п. 2, р. 2]. Доходи в цьому випадку не нараховуються, оскільки не відбувається ані збільшення активів, ані зменшення зобов'язань [61, п. 5]. Особливості відображення в обліку досліджуваного підприємства безоплатної передачі на прикладі інвентарю наведені в табл. 2.13.

Таблиця 2.13 – Відображення в обліку безоплатної передачі основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Списання залишкової вартості безоплатно переданого інвентарю	976	106
2	Списання нарахованого зносу	131	106
3	Визнання податкового зобов'язання з ПДВ	976	641

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

У випадку вибуття основних засобів шляхом їх внесення до статутного капіталу іншого суб'єкта господарювання з метою обміну таких активів на корпоративні права відображається як довгострокова інвестиція, тобто призводить до збільшення суми на рахунку 14 «Довгострокові фінансові інвестиції». В основному кореспонденції рахунків, якими фіксується даний варіант вибуття основних засобів, є подібними обліку їх продажу.

Ліквідація основних засобів може бути добровільною або вимушеною. Добровільна ліквідація, що відбувається з ініціативи підприємства, прирівнюється до продажу, а тому підлягає податкуванню ПДВ. Вимушена ліквідація, пов'язана із крадіжкою або знищенням активів через форс-мажорні обставини, не вважається постачанням та при поданні контролюючим органам документації, яка підтверджує факт викрадення або наявності обставин непереборної сили, що спричиняють неможливість використання об'єктів за своїм призначенням, не передбачає нарахування податкових зобов'язань з ПДВ.

Крім того, можна уникнути нарахування ПДВ у разі подання контролюючому органу належним чином оформленого акту списання основних засобів, які є повністю розібраними, знищеними або перетвореними в такий спосіб, що не можуть далі експлуатуватися за первісним призначенням [12, п. 189.9].

Типові облікові проведення щодо ліквідації обладнання на добровільній основі за самостійним рішенням керівника наведені в табл. 2.14.

Таблиця 2.14 – Відображення в обліку досліджуваного підприємства ліквідації основних засобів на добровільних засадах в результаті їх фізичного та морального зносу

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	2	3	4
1	Списання залишкової вартості обладнання, що підлягає ліквідації	976	104
2	Списання нарахованого зносу обладнання	131	104
3	Відображення витрат, пов'язаних з ліквідацією обладнання, в частині нарахованої заробітної плати	976	661
4	Визнання витрат в частині нарахування ЄСВ	976	65

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4
5	Оприбуткування запасних частин, отриманих при ліквідації обладнання	207	746
6	Визнання податкового зобов'язання з ПДВ	976	641

Джерело: складено автором самостійно на основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Перед тим, як розпочати відображення в бухгалтерському обліку наслідків вимушеної ліквідації основних засобів, тобто такої, що відбувається внаслідок викрадення, зруйнування, стихійного лиха, пожежі і т. д., необхідно в обов'язковому порядку провести інвентаризацію, особливості обліку результатів якої розкриваються в наступному пункті.

Таким чином, на усіх стадіях експлуатації основних засобів є свої особливості у їх відображенні в системі бухгалтерського обліку. Загалом методики, що застосовуються на досліджуваному підприємстві, сформовані у відповідності із нормами чинного законодавства.

2.4. Особливості інвентаризації основних засобів та облік її результатів

Інвентаризація як засіб контролю виконує функцію підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку для їх подальшого відображення у фінансовій звітності суб'єкта господарювання.

Порядок проведення інвентаризації регулюється Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879 від 02.09.2014 р. (далі – Положення № 879), відповідно до якого інвентаризація проводиться в обов'язковому порядку не тільки перед формуванням річної фінансової звітності, а й у разі виявлення факту крадіжки, зміни матеріально відповідальної особи, ліквідації підприємства, появи наслідків, спричинених дією непереборної сили та інших обставин, передбачених в законодавстві [30, п. 7, р. 1].

Інвентаризацію основних засобів, включаючи незавершені капітальні інвестиції, на ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» проводять щорічно перед формуванням фінансової звітності, розпочинаючи з першого листопада.

Проведення інвентаризації основних засобів дозволяє встановити їх фактичну наявність, перевірити умови експлуатації, виявити помилки в первинній документації та облікових регістрах, а також, зіставляючи дані бухгалтерського обліку з фактичною кількістю об'єктів, з'ясувати наявність лишків або нестач [62, с. 96].

Відправною точкою даного процесу систематичного контролю є виданий директором підприємства Наказ на проведення інвентаризації, в якому закріплюються об'єкти, що підлягають перевірці, строки проведення, кількість інвентаризаційних комісій та їх склад. Даний розпорядчий документ зазначений в додатку Т.

Інвентаризаційний процес у розрізі перевірки основних засобів можна умовно поділити на п'ять етапів.

Перший етап є підготовчим. Під час нього визначається склад інвентаризаційних комісій, окреслюється об'єм роботи та перевіряється наявність технічної документації. На ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» для організації, керівництва та розгляду результатів проведення інвентаризації, створюється центральна інвентаризаційна комісія, яку очолює головний інженер підприємства. Членами комісії є директор з фінансово-економічної діяльності, головний бухгалтер, головний механік та головний технолог.

Для забезпечення проведення інвентаризації в структурних підрозділах та по матеріально відповідальних особах призначаються робочі комісії, зокрема, по цеху з виготовлення шпал та труб, цеху опор та плит перекриття, паросиловому цеху, бетонозмішувальному цеху та бетоновозній естакаді, ремонтно-механічному цеху, електроцеху, транспортному цеху, центральному матеріальному складу та інших експлуатаційних центрах. Комісії при обстеженні основних засобів встановлюють їх відповідність технічному рівню виробництва, визначають придатність та економічну доцільність подальшого використання, виявляють

технічно зношені, морально застарілі, недіючі або мало завантажені об'єкти основних фондів підприємства. До складу робочих комісій переважно входять майстри, механіки, інженери-технологи, начальники відділів, бухгалтери та економісти. Щодо матеріально відповідальних осіб, то вони відповідно до норм чинного законодавства не є членами тих робочих інвентаризаційних комісій, які перевіряють активи, що знаходяться на відповідальному зберіганні таких осіб [30, пп. 2.4, р. 2]. Натомість вони готують Інвентарні списки основних засобів. Служба бухгалтерії збирає оформлену раніше первинну документацію стосовно наявності та руху таких активів [63, с. 76].

На другому етапі здійснюється безпосередня перевірка об'єктів. Робочі комісії проводять огляд основних засобів, встановлюють їх фактичну наявність, перевіряють технічний стан та умови експлуатації. Отримана інформація відображається в інвентаризаційних описах, які формуються окремо за місцезнаходженням об'єктів та відповідальними за них особами. В інвентаризаційних описах на початку наводиться розписка матеріально відповідальної особи, якою підтверджується факт повного оприбуткування і списання основних засобів до початку інвентаризаційного процесу, а також завіряється передача до бухгалтерії усіх видаткових і прибуткових документів щодо них. Далі в описах фіксуються назви об'єктів, їх коротка характеристика, призначення, рік випуску, інвентарні та заводські номери, кількість та вартість за фактичною наявністю та обліковими даними, суми зносу та встановлені експлуатаційні строки. Наприкінці документу залишають свої підписи голова комісії, її члени та матеріально відповідальна особа. Інвентаризаційний опис основних засобів досліджуваного суб'єкта підприємницької діяльності наведений в додатку У.

Якщо об'єкти перебувають в іншій установі на ремонті, то дані в інвентаризаційний опис переносяться з документів, якими реєструвалася їх передача в ремонт. Окремий опис складають на непридатні до використання основні засоби, зазначаючи час введення в експлуатацію та причини, що зумовили стан непридатності. Якщо в процесі були виявлені придатні об'єкти з

нульовою залишковою вартістю, то комісія має поставити до відома керівника підприємства. Якщо було виявлено невідображені роботи капітального характеру або часткової ліквідації, то таку інформацію зазначають в описі, а в обліку відображають зміни в балансовій вартості об'єктів [30, р. 3].

Третій етап є порівняльно-аналітичним. Оформлені належним чином інвентаризаційні описи передаються до відділу бухгалтерії, де відбувається звірка отриманих в процесі інвентаризації даних щодо фактичної наявності основних засобів з даними бухгалтерського обліку. На цьому етапі працівники бухгалтерії складають звіряльну відомість результатів інвентаризації, що наведена в додатку Ф. Даний документ призначений для визначення результатів інвентаризації та виявлення можливих розбіжностей між обліковими та фактичними даними.

На четвертому етапі центральною інвентаризаційною комісією формується протокол, в якому зазначаються результати проведеної інвентаризації та у разі виявлення різниць викладаються причини виникнення та пропозиції стосовно їх врегулювання. Далі протокол передається на розгляд керівнику підприємства, який має його затвердити в п'ятиденний термін [30, п. 2, р. 4]. Протокол центральної комісії ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» наведено в додатку Х.

На завершальному п'ятому етапі працівниками бухгалтерії на підставі протоколу відображаються результати проведеної інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку [64, с. 99].

Ідеальною є ситуація, коли інвентаризаційні різниці відсутні, однак у разі їх виявлення необхідно в залежності від їх характеру здійснити відповідні облікові записи. Розбіжності в частині перевірки основних засобів бувають двох видів: надлишки та недостачі.

Зазвичай надлишки з'являються в результаті допущених облікових помилок, рідкістю є, коли знайдені основні засоби беруться, так би мовити, «невідомо звідки» [65].

В першому випадку на об'єкти, що не були взятими на баланс із-за облікових помилок, є підтверджуюча документація, тому оприбуткування виявлених основних засобів відобразатиметься як виправлення помилок.

Такі активи фіксуватимуться в обліку за первісною вартістю. Проте, якщо на підприємстві вони вже деякий час використовувалися, інакше кажучи – піддавалися фізичному та моральному зносу, зарахування за первісною вартістю спричинятиме викривлення інформації у фінансовій звітності, тому потрібно здійснити нарахування амортизації за період, протягом якого вони експлуатувалися.

За обставин, коли виявлені основні засоби були придбаними за грошові кошти, суми ПДВ можна включати до податкового кредиту за наявності складеної контрагентом податкової накладної, що зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних, протягом 365 днів з дати її формування [12, п. 198.6]. Алгоритм відображення в обліку описаної ситуації наведений в табл. 2.15.

Таблиця 2.15 – Відображення в обліку надлишків, що виникли в результаті облікових помилок

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Оприбуткування раніше придбаного устаткування, виявленого в ході інвентаризації	152	631
2	Податковий кредит з ПДВ (якщо не відображався раніше та при наявності зареєстрованої податкової накладної, з дати складання якої ще не минуло 365 днів)	641	631
3	Введення в експлуатацію знайденого устаткування	104	152
4	Донарахування амортизації за: • поточний рік (якщо устаткування не було оприбуткованим у поточному звітному періоді)	91	131
5	• минулі звітні роки (якщо устаткування не було взятим на баланс у попередньому періоді)	44	131

Джерело: згруповано за інформацією [65, 66]

Якщо надлишки виникли через несвоєчасне оприбуткування не придбаних, а саме безкоштовно отриманих основних засобів, то їх обліковують за процедурою безоплатного надходження об'єктів, донараховуючи за необхідності суми амортизації та доходу (пропорційного амортизації) за минулі роки проведеннями: Дт 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» Кт 131 «Знос

основних засобів» та відповідно Дт 424 «Безоплатно одержані необоротні активи» Кт 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». До того ж щодо віднайдених об'єктів, які були отримані безкоштовно, ПДВ не нараховується [65].

В другому випадку на неоприбутковані основні засоби первинна документація відсутня, тому їх необхідно оцінювати за справедливою вартістю. Відповідно – податкової накладної також немає, що вказує на безпідставність та неспроможність нарахування податкового кредиту. В обліку зарахування таких активів призводить до збільшення доходів майбутніх періодів. Кореспонденції рахунків, якими реєструється в обліку даний випадок, наведені в табл. 2.16.

Таблиця 2.16 – Відображення в обліку надлишків основних засобів, на які відсутня документація

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Зарахування на баланс підприємства знайдених інструментів	106	69
2	Нарахування амортизації після введення в експлуатацію	23	131
3	Визнання доходами звітного періоду доходів майбутніх періодів пропорційно нарахованій амортизації	69	746

Джерело: згруповано за інформацією [66]

Іншою стороною інвентаризаційних різниць є нестачі, причинами яких можуть бути руйнування, знищення, крадіжка тощо. За таких обставин втрачені основні засоби підлягають списанню. Сума збитків від нестачі або псування об'єктів відображається на позабалансовому рахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і витрати від псування цінностей». Нарахування ПДВ саме у цьому випадку (вимушеної, тобто без згоди платника податків) ліквідації основних засобів можна уникнути, якщо подати Державній податковій службі відповідну документацію, якою підтверджуються факти викрадення або знищення. Такими документами можуть бути сертифікат Торгово-промислової палати щодо підтвердження форс-мажорних обставин, акти про пожежу, документ стосовно кримінального правопорушення з Єдиного реєстру досудових розслідувань та інша підтверджуюча документація [67].

Облікові проведення, якими фіксується факт крадіжки обладнання за умови подання контролюючому органу підтверджуючих документів, наведені в табл. 2.17.

Таблиця 2.17 – Відображення в обліку нестачі, пов'язаної з викраденням основних засобів

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Списання залишкової вартості викраденого обладнання	976	10
2	Списання нарахованого зносу	131	104
3	Відображення суми нестачі на позабалансовому субрахунку	072	–
4	Віднесення суми недостачі на винну особу	375	746
5	Відшкодування збитків винною особою	311	375
6	Списання суми нестачі	–	072

Джерело: згруповано за інформацією [64, с. 99]

Якщо винну особу не вдалося встановити, то понесена сума збитків списується з позабалансового рахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і витрати від псування цінностей» після закінчення строку позовної давності.

Якщо причиною нестачі основних засобів виявились обставини непереборної сили, наприклад, пожежа, яку підтвердили документально, зокрема, актом територіального органу ДСНС, то в бухгалтерському обліку списується їх залишкова вартість та накопичений знос проведеннями: Дт 976 «Списання необоротних активів» Кт 10 «Основні засоби» та відповідно Дт 131 «Знос основних засобів» Кт 10 «Основні засоби» без нарахування ПДВ.

Таким чином, інвентаризація основних засобів являє собою процедуру, яка дозволяє встановити фактичну наявність об'єктів, перевірити стан, технічні параметри, виявити їх розходження з даними бухгалтерського обліку, впевнитися в правильності документального оформлення, з'ясувати можливі нестачі та надлишки таких активів та загалом відобразити реальний стан основних засобів підприємства у показниках фінансової звітності.

Висновки до розділу 2

Проведене дослідження дозволило дійти таких висновків.

1. Для побудови ефективної системи бухгалтерського обліку обов'язковою умовою є розробка якісної облікової політики. В частині основних засобів вона має охоплювати умови віднесення активів до складу основних засобів, вартісні ознаки предметів, що входять до складу основних засобів та МНМА, положення щодо їх первісного оцінювання, підходи до віднесення витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта, визначення їх ліквідаційної вартості, порядок проведення переоцінки та методи нарахування амортизації основних засобів і МНМА. На досліджуваному підприємстві сформовано відповідний розпорядчий документ у відповідності до вимог чинного законодавства з урахуванням особливостей господарської діяльності. З метою вдосконалення облікових підходів запропоновано низку уточнень та доповнень, серед яких зміна вартісних критеріїв основних засобів та МНМА, доповнення положення про об'єкт основних засобів ознаками, що є для них характерними, та зазначення строків корисного використання за групами згідно з вимогами ПКУ.

2. Основною передумовою для відображення операцій з основними засобами в бухгалтерському обліку є правильна і своєчасна підготовка відповідних первинних документів. Документальне оформлення операцій з основними засобами відбувається на усіх стадіях їх життєвого циклу. За результатами вивчення існуючих первинних документів на ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» було запропоновано оновлені бланки введення об'єктів в експлуатацію, а також їх виведення у зв'язку із застарілістю використовуваних форм з метою підвищення їх інформативності. Рекомендовано впровадження нових додаткових документів щодо оформлення переоцінки основних засобів та відображення процедури тестування на предмет зменшення їх корисності. На основі нововведень сформовано удосконалену модель документування основних засобів від їх надходження до відображення у показниках фінансової звітності.

Також побудовано графік документообігу стосовно основних засобів задля покращення процесу руху інформаційних потоків на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції».

3. В процесі дослідження було розглянуто особливості ведення синтетичного та аналітичного обліку досліджуваного підприємства на усіх стадіях життєвого циклу основних засобів, на основі чого запропоновано розширення системи аналітичних рахунків шляхом впровадження їх додаткового рівня за ознакою «групування за сегментами діяльності», що дозволить більш детально оцінювати основні засоби, аналізувати ступінь їх зносу, відстежувати рух, визначати напрямки капітальних інвестицій на підприємстві, особливо в частині витрат на капітальний ремонт, поліпшення, вдосконалення, модернізацію таких активів у розрізі їх сегментів.

4. З метою отримання достовірної інформації про наявність та рух основних засобів обов'язковим є проведення їх інвентаризації. Здійснення інвентаризаційної перевірки виступає невід'ємним інструментом контролю, що дозволяє встановити фактичну наявність об'єктів, перевірити стан, технічні параметри, виявити їх розходження з даними бухгалтерського обліку, впевнитися в правильності документального оформлення, з'ясувати можливі нестачі та надлишки таких активів та загалом відобразити реальний стан основних засобів підприємства у показниках фінансової звітності. Процес інвентаризації основних засобів на досліджуваному суб'єкті господарювання для повноти висвітлення алгоритму дій та порядку документування умовно поділено на п'ять етапів, детальне дослідження яких дозволяє стверджувати, що даний процес проводиться у відповідності до вимог чинного законодавства.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Мета, завдання, методи та етапи аналізу основних засобів

Рівень ефективності та розвитку виробництва залежить від стану основних засобів підприємства та ступеня забезпеченості ними, що зумовлює необхідність регулярного проведення їх аналітичної оцінки.

Аналіз, як метод науково-практичного пізнання, дослідження та пояснення сутності, побудови, зміни і розвитку соціально-економічних явищ, лежить в основі процесу управління основними засобами суб'єкта підприємницької діяльності. Аналіз цих активів дозволяє оцінити загальний стан, тенденції та закономірності змін в ході функціонування суб'єкта господарювання, а також встановити рівень придатності, інтенсивності і ефективності їх використання, що прямо впливає на якість та споживчі властивості виготовленої продукції, а відповідно і на фінансовий результат підприємства [68, с. 161].

Базуючись на даних, отриманих в результаті здійснення аналітичної оцінки наявності та стану основних засобів, управлінський персонал здатен прийняти рішення, направлені на підвищення продуктивності виробничого процесу. Наприклад, такі рішення можуть стосуватися необхідності залучення додаткових ресурсів з метою оновлення обладнання шляхом купівлі нових об'єктів для заміни фізично зношених або доцільності проведення ремонту таких об'єктів, або їх модернізації задля покращення техніко-економічних властивостей, що в цілому призведе в майбутньому до розширення виробничого потенціалу, зростання обсягів випуску і реалізації продукції.

Таким чином, мета аналізу основних засобів полягає в пошуку резервів підвищення віддачі і ефективності використання виробничих основних засобів

підприємства, а також в скороченні витрат на експлуатацію, модернізацію, технічне переоснащення, ремонт та переобладнання таких активів [69, с. 84].

Досягнення зазначеної мети потребує виконання в процесі проведення аналітичного дослідження ряду завдань (рис. 3.1).

Рисунок 3.1 – Основні завдання аналізу основних засобів

Джерело: побудовано на основі [70, с. 114]

Поставлені задачі, що наведені на рис. 3.1, охоплюють ключові аспекти аналітично-дослідницького процесу об'єктивного та точного оцінювання наявності, стану, структури та забезпеченості суб'єкта господарювання засобами праці.

Якість проведення аналітичних процедур, спрямованих на діагностику стану, інтенсивності та ефективності використання основних засобів, залежить від досконалості побудови їх системи обліку, оскільки саме інформаційне забезпечення, що являє собою налагоджений механізм отримання, оцінювання, зберігання і обробки даних бухгалтерського обліку, є підґрунтям організації та проведення даного процесу.

Тому можна стверджувати, що рівень інформаційного забезпечення безпосередньо корелює із дієвістю прийнятих управлінським персоналом рішень в частині формування, використання і відтворення необоротних матеріальних ресурсів підприємства [71, с. 7].

Для того, щоб в повній мірі задовольнити потреби управління, облікові дані, як першоджерело формування інформаційного поля для здійснення аналізу, мають бути релевантними, достовірними, об'єктивними, конструктивними та, що важливо – своєчасними, аби менеджмент підприємства мав змогу вчасно відреагувати на виниклі обставини та ухвалити оперативні рішення з огляду на актуальні дані [72, с. 204].

Інформаційна база економічного аналізу основних засобів представлена обліковим забезпеченням трьох рівнів:

- первинного обліку, що забезпечує реєстрацію операцій, пов'язаних з надходженням, ремонтом і поліпшенням, нарахуванням амортизації, рухом всередині організації та вибуттям основних засобів, у відповідних формах первинної документації;
- поточного обліку, який узагальнює документально зафіксовані дані на рахунках бухгалтерського обліку, що в свою чергу акумулюються в облікових регістрах, приміром, до уваги беруться рахунки 10 «Основні засоби», 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», 15 «Капітальні інвестиції» та кореспондуючі їм рахунки, інформація з яких підбивається в Журналі 4 та відомостях аналітичного обліку до нього;
- підсумкового обліку, який розкриває інформацію у фінансовій та статистичній звітності, зокрема, першочерговими для огляду є форма 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форма 2-ОЗ ІНВ «Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції».

Отож, сукупність даних бухгалтерського обліку внаслідок застосування інструментарію економічного аналізу проходить процес трансформації в аналітичну інформацію, інакше кажучи – облікове забезпечення в такий спосіб

перетворюється на аналітичне, що є основою для розробки та прийняття відповідних грамотних управлінських рішень [73, с. 131-132].

Своєчасність та всебічність контролю за станом, складом і ефективністю експлуатації основних засобів залежить від правильності підібраної методики економічного аналізу, що представлена сукупністю прийомів та способів обробки облікової інформації.

Методика аналізу основних засобів має відповідати ряду принципових положень (рис. 3.2).

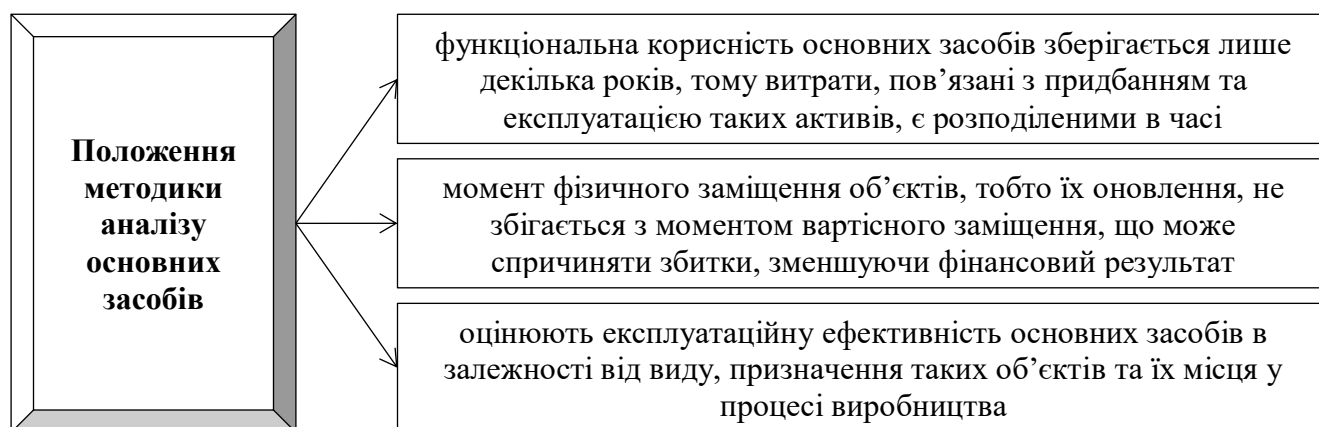

Рисунок 3.2 – Положення для проведення аналізу основних засобів

Джерело: побудовано на основі [74, с. 12]

В процесі аналізу основних засобів зазвичай застосовуються абстрактно-логічні та розрахунково-конструктивні методи, що передбачають розрахунки показників, рядів динаміки, коефіцієнтів, обчислення яких дає змогу порівняти отримані дані та обґрунтувати причини і наслідки їх змін, оцінити стан, структуру та потребу в основних виробничих фондах.

Порівняння як один з методичних прийомів аналітичних досліджень часто використовується для того, щоб зіставити фактичні дані з плановими, визначивши відсоток виконання плану, порівняти показники в динаміці, виявивши тенденції та закономірності змін, порівняти їх із середнім значенням в межах галузі та із показниками конкурентів, дослідивши рівень розвитку та положення в зайнятій ринковій ніші тощо.

Даний прийом дає можливість здійснити горизонтальний, вертикальний та трендовий аналіз, при яких визначаються абсолютні і відносні відхилення

фактичного рівня показників від базового, розраховується питома вага окремих елементів у загальній сумі та вивчаються темпи росту і приросту фактичних даних відносно базових.

Досить вагомим і широко застосовуваним методичним інструментом є коефіцієнтний аналіз, що передбачає розрахунок групи аналітичних фінансових показників, які характеризують наявність, динаміку, структуру, технічний стан, рух, інтенсивність та ефективність використання основних засобів на підприємстві.

У фінансовому менеджменті найбільшого поширення набули такі коефіцієнти як фондоддача, фондоозброєність, фондомісткість, коефіцієнти оновлення, вибуття, приросту, зносу, придатності, частка активної частини основних засобів, частка вартості в загальних активах та інші індикатори їх становища на підприємстві [71, с. 9].

Ще одним аналітичним прийомом поглибленого аналізу є детермінований факторний аналіз, який спрямований на розкриття причинно-наслідкових зв'язків між показниками господарської діяльності з метою виявлення того показника досліджуваної моделі, що здійснює вирішальний вплив на результативне значення.

Детерміноване моделювання ґрунтується на формальній логіці, коли форма функціонального взаємозв'язку не викликає сумнівів та показники подані у вигляді конкретних величин. Існує чотири види детермінованих факторних моделей: адитивна, що виражається алгебраїчною сумою, мультиплікативна, що відображає добуток показників, кратна, що представлена відношенням факторів, та змішана, що являє комбінацію попередніх трьох. Для того, щоб виміряти вплив факторів в таких моделях, застосовуються методи елімінування, які поділяються на прийоми ланцюгових підстановок, абсолютних та відносних різниць [75, с. 170-171].

Комплексність економічного аналізу основних засобів суб'єкта підприємницької діяльності має своє відображення у поділі даного процесу на три послідовних етапи (рис. 3.3).

Під час основного етапу аналітичні дослідження відбуваються за напрямками аналізу структури, руху, динаміки, технічного стану основних засобів та ефективності їх експлуатації, що дозволяє отримати всебічно окреслене уявлення про їх стан на підприємстві.

Рисунок 3.3 – Етапи аналітичного дослідження основних засобів

Джерело: побудовано на основі [76, с. 329]

Таким чином, на підготовчому етапі аналізу основних засобів суб'єкта господарювання проходять технічні заходи, на основному – аналітичні та прогнозні, а на заключному – конструктивні.

Отже, процедура аналізу основних засобів дозволяє не тільки контролювати їх достатність та дієвість використання, але і у разі неочікуваних змін дає змогу вчасно діагностувати негативні наслідки та ухвалити рішення тактичного та стратегічного характеру.

3.2. Аналіз стану та руху основних засобів

Обсяг, склад та технічний стан основних засобів є основними критеріями, що визначають потенційну виробничу потужність промислових підприємств.

Аналітичне дослідження основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» варто розпочинати з аналізу їх складу за окремими групами, що дозволить оцінити динаміку вартісного виразу таких об'єктів, визначити темпи приросту та в загальному з'ясувати тенденцію зміни виробничого потенціалу суб'єкта господарювання. Для цього використаємо найбільш поширені методи економічного аналізу – горизонтальний і вертикальний. Інформаційним забезпеченням слугуватиме фінансова звітність, що наведена у додатку Ц та статистична звітність, що наведена у додатку Ш. У табл. 3.1 продемонстровані дані горизонтального аналізу основних засобів досліджуваного суб'єкта господарювання, які дають змогу порівняти відповідні показники за різні періоди.

Таблиця 3.1 – Горизонтальний аналіз основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» за 2020-2022 роки

Показники	Сума, тис. грн.			Розрахунок відхилень			
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2021 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.	2021 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.
Первісна вартість	112 764	113 355	116 900	591	3 545	0,52	3,13
Знос	29 340	41 537	49 326	12 197	7 789	41,57	18,75
Балансова вартість, у т.ч.:	83 424	71 818	67 574	-11 606	-4 244	-13,91	-5,91
Будівлі житлові	320	308	296	-12	-12	-3,75	-3,90
Будівлі нежитлові	36 104	35 362	34 471	-742	-891	-2,06	-2,52
Інженерні споруди	14 133	13 036	11 952	-1 097	-1 084	-7,76	-8,32
Машини, обладнання та інвентар	30 992	21 574	19 355	-9 418	-2 219	-30,39	-10,29
Транспортні засоби	1 875	1 538	1 500	-337	-38	-17,97	-2,47

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

За даними табл. 3.1 можна зробити висновок, що за досліджуваний період вартість основних засобів як загальна, так і за усіма структурними елементами значною мірою зменшилась за рахунок зростання суми їх зносу. Так, у 2021 році порівняно з 2020 роком загальна залишкова вартість основних засобів знизилася на 11 606 тис. грн., тобто аж на 13,91%, а у 2022 році порівняно з 2021 роком – на 4 244 тис. грн., тобто на 5,91%. Виявлена тенденція є негативною та говорить про скорочення виробничого потенціалу і старіння матеріально-технічної бази

підприємства, але з іншої сторони свідчить про підвищення власного оборотного капіталу та покращення показників фінансової стійкості. Також необхідно зауважити про позитивні зміни: дещо зросла первісна вартість основних засобів, а саме на 0,52% у 2021 році та на 3,13% у 2022 році, що пов'язано із придбанням нового обладнання та поліпшенням наявних транспортних засобів, машин та споруд.

Для більш детального аналізу необхідно дослідити структуру основних засобів шляхом здійснення вертикального аналізу (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Вертикальний аналіз основних засобів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» за 2020-2022 роки

Показники	Структура, %			Структурне зрушення, пункти	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.
Активна частина:	39,40	32,18	30,86	-7,22	-1,32
Машини, обладнання та інвентар	37,15	30,04	28,64	-7,11	-1,40
Транспортні засоби	2,25	2,14	2,22	-0,11	0,08
Пасивна частина:	60,60	67,82	69,14	7,22	1,32
Будівлі житлові	0,38	0,43	0,44	0,05	0,01
Будівлі нежитлові	43,28	49,24	51,01	5,96	1,77
Інженерні споруди	16,94	18,15	17,69	1,21	-0,46
Всього основних засобів	100	100	100	x	x

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Як видно з табл. 3.2, у структурі основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» переважають нежитлові будівлі, що належать до їх пасивної частини та на які у звітному періоді припадає 51,01% усієї сукупної вартості. Друге місце посідають машини, обладнання та інвентар активної частини, частка яких у 2020 році становила 37,15% та в 2022 році скоротилася до рівня 28,64%, що характеризує зменшення забезпеченості виробництва обладнанням.

Отож, загалом відбулося скорочення активної частини в структурі основних засобів (на 7,22% у 2021 році та на 1,32% у 2022 році), що вказує на погіршення технічних потужностей. Натомість пасивна частина зростає та перевищує частку активної (69,14% > 30,86%), що свідчить про низьку якість структури основних виробничих засобів та про прийняття неефективних

інвестиційних рішень щодо них. Проте наявність значної долі пасивної частини основних засобів являє собою обов'язковий супроводжуючий фактор раціонального виробничого процесу та є запорукою повноцінної виробничої інфраструктури базового суб'єкта господарювання.

З метою підвищення наочності матеріалу процентне співвідношення видів основних засобів за 2020-2022 роки узагальнене в кругових діаграмах (рис. 3.4).

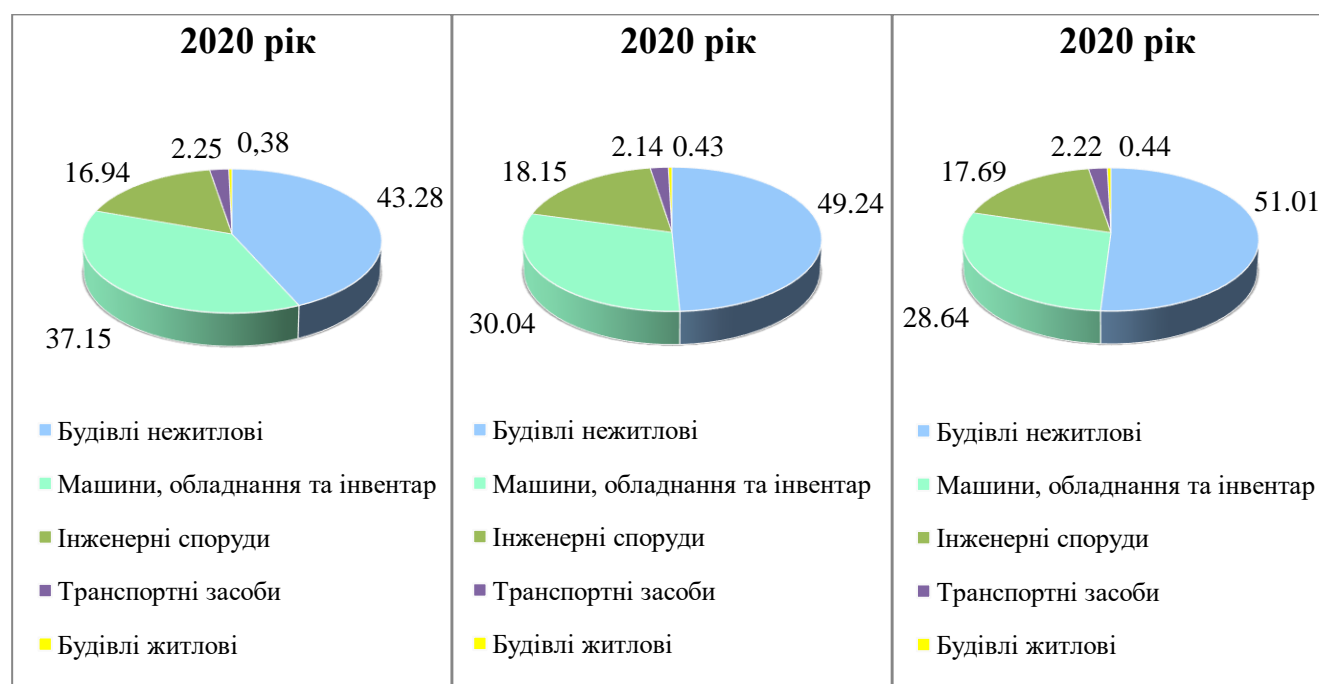

Рисунок 3.4 – Структура основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Із наведених діаграм на рис. 3.4 можна зробити висновок, що частки груп основних засобів коливаються в межах 10% в такий спосіб, що основа їх структури залишається чітко визначеною та не зазнає суттєвих змін протягом останніх трьох років.

Аналіз стану та руху основних засобів передбачає розрахунок системи аналітичних показників в процесі коефіцієнтного аналізу.

Серед коефіцієнтів, що характеризують рух об'єктів основних засобів, виокремлюють показники оновлення, вибуття та приросту.

Коефіцієнт оновлення використовується для визначення інтенсивності введення в експлуатацію нових об'єктів та розраховується за формулою:

$$K_{\text{онов.}} = \frac{ОсЗ_{\text{введ.}}}{ОсЗ_{\text{к.п.}}}, \quad (3.1)$$

де $K_{\text{онов.}}$ – це коефіцієнт оновлення;

$ОсЗ_{\text{введ.}}$ – це вартість основних засобів, що надійшли за досліджуваний період;

$ОсЗ_{\text{к.п.}}$ – це балансова вартість основних засобів на кінець цього періоду.

Цей показник дозволяє вирахувати, яку частку від загальної вартості наявних основних засобів на кінець аналізованого періоду становлять об'єкти, введені в дію за цей період [77, с. 98-99].

Протягом досліджуваного терміну на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції» надходили об'єкти за статтею «машини, обладнання та інвентар». Проведемо розрахунки коефіцієнта оновлення за три роки:

- у 2020 році $K_{\text{онов.}} = 31 / 83\,424 = 0,00037$;
- у 2021 році $K_{\text{онов.}} = 20 / 71\,818 = 0,00028$;
- у 2022 році $K_{\text{онов.}} = 196 / 67\,574 = 0,0029$.

Отримані значення демонструють певний спад рівня оновлювання основних засобів у 2021 році на $(0,00028 - 0,00037) * 100\% = -0,0093\%$ та позитивну тенденцію його зміни у 2022 році на $(0,0029 - 0,00028) * 100\% = 0,262\%$. Загалом на кінець звітної періоду в наявних основних засобах лише 0,29% становлять новоодержані активи, що вказує на переважно низьку ефективність технічного оновлення суб'єкта господарювання.

Коефіцієнт вибуття характеризує ступінь інтенсивності списання основних засобів з балансу підприємства та визначається за формулою:

$$K_{\text{виб.}} = \frac{ОсЗ_{\text{виб.}}}{ОсЗ_{\text{п.п.}}}, \quad (3.2)$$

де $K_{\text{виб.}}$ – це коефіцієнт вибуття;

$ОсЗ_{\text{виб.}}$ – це вартість основних засобів, що вибули протягом досліджуваного періоду;

$OсЗ_{п.п.}$ – це балансова вартість основних засобів на початок цього періоду.

Даним коефіцієнтом виокремлюється частка основних засобів, з якою суб'єкт господарювання розпочинав діяльність в аналізованому періоді та яка вибула протягом цього періоду внаслідок зношеності, продажу та ряду інших обставин [78, с. 550].

У 2021 та 2022 роках на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» здійснювалася ліквідація амортизованих основних засобів в частині обладнання. Обчислимо показники вибуття за ці два роки:

- у 2021 році $K_{\text{виб.}} = 3 / 83\,424 = 0,00004$;
- у 2022 році $K_{\text{виб.}} = 38 / 71\,818 = 0,00053$.

Отже, з початку звітнього року було списано 0,053% основних засобів, що на $(0,00053 - 0,00004) * 100\% = 0,049\%$ більше, ніж у попередньому періоді. Така динаміка є позитивною, оскільки поступово скорочується питома вага застосовуваних у виробництві морально та фізично застарілих неефективних об'єктів, термін корисного використання яких закінчився.

Коефіцієнт приросту показує ступінь приросту основних засобів за досліджуваний період часу та вираховується за формулою:

$$K_{\text{пр.}} = \frac{OсЗ_{\text{введ.}} - OсЗ_{\text{виб.}}}{OсЗ_{\text{п.п.}}}, \quad (3.3)$$

де $K_{\text{пр.}}$ – це коефіцієнт приросту.

Цей коефіцієнт характеризує зростання вартості основних засобів внаслідок оновлення з огляду на їх вибуття. Його розрахунок подано нижче:

- у 2020 році $K_{\text{пр.}} = (31 - 0) / 94\,300 = 0,00033$;
- у 2021 році $K_{\text{пр.}} = (20 - 3) / 83\,424 = 0,0002$;
- у 2022 році $K_{\text{пр.}} = (196 - 38) / 71\,818 = 0,0022$.

У 2021 році порівняно із 2020 роком спостерігався негативний скачок в сторону зниження показника приросту на $(0,0002 - 0,00033) * 100\% = -0,0125\%$, натомість у 2022 році ситуація змінилася, оскільки значення ступеня приросту основних засобів зросло на $(0,0022 - 0,0002) * 100\% = 0,2\%$, що свідчить про позитивну тенденцію в діяльності підприємства.

Задля більш наочного подання динаміки руху основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» розраховані в ході коефіцієнтного аналізу показники за 2020-2022 роки зафіксовано на графіку (рис. 3.5), побудованому на основі даних про надходження та вибуття об'єктів основних засобів.

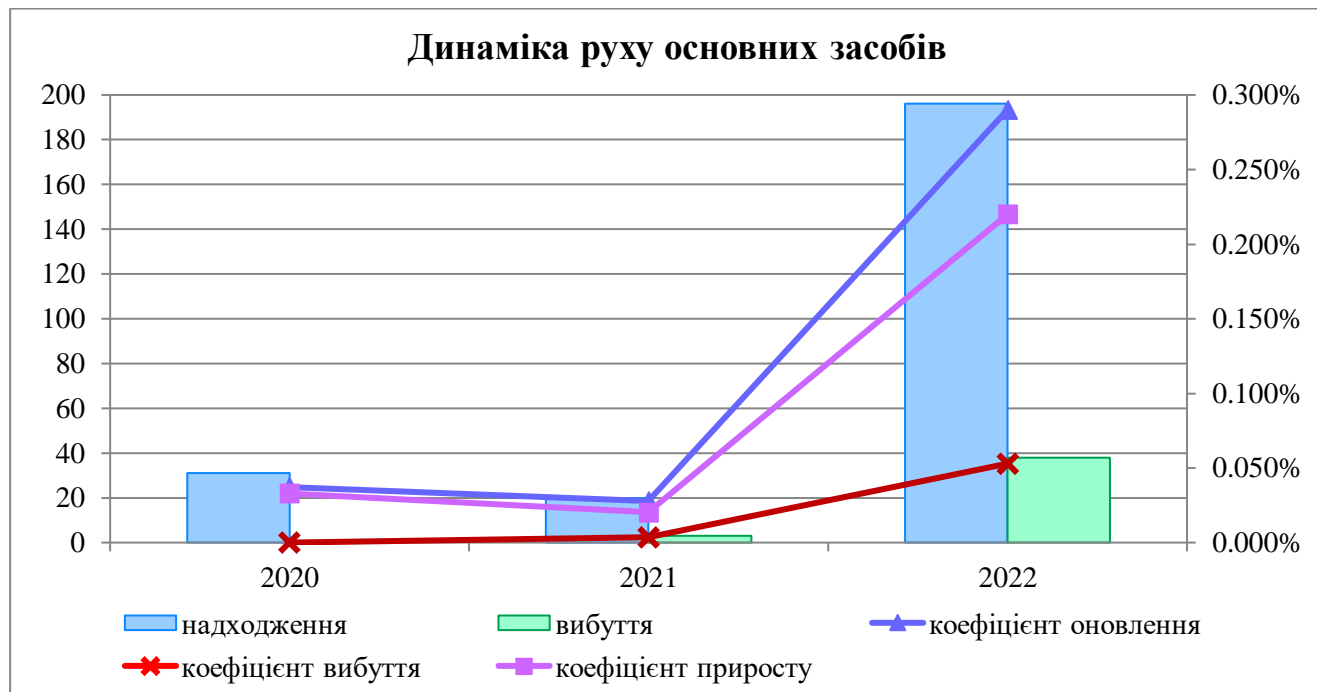

Рисунок 3.5 – Динаміка руху основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Таким чином, політика ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» щодо оновлення засобів праці відзначається своєю нестабільністю, оскільки в першій фазі досліджуваного періоду спостерігається зниження більшості показників, а у другій – їх активне зростання. Порівнюючи значення оновлення та вибуття об'єктів основних засобів, можна зробити висновок, що за увесь аналізований період рівень оновлення є вищим, як це видно на рис. 3.5, що позитивно впливає на майновий стан суб'єкта господарювання. Основними цілями на шляху до підвищення економічного потенціалу та виробничих можливостей підприємства має бути збільшення рівня ліквідації застарілих та збільшення обсягів введення в експлуатацію нових об'єктів основних засобів.

З метою комплексного оцінювання основних засобів необхідно дослідити їх технічний стан, аналіз якого забезпечується розрахунком таких показників як коефіцієнти зносу та придатності.

Коефіцієнт зносу окреслює ступінь фізичного і морального старіння основних засобів, рівень їх спрацювання. Для розрахунку використовується наступна формула:

$$K_{\text{зн.}} = \frac{З_{\text{НОсЗ.}}}{\text{ОсЗ}_{\text{пв.}}}, \quad (3.4)$$

де $K_{\text{зн.}}$ – це коефіцієнт зносу;

$З_{\text{НОсЗ.}}$ – це сума накопиченого зносу основних засобів на певну дату;

$\text{ОсЗ}_{\text{пв.}}$ – це первісна вартість основних засобів на ту саму дату.

Даний показник демонструє, наскільки профінансований за рахунок амортизаційних відрахувань процес оновлення об'єктів. Саме за цим коефіцієнтом найкраще простежується поточна політика управління основними засобами підприємства [79, с. 1244].

Здійснимо обрахунки коефіцієнта зносу основних засобів для досліду за три роки:

- у 2020 році $K_{\text{зн.}} = 29\,340 / 112\,764 = 0,2602$;
- у 2021 році $K_{\text{зн.}} = 41\,537 / 113\,355 = 0,3664$;
- у 2022 році $K_{\text{зн.}} = 49\,326 / 116\,900 = 0,4220$.

Таким чином, спостерігається негативна динаміка: у 2021 році порівняно з попереднім періодом коефіцієнт зносу збільшився на $(0,3664 - 0,2602) * 100\% = 10,62\%$, а у 2022 році таке зростання дещо сповільнилося та становить $(0,4220 - 0,3664) * 100\% = 5,55\%$. Отримані значення вказують на істотне підвищення рівня зношеності основних засобів, що сигналізує про погіршення стану матеріально-технічної бази ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону». Необхідно зауважити, що станом на кінець звітного періоду основні засоби підприємства є зношеними більше ніж на 42%. Такий рівень спрацювання вважається високим, оскільки наближається до критичного значення в 50%. Для більшої деталізації доцільно графічно продемонструвати динаміку зношеності основних засобів

досліджуваного суб'єкта господарювання у розрізі їх груп за 2020-2022 роки на основі значень коефіцієнта зносу за кожною з таких (рис. 3.6).

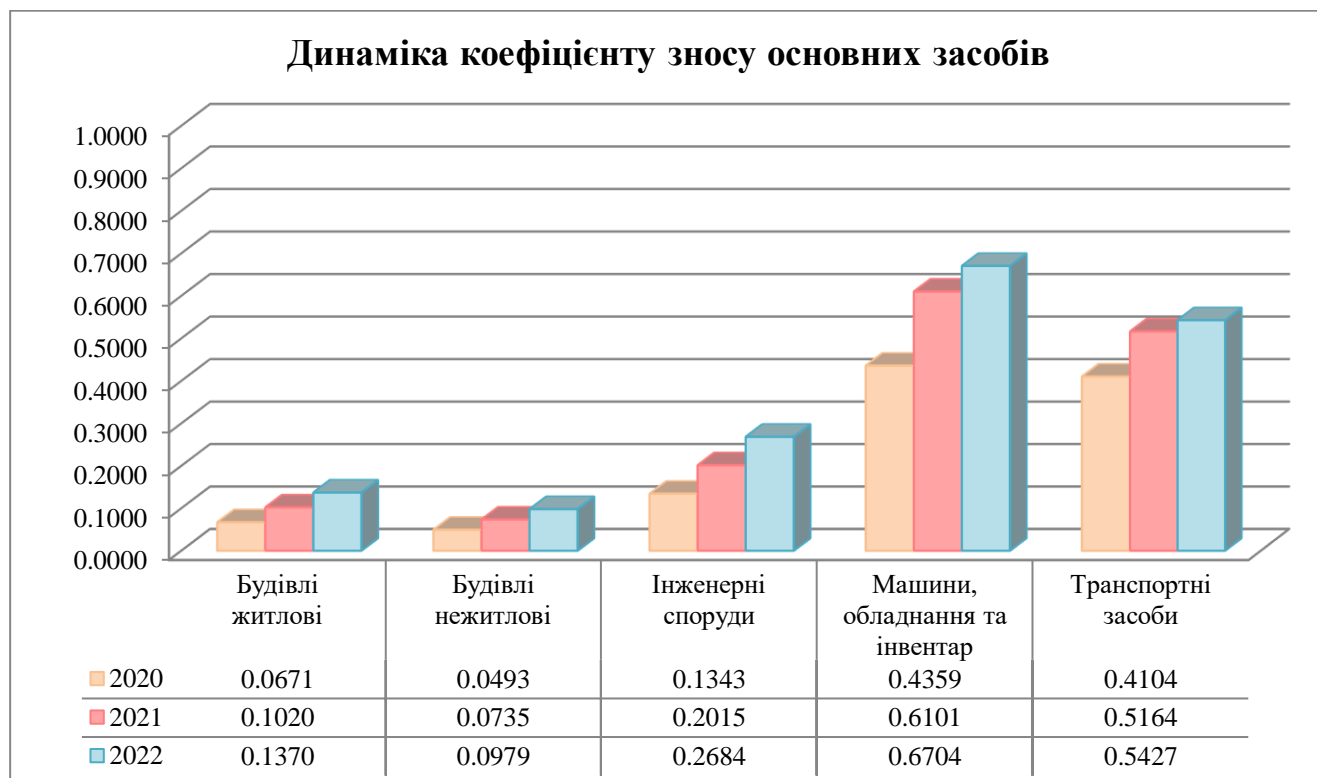

Рисунок 3.6 – Динаміка рівня зношення основних засобів у розрізі їх груп на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізований бетон»

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ ПрАТ «Гніванський завод спеціалізований бетон»

Дані з рис. 3.6 віддзеркалюють ситуацію щодо зростання рівня зношеності усіх видів основних фондів підприємства, найбільш застарілими серед яких у звітному періоді є машини, обладнання та інвентар, а саме на 67,04%, та транспортні засоби – на 54,27%. Це говорить про погіршення технічної оснащеності та зниження виробничих можливостей, оскільки саме об'єкти активної частини основних засобів досліджуваного суб'єкта господарювання досягли найбільш критичного рівня старіння.

Коефіцієнт придатності дозволяє визначити придатну для експлуатації частину основних засобів, яка ще не є списаною на витрати діяльності, та вираховується шляхом віднімання коефіцієнту зносу від одиниці або за такою формулою:

$$K_{\text{прид.}} = \frac{OcЗ_{\text{зал.}}}{OcЗ_{\text{пв.}}}, \quad (3.5)$$

де $K_{\text{прид.}}$ – це коефіцієнт придатності;

$OcЗ_{\text{зал.}}$ – це залишкова вартість основних засобів.

Проведемо обчислення показника придатності для базового підприємства за 2020-2022 рр.:

- у 2020 році $K_{\text{прид.}} = 83\,424 / 112\,764 = 0,7398$;
- у 2021 році $K_{\text{прид.}} = 71\,818 / 113\,355 = 0,6336$;
- у 2022 році $K_{\text{прид.}} = 67\,574 / 116\,900 = 0,5780$.

Негативна тенденція до зниження рівня показника придатності основних засобів від 73,98% до 57,8% за останні три роки означає зменшення ступеня придатності і відтворюваності таких активів та погіршення їх функціонального стану в цілому.

Виникає необхідність зіставити дані стосовно залишкової та зношеної частин основних засобів шляхом побудови стовпчастої діаграми задля наочності відображення графіку динаміки їх придатності (рис. 3.7).

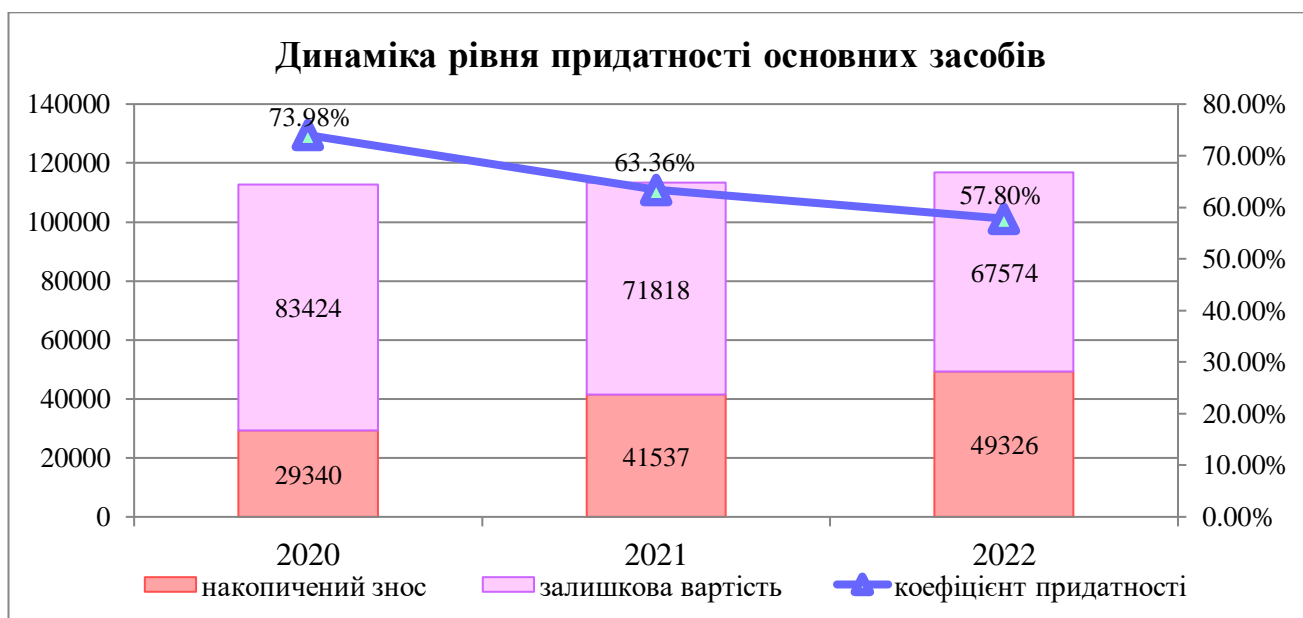

Рисунок 3.7 – Динаміка ступеня придатності основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту про фінансовий стан форми 1 ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Отже, спад рівня придатності основних засобів досліджуваного підприємства обумовлений підвищенням значення їх накопиченого зносу, сума якого вже майже сягає залишкової вартості, що вказує на зменшення вартості таких активів, зростання рівня їх старіння, значне спрацювання та в загальному – деградацію виробничого потенціалу суб'єкта господарювання. Позитивною тенденцією є збільшення первісної вартості основних засобів на 4 136 тис. грн. за останні три роки, що в основному відбулося за рахунок проведених робіт щодо їх поліпшення, модернізації та вдосконалення.

На основі проведеного аналітичного дослідження можна зробити висновок про незадовільний технічний стан основних виробничих фондів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» навіть при наявності певних позитивних зрушень стосовно їх поліпшення та оновлення.

Управлінському персоналу варто приймати рішення в напрямку інтенсивного технічного переозброєння та інноваційної модернізації підприємства. Необхідно скоротити частку недіючого та невикористовуваного устаткування, приміром, реалізувавши його або здавши в оренду, пришвидшити темпи оновлення активної частини основних засобів шляхом придбання високопродуктивного обладнання та машин, запровадити новітні прогресивні технології при виготовленні продукції, проводити роботи з поліпшення якісних властивостей основних виробничих фондів, періодично здійснювати їх технічний огляд та своєчасно виконувати ремонтні роботи.

Поступове розширене оновлення основних засобів та перехід виробництва на високотехнологічний рівень розвитку призведе в майбутньому до більш ефективного використання засобів праці, збільшення обсягів виготовленої продукції, зростання її конкурентоспроможності та в цілому забезпечить стабілізацію і покращення фінансово-господарських показників діяльності досліджуваного підприємства.

3.3. Аналіз ефективності використання основних засобів

Окрім проведення аналізу забезпеченості підприємства основними засобами, не менш важливим етапом є дослідження ефективності їх використання. Результативність їх експлуатаційного процесу має прямий вплив на зростання обсягів виробництва, зменшення собівартості продукції, підвищення віддачі сформованого виробничого потенціалу та збільшення рентабельності виробництва [80, с. 117].

Підсистема узагальнюючих показників ефективності функціонування основних засобів представлена індикаторами, що дозволяють оцінити дієвість та кінцевий результат використання усієї сукупності цих активів. Серед таких показників виокремлюють фондівдачу, фондомісткість, фондоозброєність та рентабельність основних фондів підприємства.

Одним з головних коефіцієнтів даної групи є фондівдача, що визначається за формулою:

$$ФВ = \frac{ЧД}{\overline{ОсЗ}}, \quad (3.6)$$

де ФВ – це фондівдача;

ЧД – це чистий дохід від реалізації продукції;

$\overline{ОсЗ}$ – це середньорічна залишкова вартість основних засобів.

Цей показник ділової активності підприємства відображає вартість виготовленої продукції у розрахунку на кожну гривню фінансових ресурсів, вкладених в основні засоби [81, с. 661].

Фондівдача демонструє не лише рівень експлуатації таких активів, а й досягнуту до моменту аналізу міру корисної віддачі капіталізованих до засобів праці попередньо вкладених інвестицій.

Розрахуємо значення фондівдачі за останні три роки:

- у 2020 році $ФВ = 216\,645 / ((94\,300 + 83\,424) / 2) = 2,44$ грн.;
- у 2021 році $ФВ = 116\,791 / ((83\,424 + 71\,818) / 2) = 1,50$ грн.;

- у 2022 році $\Phi В = 437\,911 / ((71\,818 + 67\,574) / 2) = 6,28$ грн.

На основі проведених розрахунків можна зробити висновок про підвищення ефективності використання засобів праці на ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» у звітному періоді порівняно з результатами попередніх років.

Так, у 2020 році було виготовлено продукції на суму 2,44 грн. з огляду на кожен використовуваний грошову одиницю основних засобів. У 2021 році ситуація погіршилася, адже кожна вкладена в основні фонди гривня в той період принесла 1,5 грн. доходу, тобто відбулося зниження рівня фондівіддачі на $1,5 - 2,44 = -0,93$ пункти, що свідчило про негативну тенденцію збереження фізичного капіталу та низьку ефективність управління ним. Натомість у поточному періоді спостерігається позитивна динаміка: на кожен гривню засобів праці, залучених до операційного процесу досліджуваного суб'єкта господарювання, було вироблено продукції на суму 6,28 грн., що на $6,28 - 1,5 = 4,78$ грн. більше, ніж у попередньому році. Таким чином, у 2022 році ефективність управління основними засобами значною мірою зросла. Причинами такого підвищення показника фондівіддачі є збільшення обсягів продажу та певна оптимізація структури виробничих основних засобів.

Фондомісткість являє собою обернено пропорційне значення до показника фондівіддачі та обчислюється за формулою:

$$\Phi М = \frac{\overline{ОсЗ}}{ЧД}, \quad (3.7)$$

де $\Phi М$ – це фондомісткість.

Даний коефіцієнт характеризує середню вартість використовуваних основних засобів на одну гривню виготовленої продукції та встановлює потребу в них для повноти забезпечення виробничого процесу.

Обчислимо показники фондомісткості за 2020-2022 роки:

- у 2020 році $\Phi М = ((94\,300 + 83\,424) / 2) / 216\,645 = 0,41$ грн.;
- у 2021 році $\Phi М = ((83\,424 + 71\,818) / 2) / 116\,791 = 0,66$ грн.;
- у 2022 році $\Phi М = ((71\,818 + 67\,574) / 2) / 437\,911 = 0,16$ грн.

Оскільки показник є зворотнім і нормою вважається збільшення значення фондівіддачі та відповідне тяжіння до зменшення фондомісткості – то динаміка є ідентичною попереднім обрахункам.

У 2020 році 0,41 грн. вартості основних засобів припадала на 1 грн. обсягу виготовленої продукції. У 2021 році це значення становило 0,66 грн., тобто зросло на $0,66 - 0,41 = 0,25$ грн. в порівнянні з попереднім періодом. Така тенденція була негативною та відображала зменшення вартості отриманого доходу від реалізації виготовленої продукції. Однією з причин була низька завантаженість виробничого устаткування. У 2022 році виробництво однієї грошової одиниці товару забезпечувалося 0,16 грн. вартості основних фондів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону», що вказує на значне підвищення ефективності їх використання.

Фондоозброєність праці дозволяє визначити рівень оснащення працівників суб'єкта господарювання засобами праці. Показник прийнято розраховувати за формулою:

$$\Phi O = \frac{\overline{OсЗ}}{P}, \quad (3.8)$$

де ΦO – це фондоозброєність праці;

P – це середньооблікова чисельність робітників.

Цим коефіцієнтом виділяється вартість основних фондів, що припадає на одного працівника суб'єкта підприємницької діяльності.

Визначимо міру фондоозброєності праці базового підприємства за досліджуваний трирічний період:

- у 2020 році $\Phi O = ((94\ 300 + 83\ 424) / 2) / 427 = 208,11$ тис. грн.;
- у 2021 році $\Phi O = ((83\ 424 + 71\ 818) / 2) / 423 = 183,50$ тис. грн.;
- у 2022 році $\Phi O = ((71\ 818 + 67\ 574) / 2) / 429 = 162,46$ тис. грн.

Отримані дані демонструють стрімкий спад рівня фондоозброєності ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону», що спричинений зменшенням вартості основних засобів підприємства протягом розглянутого періоду.

Ще у 2020 році на одного працівника припадало 208,11 тис. грн. основних засобів підприємства. У 2021 році цей показник скоротився на $183,5 - 208,11 = -24,61$ тис. грн. та становив 183,5 тис. грн., продовжуючи спадати до рівня 162,46 тис. грн. в 2022 році, що на $162,46 - 183,5 = -21,04$ тис. грн. менше в порівнянні з попереднім періодом. Така динаміка негативно впливає на технічну оснащеність праці досліджуваного суб'єкта господарювання.

Рентабельність основних засобів окреслює управлінську діяльність в частині прибутковості формування та використання таких об'єктів і розраховується за формулою:

$$P_{Ocz} = \frac{ПР}{Ocz} \times 100\%, \quad (3.9)$$

де P_{Ocz} – це рентабельність основних засобів;

ПР – це чистий прибуток за досліджуваний період.

Даним показником визначається частка прибутку суб'єкта господарювання від середньорічної вартості основних засобів.

Проведемо розрахунки рентабельності основних засобів досліджуваного підприємства за період 2020-2022 років:

- у 2020 році $P_{Ocz} = (2\,783 / ((94\,300 + 83\,424) / 2)) * 100\% = 3,13\%$;
- у 2021 році $P_{Ocz} = (-38\,849 / ((83\,424 + 71\,818) / 2)) * 100\% = -50,05\%$;
- у 2022 році $P_{Ocz} = (-3\,755 / ((71\,818 + 67\,574) / 2)) * 100\% = -5,39\%$.

Отож, протягом досліджуваного періоду тільки у 2020 році визначений показник набував додатного значення. За цей рік кожна вкладена в основні засоби гривня дозволила одержати лише 3,13 коп. чистого прибутку. У 2021 році рівень рентабельності впав до позначки -50,05%, що на $-50,05 - 3,13 = -53,18\%$ нижче, ніж у попередньому періоді. Значення рентабельності було від'ємним, оскільки загальним фінансовим результатом діяльності досліджуваного підприємства був збиток. У звітному році 5,39 коп. збитку отримано з кожної гривні коштів, вкладених у засоби праці. Таким чином, у 2022 році рентабельність основних засобів хоч і набуває від'ємного значення, однак має позитивну тенденцію до зростання на $-5,39 - (-50,05) = 44,66\%$, так як сума одержаного збитку за

підсумками року скоротилася на $-3\,755 - (-38\,849) = 35\,094$ тис. грн. в порівнянні з попереднім періодом, що свідчить про підвищення якості управління основними засобами підприємства через відповідну реакцію менеджменту на вкрай негативні показники 2021 року.

Для повноти аналітичного дослідження ефективності використання основних засобів необхідно провести факторний аналіз зміни найбільш інформативного показника діагностики даного спектру – фондівіддачі, застосовуючи методи елімінування. З метою різностороннього визначення впливу ряду факторів на досліджуваний об'єкт використаємо дві моделі: мультиплікативну та кратну.

Спочатку побудуємо трьохфакторну мультиплікативну модель фондівіддачі, яка представлється наступною формулою:

$$\Phi B = \text{ПВ}_{\text{АЧ}} \times \text{ПВ}_{\text{МОІ}} \times \Phi B_{\text{МОІ}}, \quad (3.10)$$

де $\text{ПВ}_{\text{АЧ}}$ – це питома вага активної частини в структурі основних засобів;

$\text{ПВ}_{\text{МОІ}}$ – це питома вага машин, обладнання та інвентарю в активній частині основних засобів;

$\Phi B_{\text{МОІ}}$ – це фондівіддача машин, обладнання та інвентарю.

Розрахунок допоміжних показників структури та ефективності використання основних засобів за два періоди наведений в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Показники для аналізу впливу факторів на фондівіддачу основних засобів за 2021-2022 роки

Показники	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5
<i>Вихідні дані</i>				
1. Середньорічна вартість основних засобів	77 621	69 696	-7925	-10,21
а) у т. ч. активна частина основних засобів	23 112	20 855	-2257	-9,77
б) у т. ч. машини, обладнання та інвентар	21 574	19 355	-2219	-10,29
2. Чистий дохід від реалізації продукції	116 791	437 911	321120	274,95

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5
<i>Аналітичні операції</i>				
ПВ _{АЧ} (п.1а / п.1 * 100%)	29,78	29,92	0,15	0,49
ПВ _{МОІ} (п.1б / п.1а * 100%)	93,35	92,81	-0,54	-0,58
ФВ _{МОІ} (п.2 / п.1б)	5,4135	22,63	17,2117	317,94
ФВ (п.2 / п.1)	1,5046	6,2832	4,78	317,59

Джерело: згруповано автором за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ та Звіту форми 2 ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Перейдемо до безпосереднього обчислення впливу факторів методом абсолютних різниць, використовуючи дані з табл. 3.3:

1) вплив зміни структури основних засобів (Ф1):

$$\Delta\Phi_{(Ф1)} = \Delta\text{ПВ}_{\text{АЧ}} \times \text{ПВ}_{\text{МОІ}(0)} \times \text{ФВ}_{\text{МОІ}(0)} = 0,0015 \times 0,9335 \times 5,4135 = 0,0074 \text{ пунктів};$$

2) вплив зміни структури активної частини основних засобів (Ф2):

$$\Delta\Phi_{(Ф2)} = \text{ПВ}_{\text{АЧ}(1)} \times \Delta\text{ПВ}_{\text{МОІ}} \times \text{ФВ}_{\text{МОІ}(0)} = 0,2992 \times (-0,0054) \times 5,4135 = -0,0087 \text{ пунктів};$$

3) вплив зміни ефективності використання машин, обладнання та інвентарю (Ф3):

$$\Delta\Phi_{(Ф3)} = \text{ПВ}_{\text{АЧ}(1)} \times \text{ПВ}_{\text{МОІ}(1)} \times \Delta\text{ФВ}_{\text{МОІ}} = 0,2992 \times 0,9281 \times 17,2117 = 4,7798 \text{ пунктів};$$

4) перевірка достовірності розрахунків:

$$\Delta\Phi = \Delta\Phi_{(Ф1)} + \Delta\Phi_{(Ф2)} + \Delta\Phi_{(Ф3)} = 0,0074 + (-0,0087) + 4,7798;$$

$$6,2832 - 1,5047 = 4,7785.$$

На основі проведених розрахунків можна зробити висновок, що серед розглянутих факторів найбільш позитивний вплив на зростання загальної фондівіддачі досліджуваного суб'єкта господарювання в сумі 4,7798 грн. спричинило значне підвищення віддачі машин, обладнання та інвентарю на 17,21 грн. або 317,94%. Збільшення питомої ваги активної частини основних фондів на 0,15% також привело до зростання фондівіддачі на 0,74 коп. Негативний вплив на зміну фондівіддачі основних засобів підприємства спричинила незначна зміна їх

структури в частині машин та обладнання, частка яких скоротилася на 0,54%, та зменшила потенційний рівень фондівіддачі на 0,87 коп.

Оскільки загальне зростання віддачі основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» на 4,78 грн. у 2022 році порівняно з попереднім періодом в більшій мірі відбулося за рахунок збільшення віддачі виробничого устаткування, управлінському персоналу потрібно приймати рішення стосовно удосконалення структури засобів праці та підвищення рівня ефективності їх використання для повноцінного забезпечення операційної спроможності підприємства генерувати доходи від реалізації виготовленої продукції.

Розглянемо інші чинники впливу на рівень фондівіддачі ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону», побудувавши двофакторну кратну модель за формулою:

$$\Phi B = \frac{\text{ПП}_p}{\Phi O}, \quad (3.11)$$

де ПП_p – це продуктивність праці робітників.

Згрупуємо вже обчислені та розрахуємо додаткові коефіцієнти в табл. 3.4 для продовження аналітичного дослідження факторів продуктивності праці та фондоозброєності.

Таблиця 3.4 – Показники для аналізу впливу факторів на фондівіддачу основних засобів за 2021-2022 роки

Показники	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
<i>Вихідні дані</i>				
1. Середньорічна вартість основних засобів	77 621	69 696	-7925	-10,21
а) у т. ч. машини, обладнання та інвентар	21 574	19 355	-2219	-10,29
2. Чистий дохід від реалізації продукції	116 791	437 911	321120	274,95
3. Середньооблікова чисельність робітників	423	429	6	1,42
<i>Аналітичні операції</i>				
ПП_p (п.2 / п.3)	276,10	1020,77	744,67	269,71
ΦO (п.1 / п.3)	183,50	162,46	-21,04	-11,47
ΦB (п.2 / п.1)	1,5046	6,2832	4,78	317,59

Джерело: згруповано за інформацією Звіту форми 2-ОЗ ІНВ та Звіту форми 1 та 2 ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону»

Вирахуємо вплив факторів прийомом ланцюгових підстановок, використовуючи дані з табл. 3.4:

1) вплив зміни продуктивності праці робітників (Φ_1):

$$\text{ум. } \Phi_{(\Phi_1)} = \text{ППР}_{(1)} / \Phi_{(0)} = 1020,77 / 183,50 = 5,5628;$$

$$\Delta\Phi_{(\Phi_1)} = \text{ум. } \Phi_{(\Phi_1)} - \Phi_{(0)} = 5,5628 - 1,5046 = 4,0581 \text{ пунктів};$$

2) вплив зміни фондоозброєності (Φ_2):

$$\text{ум. } \Phi_{(\Phi_2)} = \text{ППР}_{(1)} / \Phi_{(1)} = 1020,77 / 162,46 = 6,2832;$$

$$\Delta\Phi_{(\Phi_2)} = \text{ум. } \Phi_{(\Phi_2)} - \text{ум. } \Phi_{(\Phi_1)} = 6,2832 - 5,5628 = 0,7204 \text{ пунктів};$$

3) перевірка достовірності розрахунків:

$$\Delta\Phi = \Delta\Phi_{(\Phi_1)} + \Delta\Phi_{(\Phi_2)} = 4,0581 + 0,7204;$$

$$6,2832 - 1,5047 = 4,7785.$$

Отож, найбільший вплив на підвищення рівня фондovіддачі, а саме на 4,06 грн., зумовила зміна продуктивності праці в сторону зростання на 744,67 грн. або 269,71%. Зменшення значення фондоозброєності на 21,04 грн. не спричинило скорочення загального показника фондovіддачі, а всього лише призвело до його збільшення на 72,04 коп. Необхідно зауважити, що позитивним фактом є випередження темпів приросту продуктивності праці над темпами приросту фондоозброєності, що характерно для інтенсивного розвитку виробництва.

Таким чином, розрахунки за другою моделлю, яка показує взаємозв'язок фондоозброєності та фондovіддачі через показник продуктивності праці, підтверджують вагомий вплив позитивної динаміки продуктивності праці на зростання фондovіддачі, що вказує на ефективність використання трудових ресурсів. Однак спад оснащеності останніх основними засобами, про який сигналізує зменшення коефіцієнта фондоозброєності, говорить про необхідність збереження, оновлення та підтримання в нормальному робочому стані основних виробничих фондів суб'єкта господарювання.

Загалом для підвищення ефективності використання основних засобів досліджуваного суб'єкта господарювання потрібно збільшити питому вагу їх активної частини, оновити виробниче устаткування на більш прогресивне,

своєчасно замінювати та мобілізувати морально і фізично застаріле обладнання, що дозволить досягнути динамічної рівноваги та синхронності процесів вибуття і надходження основних засобів при дотриманні їх технологічної відповідності сучасним вимогам технічного прогресу, планувати та забезпечувати більш повне завантаження машин та обладнання, усувати простої, збільшувати час роботи устаткування та підвищувати кваліфікацію робітників, задіяних у виробничому процесі.

Висновки до розділу 3

На основі проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

1. В процесі дослідження організаційно-методичних аспектів проведення аналізу основних засобів визначено, що основна мета цього процесу полягає в пошуку резервів підвищення віддачі і ефективності використання виробничих основних засобів підприємства, а також в скороченні витрат на експлуатацію, модернізацію, технічне переоснащення, ремонт та переобладнання таких активів. Окреслені завдання, охоплюючи ключові аспекти аналітично-дослідницького процесу об'єктивного та точного оцінювання наявності, стану, структури та забезпеченості суб'єкта господарювання засобами праці, дозволятимуть досягти поставленої мети. Слідування зазначеним етапам аналітичного дослідження основних засобів дозволить отримати всебічно окреслене уявлення про їх стан, динаміку та ефективність використання на підприємстві. Серед методів та прийомів здійснення аналізу основних засобів виокремлені метод порівняння, горизонтальний, вертикальний та трендовий аналіз, коефіцієнтний та детермінований факторний аналіз.

2. Для діагностики динаміки, складу та структури основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» було проведено їх горизонтальний аналіз, в результаті якого виявлена негативна динаміка в частині зменшення залишкової

вартості об'єктів і збільшення суми їх накопиченого зносу, та вертикальний аналіз, який вказав на низьку якість структури основних фондів та поступове скорочення їх активної частини. В ході аналітичного дослідження стану та руху основних виявлено позитивне зростання у звітному періоді показників оновлення, вибуття і приросту та негативну тенденцію збільшення значення зносу засобів праці та зменшення рівня їх придатності. Загалом стан основних виробничих фондів ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» залишається незадовільним навіть на фоні певних позитивних зрушень в частині їх приросту. Запропоновано ряд заходів, що дозволять покращити структуру засобів праці та їх технічний стан на досліджуваному підприємстві.

3. Аналіз ефективності використання основних засобів відбувався на основі показників фондівіддачі, фондомісткості, фондоозброєності та рентабельності, рівень яких коливається протягом досліджуваного періоду та не є стабільним. Станом на 2022 рік спостерігаються позитивні зміни значення фондівіддачі та фондомісткості і негативні – фондоозброєності, рентабельність набуває від'ємного значення, однак тяжіє до зростання. Факторний аналіз коефіцієнта фондівіддачі проводився за двома моделями: перша відображала вплив на результативне значення питомої ваги активної частини в структурі основних засобів, питомої ваги машин, обладнання та інвентарю та відповідно їх фондівіддачі, друга демонструвала вплив фондоозброєності та продуктивності праці. Було встановлено, що найбільший вплив на зростання фондівіддачі чине зміна фондівіддачі машин, обладнання та інвентарю за першою моделлю та зміна продуктивності праці за другою моделлю. На основі отриманих результатів дослідження було надано рекомендації з підвищення ефективності використання основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону», що призведуть в майбутньому до зростання виробничого потенціалу підприємства, збільшення інтенсивності використання основного капіталу, нарощення обсягів виготовленої продукції та загалом підвищення прибутковості функціонування досліджуваного суб'єкта господарювання.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній магістерській роботі обґрунтовано теоретико-методичні положення та розроблено практичні рекомендації з удосконалення обліку і аналізу основних засобів, зокрема, підвищення ефективності їх використання на ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону». Це дало змогу сформулювати низку висновків, що забезпечили досягнення заданої мети і вирішення поставлених завдань.

1. У ході дослідження сутності економічної категорії «основні засоби» було виявлено, що науковці ототожнюють дане поняття із низкою інших, переважно ширших, категорій на кшталт засобів праці, засобів виробництва та матеріальних ресурсів. У зв'язку з цим була описана послідовна закономірність між складовими понятійного ланцюга з метою визначення положення основних засобів у цій системі. Розглянуті визначення в нормативно-правових актах є достатньо подібними, однак акцент був зроблений на більш деталізованій подачі зі сторони ПКУ, який встановлює вартісну межу для цілей податкового обліку. Впорядкувавши понятійний апарат, було надано власне визначення, що уособлює усі найбільш характерні властивості основних засобів, а саме: основні засоби – це частина матеріальних активів підприємства, яка являє собою засоби праці, що використовуються як під час провадження господарської діяльності, так і в процесі реалізації невиконаваних функцій протягом терміну, що перевищує один рік або операційний цикл, якщо він довший за рік, здійснюючи перенесення своєї вартості на виготовлену продукцію (надані послуги) шляхом амортизаційних відрахувань, при цьому зберігаючи свою натуральну форму.

2. В ході аналізу різних законодавчих підходів до класифікації основних засобів було визначено, що для цілей податкового та бухгалтерського обліку таке групування значною мірою відрізняється, оскільки ПКУ не вважає основними засобами не тільки земельні ділянки, бібліотечні фонди, природні ресурси та малоцінні необоротні матеріальні активи, а й частину тих основних засобів, які не

є виробничими. Оскільки поділ, що наводять нормативно-правові акти, призначається для синтетичного обліку основних засобів, необхідним було виокремлення найбільш поширених класифікаційних ознак, що можуть використовуватися для побудови розгалуженої системи їх аналітичного обліку на підприємстві. Також була запропонована класифікаційна властивість, що має назву «групування за сегментами діяльності», відповідно до якої основні засоби розподіляються між виокремленими звітними сегментами. Розподіл основних засобів за даною ознакою полегшить ведення обліку, здійснення аналізу, сприятиме ефективному управлінню виробничими процесами на підприємстві та дасть змогу оперативно здійснювати контроль за діяльністю як окремого сегмента, так і їх сукупності.

3. Проведене дослідження дозволило структурувати нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів у чотирирівневу модель, на кожному щаблі якої виявлено та проаналізовано найбільш важливі документи. З'ясовано, що правові засади організації та ведення бухгалтерського обліку визначаються законами та кодексами, що мають найвищу юридичну силу, стандартами бухгалтерського обліку, інструкціями, методичними вказівками, положеннями, що роз'яснюють окремі питання бухгалтерського обліку основних засобів. Правові засади законодавчого, нормативного та методичного рівнів є основою для формування організаційно-розпорядчого рівня, що визначає основоположні способи, алгоритми та правила ведення обліку основних засобів для конкретного підприємства.

4. Описуючи другий рівень нормативно-правового регулювання основних засобів, було підкреслено фундаментальні стандарти обліку, а саме – НП(С)БО 7, для підприємств, що ведуть облік за національними стандартами, та МСБО 16, що використовується суб'єктами господарювання, які для обліку обрали міжнародні стандарти. Відтак, порівнюючи положення цих стандартів, був виявлений ряд спільних та відмінних ознак, зокрема, суттєво відрізнялися пункти щодо визначення ліквідаційної вартості, моментів, коли починає та припиняє нараховуватися амортизація, ситуації, при яких амортизація призупиняється в

своєму нарахуванні, а також прослідковуються розбіжності в підході до розрахунку суми накопиченої амортизації при застосуванні моделі переоцінок. Саме ці суттєві відхилення НП(С)БО 7 запропоновано узгодити з відповідними положеннями МСБО 16 шляхом їх гармонізації.

5. Для коректного відображення основних засобів в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності необхідно дотримуватися критеріїв їх визнання та правильно обирати метод оцінювання. На етапі надходження та кожному подальшому етапі руху об'єктів підприємство визначає відповідно первісну, залишкову, справедливую, ліквідаційну та переоцінену вартість. В цьому питанні в основному увага зверталася на спосіб надходження основних засобів на підприємство, оскільки залежно від шляхів надходження вартість буде визначатися по-різному. Варіативність правил щодо проведення оцінки основних засобів зумовлена значною кількістю нюансів їх функціонування та використання. Також формування балансової вартості обов'язково має супроводжуватися тестуванням об'єктів основних засобів на предмет можливого зменшення їх корисності, що проводиться за певним досить об'ємним алгоритмом.

6. Обґрунтовано важливість створення якісної облікової політики задля побудови ефективної системи бухгалтерського обліку, у т.ч. в частині основних засобів. Вивчення положень облікової політики ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» показало, що вони в цілому сформовані у відповідності до вимог чинного законодавства і враховують особливості господарської діяльності базового підприємства. Проте з метою вдосконалення облікових підходів нами запропоновано низку уточнень та доповнень, зокрема зміну вартісних критеріїв для розмежування основних засобів та МНМА, доповнення положення про об'єкт основних засобів ознаками, що є для них характерними, та зазначення строків корисного використання за групами згідно з вимогами ПКУ. Це дозволить зменшити кількість податкових різниць при формуванні декларації з податку на прибуток.

7. В частині первинного обліку основних засобів було охарактеризовано фундаментальність процесу документування та розглянуто форми первинної документації, що застосовуються підприємством для оформлення надходження, наявності та вибуття основних засобів. За результатами вивчення існуючих первинних документів на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції» було запропоновано оновлені бланки введення об'єктів в експлуатацію, а також їх виведення у зв'язку із застарілістю використовуваних форм з метою підвищення їх інформативності. Рекомендовано впровадження нових додаткових документів щодо оформлення переоцінки основних засобів та відображення процедури тестування на предмет зменшення їх корисності. На основі нововведень сформовано удосконалену модель документування основних засобів від їх надходження до відображення у показниках фінансової звітності. Також побудовано графік документообігу стосовно основних засобів задля покращення процесу руху інформаційних потоків на ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції».

8. В процесі дослідження було розглянуто особливості ведення синтетичного та аналітичного обліку досліджуваного підприємства на усіх стадіях життєвого циклу основних засобів, на основі чого запропоновано розширення системи аналітичних рахунків шляхом впровадження їх додаткового рівня за ознакою «групування за сегментами діяльності», що дозволить більш детально оцінювати основні засоби, аналізувати ступінь їх зносу, відстежувати рух, визначати напрямки капітальних інвестицій на підприємстві, особливо в частині витрат на капітальний ремонт, поліпшення, вдосконалення, модернізацію таких активів у розрізі їх сегментів.

9. З метою отримання достовірної інформації про наявність та рух основних засобів обов'язковим є проведення їх інвентаризації. Здійснення інвентаризаційної перевірки виступає невід'ємним інструментом контролю, що дозволяє встановити фактичну наявність об'єктів, перевірити стан, технічні параметри, виявити їх розходження з даними бухгалтерського обліку, впевнитися в правильності документального оформлення, з'ясувати можливі нестачі та

надлишки таких активів та загалом відобразити реальний стан основних засобів підприємства у показниках фінансової звітності. Процес інвентаризації основних засобів на досліджуваному суб'єкті господарювання для повноти висвітлення алгоритму дій та порядку документування умовно поділено на п'ять етапів, детальне дослідження яких дозволяє стверджувати, що даний процес проводиться у відповідності до вимог чинного законодавства.

10. В процесі дослідження організаційно-методичних аспектів проведення аналізу основних засобів визначено, що основна мета цього процесу полягає в пошуку резервів підвищення віддачі і ефективності використання виробничих основних засобів підприємства, а також в скороченні витрат на експлуатацію, модернізацію, технічне переоснащення, ремонт та переобладнання таких активів. Окреслені завдання, охоплюючи ключові аспекти аналітично-дослідницького процесу об'єктивного та точного оцінювання наявності, стану, структури та забезпеченості суб'єкта господарювання засобами праці, дозволятимуть досягти поставленої мети. Серед методів та прийомів здійснення аналізу основних засобів виокремлені метод порівняння, горизонтальний, вертикальний та трендовий аналіз, коефіцієнтний та детермінований факторний аналіз. Описані методи та прийоми в повній мірі дозволили здійснити повноцінний аналіз основних засобів досліджуваного підприємства, зокрема, за допомогою наведених інструментів здійснено порівняння показників в динаміці, визначено абсолютні і відносні відхилення фактичного рівня від базового, з'ясовано питому вагу окремих елементів у загальній сумі та встановлено темпи росту і приросту фактичних даних відносно базових, оцінено технічний стан, наявність, динаміку, структуру, рух та ефективність використання основних засобів на підприємстві, виявлено показники, що здійснюють вирішальний вплив на результативне значення та досліджено тенденції і закономірності змін.

11. Для діагностики динаміки, складу та структури основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» було проведено їх горизонтальний аналіз, в результаті якого виявлена негативна динаміка в частині зменшення залишкової вартості об'єктів і збільшення суми їх накопиченого зносу, та вертикальний

аналіз, який вказав на низьку якість структури основних фондів та поступове скорочення їх активної частини. Аналітичне дослідження стану та руху основних засобів проводилося із застосуванням показників оновлення, вибуття, приросту, зносу та придатності. Отримані дані в ході коефіцієнтного аналізу свідчать про позитивне зростання у звітному періоді показників оновлення, вибуття і приросту та негативну тенденцію збільшення значення зносу засобів праці та зменшення рівня їх придатності. Загалом стан основних виробничих фондів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону» залишається незадовільним навіть на фоні певних позитивних зрушень в частині їх приросту. Запропоновано ряд заходів, що дозволять покращити структуру засобів праці та їх технічний стан на досліджуваному підприємстві, серед яких пропозиції інтенсивного технічного переозброєння та інноваційної модернізації підприємства, скорочення частки недіючого та невикористовуваного устаткування, пришвидшення темпів оновлення активної частини основних засобів шляхом придбання високопродуктивного обладнання та машин, запровадження новітніх прогресивних технологій при виготовленні продукції, проведення робіт з поліпшення якісних властивостей основних виробничих засобів, періодичне здійснення їх технічного огляду та своєчасне виконання ремонтних робіт.

12. Аналіз ефективності використання основних засобів відбувався на основі показників фондівіддачі, фондомісткості, фондоозброєності та рентабельності, рівень яких коливається протягом досліджуваного періоду та не є стабільним. Станом на 2022 рік спостерігаються позитивні зміни значення фондівіддачі та фондомісткості і негативні – фондоозброєності, рентабельність набуває від'ємного значення, однак тяжіє до зростання. Факторний аналіз коефіцієнта фондівіддачі проводився за двома моделями: перша відображала вплив на результативне значення питомої ваги активної частини в структурі основних засобів, питомої ваги машин, обладнання та інвентарю та відповідно їх фондівіддачі, друга демонструвала вплив фондоозброєності та продуктивності праці. Було встановлено, що найбільший вплив на зростання фондівіддачі має зміна фондівіддачі машин, обладнання та інвентарю за першою моделлю та зміна

продуктивності праці за другою моделлю. На основі отриманих результатів дослідження було надано рекомендації з підвищення ефективності використання основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону», серед яких збільшення питомої ваги їх активної частини, оновлення виробничого устаткування на більш прогресивне, своєчасна заміна та мобілізація морально і фізично застарілого обладнання, що дозволить досягнути динамічної рівноваги та синхронності процесів вибуття і надходження основних засобів при дотриманні їх технологічної відповідності сучасним вимогам технічного прогресу, планування та забезпечення більш повного завантаження машин та обладнання, уникання простоїв, збільшення часу роботи устаткування та підвищення кваліфікації робітників, задіяних у виробничому процесі, що загалом призведе в майбутньому до зростання виробничого потенціалу підприємства, збільшення інтенсивності використання основного капіталу, нарощення обсягів виготовленої продукції та загалом підвищення прибутковості функціонування досліджуваного суб'єкта господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кухта К.О., Орошан Т.А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 106-111. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21-22_2020/20.pdf (дата звернення: 01.09.2023).

2. Шарко М.В., Прохорчук С.В., Адвокатова Н.О. Класифікація основних засобів підприємства в умовах невизначеності як джерело обліково-аналітичної інформації. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2019. № 2 (40). С. 171-177. URL: <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/view/545/517> (дата звернення: 01.09.2023).

3. Шум М.А., Чуприна Л.В., Хільська А.О. Проблеми обліку та аналізу використання основних засобів підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 6. С. 20-22. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/24712/1/efp_06-0_2019.pdf#page=20 (дата звернення: 01.09.2023).

4. Вовк О.М. Управління резервами нарощування ефективності використання основних засобів підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6 (17). С. 144-152. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/1937/1/Vovk.pdf> (дата звернення: 01.09.2023).

5. Гамова О.В., Козачок І.А., Майна А.В. Пропозиції щодо вдосконалення аудиту основних засобів на промисловому підприємстві. *Економічна наука*. 2019. № 2. С.79-86. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2019/14.pdf (дата звернення: 02.09.2023).

6. Стемковська І.В., Герчанівська С.В. Теоретичні підходи до трактування економічної суті основних засобів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 3 (08). С. 344-349. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp->

<content/uploads/2019/07/Stemkovska-I.-V.-Gerchanivska-S.-V..pdf> (дата звернення: 02.09.2023).

7. Ковальчук Н.О., Побіжан Т.А. Аналіз стану основних засобів на підприємствах України. *Молодий вчений*. 2017. № 10 (50). С. 910-914. URL: [https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/219/1/%E2%84%9610%20\(50\)%20-%205.pdf#page=138](https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/219/1/%E2%84%9610%20(50)%20-%205.pdf#page=138) (дата звернення: 02.09.2023).

8. Мішура В.Б., Спіцин А.Є. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів. *Науковий вісник ДДМА*. 2017. № 2 (23Е). С. 148-154. URL: [http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%962\(23%D0%95\)_2017/article/26.pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%962(23%D0%95)_2017/article/26.pdf) (дата звернення: 02.09.2023).

9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 03.09.2023).

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 03.09.2023).

11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» : затв. Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 р. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (дата звернення: 03.09.2023).

12. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 03.09.2023).

13. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 03.09.2023).

14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата

оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 14.09.2023).

15. Дзюба О.М. Основні засоби підприємства: вітчизняні та міжнародні облікові особливості. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2016. № 2 (1). С. 35-41. URL: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/piprp_2016_2\(1\)_9.pdf](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/piprp_2016_2(1)_9.pdf) (дата звернення: 15.09.2023).

16. Лютова Г.М., Атамась О.М. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Фінансовий простір*. 2018. № 3 (31). С. 147-157. URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Fin_pr_2018_3_18.pdf (дата звернення: 16.09.2023).

17. Степаненко О.І. Основні засоби та їх класифікація в дисертаційних роботах українських науковців: обліковий аспект. *Економічні студії*. 2021. № 1 (31). С. 137-146. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/36437/ek_st_1_21.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 16.09.2023).

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412. Дата оновлення: 27.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text> (дата звернення: 17.09.2023).

19. Вовк М.О. Фінансова звітність за сегментами у системі управління підприємством : дисертація. ... канд. екон. Наук : 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ : КНЕУ, 2017. 317 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.006.06/2017/Vovk_disser.pdf (дата звернення: 17.09.2023).

20. Велика Я. Нормативно-правове регулювання обліку надходження і вибуття основних засобів на підприємстві. *Молоді науковці-аграрники: традиційні й нові аспекти досліджень* : тези доп. наук.-практ. конф. молодих вчених і студ., м. Дніпро, 23-25 березня 2021 р. : в 2 т. МОН України; ДДАЕУ, ННІЕ. – Дніпро : Друк. «Стандарт» (ПП Бойко В.В.). 2021. Т. 1. С. 64-65. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/4555/1/Велика.pdf> (дата звернення: 18.09.2023).

21. Афанасенкова О. С. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку основних засобів. *Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація* : зб. тез доп. учасників XVIII Всеукр. наук. конф. Київ : ДП «Інформ. – аналіт. агентство». 2020. С.107-109. URL: <http://194.44.12.92:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4893/1%20%2838%29.pdf?sequence=1> (дата звернення: 18.09.2023).

22. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n3530> (дата звернення: 20.09.2023).

23. Москалюк Г.О., Цуканова В.О. Основні засоби крізь призму обліку за П(С)БО та МСФЗ: порівняльний аналіз. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету* : зб. наук. праць. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2021. № 9-10 (286-287). С. 86-91. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/286-287/pdf/86-91.pdf> (дата звернення: 21.09.2023).

24. Попова В.Д., Кизима Н.М. Особливості нарахування амортизації та її вплив на відтворення основних засобів. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (62). С. 374-380. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10%281%29_91 (дата звернення: 21.09.2023).

25. Ковальова А.В. Порівняльна характеристика обліку амортизації основних засобів за НП(С)БО 7 та МСБО 16. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції* : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2023. С. 78-80.

26. Озеран А.В., Коршикова Р.С. Гармонізація вимог П(С)БО України із МСФЗ щодо обліку основних засобів. *Незалежний аудитор*. 2016. № 15 (1). С. 54-61. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Na_2016_15_10.pdf (дата звернення: 21.09.2023).

27. Касич А.О., Леуська С.М. Порівняльний аналіз визначення основних засобів за міжнародними та національними стандартами. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 915-921. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/127.pdf (дата звернення: 21.09.2023).

28. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 22.09.2023).

29. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. Дата оновлення: 18.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text> (дата звернення: 22.09.2023).

30. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 22.09.2023).

31. Про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств : затв. постановою Кабінету міністрів України від 28.10.1997 р. № 1183. Дата оновлення: 15.06.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1183-97-%D0%BF#Text> (дата звернення: 22.09.2023).

32. Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : затв. наказом

Міністерства фінансів України від 19.12.2006 р. № 1213. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1363-06#Text> (дата звернення: 22.09.2023).

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 23.09.2023).

34. Корягін М. В. Оцінка в системі бухгалтерського обліку. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. С. 1-4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/6.pdf (дата звернення: 23.09.2023).

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text> (дата звернення: 24.09.2023).

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999 р. № 163. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text> (дата звернення: 24.09.2023).

37. Кравченко О.В., Савченко А.С. Методичні аспекти організації обліку основних засобів. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 834-840. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/138.pdf (дата звернення: 24.09.2023).

38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 13 «Оцінка справедливої вартості» : затв. Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 30.06.2017 р. Дата оновлення: 14.12.2021. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU17025> (дата звернення: 24.09.2023).

39. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 р. № 2658- ІІІ. Дата оновлення: 22.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 25.09.2023).

40. Кудлаєва Н.В. Визнання та оцінка основних засобів: реалії сьогодення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1 (69). С. 107-114. URL: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_69_2_2019_ukr/17.pdf (дата звернення: 25.09.2023).

41. Горбань С.Ю. Оцінка основних засобів за справедливою вартістю: вимога сьогодення. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 820–824. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-15-2018.pdf#page=820> (дата звернення: 25.09.2023).

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text> (дата звернення: 25.09.2023).

43. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 «Зменшення корисності активів» : затв. Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 р. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_047#Text (дата звернення: 25.09.2023).

44. Колісник О.П., Поліщук М.С. Формування елементів облікової політики щодо основних засобів. *Економіка та суспільство* 2017. Вип. 9. С. 1152-1157. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/4705/2/shkolna.pdf#page=1152> (дата звернення: 01.10.2023).

45. Яцунська О.С. Облік основних засобів за стадіями життєвого циклу : монографія. Херсон : ФОП Грінь Д.С., 2017. 188 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7054/1/%D0%9E%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B2%20%D0%B7%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BC%D0%B8%20%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%94%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D1%83.pdf> (дата звернення: 02.10.2023).

46. Гевлич Л.Л., Бабій М.В. Облікова політика щодо основних засобів як фактор підвищення ефективності управління. *Економіка і організація управління*. 2019. № 2 (34). С. 75-82. URL: <http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi->

bin/irbis_nbuvcgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=eiou_2019_2_10 (дата звернення: 03.10.2023).

47. Приватне акціонерне товариство «Гніванський завод спеціалізованої продукції». Код ЄДРПОУ 00282435. *Інтернет - портал SMIDA*. URL: <https://smida.gov.ua/db/prof/00282435> (дата звернення: 04.10.2023).

48. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : Закон України від 16.01.2020 р. № 466-IX. Дата оновлення: 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> (дата звернення: 05.10.2023).

49. Степаненко О.І. Принципи процесу документування в системі бухгалтерського обліку. *Підприємництво, облік та фінанси: національні особливості та світові тенденції* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 16 березня 2019 р. – К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2019. С. 98-102. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/75c70f89-12d8-48c8-90aa-95f410f04571/content> (дата звернення: 10.10.2023).

50. Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України : Наказ Державної служби статистики України від 22.10.2021 р. № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0266832-21#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

51. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. Дата оновлення: 09.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 11.10.2023).

52. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : затв. наказом Міністерства фінансів України

від 29.12.2000 р. № 356. Дата оновлення: 21.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text> (дата звернення: 13.10.2023).

53. Степаненко О.І., Чернишенко Я.Г. Альтернативні підходи в документуванні облікової інформації про об'єкти основних засобів підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 5. С. 151-157. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c15bcfa6-c3e6-4a34-a51e-128e73b20579/content> (дата звернення: 14.10.2023).

54. Корольок Т.М., Кравчук Н.В., Карп І.М. Стан та тенденції розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 6 (67). С. 79-89. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/34201/2/TNTUSJ_2020v6n67_Korolyuk_T-Problems_and_tendencies_79-89.pdf (дата звернення: 14.10.2023).

55. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181. Дата оновлення: 07.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (дата звернення: 16.10.2023).

56. Попова В.Д., Кизима Н.М. Особливості нарахування амортизації та її вплив на відтворення основних засобів. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (62). С. 374-380. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/89.pdf> (дата звернення: 17.10.2023).

57. Ковальова А.В. Амортизація основних засобів як інструмент впливу на величину податку на прибуток підприємств. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку* : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції; 11 травня 2023 р. – К.: КНЕУ, 2023. С. 123-124. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/collections/ff90f680-05f3-4184-b1af-8400d4e75670> (дата звернення: 19.10.2023).

58. Фатенок-Ткачук А.О., Губей А.В. Особливості переоцінки основних засобів та наслідки її проведення: прикладні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 810-814. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp->

content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-10-2017.pdf#page=810 (дата звернення: 19.10.2023).

59. Фінансовий облік : підручник; 3-тє вид., доп. та перероб. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48101/1/finans_oblik-2023.pdf (дата звернення: 19.10.2023).

60. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text> (дата звернення: 20.10.2023).

61. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 20.10.2023).

62. Проскуріна Н.М., Полякова К.В. Особливості документального оформлення результатів щорічної інвентаризації основних засобів. *Регіональна економіка та управління*. 2020. Вип. 4 (30). С. 96-98. URL: https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7589/1/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%E2%84%964%20%2830%29_2020%20%281%29.pdf#page=96 (дата звернення: 21.10.2023).

63. Глушач Ю.С., Матюшко М.М. Суть інвентаризації та особливості її проведення на підприємстві. *Економічні студії*. 2020. № 1 (27). С. 74-77. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/12636/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D1%96%D1%97%201%20%2827%29.pdf#page=74> (дата звернення: 21.10.2023).

64. Піхняк Т.А., Рудь Д.О. Особливості проведення інвентаризації основних засобів підприємства. *Економічні студії*. 2017. № 5 (18). С. 97-100. URL: [http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2017/5\(18\)_2017.pdf#page=97](http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2017/5(18)_2017.pdf#page=97) (дата звернення: 21.10.2023).

65. Амброзьяк Н., Вороная Н., Нестеренко М., Чернишова Н. Відображаємо результати інвентаризації в обліку. *Електронний журнал «Податки & бухгалтерський облік»*. 2018. № 94. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/november/issue-94/article-40782.html> (дата звернення: 22.10.2023).

66. Омельницька З. Інвентаризація основних засобів та нематеріальних активів: оформлення та облік. *Електронний журнал «Ютека»*. 2019. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvennye-operacii-9-inventarizacii-osnovnyx-sredstv-i-nematerialnyx-aktivov-oformlenie-i-uchet> (дата звернення: 22.10.2023).

67. Про затвердження узагальнюючих податкових консультацій з деяких питань оподаткування податком на додану вартість : затв. наказом Міністерства фінансів України від 03.08.2018 р. № 673. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0673201-18#Text> (дата звернення: 22.10.2023).

68. Саченко С., Бусько О. Аналіз основних засобів. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Тернопіль, 28 трав. 2021 р. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. С. 159-162. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42631/1/%D0%A1%D0%90%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E%2C%20%D0%91%D1%83%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE.pdf> (дата звернення: 25.10.2023).

69. Степаненко О.І. Аналіз основних засобів: завдання та етапи проведення. *Світові тенденції, проблеми та перспективи розвитку фінансової системи* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро, 21 березня 2020 р. Дніпро: НО «Перспектива», 2020. С. 84-89. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/441a7fea-ec46-4d49-9ea2-3d63e16e2acb/content> (дата звернення: 25.10.2023).

70. Мулик Т.О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 46. С. 113-122. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/25889.pdf> (дата звернення: 26.10.2023).

71. Покинйчереда В.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 17. С. 5-11. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2018/3.pdf (дата звернення: 27.10.2023).

72. Запорожець А.М. Аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції* : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2022. С. 203-205. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/12/Збірник-конференції_20.05.2022.pdf (дата звернення: 27.10.2023).

73. Ковальова А.В. Аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки* : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. 5 листопада 2022 р. відп. ред. В.В. Чудовець. Вип. 16. Луцьк: ВІП Луцького національного технічного університету, 2022. С. 131-133. (дата звернення: 27.10.2023).

74. Гнатенко Є., Мікрюкова Л. Удосконалення методики аналізу ефективності використання основних засобів підприємства. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. 2017. № 1 (8). С. 11-15. URL: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/Economic-visnik-8-2017-4.pdf> (дата звернення: 28.10.2023).

75. Бігун С.І. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: статистична оцінка. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. № 23. С. 168-176. URL: <http://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/625/507> (дата звернення: 28.10.2023).

76. Темник А.Ю. Основні етапи аналізу основних засобів та їх функціонального стану. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : зб. матер. ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 24 жовтня 2019 р. Полтава : ПДАА, 2019. С. 329-331. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f1e1339d-c863-4c9c-a04b-4b0f17c70f35/content?page=330> (дата звернення: 29.10.2023).

77. Кременок А.М. Проблеми аналізу стану та руху основних засобів. *Регіональна економіка та управління*. 2017. № 5 (18). С. 97-100. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/710399.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).

78. Шарманська В.М., Вітюк В.В. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання. *Молодий вчений*. 2018. № 1 (53). С. 550-552. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/18308/1/%E2%84%961%20%2853%29%20-%204.pdf?page=144> (дата звернення: 03.11.2023).

79. Горбань С.Ю. Аналіз основних засобів приватного акціонерного товариства «Київмедпрепарат». *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 19. С. 1242-1247. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/185.pdf (дата звернення: 04.11.2023).

80. Слава С.С., Пугінська В.В., Чиняк В.В. Кореляційно-регресійне обґрунтування вибірових параметрів розвитку підприємства та його основних активів. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. Вип. 1 (53). С. 116–124. URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/164503> (дата звернення: 05.11.2023).

81. Зінченко О.В., Зайцев О.В. Організаційно-методичні питання аналізу основних засобів на підприємстві. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6 (17). С. 656-663. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/2125/1/Zinchenko.pdf> (дата звернення: 06.11.2023).

82. Череп О.Г., Приходько В.А. Підходи до вдосконалення фінансового забезпечення відтворення основних засобів ПрАТ «Прилуцький хлібзавод». *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 255-259. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/07/2021-1-%D0%95%D0%9D-44.pdf> (дата звернення: 06.11.2023).

83. Бондар М.І., Кулик А. Облік об'єктів основних засобів підприємств та аналіз їхньої вартості в умовах збройної агресії. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 4. С. 165-177. URL: <http://econa.wunu.edu.ua/index.php/econa/article/view/2936> (дата звернення: 06.11.2023).

84. Єршова Н.Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств: стратегічний аспект. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 14. С. 894-904. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/128.pdf (дата звернення: 06.11.2023).

85. Кафка С.М. Облік руху основних засобів. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 23. С. 191-200. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=bses_2017_23_38 (дата звернення: 07.11.2023).

86. Кафка С.М. Ключові питання облікового забезпечення управління основними засобами нафтогазових підприємств: аналіз особливостей, склад та оцінка. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 2. С. 76-87. URL: <http://efm.vsau.org/storage/articles/November2019/7k6LOZIfu0nW8eIsumIL.pdf> (дата звернення: 07.11.2023).

87. Колісник Н.А. Управління основними засобами на підприємствах переробної галузі : дисертація. ... канд. екон. Наук : 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 328 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/08_2020/Kolisnyk_dis.pdf (дата звернення: 07.11.2023).

88. Самбурська Н.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика (на прикладі підприємств водопровідно-каналізаційного господарства) : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2015. 289 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/3083> (дата звернення: 07.11.2023).

89. Бредіхін В.М., Янченко Н.В., Мокрицька І.Ю. Основні засоби та ефективність їх використання. *Комунальне господарство міст*. 2020. Т 5. Вип. 158. С. 90-95. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/58013/> (дата звернення: 07.11.2023).

90. Гамова О.В., Козачок І.А., Марченко О.С. Формування системи обліку та аудит стану та руху основних засобів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. С. 1-14. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/51.pdf (дата звернення: 07.11.2023).

91. Чернишова Н., Нестеренко М., Вороная Н. Поліпшення і ремонт основних засобів. *Електронний журнал «Податки & бухгалтерський облік»*. 2017. № 94. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/november/issue-94/article-32190.html> (дата звернення: 07.11.2023).

92. Шендригоренко М.Т., Яковенко Ю.В. Шляхи оптимізації ведення бухгалтерського обліку та аналізу руху основних засобів на ПАТ «Криворіжхліб». *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 20. С. 1048-1051. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/20-2017/214.pdf> (дата звернення: 08.11.2023).

93. Кравченко М.В., Дроздова Ю.А. Складові управління процесом обліку основних засобів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 14 (1). С. 164-167. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/16779> (дата звернення: 08.11.2023).

94. Захарчук О.В., Михайлов М.Г. Оцінка економічної ефективності використання матеріально-технічної бази підприємств. *Економіка АПК*. 2017. № 2. С. 25-32. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=E_apk_2017_2_5 (дата звернення: 08.11.2023).

95. Поповиченко І.В., Спірідонова К.О., Загустіна А.Є. Основні напрями підвищення ефективності використання основних фондів в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2019. № 145. С. 149-159. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/110/103> (дата звернення: 09.11.2023).

96. Haritha A., Divya K. A study on fixed assets management. *Journal of Engineering Sciences*. 2019. Vol. 10. Issue 10. P. 10-13. URL: <https://jespublication.com/upload/2019-V10-10-03.pdf> (дата звернення: 09.11.2023).

97. Sebastian Flostoiu, Marius Milandru. Evaluation of tangible fixed assets. *International Conference knowledge-based organization*. 2020. Vol. 26. Issue 2. P. 31-36. URL: https://www.researchgate.net/publication/343551244_Evaluation_of_Tangible_Fixed_Assets (дата звернення: 09.11.2023).

98. Diah Aryati Prihartini, Early Armein. Analysis Of Implementation Of Fixed Asset Accounting According ToPsak No. 16 In Pt Gajah Tunggal Tbk. *International Journal of Science, Technology & Management*. 2021. P. 2313-2319. URL: <https://ijstm.inarah.co.id/index.php/ijstm/article/view/406/380> (дата звернення: 10.11.2023).

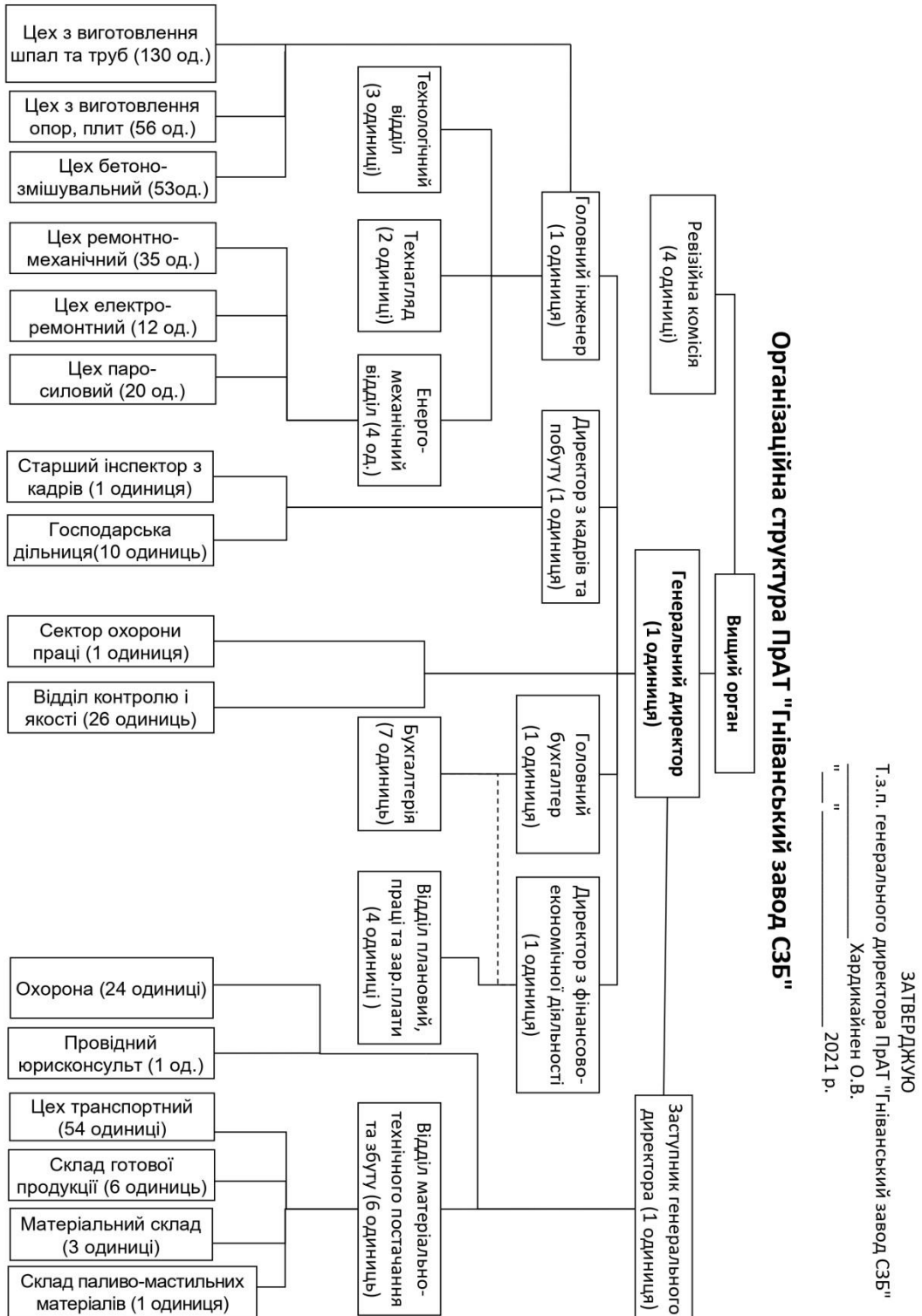
99. Hafis Hajiyeu. Accounting and tax accounting for the accrual of depreciation of fixed assets and ways of convergence. *SHS Web of Conferences*. 2021. Vol. 92 (4). P. 1-7. URL: https://www.researchgate.net/publication/348461568_Accounting_and_tax_accounting_for_the_accrual_of_depreciation_of_fixed_assets_and_ways_of_convergence (дата звернення: 10.11.2023).

100. Thi Hue Dang, Thi Dieu Thu Nguyen, Thi Thu Huyen Vu, Nguyen Manh Dang, Manh Dung Tran, Duc Tuyen Luu. Research on Management Accounting of Fixed Assets at Vinacomin, Vietnam. *Journal of Resources, Development and Management*. 2019. Vol. 61. P. 24-32. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/270188033.pdf> (дата звернення: 11.11.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

Організаційна структура ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»

Додаток Б

Облікова політика ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»

звітності. Це здійснюється шляхом складання нових звітів, на які виправлені помилки вплинули, з поміткою «Виправлений»:

- Балансу (форма № 1), Звіту про рух грошових коштів (форма № 3), Звіту про власний капітал (форма № 4) за відповідний рік (роки), до яких мають відношення ці помилки;

- Звіту про фінансові результати (форма № 2) за відповідні періоди попереднього року (років), до яких мають відношення ці помилки.

При виправленні помилок минулих років оформляється у вигляді пояснювальної записки примітки до річної фінансової звітності, в якій указується зміст і сума помилки, статті фінансової звітності минулих періодів, які були відкориговані з метою повторного подання порівняльної інформації.

6. Бухгалтерський облік основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, довгострокових біологічних активів

6.1. Основними засобами визнаються матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких у господарській діяльності більше одного року і вартістю понад 6 000 грн.

6.2. Одиницею бухгалтерського обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

6.3. Основні засоби придбані (створені) зараховуються на баланс за первісною вартістю.

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта, у порядку, встановленому нормативними документами з бухгалтерського обліку.

6.4. Безоплатно отримані основні засоби зараховуються на баланс Товариства за їх справедливою вартістю на дату отримання.

6.5. При визнанні основних засобів активами (зарахуванні на баланс) постійно діючою комісією Товариства по обліку необоротних активів обов'язково встановлюється ліквідаційна вартість та строк корисного використання кожного об'єкта основних засобів, що оформлюється наказом по Товариству та

Продовження додатку Б

зазначається в Акті приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (типової форми № ОЗ-1).

Ліквідаційна вартість, визначена постійно діючою комісією, повинна відповідати сумі коштів або вартості інших активів, яку очікується отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

У виняткових випадках, коли Товариство від ліквідації необоротних активів, після закінчення строку їх корисного використання, не очікує отримати придатні для подальшого використання активи, або коли доходи будуть менше витрат, пов'язаних з ліквідацією активів, за відповідним техніко-економічним обґрунтуванням постійно діючої комісії по обліку необоротних активів, ліквідаційна вартість може прирівнюватися до нуля.

6.6. Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта.

Вартість окремих робіт при здійсненні ремонту відповідно до технічних умов може бути включена до капітальних інвестицій з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів, якщо такі роботи призведуть до збільшення очікуваних майбутніх вигод від використання об'єкта основних засобів.

Вартість окремих робіт, виконаних відповідно до технічних умов при модернізації та інших видах поліпшення об'єкта, які не призведуть до збільшення майбутніх первісно очікуваних економічних вигод від використання об'єкта основних засобів, включаються до складу витрат.

Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних з поліпшенням, проведенням окремих робіт при здійсненні ремонту основних засобів, є: підвищення рівня їх продуктивності, покращення технічного стану, зростання внаслідок цих витрат очікуваного строку корисного використання об'єкта, кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється цим об'єктом, що призведе в майбутньому до збільшення надходжень грошових коштів.

Рішення про характер і ознаки здійснюваних Товариством робіт, тобто, чи спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта, що приведе у майбутньому до збільшення економічних вигод, чи здійснюються вони

Продовження додатку Б

для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, приймається Головою правління Товариства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат.

Підставою для правильного відображення вартості виконаних робіт в бухгалтерському обліку є «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» форми № ОЗ-2, в якому комісія з прийому об'єкта основних засобів в експлуатацію після ремонту чи поліпшення повинна зазначити характер проведених робіт, їх вартість та вплив на показники подальшої експлуатації об'єкта.

Залишкова вартість основних засобів зменшується у зв'язку з частковою ліквідацією об'єкта основних засобів.

6.7. Переоцінка основних засобів:

6.7.1. Об'єкт основних засобів переоцінюється, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу та за умови врахування результатів переоцінки у фінансовому плані Товариства.

У разі переоцінки об'єкта основних засобів, на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи (підгрупи) основних засобів, до якої належить об'єкт. При цьому групою (підгрупою) основних засобів вважається сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання об'єктів основних засобів.

Переоцінка основних засобів тієї групи (підгрупи), об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

Результати переоцінки (дооцінка, уцінка та амортизація на дооцінену вартість) відображаються в бухгалтерському обліку у порядку, який визначений положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

6.7.2. При виявленні під час інвентаризації придатних для використання об'єктів основних засобів, залишкова вартість яких у бухгалтерському обліку дорівнює нулю, робочою інвентаризаційною комісією оформлюється пропозиція щодо визначення їх справедливої та ліквідаційної вартості, про що зазначається в протоколі. Після затвердження Головою правління Товариства протоколу результатів інвентаризації, прийняття рішення щодо обрання оцінювача,

Продовження додатку Б

проводиться робота щодо здійснення дооцінки об'єкту основних засобів з нульовою залишковою вартістю, що відповідає критеріям активу.

Проведення оцінки об'єктів основних засобів для цілей бухгалтерського обліку здійснюється відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

6.7.3. Не підлягають переоцінці малоцінні необоротні матеріальні активи і бібліотечні фонди.

6.7.4. При нарахуванні амортизації дооцінених об'єктів основних засобів застосовується альтернативний метод зменшення капіталу у дооцінках.

Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта основних засобів над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів щокварталу у сумі, пропорційній нарахуванню амортизації, включається до складу нерозподіленого прибутку, з одночасним зменшенням капіталу у дооцінках. При цьому до складу нерозподіленого прибутку відповідно при вибутті цього об'єкта включається залишок перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок такого об'єкта, що відображений у складі капіталу у дооцінках.

Відомості про суму перевищення попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок об'єкта, що включені Товариством до складу нерозподіленого прибутку, обов'язково заносяться до реєстрів аналітичного обліку основних засобів.

6.8. Література, що придбавається для забезпечення діяльності Товариства, відображається у складі бібліотечних фондів за умови відповідності її критерію необоротного активу, наявності матеріальної бази (приміщення, співробітників тощо), наказу про створення бібліотечного фонду та переліку літератури, що відноситься до бібліотечного фонду. Бібліотечний фонд – це сукупність документально-інформаційних ресурсів (художня і навчальна література, спеціальні та інші видання).

6.9. У складі малоцінних необоротних матеріальних активів обліковуються:
предмети, термін корисного використання яких більший за рік і вартістю від 50 грн. до 6 000 грн. включно;
спецодяг і спецвзуття, терміни корисного використання яких більші за рік і вартістю від 50 гривень і більше;

6.10. Амортизація основних засобів:

Продовження додатку Б

6.10.1. Об'єктом амортизації основних засобів є первісна або переоцінена вартість, зменшена на їх ліквідаційну вартість.

Амортизація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів (крім малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів) нараховується із застосуванням: прямолінійного методу, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, що амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів.

6.10.2. Очікувані строки корисного використання (експлуатації) основних засобів для визначення амортизаційних відрахувань та інших необоротних матеріальних активів, крім малоцінних необоротних матеріальних активів, встановлюються постійно діючою комісією Товариства по організації обліку необоротних активів.

6.10.3. Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію.

Річна (місячна) сума амортизації після зміни залишкової вартості об'єкта основних засобів в результаті їх переоцінки, часткової ліквідації, модернізації, модифікації, добудови, дообладнання, реконструкції тощо, зміни строку корисного використання (експлуатації) визначається виходячи відповідно із нової залишкової вартості та нового строку корисного використання (експлуатації) з місяця, наступного за місяцем таких змін.

6.10.4. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів нараховується у першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 відсотків його вартості.

6.11. Об'єкт основних засобів вилучається з активів (списується з балансу) у разі його вибуття внаслідок ліквідації, безоплатної передачі, нестачі або інших причин невідповідності критеріям визнання активом.

6.12. При досягненні залишкової вартості об'єкта основних засобів ліквідаційної вартості цей об'єкт вважається повністю амортизованим і у разі його не придатності для подальшого використання підлягає списанню.

6.13. Матеріальні цінності, отримані при ліквідації об'єкта основних засобів, оприбутковуються з визнанням іншого доходу і зарахуванням на рахунки обліку матеріальних запасів за економічно обґрунтованою ціною, визначеною постійно діючою комісією по обліку необоротних активів.

Додаток В

Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів

ПрАТ «Гніванський завод спеціалізований»

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ"						Типова форма № 03-1																	
підприємство, організація						Затверджена наказом Міністерства України від 29 грудня 1995 р. № 342																	
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ				00282435		Код за УКУД																	
						Затверджую Хардикий О. В.																	
						_____ 20__ р.																	
Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів																							
Номер документа		Дата складання		Код особи, яка відповідає за збереження основних засобів		Код виду операції																	
ВЗ-0000099		15.08.22				введення в експл.																	
Здавач		Одержувач		Дебет		Кредит		Первісна		Шифр		Код											
Цех, відділ, дільниця, лінія		рахунок субрахунок		код аналітичного обліку		рахунок субрахунок		код аналітичного обліку		(балансова) вартість		інвентарний заводський		рахунок та об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизаційних відрахувань)		норми амортизаційних відрахувань							
1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			
		Охорона		104				1521				64470.18		3353				91					
Суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення		на капітальний ремонт		Поправочний коефіцієнт		Устаткування		Сума амортизації (знос) за даними перецінки на _____ 20__ р. або за документами придбання		Рік випуску (побудови)		Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)		Номер паспорта									
12		13		14		15		16		17		18		19		20							
												15.08.22											
На підставі наказу розпорядження № <u>14/07</u> 20 <u>22</u> № <u>103</u>								Проведений огляд <u>Система контролю доступу на підприємстві</u>				найменування об'єкта											
Приймається (передається) в експлуатацію від _____								Момент приймання (передачі) об'єкт знаходиться в <u>аудіо та відеонагляд</u>				місцезнаходження об'єкта											
Коротка характеристика об'єкта _____																							

Продовження додатку В

Об'єкт технічним умовам відповідає (не відповідає) _____

вказати, що саме не відповідає

Робота не потрібна (потрібна) _____

вказати, що саме потрібно

Висновки іспитів об'єкта _____

Висновок комісії об'єкт готовий до експлуатації

Додаток. Перелік технічної документації _____

Голова комісії	<u>Т.З. П. Генерал</u> посада	підпис	<u>Сергей Карпенко</u> (ім'я, по батькові, прізвище)
Члени комісії	<u>М.П. Гусар</u> посада	підпис	<u>Сергій Дуб</u> (ім'я, по батькові, прізвище)
	<u>В.П. З. Грин</u> посада	підпис	<u>Лія Стахова</u> (ім'я, по батькові, прізвище)
	<u>М.П. Шевченко</u> посада	підпис	<u>Олександр Скиба</u> (ім'я, по батькові, прізвище)
Об'єкт основних засобів прийняв	<u>НАЗССО</u> посада	підпис	<u>Алла Байко</u> (ім'я, по батькові, прізвище)
Зав	_____ посада	підпис	_____ (ім'я, по батькові, прізвище)

Відмітка бухгалтерії про відкриття картки або переміщення об'єкта "15" 08 2022 р. [підпис]

Головний бухгалтер (бухгалтер) Бараболя Р. В. [підпис]

Продовження додатку Д

Витрати на списання

Найменування документа	статті витрат	сума	Найменування документа	Ідентифікація			сума
				вид	номенклат. номер	кількість	
1	2	3	4	5	6	7	8
						90	405.90

Результати списання списуватися 90м шпаклю на суму 405.90
 У картці 5964 витрати основних засобів відмічено.
 від " 08 2022 р.

Додаток Ж

Акт введення в експлуатацію основних засобів (удосконалена форма)

<u>ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»</u> (найменування юридичної особи)		ЗАТВЕРДЖУЮ <u>Директор О.В. Хардикайнен</u> (посада, ініціали та прізвище) <u>Хардикайнен</u> (підпис) « <u>10</u> » <u>жовтня</u> 2023 р.				
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	00282435					
Акт введення в експлуатацію основних засобів						
Номер документа	Дата складання	Від кого отримано	Номер супровідного документа	Одержувач (структурний підрозділ)		
1	2	3	4	5		
АВ-1009510	10.10.2023	ТОВ «Зоря»	АЗП-9734	Цех паросиловий		
Шляхи надходження	6	Придбано у постачальника	X	Обмін на подібні активи		
		Виготовлено власними силами		Обмін на неподібні активи		
		Внесок до статутного капіталу		Оренда		
		Безкоштовно отримано		Інші шляхи надходження		
Найменування об'єкта	Інвентарний номер	Заводський номер	Кореспонденція рахунків		Первісна вартість	
			Дебет	Кредит		
7	8	9	10	11	12	
Агрегат насосний СД-7733	356797	СД-7733-АН-104590	10405	152	345 700,00	
Рахунок обліку втрат (для віднесення амортизаційних відрахувань)		Ліквідаційна вартість	Строк корисного використання	Сума зносу	Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію
13		14	15	16	17	18
231		31 484,00	9	-	2019	10.10.2023
На підставі наказу, розпорядження _____ директора ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» від <u>«25» вересня 2023 р. № 172</u>						
Проведено огляд _____ <u>Агрегат насосний СД-7733</u> (назва об'єкта)						
В момент приймання (передачі) об'єкт знаходиться в _____ <u>служба сторожової охорони, прохідні заводу</u> (місцезнаходження об'єкта)						
Коротка характеристика об'єкта _____ <u>Агрегат насосний СД-7733, потужність 30 кВт, напруга 220 В</u>						
Об'єкт технічним умовам <u>відповідає/не відповідає</u> _____ (вказати, що саме не відповідає)						
Доробка <u>не потрібна/потрібна</u> _____ (вказати, що саме потрібно)						
Підсумки іспитів об'єкта _____ <u>під час огляду та тестування дефектів не виявлено</u>						
Висновок комісії _____ <u>агрегат насосний може використовуватися за призначенням та готовий до експлуатації</u>						
Перелік документації, що здається _____ <u>технічний паспорт № 50834А80</u>						
Голова комісії	<u>директор</u> (посада)	<u>Хардикайнен</u> (підпис)	<u>О.В. Хардикайнен</u> (ініціали та прізвище)			

Продовження додатку Ж

Члени комісії	<u>головний інженер</u> (посада)	<u>Дуб</u> (підпис)	<u>С.В. Дуб</u> (ініціали та прізвище)
	<u>директор з фін-економ діял.</u> (посада)	<u>Стахова</u> (підпис)	<u>Л.І. Стахова</u> (ініціали та прізвище)
	<u>головний механік</u> (посада)	<u>Скиба</u> (підпис)	<u>Д.О. Скиба</u> (ініціали та прізвище)
Об'єкт прийняв	<u>начальник ТЦ</u> (посада)	<u>Іскра</u> (підпис)	<u>М.М. Іскра</u> (ініціали та прізвище)
Об'єкт здав	<u>начальник складу</u> (посада)	<u>Мельник</u> (підпис)	<u>К.О. Мельник</u> (ініціали та прізвище)
Відмітка бухгалтерії про відкриття картки або переміщення об'єкта <u>«10» жовтня 2023 р.</u>			
Головний бухгалтер (бухгалтер)	<u>Головний бухгалтер</u> (посада)	<u>Бараболя</u> (підпис)	<u>Р.В. Бараболя</u> (ініціали та прізвище)

Додаток И

Акт виведення з експлуатації основних засобів (удосконалена форма)

<u>ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»</u> (найменування юридичної особи)		ЗАТВЕРДЖУЮ <u>Директор О.В. Хардикайнен</u> (посада, ініціали та прізвище) <u>Хардикайнен</u> (підпис) « <u>11</u> » <u>жовтня</u> 2023 р.				
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	00282435					
Акт виведення з експлуатації основних засобів						
Номер документа	Дата складання	Найменування об'єкта	Структурний підрозділ	Інвентарний номер	Заводський номер	
1	2	3	4	5	6	
РН-55789	11.10.2023	Верстат УМ-300-720	Цех з виготовлення опор, плит	987219	УМ-300-720-Т-901009	
Причини вибуття		7				
		Реалізовано за грошові кошти		Обмін на подібні активи		
		Ліквідовано через непридатність		Х Обмін на неподібні активи		
		Внесок до статутного капіталу іншого підприємства		Здача в оренду іншому підприємству		
		Безкоштовна передача		Інші шляхи вибуття		
Кореспонденція рахунків				Рахунок віднесення амортизаційних відрахувань	Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію
Дебет	Кредит	Сума	Сума зносу			
8	9	10	11	12	13	14
976	10402	980,00	-	23	2005	09.09.2009
131	10402	69 500,00				
Витрати, пов'язані з ліквідацією			Цінності, отримані від ліквідації			
Назва документа	Стаття витрат	Сума	Назва документа	Вид цінностей	Кількість	Сума
15	16	17	18	19	20	21
Акт виконаних робіт від 09.10.2023 р. № 55	Інші витрати	970,00	Прибуткова накладна від 09.10.2023 р. № 773	Металобрухт	10 кг	390,00
Комісія, призначена наказом (розпорядженням) від <u>«24» вересня 2023 р. № 1009</u> на підставі <u>наказу від 22 вересня 2023 р. № 549</u> Зробила огляд <u>Верстат УМ-300-720</u> (назва об'єкта) У результаті огляду комісія встановила: 1. Надійшов на підприємство: <u>09.09.2009 р.</u> 2. Кількість ремонтів <u>—</u> на суму <u>—</u> 3. Маса об'єкта за паспортом <u>270 кг.</u> 4. Наявність дорогоцінних металів <u>—</u> 5. Технічний стан та причина списання <u>об'єкт основного засобу – Верстат УМ-300-720 – вийшов із ладу внаслідок повного фізичного зносу, здійснювати ремонт економічно недоцільно</u>						

Продовження додатку И

Висновок комісії: неможливо використовувати як повноцінне обладнання, підлягає списанню з оприбуткуванням металобрухту обсягом 10 кг.

Голова комісії	<u>головний інженер</u> (посада)	<u>Дуб</u> (підпис)	<u>С.В. Дуб</u> (ініціали та прізвище)
----------------	-------------------------------------	------------------------	---

Члени комісії	<u>головний технолог</u> (посада)	<u>Бабій</u> (підпис)	<u>А.І. Бабій</u> (ініціали та прізвище)
---------------	--------------------------------------	--------------------------	---

	<u>директор з фін-економ діял.</u> (посада)	<u>Стахова</u> (підпис)	<u>Л.І. Стахова</u> (ініціали та прізвище)
--	--	----------------------------	---

	<u>головний механік</u> (посада)	<u>Скиба</u> (підпис)	<u>Д.О. Скиба</u> (ініціали та прізвище)
--	-------------------------------------	--------------------------	---

Результати списання: Верстат УМ-300-720 розібрано підрядною організацією, оприбутковано металобрухт (10 кг). У результаті списання отримано збиток 580,00 грн.

У картці 987219 вибуття основних засобів відмічено.

«11» жовтня 2023 р.

Додаток К

Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.з.п. генерального директора
ПрАТ "Тнівський завод СЗБ"
Олег ХАРДИКАЙНЕН
31.10.2022

А К Т № 6

Ми, що нижче підписалися :

Головний інженер Дуб С.В., головний технолог Бабій А.І., начальник цеху з виготовлення шпал та труб Мотрунч В.М., склали цей акт про те, що протягом червня – вересня 2022 року було проведено модернізацію форм цеху шпал типу СБЗ-5.2, на що було понесено наступні затрати:

- електроди Ø 3 - 7,5 кг на суму 362,61 грн;
- електроди Ø 4 - 20 кг на суму 950,00 грн;
- електроди Ø 5 - 70 кг на суму 3324,74 грн;
- стрічка шліфувальна - 3 шт на суму 330,00 грн;
- алебастр - 5 кг на суму 75,00 грн;
- пластина форм СБ – 160 шт на суму 14667,00 грн;
- круг відрізний - 75 шт на суму 1238,98 грн;
- кисень - 4 балона на суму 2000,00 грн;
- сталь - t10 на пластини підмагнітні для форм 1884,5 кг на суму 103085,35 грн;
- лист 20 ст.3 – 5536 кг на суму 302297,60 грн;
- заробітна плата робочих цеху склала – 164387,41 грн.

Загальна сума витрат склала 592718,69 грн.

Провести дані затрати по бухгалтерському обліку в жовтні 2022 року на капітальні інвестиції на збільшення вартості даних основних засобів, а саме форм шпального цеху в кількості 8 шт за наступними інвентарними номерами: №5824, №1638, №5818, №1683, №852, №1682, №813, №5863.

Головний інженер

Головний технолог

Начальник цеху з виготовлення шпал та труб

Сергій ДУБ

Анатолій БАБІЙ

Василь МОТРУНЧ

Додаток Л

Інвентарна картка обліку основних засобів

(найменування юридичної особи)

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 00282435

Інвентарна картка № 3353 обліку об'єкта основних засобів

система контролю доступу на під'їзді висті
(повна назва об'єкта і його призначення)

Коротка індивідуальна характеристика об'єкта:

Інвентарний (номенклатурний) номер	Синтаксичний рахунок, субрахунок	Рік випуску (побудови)	Паспорт, модель, тип, марка	Заводський номер	Місцезнаходження об'єкта	Матеріально відповідальна особа
3353	104	2022			прохиди	Боліко А.І

Дата, номер акта введення в експлуатацію	Дата, номер акта приймання-передачі*	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Вартість, яка амортизується	Строк корисного використання	Знос**	Примітка
99/15.08.22	---	644798	1000 ⁰⁰	644798	96	661-15	

Ознаки, що характеризують об'єкт	Прийомлення і приладдя, що належать до об'єкта основних засобів				Дорогоцінні метали		
	назва	назва	назва	назва	назва	вид	маса
<u>робота стелі, терміноме контроль-3шт, люкатор</u>							

Зміни у вартості об'єкта:

№ з/п	Дата відображення господарської операції	Зміст операції	Первісна (переоцінена) вартість	Ліквідаційна вартість	Вартість, яка амортизується	Знос	Строк корисного використання

* Заповнюється у разі безоплатного отримання об'єкта основних засобів.

** Заповнюється у разі безоплатного отримання об'єкта основних засобів від суб'єкта державного сектору.

Продовження додатку Л

Зміни в характеристиці об'єкта після проведення робіт з реконструкції (реставрації), модернізації, добудови, дообладнання та часткової ліквідації тощо: _____

Інформація про знос:

Дата введення в експлуатацію об'єкта _____ Дата виведення з експлуатації об'єкта _____
 Дата введення в експлуатацію об'єкта _____ Дата виведення з експлуатації об'єкта _____

№ з/п	Період, за який нарахована амортизація	Кількість місяців корисного використання (експлуатації)	Сума амортизації	№ з/п	Період, за який нарахована амортизація	Кількість місяців корисного використання (експлуатації)	Сума амортизації	№ з/п	Період, за який нарахована амортизація	Кількість місяців корисного використання (експлуатації)	Сума амортизації

Інформація про рух об'єкта:

Внутрішнє переміщення

№ з/п	дата	назва, номер документа	місце знаходження об'єкта після переміщення	матеріально відповідальна особа

Дата	Назва, номер документа	Причина вибуття

Картку заповнив М. С. С. Палико А. І. кол. ССО Р 08 22 р.
(підпис) (посада, ініціали та прізвище)

Відмітка про відкриття нової інвентарної картки обліку об'єкта основних засобів № 3353

Додаток М

Акт переоцінки основних засобів (запропонована форма)

<u>ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»</u> (найменування юридичної особи)		ЗАТВЕРДЖУЮ <u>Директор О.В. Хардикайнен</u> (посада, ініціали та прізвище) <u>Хардикайнен</u> (підпис) « 12 » жовтня 2023 р.			
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	00282435				
Акт переоцінки основних засобів					
Номер документа	Дата складання	Найменування об'єкта	Інвентарний номер	Заводський номер	Приналежність до структурного підрозділу
1	2	3	4	5	6
ПО-1577	12.10.2023	Виробничий верстат КГ-9876	3378501	КГ-9876-ТД-991009	Цех ремонтно-механічний
Первісна (переоцінена) вартість	Знос	Справедлива вартість	Індекс переоцінки	Переоцінена вартість	Знос після переоцінки
7	8	9	10	11	12
220 000,00	124 000,00	144 000,00	1,5	330 000,00	186 000,00
Зміна у вартості об'єкта (+;-)	Зміна у сумі зносу об'єкта (+;-)	Кореспонденція рахунків		Ліквідаційна вартість	Строк корисного використання
		Дебет	Кредит		
13	14	15	16	17	18
110 000,00		10404	411	500,00	12 років
	62 000,00	411	131		
На підставі наказу, розпорядження <u>директора ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»</u> від «09» жовтня 2023 р. № 98					
Голова комісії	<u>директор</u> (посада)	<u>Хардикайнен</u> (підпис)	<u>О.В. Хардикайнен</u> (ініціали та прізвище)		
Члени комісії	<u>головний інженер</u> (посада)	<u>Дуб</u> (підпис)	<u>С.В. Дуб</u> (ініціали та прізвище)		
	<u>директор з фін-економ діял.</u> (посада)	<u>Стахова</u> (підпис)	<u>Л.І. Стахова</u> (ініціали та прізвище)		
	<u>головний механік</u> (посада)	<u>Скиба</u> (підпис)	<u>Д.О. Скиба</u> (ініціали та прізвище)		
	<u>інженер-енергетик</u> (посада)	<u>Приймак</u> (підпис)	<u>І.В. Приймак</u> (ініціали та прізвище)		
Особа, яка відобразила господарську операцію в бухгалтерському обліку	<u>бухгалтер</u> (посада)	<u>Кулібаба</u> (підпис)	<u>І.П. Кулібаба</u> (ініціали та прізвище)		
Головний бухгалтер (бухгалтер)	<u>Бараболя</u> (підпис)	<u>Р.В. Бараболя</u> (ініціали та прізвище)			
<u>«12» жовтня 2023 р.</u>					

Додаток Н

Акт тестування на зменшення (відновлення) корисності основних засобів (запропонована форма)

<u>ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої продукції»</u> (найменування юридичної особи)			ЗАТВЕРДЖУЮ <u>Директор О.В. Хардикайнен</u> (посада, ініціали та прізвище) <u>Хардикайнен</u> (підпис) « 25 » грудня 2023 р.			
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ		00282435				
Акт тестування на зменшення (відновлення) корисності основних засобів						
Номер документа	Дата складання	Найменування об'єкта	Інвентарний номер	Заводський номер	Приналежність до структурного підрозділу	
1	2	3	4	5	6	
ЗВК-91009	25.12.2023	Верстат Д-5-Р-99	1003397	Д-5-Р-998528	Цех ремонтно-механічний	
Ознаки зменшення корисності активу	7	Зменшення ринкової вартості об'єкта	X	Ознаки відновлення корисності активу	8	Збільшення ринкової вартості об'єкта
		Суттєві негативні зміни в технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі	X			Суттєві позитивні зміни в технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі
		Збільшення ринкових ставок відсотка або інших ринкових ставок доходу від інвестицій				Зменшення ринкових ставок відсотка або інших ринкових ставок доходу від інвестицій
		Перевищення балансової вартості чистих активів над їх ринковою вартістю	X			Суттєві зміни способу використання активу, які позитивно впливають на діяльність підприємства
		Застаріння або фізичне пошкодження активу				Інші свідчення того, що ефективність активу є або буде кращою, ніж очікувалось
		Суттєві зміни способу використання активу, які негативно впливають на діяльність підприємства				
		Інші ознаки				
Первісна (переоцінена) вартість	Сума зносу	Балансова (залишкова) вартість	Ліквідаційна вартість	Строк корисного використання	Справедлива вартість	
9	10	11	12	13	14	
132 000,00	12 000,00	120 000,00	50 000,00	6	118 000,00	
Витрати на вибуття (реалізацію)				Чиста вартість реалізації об'єкта основних засобів		
Юридичні послуги	Податки на операцію	Витрати на вивіз активу	Інші додаткові витрати			19
15	16	17	18			19
2 400,00	8 333,00	1 767,00	1 500,00	104 000,00		
Прогнозні обсяги доходу від реалізації продукції	Прогнозний рівень інфляції, %	Ставка дисконтування, %	Скоригована ставка дисконту на рівень інфляції, %	Теперішня вартість майбутніх грошових надходжень від об'єкта основних засобів		
20	21	22	23	24		
20 000,00	-	10%	-	106 861,80		

Додаток П

Графік документообігу в частині документування операцій із основними засобами (запропонована форма)

№	Найменування документа	Створення документа			Обробка документа		Передача в архів	
		Кількість примірників	Відповідальний за оформлення	Строк виконання	Виконавець	Строк виконання	Виконавець	Строк передачі
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Акт введення в експлуатацію основних засобів	2	Член комісії (директор з фінансово-економічної діяльності)	У день надходження об'єкту	Головний бухгалтер	Протягом тижня з дня одержання	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
2	Інвентарна картка обліку основних засобів	1	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом 2 днів з моменту надходження	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом двох тижнів з дня одержання	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
3	Опис інвентарних карток по обліку основних засобів	1	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом 5 днів з моменту надходження	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом двох тижнів з дня одержання	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
4	Інвентарний список основних засобів	1	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом 5 днів з моменту надходження	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом двох тижнів з дня одержання	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
5	Розрахунок амортизації основних засобів	1	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Наприкінці кожного місяця	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Впродовж 3 днів	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
6	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих основних засобів	2	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Протягом 3 днів з моменту приймання-здачі	Головний бухгалтер	Протягом тижня	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання

Продовження додатку II

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Акт переоцінки основних засобів	1	Член комісії (директор з фінансово-економічної діяльності)	У день переоцінки об'єкту	Головний бухгалтер	Протягом 2 тижнів з дня переоцінки	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
8	Акт тестування на зменшення (відновлення) корисності основних засобів	2	Член комісії (директор з фінансово-економічної діяльності)	У день тестування на зменшення (відновлення) корисності об'єкту	Головний бухгалтер	Протягом 2 тижнів з дня тестування	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання
9	Акт виведення з експлуатації основних засобів	2	Член комісії (головний інженер)	У день вибуття об'єкту	Головний бухгалтер	Протягом тижня з дня вибуття	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Через 3 роки після списання

Додаток Р

Робочий план рахунків бухгалтерського обліку ПрАТ «Гніванський завод спеціалізований бетон»

Затверджую
В.о. Голови правління Гур'янов В.В.

Додаток
До облікової політики
ПрАТ «Гніванський завод СЗБ»
Затверджено наказом від
« ___ » _____ 201__ р. № ___

РОБОЧИЙ ПЛАН РАХУНКІВ Бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і Господарських операцій ПрАТ «Гніванський завод СЗБ»

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		
Код	Назва	Код		Назва
		Рахунок другого порядку	Рахунок третього порядку	
1	2	3	4	5
Клас 1. Необоротні активи				
10	Основні засоби	100		Інвестиційна нерухомість
		101		Земельні ділянки
		102		Капітальні витрати на поліпшення земель
		103		Будинки, споруди та передавальні пристрої
			1030	Будинки виробничі
			1031	Будинки невиробничі (крім житлових)
			1032	Будинки житлові
			1033	Споруди
			1034	Передавальні пристрої
		104		Машини та обладнання
			1040	Машини та обладнання (крім обчислювальної техніки)
			1041	Обчислювальна техніка
105		Транспортні засоби		

Продовження додатку Р

		1050	Тепловози
		1051	Автомобілі вантажні
		1052	Автомобілі легкові
		1053	Автобуси
		1054	Інші транспортні засоби
		106	Інструменти, прилади та інвентар
		107	Тварини
		108	Багаторічні насадження
		109	Інші основні засоби
11	Інші необоротні матеріальні активи	111	Бібліотечні фонди
		112	Малоцінні необоротні матеріальні активи
		113	Тимчасові (нетитульні) споруди
		114	Природні ресурси
		115	Інвентарна тара
		116	Предмети прокату
		117	Інші необоротні матеріальні активи
12	Нематеріальні активи	121	Права користування природними ресурсами
		122	Права користування майном
		123	Права на комерційні позначення
		124	Права на об'єкти промислової власності
		125	Авторське право та суміжні з ним права
		127	Інші нематеріальні активи
13	Знос (амортизація) необоротних активів	131	Знос основних засобів
		132	Знос інших необоротних матеріальних активів
		133	Накопичена амортизація нематеріальних активів
		134	Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів
		135	Знос інвестиційної нерухомості
14	Довгострокові фінансові інвестиції	141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі
		142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам
		143	Інвестиції непов'язаним сторонам
15	Капітальні інвестиції	151	Капітальне будівництво
		152	Придбання (виготовлення) основних засобів
		153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів
		154	Придбання (створення) нематеріальних активів

Продовження додатку Р

		155		Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів
16	Довгострокові біологічні активи	161		Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю
		162		Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за первісною вартістю
		163		Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю
		164		Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю
		165		Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за справедливою вартістю
		166		Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю
17	Відстрочені податкові активи			За видами відстрочених податкових активів
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	181		Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду
		182		Довгострокові векселі одержані
		183		Інша дебіторська заборгованість
		184		Інші необоротні активи
19	Гудвіл			За видами об'єктів інвестування
		191		Гудвіл при придбанні
		192		Виключено
		193		Гудвіл при приватизації (корпоратизації)
Клас 2. Запаси				
20	Виробничі запаси	201		Сировина й матеріали
		202		Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби
		203		Паливо
		204		Тара й тарні матеріали
		205		Будівельні матеріали
		206		Матеріали, передані в переробку
		207		Запасні частини
		208		Матеріали сільськогосподарського призначення
		209		Інші матеріали
21	Поточні біологічні активи	211		Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю
		212		Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю

Продовження додатку Р

		213		Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю	
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети			За видами предметів	
23	Виробництво	231		Основне виробництво	
		232		Допоміжне виробництво	
			2320	ПСЦ	
			2321	РМЦ	
			2322	АТЦ	
			2323	ЕРЦ	
			2324	Електроенергія	
			2325	Компресорна	
			2326	Тех.вода	
			2327	Пит.вода	
			2328	РБЦ	
			2329	БВЕ	
			23210	ЗЦ	
			233		Інші виробництва
			234		Поточні і кап.ремнти
		2341	Поточний ремонт		
		2342	Капітальний ремонт		
24	Брак у виробництві			За видами продукції	
25	Напівфабрикати			За видами напівфабрикатів	
26	Готова продукція			За видами готової продукції	
27	Продукція сільськогосподарського виробництва			За видами продукції	
28	Товари	281		Товари на складі	
		282		Товари в торгівлі	
		283		Товари на комісії	
		284		Тара під товарами	
		285		Торгова націнка	
		286		Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу	
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи					
30	Каса	301		Каса в національній валюті	
		302		Каса в іноземній валюті	
31	Рахунки в банках	311		Поточні рахунки в національній валюті	

Продовження додатку Р

		312		Поточні рахунки в іноземній валюті
		313		Інші рахунки в банку в національній валюті
		314		Інші рахунки в банку в іноземній валюті
33	Інші кошти	331		Грошові документи в національній валюті
		332		Грошові документи в іноземній валюті
		333		Грошові кошти в дорозі в національній валюті
		334		Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
34	Короткострокові векселі одержані	341		Короткострокові векселі, одержані в національній валюті
		342		Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті
35	Поточні фінансові інвестиції	351		Еквіваленти грошових коштів
		352		Інші поточні фінансові інвестиції
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	361		Розрахунки з вітчизняними покупцями
		362		Розрахунки з іноземними покупцями
37	Розрахунки з різними дебіторами	371		Розрахунки за виданими авансами
		372		Розрахунки з підзвітними особами
		373		Розрахунки за нарахованими доходами
		374		Розрахунки за претензіями
		375		Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків
		376		Розрахунки за позиками членам кредитних спілок
377		Розрахунки з іншими дебіторами		
38	Резерв сумнівних боргів			За дебіторами
39	Витрати майбутніх періодів			За видами витрат

Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань

40	Статутний капітал			За видами капіталу
41	Пайовий капітал			За видами капіталу
42	Додатковий капітал	421		Емісійний дохід
		422		Інший вкладений капітал
		423		Дооцінка активів
		424		Безоплатно одержані необоротні активи
		425		Інший додатковий капітал
43	Резервний капітал			За видами капіталу
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	441		Прибуток нерозподілений
		442		Непокриті збитки
		443		Прибуток, використаний у звітному періоді

Продовження додатку Р

45	Вилучений капітал	451	Вилучені акції
		452	Вилучені вклади й паї
		453	Інший вилучений капітал
46	Неоплачений капітал		За видами капіталу
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	471	Забезпечення виплат відпусток
		472	Додаткове пенсійне забезпечення
		473	Забезпечення гарантійних зобов'язань
		474	Забезпечення інших витрат і платежів
48	Цільове фінансування і цільові надходження	480	Цільове фінансування і цільові надходження на утримання Укрзалізниці
		481	Кошти з бюджету та державних цільових фондів
		482	Кошти на запобігання страхових випадків
		483	Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень

Клас 5. Довгострокові зобов'язання

50	Довгострокові позики	501	Довгострокові кредити банків у національній валюті
		502	Довгострокові кредити банків в іноземній валюті
		503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті
		504	Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті
		505	Інші довгострокові позики в національній валюті
		506	Інші довгострокові позики в іноземній валюті
51	Довгострокові векселі видані	511	Довгострокові векселі, видані в національній валюті
		512	Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями	521	Зобов'язання за облігаціями
		522	Премія за випущеними облігаціями
		523	Дисконт за випущеними облігаціями
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	531	Зобов'язання з фінансової оренди
		532	Зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів
54	Відстрочені податкові зобов'язання		За видами зобов'язань

Продовження додатку Р

55	Інші довгострокові зобов'язання	550	Інші довгострокові зобов'язання по відстроченій заборгованості з податків, зборів та обов'язкових платежів
		551	Інші довгострокові зобов'язання з фінансової допомоги на зворотній основі
Клас 6. Поточні зобов'язання			
60	Короткострокові позики	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
		602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті
		603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті
		604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті
		605	Прострочені позики в національній валюті
		606	Прострочені позики в іноземній валюті
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	611	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті
		612	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті
62	Короткострокові векселі видані	621	Короткострокові векселі, видані в національній валюті
		622	Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками
		632	Розрахунки з іноземними постачальниками
		633	Розрахунки з учасниками ПФГ
64	Розрахунки за податками й платежами	641	Розрахунки за податками
		6410	Податок з прибутку
		6411	Податок на доходи фізичних осіб
		6412	Податок на землю
		6413	Податок з власників транспортних засобів
		6414	Податок на нерухоме майно
		6415	Податок на додану вартість
		6416	Інші податки
		6417	Фінансові санкції
		642	Розрахунки за обов'язковими платежами
		6420	Акцизний збір
		6421	Державне мито
6422	Збори за спеціальне використання природних ресурсів		

Продовження додатку Р

		6423	Збори за забруднення навколишнього природного середовища
		6424	Збір до державного інноваційного фонду
		6425	Відрахування для утримання автодоріг
		6426	Місцеві збори
		6427	Інші збори і платежі
		6428	Фінансові санкції
		643	Податкові зобов'язання
		644	Податковий кредит
65	Розрахунки за страхування	651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування
		652	За соціальним страхуванням
		653	Виключено
		654	За індивідуальним страхуванням
		655	За страхуванням майна
66	Розрахунки за виплатами працівникам	661	Розрахунки за заробітною платою
		662	Розрахунки з депонентами
		663	Розрахунки за іншими виплатами
67	Розрахунки з учасниками	671	Розрахунки за нарахованими дивідендами
		672	Розрахунки за іншими виплатами
68	Розрахунки за іншими операціями	680	Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу
		681	Розрахунки за авансами одержаними
		682	Внутрішні розрахунки
		683	Внутрішньогосподарські розрахунки
		684	Розрахунки за нарахованими відсотками
		685	Розрахунки з іншими кредиторами
		6850	Розрахунки за операціями некомерційного характеру
		6851	Розрахунки за житлово-комунальні послуги
		6852	Розрахунки з орендарями
		6853	Розрахунки по виконавчих документах
		6854	Розрахунки за іншими операціями
69	Доходи майбутніх періодів		За видами доходів
Клас 7. Доходи і результати діяльності			
70	Доходи від реалізації	701	Дохід від реалізації готової продукції
		702	Дохід від реалізації товарів

Продовження додатку Р

		703		Дохід від реалізації робіт і послуг
		704		Вирахування з доходу
71	Інший операційний дохід	710		Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
		711		Дохід від реалізації іноземної валюти
		712		Дохід від реалізації інших оборотних активів
		713		Дохід від операційної оренди активів
		714		Дохід від операційної курсової різниці
		715		Одержані штрафи, пені, неустойки
		716		Відшкодування раніше списаних активів
		717		Дохід від списання кредиторської заборгованості
		718		Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів
		719		Інші доходи від операційної діяльності
			7190	Доход від житлового господарства
			7192	Доход від оздоровчої діяльності
			7193	Доход від спортивно-культурної діяльності
			7194	Інші доходи від операційної діяльності
72	Дохід від участі в капіталі	721		Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства
		722		Дохід від спільної діяльності
		723		Дохід від інвестицій в дочірні підприємства
73	Інші фінансові доходи	731		Дивіденди одержані
		732		Відсотки одержані
		733		Інші доходи від фінансових операцій
74	Інші доходи	741		Дохід від реалізації фінансових інвестицій
		742		Дохід від реалізації необоротних активів
		744		Дохід від неопераційної курсової різниці
		745		Дохід від безоплатно одержаних активів
		746		Інші доходи від звичайної діяльності
			7460	Доход від ліквідації необоротних активів
			7461	Інші доходи від звичайної діяльності
75	Надзвичайні доходи	751		Відшкодування збитків від надзвичайних подій
		752		Інші надзвичайні доходи
76	Страхові платежі			За видами страхування
79	Фінансові результати	791		Результат операційної діяльності
		792		Результат фінансових операцій

Продовження додатку Р

		793		Результат іншої звичайної діяльності
		794		Результат надзвичайних подій
Клас 9. Витрати діяльності				
90	Собівартість реалізації	901		Собівартість реалізованої готової продукції
		902		Собівартість реалізованих товарів
		903		Собівартість реалізованих робіт і послуг
91	Загальновиробничі витрати			За видами витрат
			9101	Обслуговування обладнання
			9102	Переміщення вантажів
			9103	Знос МБП інструмент
			9104	ВКіЯ, лабораторія, оплата праці цехового персоналу
			9105	Витрати на відрядження цехового персоналу
			9106	Амортизаційні відрахування
			9107	Удосконалення технології
			9108	Обслуговування виробничого процесу
			9109	Знос МВП (будівлі)
			9110	Інші / недостачі в межах норм природних втрат
92	Адміністративні витрати			За видами витрат
			9201	Затрати на обслуговування виробничого процесу
			9202	Витрати пов'язані з забезпеченням охорони
			9203	Поточні витрати пов'язані з утриманням і експлуатацією фондів проридоохоронного призначення
			9204	Витрати на відрядження
			9205	Витрати пов'язані з утриманням виробництва
			9206	Витрати пов'язані з підготовкою і перепідготовкою кадрів
			9208	Курсові різниці
			9209	Витрати на виплату % по кредитах
			9210	Витрати пов'язані із сплатою послуг комерційних банків
			9211	Митні послуги, декларування
			9212	Амортвідрахування
			9213	Раціоналізація
			9214	Нестачі матеріальних цінностей на складах
				Виплати на повернення збитків пов'язаних з втратою здоров'я

Продовження додатку Р

				Виплати звільненим працівникам вихідної допомоги і середнього заробітку
93	Витрати на збут			За видами витрат
94	Інші витрати операційної діяльності	940		Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
		941		Витрати на дослідження і розробки
		942		Собівартість реалізованої іноземної валюти
		943		Собівартість реалізованих виробничих запасів
		944		Сумнівні та безнадійні борги
		945		Втрати від операційної курсової різниці
		946		Втрати від знецінення запасів
		947		Нестачі і втрати від псування цінностей
		948		Визнані штрафи, пені, неустойки
		949		Інші витрати операційної діяльності
			9491	Витрати на утримання готелю
			9493	Витрати на утримання профілакторію
			9494	Витрати спортивно-культурного характеру (зона відпочинку, клуб)
			9497	Витрати на виплату матеріальної допомоги
			9498	Відрахування на утримання Укрзалізниці
			9499	Інші витрати
			94910	Відрахування на утримання медпункту
95	Фінансові витрати	951		Відсотки за кредит
		952		Інші фінансові витрати
96	Втрати від участі в капіталі	961		Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства
		962		Втрати від спільної діяльності
		963		Втрати від інвестицій в дочірні підприємства
97	Інші витрати	971		Собівартість реалізованих фінансових інвестицій
		972		Собівартість реалізованих необоротних активів
		974		Втрати від неопераційних курсових різниць
		975		Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій
		976		Списання необоротних активів
		977		Інші витрати звичайної діяльності
98	Податок на прибуток	981		Податок на прибуток від звичайної діяльності
		982		Податок на прибуток від надзвичайних подій
99	Надзвичайні витрати	991		Втрати від стихійного лиха

Продовження додатку Р

		992		Втрати від техногенних катастроф і аварій
		993		Інші надзвичайні витрати
Клас 0. Позабалансові рахунки				
01	Орендовані необоротні активи			За видами активів
02	Активи на відповідальному зберіганні	021		Устаткування, прийняте для монтажу
		022		Матеріали, прийняті для переробки
		023		Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні
		024		Товари, прийняті на комісію
		025		Матеріальні цінності довірителя
03	Контрактні зобов'язання			За видами зобов'язань
04	Непередбачені активи й зобов'язання	041		Непередбачені активи
		042		Непередбачені зобов'язання
05	Гарантії та забезпечення надані			За видами гарантій та забезпечень наданих
06	Гарантії та забезпечення отримані			За видами гарантій та забезпечень отриманих
07	Списані активи	071		Списана дебіторська заборгованість
		072		Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей
08	Бланки суворого обліку			За видами бланків

Головний бухгалтер

Бараболя Р.В.

Додаток С

Характеристика методів нарахування амортизації основних засобів

№	Назва методу	Формула для обчислення	Пояснення	Переваги	Недоліки
1	2	3	4	5	6
1	Прямолінійний	$A_{\text{річ}} = \frac{(\text{ПВ} - \text{ЛВ})}{\text{СКВ}}$ $A_{\text{міс}} = \frac{A_{\text{річ}}}{12}$	<p>$A_{\text{річ}}$ – річна сума амортизаційних відрахувань; $A_{\text{міс}}$ – сума щомісячної амортизації; ПВ – первісна вартість об'єкта; ЛВ – ліквідаційна вартість об'єкта; СКВ – строк корисного використання об'єкта.</p>	<p>Простота розрахунку місячної суми амортизації. Рівномірний розподіл витрат на амортизацію протягом усього строку корисного використання об'єкта.</p>	<p>Цей метод не враховує, що найбільші вигоди від експлуатації об'єкта і мінімальні затрати на його ремонт припадають на перші роки його експлуатації.</p>
2	Зменшення залишкової вартості	$A_{\text{річ}} = \text{ЗВ} * \text{НА}_{\text{річ}}$ $\text{НА}_{\text{річ}} = \sqrt[\text{СКВ}]{\frac{\text{ЛВ}}{\text{ПВ}}}$	<p>ЗВ – залишкова вартість об'єкта на початок звітного року; ПВ – первісна вартість основного засобу; ЛВ – ліквідаційна вартість основного засобу; $\text{НА}_{\text{річ}}$ – річна норма амортизації.</p>	<p>Протягом перших років експлуатації об'єкта накопичується значна сума коштів, необхідних для його відновлення. Підходить для основних засобів, які мають високий ступінь морального зносу.</p>	<p>Передбачає обов'язкову наявність ліквідаційної вартості, необхідної для розрахунку норми амортизації. Відносна складність розрахунку.</p>
3	Прискореного зменшення залишкової вартості	$A_{\text{річ}} = \text{ЗВ} * \text{НА}_{\text{річ}}$ $\text{НА}_{\text{річ}} = \frac{100\%}{\text{СКВ}} * 2$	<p>ЗВ – залишкова вартість об'єкта на початок звітного року; $\text{НА}_{\text{річ}}$ – річна норма амортизації (для цього методу подвійна).</p>	<p>Протягом перших років експлуатації об'єкта накопичується значна сума коштів, необхідних для відновлення. Крім того можна обійтися без установлення ліквідаційної вартості.</p>	<p>Відносна складність розрахунку. Не дозволяє відобразити реальний фінансовий стан.</p>

Продовження додатку С

1	2	3	4	5	6
4	Кумулятивний	$A_{річ} = (ПВ - ЛВ) * K_{коеф}$ $K_{коеф} = \frac{K_p}{Ч}$	$K_{коеф}$ – кумулятивний коефіцієнт; K_p – кількість років, що залишилися до кінця строку корисного використання об'єкта; $Ч$ – сума чисел років корисного використання.	<p>У перші роки, коли інтенсивність використання основного засобу максимальна, амортизується більша частина його вартості. У перші роки накопичуються грошові кошти для заміни об'єкта, що амортизується. Підходить для об'єктів ОЗ, які мають високий ступінь морального зносу.</p>	Трудомісткість розрахунку. Не дозволяє відобразити реальний фінансовий стан.
5	Виробничий	$A_{міс} = Факт_{обс} * ВСА$ $ВСА = \frac{ПВ - ЛВ}{Оч_{обс}}$	$ВСА$ – виробнича ставка амортизації; $Факт_{обс}$ – фактичний обсяг випуску продукції за місяць; $Оч_{обс}$ – очікуваний загальний обсяг випуску продукції (за увесь термін експлуатації об'єкта).	<p>При застосуванні даного методу можна реально оцінити стан об'єкту. Сума амортизаційних відрахувань пропорційна обсягу випущеної продукції (товарів, робіт, послуг), що дозволяє з більшою точністю включити до витрат суму амортизації основних засобів, які беруть участь у виробництві або доставці продукції.</p>	<p>Застосування пов'язане з труднощами у визначенні виробітку окремих об'єктів. Застосування методу обмежене тим, що не завжди можливо визначити виробничу потужність об'єкта протягом всього терміну його експлуатації.</p>

Джерело: згруповано за інформацією [56, с. 378]

Додаток Т
Наказ на проведення інвентаризації ПрАТ «Гніванський завод
спеціалізобетону»

ПрАТ «Гніванський завод СЗБ»

НАКАЗ

« 21 » 09 2021 р.

м. Гнівань

№- 84

Про проведення інвентаризації

Відповідно до облікової політики ПрАТ «Гніванський завод СЗБ» №1 від 03.01.2017 р. та відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996- XIV та з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємства.

НАКАЗУЮ :

Організувати своєчасне і якісне проведення повної інвентаризації активів та зобов'язань відповідно до Положення по інвентаризації активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. № 879.

Під час проведення інвентаризації виявити непридатні, зіпсовані та морально-застарілі цінності для вирішення питання щодо доцільності їх подальшого використання.

1. Інвентаризацію провести на наступні дати:
  - сировини, матеріалів, запасних частин, палива, готової продукції, малоцінних та швидкозношуваних предметів, бланків суворої звітності - станом на 1 жовтня 2021 року;
  - інвентаризацію необоротних активів - станом на 1 листопада 2021 року;
  - інвентаризацію інших активів та зобов'язань балансу - станом на 1 грудня 2021 року;
  - грошових коштів, грошових документів, цінностей, розрахунків з банками, бюджетом та позабюджетними фондами, підприємствами та організаціями та іншими статтями балансу станом на 1 листопада 2021 року.
2. Відповідальність за вірне та своєчасне проведення інвентаризації покласти на керівників інвентаризаційних комісій.
3. Інвентаризацію провести: з 1 по 10 жовтня 2021 р. - запаси та бланки суворої звітності;
з 1 по 10 листопада 2021 р. - необоротні активи, нематеріальні активи, грошові кошти, грошові документи, цінності, розрахунки з банками, бюджетом та позабюджетними фондами, підприємствами та організаціями та іншими статтями балансу;
з 1 по 10 грудня 2021 р. - інших активів та зобов'язань балансу.
4. Для організації, керівництва та розгляду результатів інвентаризації створити центральну інвентаризаційну комісію під моїм головуванням в складі :

Голова комісії :	Дуб С.В.	- головний інженер
Члени комісії :	Стахова Л.І.	- директор з фінансово-економічної діяльності
	Бараболя Р.В.	- головний бухгалтер
	Скиба Д.О.	- головний механік
	Бабій А.І.	- головний технолог

5. Для проведення інвентаризації по структурних підрозділах і матеріально відповідальних особах призначити робочі комісії :

Продовження додатку Т

По центральному матеріальному складу

Скиба Д.О.	- головний механік	- голова комісії
Мельник Л.А.	- інженер ВТВ	- член комісії
Сухолітова К.А.	- зав.складом готової продукції	- член комісії

По складу готової продукції

Салюк С.Е.	- начальник ВКіЯ	- голова комісії
Попик Н.С.	- майстер цеху з виготовлення шпал і труб	- член комісії
Довгань Г.Ф.	- ст.товарознавець ВМТПіЗ	- член комісії

По цеху з виготовлення шпал та труб

Дуб С.В.	- головний інженер	- голова комісії
Ребедюк Т.І.	- начальник зміни ТЦ	- член комісії
Швець Д.В.	- механік ТЦ	- член комісії

По цеху опор та плит перекриття

Коваленко М.І.	- начальник ПСЦ	- голова комісії
Войтенко В.В.	- начальник сектору з ОП	- член комісії
Чапалюк Л.С.	- економіст з праці РМЦ	- член комісії

По паросиловому цеху

Іскра М.М.	- начальник ТЦ	- голова комісії
Омелянчук Н.Л.	- інженер з якості ВКіЯ	- член комісії
Язвінська Н.В.	- завідувача ЦМС	- член комісії

По бетонозмішувальному цеху та бетоновозній естакаді

Бабій А.І.	- головний технолог	- голова комісії
Патляк А.О.	- інженер ВМТПіЗ	- член комісії
Глущенко О.В.	- механік ЦВОПІ	- член комісії

По ремонтно-механічному цеху

Шаргородський О.М	- майстер БВЕ	- голова комісії
Понюк О.О.	- майстер БЗЦ	- член комісії
Приймак І.В.	- інженер-енергетик	- член комісії

Продовження додатку Т

По електроцеху

Іскра М.М.	- начальник ТЦ	- голова комісії
Скопко Т.О.	- фахівець з питань цивільного захисту	- член комісії
Лініч Л.М.	- інженер-технолог ЦВОПП	- член комісії

По транспортному цеху (в т.ч. бригада з виготовлення реквізитів та проведення ремонтних робіт)

Кравченко Ю.В.	- заступник начальника ВМТПіЗ	- голова комісії
Федченко Л.М.	- провідний інженер-технолог виробничого відділу	- член комісії
Сідлак Т.В.	- старший майстер цеху з виготовлення опор та плит перекриття	- член комісії

По АГВ, ВКІЯ

Лаврова А.О.	- начальник ВМТПіЗ	- голова комісії
Мальцева С.В.	- диспетчер ТЦ	- член комісії
Коржанівський Ю.Б.	- майстер РМЦ	- член комісії

По профілакторію, зоні відпочинку, їдальні

Хлівненко О.Г.	- начальник БЗЦ	- голова комісії
Яворський В.В.	- майстер ТЦ	- член комісії
Слободян Г.М.	- майстер ЦВОПП	- член комісії

По медпункту заводу, ТБ, клубу заводу

Мотруніч В.М.	- начальник цеху з виготовлення шпал та труб	- голова комісії
Скрипник О.В.	- майстер ВКІЯ	- член комісії
Тодорчук С.М.	- механік БЗЦ	- член комісії

По складу ПММ, цивільній обороні, житловому господарству

Федченко В.В.	- начальник цеху з виготовлення опор та плит перекриття	- голова комісії
Ліснічук І.Д.	- економіст з праці	- член комісії
Кульчицький В.М.	- пров. інженер ЕМВ	- член комісії

По інформаційно-обчислювальному центру, службі сторожової охорони

Петричук Б.О.	- начальник ЕРЦ	- голова комісії
Нанава А.Р.	- економіст з фінансової роботи	- член комісії
Заворітня Л.О.	- бухгалтер розрахункового відділу	- член комісії

Продовження додатку Т

Будови, споруди, території

Кулібаба І.П.	- бухгалтер	- голова комісії
Маславчук Д.В.	- інженер-технолог з виготовлення шпал і труб	- член комісії
Зозуля С.О.	- начальник зміни ТЦ	- член комісії

По кап.ремонтах та кап.вкладеннях, нематеріальних активах

Нестеренко М.В.	- економіст з планування ВППіЗ	- голова комісії
Кулібаба І.М.	- пров.інженер-програміст	- член комісії
Васянович С.І.	- бухгалтер	- член комісії

По незавершеному виробництву

Кулібаба І.П.	- бухгалтер	- голова комісії
Мотруніч Т.Ю.	- директор з кадрових питань та побуту	- член комісії
Прокопенко Т.С.	- бухгалтер розрахункового відділу	- член комісії

По розрахунках з банками, бюджетами та позабюджетними фондами, по розрахунках з покупцями та замовниками

Блага Н.Л.	- головний економіст	- голова комісії
Войтович Т.В.	- заступник головного бухгалтера	- член комісії
Сметана І.М.	- провідний інженер ВППіЗ	- член комісії

По грошових коштах та документах суворої звітності

Стахова Л.І.	- директор з фінансово-економічної діяльності	- голова комісії
Приймак О.М.	- бухгалтер	- член комісії
Сафонова С.В.	- провідний інженер ВМТПіЗ	- член комісії

6. Комісіям при обстеженні основних засобів, товарно-матеріальних цінностей встановити відповідність їх технічному рівню виробництва, придатність і економічну доцільність їх подальшої експлуатації, виявити технічно зношені, морально застарілі, мало завантажені, недіючі об'єкти основних фондів, а також лишні та непотрібні для використання товарно-матеріальні цінності та оформити все окремими актами.

7. Всім матеріально-відповідальним особам підготувати документацію, картотеки, вивірити вірність записів в рахунках, підготувати товарно-матеріальні цінності до огляду та переліку, перевірити наявність бирок з повною технічною характеристикою матеріалів та обладнання.

8. Контроль за своєчасним виконанням наказу залишаю за собою.

Т.з.п. генерального директора

О.В. Хардикайнен

Виконавець: головний бухгалтер Бараболя Р.В.

Додаток У

Інвентаризаційний опис основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦЗАЛІЗОБЕТОНУ"

Типова форма № инв-3

Цех (склад)

Склад пал.-маст. матер.

Ідентифікаційний код

00282435

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНИЙ ОПИС № _____ ТОВАРНО - МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ

" 01 " 11 2021 р.

основні засоби
род товарно - матеріальних цінностей

РОЗПИСКА

До початку проведення інвентаризації всі видаткові та прибуткові документи на товарно - матеріальні цінності здані в бухгалтерію і всі товарно - матеріальні цінності, які надійшли на мою відповідальність, оприбутковані, а вивуші списані в розхід.

Матеріально-відповідальна особа :

Меріа Філіпівна
посада *М.С.С.* підпис

Кривобіж С.В.
І, по б., прізвище

На підставі наказу (розпорядження) 84 від 21 вересня 2021 р. проведено зняття фактичних залишків, які знаходилися на балансовому рахунку № 10 за станом на 01.10.21.

Інвентаризація: розпочата " 01 " 11 2021 р.

закінчена " 05 " 11 2021 р.

При інвентаризації встановлено наступне:

Продовження додатку У

Сторінка 2

Матеріальні цінності			Одиниця виміру		Ціна	Фактична наявність		По даних бухгалтерії		Прим.
назва, вид, сорт, група	код (номенкл. №)	назва	код	кількість		сума	кількість	сума		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
пункт автозаправки БП А-2	4235	шт		19791.67	1	19791.67	1	19791.67		
пункт автозаправки БП А-2	4236	шт		19791.67	1	19791.67	1	19791.67		
пункт автозаправки БП А-2	4259	шт		19791.67	1	19791.67	1	19791.67		
для складу паливо-мастильних ма	5491	шт		25123.81	1	25123.81	1	25123.81		
товарні ВТ-300	1273	шт		791.67	1	791.67	1	791.67		
ість 10 м.куб	5494	шт		12666.67	1	12666.67	1	12666.67		
ість 20 м.куб	5506	шт		13458.33	1	13458.33	1	13458.33		
ість 25 м.куб	5492	шт		14250.00	1	14250.00	1	14250.00		
ість 25 м.куб	5493	шт		14250.00	1	14250.00	1	14250.00		
ість 56 м.куб	5495	шт		34041.67	1	34041.67	1	34041.67		
ість 56 м.куб	5496	шт		34041.67	1	34041.67	1	34041.67		
ломба МПГ-20 для перекачування	169	шт		3166.67	1	3166.67	1	3166.67		
ема паливороздавальна "ТИСА" 1	1064	шт		7916.67	1	7916.67	1	7916.67		
ема паливороздавальна "ТИСА" 1	1066	шт		7916.67	1	7916.67	1	7916.67		
новка мотонасосна МНУРГ-75	4607	шт		3958.33	1	3958.33	1	3958.33		
новка ручна АКФ-4	6177	шт		791.67	1	791.67	1	791.67		
ерна 25 м.куб	4893	шт		11875.00	1	11875.00	1	11875.00		
Всього по сторінці						17	243623.84	17	243623.84	
Всього по відомості						17	243623.84	17	243623.84	

на кількість одиниць фактично Співпадає з

фактично по опису, грн. звісною сумою три тисячі двісті дві гривні та три копійки

Наказником

Голова комісії <u>ЦВОВ</u>	<u>[Підпис]</u>	В. В. Родженко
посада	підпис	і., по б., прізвище
Члени комісії <u>Косишкін</u>	<u>[Підпис]</u>	Г. Р. Косишкін
посада <u>проект. інженер</u>	підпис	і., по б., прізвище
<u>С. В. В.</u>	<u>[Підпис]</u>	В. М. Шумицький
посада	підпис	і., по б., прізвище
посада	підпис	і., по б., прізвище

ості, перелічені в цьому інвентаризаційному опису з № 1 по № 17, комісією перевірені
 моєї присутності і внесені в опис, в зв'язку з чим претензій до інвентаризаційної комісії не маю.
 перелічені в описі, знаходяться на моєму зберіганні.

вно відповідальна особа (особи) [Підпис] Кравченко Т. М.
11 2021 р.

і в цьому описі дані і підрахунки перевірів
[Підпис] Курішова С. П.
 посада підпис
11 2021 р.

Додаток Ф

Звіряльна відомість результатів інвентаризації основних засобів ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону»

Фінансові результати
за результатами інвентаризації відносно наказу №44 від 21.09.2022 року
станом на 01 листопада 2021 року по рахунку 10 "Основні засоби"

№ п/п	Підрозділ (місце знаходження)	По бух. обліку		Фактична наявність		Різниця				
		к-сть, шт	сума, грн	к-сть, шт	сума, грн	к-ть	сума	к-ть	сума	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Склад матеріальний	36	1 023 137,00	36	1 023 137	0	0,00	0	0,00	
2	Склад готової продукції	1	24 384,58	1	24 384,58	0	0,00	0	0,00	
3	Цех з виготовлення шпал (з арматурною ділян)	1732	38 013 602,43	1732	38 013 602,43	0	0,00	0	0,00	
4	Дільниця виготовлення виробів з декоративного бетону	15	1 639 877,68	15	1 639 877,68	0	0,00	0	0,00	
5	Цех з виготовлення опод. плит	605	20 313 931,59	605	20 313 931,59	0	0,00	0	0,00	
6	Паросиловий цех (з компресорною, котельною, вододогостач-)	242	4 945 646,47	242	4 945 646,47	0	0,00	0	0,00	
7	Цех бетонозмалювальний (з СБЕ)	406	6 147 652,53	406	6 147 652,53	0	0,00	0	0,00	
8	Цех ремонтно-механічний (з крановою бригадою)	121	4 510 113,90	121	4 510 113,90	0	0,00	0	0,00	
9	Цех електроремонтний (з метрологією і трансформаторною)	75	2 574 535,73	75	2 574 535,73	0	0,00	0	0,00	
10	Ремонтно-будівельна дільниця (будови, споруди, території)	20	296 718,75	20	296 718,75	0	0,00	0	0,00	
11	Транспортний цех	305	20 186 764,51	305	20 186 764,51	0	0,00	0	0,00	
12	РБЦ (бригада по виготовленню рекавітів ТЦ)	88	3 336 035,12	88	3 336 035,12	0	0,00	0	0,00	
13	Господарський відділ	149	3 329 798,40	149	3 329 798,40	0	0,00	0	0,00	
14	Відділ контролю якості	45	4 14 278,41	45	4 14 278,41	0	0,00	0	0,00	
15	Профілактори	37	803 615,01	37	803 615,01	0	0,00	0	0,00	
16	Цапля	30	782 878,40	30	782 878,40	0	0,00	0	0,00	
17	Зона відпочинку	17	2 544 610,92	17	2 544 610,92	0	0,00	0	0,00	
18	Медичний пункт	23	22 582,29	23	22 582,29	0	0,00	0	0,00	
19	Клуб	7	1 437 286,76	7	1 437 286,76	0	0,00	0	0,00	
20	Склад паливо-мастильних матеріалів	17	243 623,84	17	243 623,84	0	0,00	0	0,00	
21	Цивільна оборона	4	316 232,49	4	316 232,49	0	0,00	0	0,00	
22	Інформаційно-обчислювальний центр	125	1 712 454,49	125	1 712 454,49	0	0,00	0	0,00	
23	Житлове господарство	20	355 500,51	20	355 500,51	0	0,00	0	0,00	
24	Сторожова охорона	12	1 208 665,51	12	1 208 665,51	0	0,00	0	0,00	
	Всього	4 132	113 354 918,32	4 132	113 354 918,32	0	0,00	0	0,00	

Фактична кількість: 4132 (Чотири тисячі сто тридцять два)

Фактична сума: 113354918,32 (сто тринадцять мільйонів триста п'ятдесят чотири тисячі дев'яност вісімнадцять грн 32 коп.)

Бухгалтер Кулібаба І П

Додаток X
Протокол інвентаризаційної комісії ПрАТ «Гніванський завод
спеціалізобетону»

ПрАТ „Гніванський завод СЗБ”
ПРОТОКОЛ
засідання центральної інвентаризаційної комісії
від 15 листопада 2021 року про затвердження результатів
інвентаризації, проведеної згідно наказу № 84 від 21.09.2021 р.

Порядок денний:

Розгляд результатів інвентаризації по основних засобах, малоцінних необоротних матеріальних активах, нематеріальних активах, капітальних інвестиціях, проведеної станом 01.11.2021 р.

Виступили:

Бараболя Р.В. – головний бухгалтер повідомив, що в ході проведеної інвентаризації згідно актів робочих інвентаризаційних комісій в цехах і підрозділах підприємства нестач та лишків не виявлено.

Постановили:

Центральна інвентаризаційна комісія розглянула пропозиції робочих комісій і постановила :

1. Затвердити результати інвентаризації згідно порівняльних відомостей.

Голова комісії :	Сергій ДУБ		- головний інженер
Члени комісії :	Лія СТАХОВА		- директор з фінансово-економічної діяльності
	Руслан БАРАБОЛЯ		- головний бухгалтер
	Дмитро СКИБА		- головний механік
	Анатолій БАБІЙ		- головний технолог

Додаток Ц.1

Фінансова звітність ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» за 2022 рік

			Коди
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Гніванський завод спецалізобетону"	Дата(рік,місяць,число)	2022 12 31
Територія	Україна, Вінницька область, м.Гнівань	за ЄДРПОУ	00282435
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОТГГ1	UA05020070010053570
Вид економічної діяльності	Виготовлення виробів із бетону для будівництва	за КОПФГ	230
Середня кількість працівників ¹	429	за КВЕД	23.61

Адреса, телефон 23310, Вінницька обл., м.Гнівань, вул.Промислова, буд.15, тел.(04355)3-33-41

Одиниця виміру: тис.грн, без десяткового знака

Складено (зробити позначку "у" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31-е грудня 2022 р.

Форма №1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I.Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	26 906	26 906
первісна вартість	1001	26 970	26 970
накопичена амортизація	1002	64	64
Незавершені капітальні інвестиції	1005	98	758
Основні засоби :	1010	71 818	67 574
первісна вартість	1011	113 355	116 900
знос	1012	41 537	49 326
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції ¹ :	1030		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	98 822	95 238
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	34 578	70 324
виробничі запаси	1101	26 525	30 458
незавершене виробництво	1102	1 627	1 008
готова продукція	1103	6 426	38 858
товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 863	6 411
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	484	4 162
за виданими авансами	1130	484	4 162
з бюджетом	1135	364	364
у тому числі з податку на прибуток	1136	364	364
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	190	86
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	34	61
готівка	1165	34	61
рахунки в банках	1166	1	
Витрати майбутніх періодів	1170	33	61
Інші оборотні активи	1190	6	12
Усього за розділом II	1195	2 469	1 982
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	39 988	83 402
Баланс	1300	138 810	178 640

Продовження додатку Ц.1

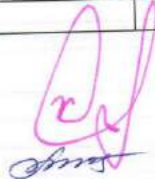
Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	92 883	92 883
Капітал у дооцінках	1405	43 214	36 459
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	622	622
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(145 407)	(143 844)
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Неконтрольована частка	1490		
Усього за розділом I	1495	(8 688)	(13 880)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520	3 749	5 352
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	3 749	5 352
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	3 749	5 352
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	27 248	64 027
розрахунками з бюджетом	1620	25 299	22 511
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	978	2 336
розрахунками з оплати праці	1630	6 824	12 540
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	78 904	76 963
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660	3 501	7 661
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	995	1 130
Усього за розділом III	1695	143 749	187 168
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, за групами вибуття			
Баланс	1900	138 810	178 640

Т.з.п. генерального директора

Головний бухгалтер

О.В.Хардикайнен

Р.В. Бараболя

Продовження додатку Ц.1

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Гніванський завод спеціалізований" <small>(найменування)</small>	Дата(рік,місяць,число) за ЄДРПОУ	Коди		
			2022	12	31
			00282435		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	437 911	116 791
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(411 602)	(144 928)
Валовий:			
прибуток	2090	26 309	
збиток	2095	( )	(28 137)
Інші операційні доходи	2120	151	1 328
Адміністративні витрати	2130	(10 659)	(9 348)
Витрати на збут	2150	(8 449)	(5 167)
Інші операційні витрати	2180	(10 688)	(2 494)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	(3 336)	(43 818)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	13	
Фінансові витрати	2250	(430)	(407)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(2)	(1)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	(3 755)	(44 226)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		5 377
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	(3 755)	(38 849)

Продовження додатку Ц.1

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	(1 437)	426
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(1 437)	426
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(1 437)	426
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(5 192)	(38 423)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	342 031	82 232
Витрати на оплату праці	2505	89 220	45 817
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 348	10 384
Амортизація	2515	7 825	12 199
Інші операційні витрати	2520	15 787	8 536
Разом	2550	473 211	159 168

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Т.з.п. генерального директора

Головний бухгалтер

О.В.Хардикайнен

Р.В. Бараболя

Продовження додатку Ц.1

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Гніванський завод спеціалізованої" (найменування)	Дата(рік,місяць,число) за ЄДРПОУ	Коди 2022 12 31 00282435
--------------	--	-------------------------------------	------------------------------------

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 2022 рік

Форма №3-н Код за ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I.Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500		3 755		44 226
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	7 825	X	12 199	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	5 763			969
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515				
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	2	13	1	
Фінансові витрати	3540	430	X	407	X
Зменшення (збільшення) оборотних активів, в т.ч.:	3550		43 387		8 943
зменшення (збільшення) запасів	3551		35 746		6 125
зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553		4 548		1 384
зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554		3 574		
зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556		6		1
зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	487			1 433
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань, в т.ч.:	3560	38 120		43 280	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	36 779		5 307	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562		2 788	2 217	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	1 358			211
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	5 716		346	
збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566				
збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567		2 945	35 621	
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	4 985		1 749	
Сплачений податок на прибуток	3580	X		X	
Сплачені відсотки	3585	X		X	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	4 985		1 749	

Продовження додатку Ц.1

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	3200		X		X
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій					
необоротних активів	3205		X		X
Надходження від отриманих: відсотків	3215		X		X
дивідендів	3220		X		X
Надходження від деривативів	3225		X		X
Інші надходження	3250		X		X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X		X	
необоротних активів	3260	X	4 958	X	327
Виплати за деривативами	3270	X		X	
Інші платежі	3290	X		X	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		4 958		327
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3300		X		X
Надходження від: Власного капіталу					
Отримання позик	3305		X		X
Інші надходження	3340		X		X
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	X		X	
Погашення позик	3350	X		X	
Сплату дивідендів	3355	X		X	1 392
Витрачання на сплату відсотків	3360	X		X	
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X		X	
Інші платежі	3390	X		X	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395				1 392
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	27		30	
Залишок коштів на початок року	3405	34	X	4	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410				
Залишок коштів на кінець року	3415	61	X	34	X

Т.з.п. генерального директора

Головний бухгалтер

О.В.Хардикийнен

Р.В. Бараболя

Продовження додатку Ц.1

Підприємство

**Приватне акціонерне товариство "Гніванський завод
спеціалізований"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2022	12	31
00282435		

Звіт про власний капітал за 2022 рік

Форма №4 Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього	Неконтрольована частка	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	92 883	60 164		622	(171 594)			(17 925)		(17 925)
Коригування :	4005										
Зміна облікової політики											
Виправлення помилок	4010		(16 950)			26 197			9 237		9 237
Інші зміни	4090										
Скоригований залишок на початок року	4095	92 883	43 214		622	(145 407)			(8 688)		(8 688)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					(3 755)			(3 755)		(3 755)
Інший сукупний дохід за звітний період, в т.ч.:	4110					(1 437)			(1 437)		(1 437)
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111										
Інший сукупний дохід	4118					(1 437)			(1 437)		(1 437)
Розподіл прибутку:	4200										
Виплати власникам (дивіденди)											
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205										
Відрахування до резервного капіталу	4210										
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215										
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220										
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225										
Внески учасників:	4240										
Внески до капіталу											
Погашення заборгованості з капіталу	4245										
Вилучення капіталу:	4260										
Викуп акцій (часток)											
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265										
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270										
Вилучення частки в капіталі	4275										
Інші зміни в капіталі	4290		(6 755)			6 755					
Разом змін у капіталі	4295		(6 755)			1 663			(5 192)		(5 192)
Залишок на кінець року	4300	92 883	36 459		622	(143 844)			(13 880)		(13 880)

Т.з.п. генерального директора

Головний бухгалтер

О.В.Хардикийнен

Р.В. Бараболя

Додаток Ц.2

Фінансова звітність ПрАТ «Гніванський завод спеціалізованої бетону» за 2021 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ БЕТОНУ"	за СДРПОУ	2022 01 01 00282435
Територія ВІННИЦЬКА	за КАТОТТГ ¹	UA05020070010053570
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності Виготовлення виробів із бетону для будівництва	за КВЕД	23.61
Середня кількість працівників ² 423		
Адреса, телефон вулиця ПРОМІСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА ОБЛ., 23310	33197	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
А К Т И В	1	2	3
I. Необоротні активи	4	5	6
Нематеріальні активи	1000	26 906	26 906
первісна вартість	1001	26 970	26 970
накопичена амортизація	1002	64	64
Незавершені капітальні інвестиції	1005	365	98
Основні засоби	1010	83 424	71 818
первісна вартість	1011	112 764	113 355
знос	1012	29 340	41 537
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	110 695	98 822
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	28 453	34 578
виробничі запаси	1101	17 631	26 525
незавершене виробництво	1102	940	1 627
готова продукція	1103	9 882	6 426
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	479	1 863
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	287	484
з бюджетом	1135	364	364
у тому числі з податку на прибуток	1136	364	364
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	153	190
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4	34
готівка	1166	3	1
рахунки в банках	1167	1	33
Витрати майбутніх періодів	1170	5	6
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

Продовження додатку Ц.2

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 036	2 469
Усього за розділом II	1195	30 781	39 988
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	141 476	138 810

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	92 883	92 883
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	61 181	60 164
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	622	622
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(132 796)	(171 594)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	21 890	(17 925)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	13 758	8 381
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	3 989	3 749
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	3 989	3 749
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	17 747	12 130
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	21 941	27 248
розрахунками з бюджетом	1620	21 799	24 016
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 189	978
розрахунками з оплати праці	1630	6 478	6 824
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	43 149	78 904
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 369	5 640
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	914	995
Усього за розділом III	1695	101 839	144 605
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	141 476	138 810

Керівник

Хардикайнен Олег Володимирович

Головний бухгалтер

Бараболя Руслан Владиславович

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку Ц.2

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦЗАЛБОБЕТОНУ"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		за ЄДРПОУ	2022	01
(найменування)		00282435		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	116 791	216 645
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(144 928)	(189 331)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	27 314
збиток	2095	(28 137)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 328	325
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2122	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(9 348)	(8 597)
Витрати на збут	2150	(5 167)	(5 155)
Інші операційні витрати	2180	(2 494)	(8 072)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	5 815
збиток	2195	(43 818)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>	2250	(407)	(4 311)
Фінансові витрати	2255	-	-
Втрати від участі в капіталі	2270	(1)	(-)
Інші витрати	2275	-	-
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>			

Продовження додатку Ц.2

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	1 504
збиток	2295	(44 226)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5 377	1 279
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	2 783
збиток	2355	(38 849)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	426	(1 352)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	426	(1 352)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	426	(1 352)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(38 423)	1 431

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	82 232	123 088
Витрати на оплату праці	2505	45 817	52 044
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 384	10 303
Амортизація	2515	12 199	14 258
Інші операційні витрати	2520	8 536	13 514
Разом	2550	159 168	213 207

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	92883000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	92883000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	0,02996
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	0,02996
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник _____ Хардикайнен Олег Володимирович _____

Головний бухгалтер _____ Барабола Руслан Владиславович _____

Продовження додатку Ц.2

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Гніванський завод спеціалізований" (найменування)	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
		за ЄДРПОУ	2021	12	31
		00282435			

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 2021 рік

Форма №3-н Код за ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I.Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500		44 226	1 504	
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	12 199	X	14 258	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510		969	1 733	
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515				
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	1			
Фінансові витрати	3540	407	X	4 311	X
Зменшення (збільшення) оборотних активів, в т.ч.:	3550		8 943	3 831	
зменшення (збільшення) запасів	3551		6 125		2 114
зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553		1 384	6 022	
зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554			614	
зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556		1		
зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557		1 433		691
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань, в т.ч.:	3560	43 280			24 549
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	5 307		5 856	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	2 217		8 137	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563		211	101	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	346		2 334	
збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566				
збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	35 621			40 977
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	1 749		1 088	
Сплачений податок на прибуток	3580	X		X	
Сплачені відсотки	3585	X		X	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 749		1 088	

Продовження додатку Ц.2

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		X		X
необоротних активів	3205		X		X
Надходження від отриманих: відсотків	3215		X		X
дивідендів	3220		X		X
Надходження від деривативів	3225		X		X
Інші надходження	3250		X		X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X		X	
необоротних активів	3260	X	327	X	3 350
Виплати за деривативами	3270	X		X	
Інші платежі	3290	X		X	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		327		3 350
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: Власного капіталу	3300		X		X
Отримання позик	3305		X		X
Інші надходження	3340		X		X
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	X		X	
Погашення позик	3350	X		X	
Сплату дивідендів	3355	X	1 392	X	
Витрачання на сплату відсотків	3360	X		X	
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X		X	
Інші платежі	3390	X		X	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		1 392		
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	30			2 262
Залишок коштів на початок року	3405	4	X	2 266	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410				
Залишок коштів на кінець року	3415	34	X	4	X

В.о. генерального директора

Головний бухгалтер

О.В.Хардикайнен

Р.В. Бараболя

Продовження додатку Ц.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(1 017)	-	-	1 017	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(1 017)	-	-	(38 798)	-	-	(39 815)
Залишок на кінець року	4300	92 883	60 164	-	622	(171 594)	-	-	(17 925)

Керівник _____

Хардикайнен Олег Володимирович _____

Головний бухгалтер _____

Бараболя Руслан Владиславович _____

Додаток Ц.3

Фінансова звітність ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» за 2020 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦАЛІЗОБЕТОНУ"	за СДРПОУ	2021	01 01
Територія	ВІННИЦЬКА	за КОАТУУ	00282435	
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	0524510500	
Вид економічної діяльності	Виготовлення виробів із бетону для будівництва	за КВЕД	230	
Середня кількість працівників	1 427		23.61	
Адреса, телефон	вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 23310	33197		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2020** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	26 938	26 906
первісна вартість	1001	26 970	26 970
накопичена амортизація	1002	32	64
Незавершені капітальні інвестиції	1005	365	365
Основні засоби	1010	94 300	83 424
первісна вартість	1011	109 414	112 764
знос	1012	15 114	29 340
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	121 603	110 695
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	26 339	28 453
Виробничі запаси	1101	17 569	17 631
Незавершене виробництво	1102	593	940
Готова продукція	1103	8 177	9 882
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 501	479
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	824	287
з бюджетом	1135	364	364
у тому числі з податку на прибуток	1136	364	364
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	230	153
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 266	4
Готівка	1166	10	3
Рахунки в банках	1167	2 256	1
Витрати майбутніх періодів	1170	5	5
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180 1181	- -	- -

Продовження додатку Ц.3

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	345	1 036
Усього за розділом II	1195	36 874	30 781
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	158 477	141 476

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	92 883	92 883
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	61 181	61 181
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	483	622
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(134 088)	(132 796)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	20 459	21 890
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	15 037	13 758
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	2 480	3 989
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2 480	3 989
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	17 517	17 747
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	33 881	-
товари, роботи, послуги	1615	16 085	21 941
розрахунками з бюджетом	1620	13 662	21 799
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 088	1 189
розрахунками з оплати праці	1630	4 144	6 478
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	44 939	43 149
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 145	6 369
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	557	914
Усього за розділом III	1695	120 501	101 839
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	158 477	141 476

Керівник

Хардикайнен Олег Володимирович

Головний бухгалтер

Бараболя Руслан Владиславович

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку Ц.3

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦЗАЛІЗОБЕТОНУ"	Дата (рік, місяць, число) за СДРІОУ	КОДИ		
			2021	01	01
			00282435		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за **Рік 2020** р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	216 645	157 602
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i> премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i> премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i> зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i> зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(189 331)	(154 890)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	27 314	2 712
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i> зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i> зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	325	1 372
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i> дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	<i>2121</i>	-	-
<i> дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i> дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(8 597)	(8 112)
Витрати на збут	2150	(5 155)	(4 544)
Інші операційні витрати	2180	(8 072)	(14 515)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i> витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5 815	-
збиток	2195	(-)	(23 087)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	4 019
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i> дохід від благодійної допомоги</i>	<i>2241</i>	-	-
Фінансові витрати	2250	(4 311)	(641)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Продовження додатку Ц.3

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 504	-
збиток	2295	(-)	(19 709)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 279	(2 200)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 783	-
збиток	2355	(-)	(21 909)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(1 352)	2 177
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(1 352)	2 177
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(1 352)	2 177
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 431	(19 732)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	123 088	100 952
Витрати на оплату праці	2505	52 044	39 583
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 303	7 829
Амортизація	2515	14 258	15 146
Інші операційні витрати	2520	13 514	18 086
Разом	2550	213 207	181 596

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	92883000	92883000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	92883000	92883000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,02996	(0,23588)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,02996	(0,23588)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Хардикайнен Олег Володимирович

Головний бухгалтер

Бараболя Руслан Владиславович

Продовження додатку Ц.3

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Гніванський завод спеціалізований" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	Коди 2020 12 31 00282435
--------------	--	--	------------------------------------

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 2020 рік

Форма №3-н Код за ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	1 504			19 709
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	14 258	X	15 146	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	1 733			1 619
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515				
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520				4 019
Фінансові витрати	3540	4 311	X	641	X
Зменшення (збільшення) оборотних активів, в т.ч.:	3550	3 831			6 057
зменшення (збільшення) запасів	3551		2 114		6 394
зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	6 022			5 054
зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	614			725
зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556			1	
зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557		691	6 115	
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань, в т.ч.:	3560		24 549	17 836	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	5 856		65	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	8 137		6 123	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	101		122	
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	2 334			1 530
збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566				
збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567		40 977	13 056	
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	1 088		2 219	
Сплачений податок на прибуток	3580	X		X	
Сплачені відсотки	3585	X		X	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 088		2 219	

Продовження додатку Ц.3

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	3200		X		X
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій					
необоротних активів	3205		X		X
Надходження від отриманих: відсотків	3215		X		X
дивідендів	3220		X		X
Надходження від деривативів	3225		X		X
Інші надходження	3250		X		X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X		X	
необоротних активів	3260	X	3 350	X	58
Виплати за деривативами	3270	X		X	
Інші платежі	3290	X		X	19
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		3 350		77
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3300		X		X
Надходження від: Власного капіталу					
Отримання позик	3305		X		X
Інші надходження	3340		X		X
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	X		X	
Погашення позик	3350	X		X	
Сплату дивідендів	3355	X		X	
Витрачання на сплату відсотків	3360	X		X	
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X		X	
Інші платежі	3390	X		X	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395				
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		2 262	2 142	
Залишок коштів на початок року	3405	2 266	X	124	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410				
Залишок коштів на кінець року	3415		4	2 266	X

В.о. голови правління

Головний бухгалтер

(Handwritten signature)

О.В.Хардикайнен

Р.В. Бараболя

Продовження додатку Ц.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	139	1 292	-	-	1 431
Залишок на кінець року	4300	92 883	61 181	-	622	(132 796)	-	-	21 890

Керівник _____ **Хардикайнен Олег Володимирович**

Головний бухгалтер _____ **Бараболя Руслан Владиславович**

Додаток Ш.1

Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» за 2022 рік

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ

0 0 2 8 2 4 3 5

Державне статистичне спостереження

Статистична конфіденційність забезпечується
статтею 29 Закону України "Про офіційну статистику"

Порушення порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень тягне за собою
відповідальність, яка встановлена статтею 186³ Кодексу України про адміністративні правопорушення

Безкоштовний сервіс для електронного звітування "Кабінет респондента" за посиланням: <https://statzvit.ukrstat.gov.ua>

ЗВІТ ПРО НАЯВНІСТЬ І РУХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, АМОРТИЗАЦІЮ ТА КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ за 2022 рік

Подають:	Термін подання
юридичні особи - територіальному органу Держстату	не пізніше 28 лютого

№ 2-ОЗ ІНВ (річна)
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держстату
10 червня 2022 р. № 181
(зі змінами, внесеними наказом Держстату
від 10 листопада 2022 р. № 279)

Респондент:

Найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНЬСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦАЛІЗОБЕТОНУ"

Місцезнаходження (юридична адреса): вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, Вінницький, ВІННИЦЬКА обл., 23310, Україна

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку/корпусу, № квартири /офісу)

Територіальна громада: -

Адреса здійснення діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса):

вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, Вінницький, ВІННИЦЬКА обл., 23310, Україна

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку/корпусу, № квартири /офісу)

Територіальна громада: -

Код території відповідно до Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад (КАТОТТГ) за юридичною адресою

U A 0 5 0 2 0 0 7 0 0 1 0 0 5 3 5 7 0

(код території визначається автоматично в разі подання форми в електронному вигляді)

Інформація щодо відсутності даних

У випадку відсутності даних необхідно поставити у прямокутнику позначку -

Зазначте одну з наведених нижче причин відсутності даних:

Продовження додатку Ш.1

Стор. 3 форми № 2-ОЗ ІНВ (р/чнв)

Продовження розділу 1
(тис.грн у цілих числах)

Види активів	Код рядка	Інші зміни вартості активів за рік (+/-)	Первісна (переоцінена) вартість на кінець року (ар. 10 = ар. 1 + ар. 2 + ар. 3 - ар. 5 + ар. 9)	Залишкова вартість на початок року	Залишкова вартість на кінець року	Нараховано амортизації за рік
А	Б		10	11	12	13
Усього вартість необоротних активів (сума ряд. 1100, 1300) ар. 1-13)	1000	9	143 870	98 724	94 480	7 825
Матеріальні активи (сума ряд. 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1161, 1170, 1180, 1190, 1200) ар. 1-13)	1100	3 387	116 900	71 818	67 574	7 825
Будівлі житлові	1110	-	343	308	296	12
Будівлі нежитлові	1120	44	38 213	35 362	34 471	935
Інженерні споруди	1130	-	16 336	13 036	11 952	1 094
Машини, обладнання та інвентар	1140	3 243	58 728	21 574	19 355	5 646
Транспортні засоби	1150	100	3 280	1 538	1 500	138
земельні ділянки (ар. 11 = ар. 1); (ар. 12 = ар. 10) полішення земель	1160	-	-	-	-	X
довгострокові біологічні активи рослинництва	1161	-	-	-	-	-
довгострокові біологічні активи тваринництва	1170	-	-	-	-	-
Інші матеріальні активи	1180	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	1190	-	-	-	-	-
Нематеріальні активи	1200	-	-	-	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1300	-	26 970	26 906	26 906	-
Необоротні активи, утримувані для продажу (ар. 11 = ар. 1); (ар. 12 = ар. 10)	1400	-	758	X	X	X
	1500	-	-	-	-	X

Продовження додатку Ш.1

Стор. 4 форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)
Розділ 2. Розподіл капітальних Інвестицій за видами активів

(без ПДВ, тис.грн у цілих числах)

Види активів	№ рідка	Капітальні Інвестиції (сума ар. 2, 3, 4, 5)	придбання та створення нових активів (ар. 2 <= ар. 1)	У тому числі витрати на			капітальний ремонт (ар. 5 <= ар. 1)	Із гр. 1 - вартість активів, придбаних за договором фінансового лізингу (ар. 6 <= ар. 1)
				придбання активів, які були у використанні (ар. 3 <= ар. 1)	поліпшення, вдосконалення, реконструкцію, модернізацію (ар. 4 <= ар. 1)	5		
Усього капітальних Інвестицій за видами активів (сума ряд. 2100, 2300) ар. 1-4); (ряд. 2000 (ар. 5-6) = ряд. 2100 (ар. 5-6))	2000	4 233	186	-	4 047	-	-	
Матеріальні активи (сума ряд. 2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2161, 2170, 2180, 2190) ар. 1-6)	2100	4 233	186	-	4 047	-	-	
Будівлі житлові	2110	-	-	-	-	-	-	
Із них будівлі житлові, що будуються з метою подальшого продажу (передачі) (ар. 1 = ар. 2); (ряд. 2111 <= ряд. 2110)	2111	-	-	X	X	X	X	
Будівлі нежитлові	2120	44	-	-	44	-	-	
Інженерні споруди	2130	-	-	-	-	-	-	
Машини, обладнання та інвентар	2140	4 089	186	-	3 903	-	-	
(ряд. 2140 >= сумі ряд. 2141, 2142, 2143)	2141	-	-	-	-	-	-	
комп'ютерна та телекомунікаційна техніка	2141	-	-	-	-	-	-	
Інше електричне й електронне устаткування	2142	-	-	-	-	-	-	
(ряд. 2142 <= ряд. 2140)	2142	-	-	-	-	-	-	
Меблі та приладдя	2143	-	-	-	-	-	-	
(ряд. 2143 <= ряд. 2140)	2143	-	-	-	-	-	-	
Транспортні засоби	2150	100	-	-	100	-	-	
Із них засоби автотранспорту, причепи та напілпричепи	2151	-	-	-	-	-	-	
(ряд. 2151 <= ряд. 2150)	2151	-	-	-	-	-	-	
земельні ділянки (ар. 1 = ар. 3)	2160	-	X	-	X	X	X	
поліпшення земель (ар. 1 = (ар. 2 + ар. 4))	2161	-	-	X	-	X	X	
довгострокові біологічні активи рослинництва (ар. 1 = (ар. 2 + ар. 3 + ар. 4))	2170	-	-	-	-	X	-	
довгострокові біологічні активи тваринництва (ар. 1 = (ар. 2 + ар. 3 + ар. 4))	2180	-	-	-	-	X	-	
Інші матеріальні активи	2190	-	-	-	-	-	-	
Із ряд. 2110, 2120, 2130 гр. 2 - вартість обладнання, що забезпечує функціонування будівель та інженерних споруд (ряд. 2201 <= сумі ряд. 2110, 2120, 2130 ар. 2)	2201	X	-	X	X	X	X	

Продовження додатку Ш.1

Стор. 5 форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)

Продовження розділу 2
(без ПДВ, тис.грн у цілих числах)

Види активів	№ рідка	Капітальні інвестиції (сума ар.2, 3, 4, 5)	У тому числі витрати на					Із гр.1 - вартість активів, приданих за договором фінансового плану (ар.6<=ар.1)
			придбання та створення нових активів (ар.2<=ар.1)	придбання активів, які були у використанні (ар.3<=ар.1)	поліпшення, відновлення, реконструкція, модернізація (ар.4<=ар.1)	капітальний ремонт (ар.5<=ар.1)	6	
Нематеріальні активи	Б	1	2	3	4	5	6	
(рід. 2300 >= сумі рід. 2310, 2315, 2321, 2322, 2323) права користування природними ресурсами та майном (рід. 2310 <= рід. 2300)	2300	-	-	-	-	X	X	
Із них права користування земельною ділянкою (рід. 2311 <= рід. 2310) права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності (рід. 2315 <= рід. 2300)	2310 2311 2315	- - -	- - -	- - -	- - -	X X X	X X X	
Програмне забезпечення та бази даних активи з розвідки запасів корисних копалин (рід. 2322 <= рід. 2300); (рід. 2322 ар.1 = рід. 2322 ар.2) авторське право та суміжні з ним права (розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів тощо), крім програмного забезпечення та баз даних (рід. 2323 <= рід. 2300)	2321 2322 2323	- - -	- - -	X - -	X - -	X X X	X X X	
Із рід. 2300 гр.1 - витрати на оплату послуг юристів, оцінювачів, агентів із нерухомості тощо, які пов'язані з переходом права власності (рід. 2501 <= 2300 ар.1)	2501	-	X	X	X	X	X	

Продовження додатку Ш.1

Стор. 6 форми № 2-03 ІНВ (річна)

Розділ 3. Податок на додану вартість за окремими видами активів

(тис.грн у цілих числах)

Види активів	№ рядка	Сума ПДВ, сплачена (у ціні придбання товарів, робіт, послуг) у зв'язку з витратами на капітальні інвестиції	Із гр.1 - сума податкового кредиту з ПДВ (гр.2 <= гр.1)
А	Б	1	2
Усього (ряд. 5000 гр.1 < ряд. 2000 гр.1 розділу 2) (ряд.5000 гр.1, 2 >= сумі ряд.5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5321 гр.1, 2)	5000	725	725
будівлі житлові (ряд. 5110 гр.1 < ряд. 2110 гр.1 розділу 2)	5110	-	-
будівлі нежитлові (ряд. 5120 гр.1 < ряд. 2120 гр.1 розділу 2)	5120	8	8
інженерні споруди (ряд. 5130 гр.1 < ряд. 2130 гр.1 розділу 2)	5130	-	-
машини, обладнання та інвентар (ряд.5140 гр.1 < ряд.2140 гр.1 розділу 2)	5140	717	717
транспортні засоби (ряд.5150 гр.1 < ряд.2150 гр.1 розділу 2)	5150	-	-
програмне забезпечення та бази даних (ряд.5321 гр.1 < ряд.2321 гр.1 розділу 2)	5321	-	-

ОЛЕГ ХАРДИКАЙНЕН
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Місце підпису керівника (власника) або особи,
відповідальної за достовірність наданої інформації

телефон: +380435524204

електронна пошта: hnvanszb.doc@gmail.com

Додаток Ш.2

Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» за 2021 рік

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ

0 0 2 8 2 4 3 5

Державне статистичне спостереження

Конфіденційність статистичної інформації забезпечується
статтею 21 Закону України "Про державну статистику"

Порушення порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень тягне за собою
відповідальність, яка встановлена статтею 186³ Кодексу України про адміністративні правопорушення

Безкоштовний сервіс для електронного звітування "Кабінет респондента" за посиланням: <https://statzvit.ukrstat.gov.ua>

ЗВІТ ПРО НАЯВНІСТЬ І РУХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, АМОРТИЗАЦІЮ ТА КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ за 2021 рік

Подають:	Термін подання
юридичні особи - територіальному органу Держстату	не пізніше 28 лютого

№ 2-03 ІНВ (річна)
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держстату
25 червня 2021 р. № 134

Респондент:

Найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНЬСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦАЛІЗОБЕТОНУ"

Місцезнаходження (юридична адреса): вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 23310

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

Територіальна громада: -

Адреса здійснення діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса):

вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 23310

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

Територіальна громада: -

Код території відповідно до:

Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць
та територій територіальних громад (КАТОТТГ)

U A 0 5 0 2 0 0 7 0 0 1 0 0 5 3 5 7 0

Класифікатора об'єктів адміністративно-територіального
устрою України (КОАТУУ)

0 5 2 4 5 1 0 5 0 0

(код території визначається автоматично в разі подання форми в електронному вигляді)

Інформація щодо відсутності даних

У випадку відсутності даних необхідно поставити у прямокутнику позначку - **V**

Зазначте одну з наведених нижче причин відсутності даних:

Продовження додатку Ш.2

Стор. 3 форми № 2-ОЗ ІНВ (рнчна)

Продовження розділу 1
(тис. грн у цілих числах)

Види активів	Код рідка	Інші зміни вартості активів за рік (+/-)	Первісна (переоцінена) вартість на кінець року (ар. 10 = ар. 1 + ар. 2 + ар. 3 - ар. 5 + ар. 9)	Залишкова вартість на початок року	Залишкова вартість на кінець року	Нараховано амортизації за рік	Первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих активів
А	Б	9	10	11	12	13	14
Усього вартість необоротних активів <i>(Сума ряд. 1100, 1300) ар. 1-14)</i>	1000	574	140 325	110 330	98 724	12 199	-
Матеріальні активи <i>(Сума ряд. 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1161, 1170, 1180, 1190, 1200) ар. 1-14)</i>	1100	574	113 355	83 424	71 818	12 199	-
Будівлі житлові	1110	-	343	320	308	12	-
Будівлі нежитлові	1120	193	38 169	36 104	35 362	935	-
Інженерні споруди	1130	-	16 326	14 133	13 036	1 097	-
Машини, обладнання та інвентар	1140	381	55 337	30 992	21 574	9 818	-
Транспортні засоби	1150	-	3 180	1 875	1 538	337	-
земельні ділянки (ар. 11 = ар. 1); (ар. 12 = ар. 10) поліпшення земель	1160	-	-	-	-	X	X
1161	-	-	-	-	-	-	-
довгострокові біологічні активи рослинництва	1170	-	-	-	-	-	-
довгострокові біологічні активи тваринництва	1180	-	-	-	-	-	-
інші матеріальні активи	1190	-	-	-	-	-	-
інвестиційна нерухомість	1200	-	-	-	-	-	-
Нематеріальні активи	1300	-	26 970	26 906	26 906	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1400	307	98	X	X	X	X
Необоротні активи, утримувані для продажу <i>(ар. 11 = ар. 1); (ар. 12 = ар. 10)</i>	1500	-	-	-	-	X	X

Продовження додатку Ш.2

Стор. 4 Форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)
Розділ 2. Розподіл капітальних інвестицій за видами активів

(без ПДВ, тис грн у цілках числах)

Види активів	№ рядка	Капітальні інвестиції (сума ар. 2, 3, 4, 5)	У тому числі витрати на					Із гр. 1 - вартість активів, придбаних за договором фінансового лізингу (ар. 6=ар. 1)
			придбання та створення нових активів (ар. 2 <= ар. 1)	придбання активів, які були у використанні (ар. 3=ар. 1)	поліпшення, адосконалення, реконструкцію, модернізацію (ар. 4=ар. 1)	капітальний ремонт (ар. 5=ар. 1)	Із гр. 1 - вартість активів, придбаних за договором фінансового лізингу (ар. 6=ар. 1)	
А								
Усього капітальних інвестицій за видами активів (сума ряд. 2100, 2300) ар. 1-4): (ряд. 2000 (ар. 5-6) = ряд. 2100 (ар. 5-6))	2000	327	20	-	307	-	-	
Матеріальні активи (сума ряд. 2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2161, 2170, 2180, 2190) ар. 1-6)	2100	327	20	-	307	-	-	
Будівлі житлові	2110	-	-	-	-	-	-	
з них будівлі житлові, що будується з метою подальшого продажу (передчі) (ар. 1 = ар. 2); (ряд. 2111 <= ряд. 2110)	2111	-	-	X	X	X	X	
будівлі нежитлові	2120	-	-	-	-	-	-	
інженерні споруди	2130	-	-	-	-	-	-	
машини, обладнання та інвентар (ряд. 2140 >= сумі ряд. 2141, 2142, 2143)	2140	327	20	-	307	-	-	
комп'ютерна та телекомунікаційна техніка (ряд. 2141 <= ряд. 2140)	2141	-	-	-	-	-	-	
інше електричне й електронне устаткування (ряд. 2142 <= ряд. 2140)	2142	-	-	-	-	-	-	
меблі та приладдя (ряд. 2143 <= ряд. 2140)	2143	-	-	-	-	-	-	
транспортні засоби	2150	-	-	-	-	-	-	
з них засоби автотранспортні, причепи та напіпричепи (ряд. 2151 <= ряд. 2150)	2151	-	-	-	-	-	-	
земельні ділянки (ар. 1 = ар. 3)	2160	-	X	-	X	X	X	
поліпшення земель (ар. 1 = (ар. 2 + ар. 4))	2161	-	-	X	-	X	X	
довгострокові біологічні активи рослинництва (ар. 1 = (ар. 2 + ар. 3 + ар. 4))	2170	-	-	-	-	-	-	
довгострокові біологічні активи тваринництва (ар. 1 = (ар. 2 + ар. 3 + ар. 4))	2180	-	-	-	-	X	-	
інші матеріальні активи	2190	-	-	-	-	-	-	
Із ряд. 2110, 2120, 2130 гр. 2 - вартість обладнання, що забезпечує функціонування будівель та інженерних споруд (ряд. 2201 <= сумі ряд. 2110, 2120, 2130 ар. 2)	2201	X	-	X	X	X	X	

Продовження додатку Ш.2

Стор. 5 форми № 2-СЗ ІНВ (р/чна)

Продовження розділу 2
(без ПДВ, тис грн у цілих числах)

Види активів	№ рядка	Капітальні інвестиції (сума ар.2, 3, 4, 5)	У тому числі витрати на					Із гр. 1 - вартість активів, придбаних за Договором фінансового лізингу (ар.6-с=ар.1)
			придбання та створення нових активів (ар.2-с=ар.1)	придбання активів, які були у використанні (ар.3-с=ар.1)	поліпшення, відновлення, реконструкцію, модернізацію (ар.4-с=ар.1)	капітальний ремонт (ар.5-с=ар.1)	вартість активів, придбаних за Договором фінансового лізингу (ар.6-с=ар.1)	
Нематеріальні активи	А	Б	1	2	3	4	5	6
(ряд 2300 >= сумі ряд 2310, 2315, 2321, 2322, 2323) права користування природними ресурсами та майном	2300	-	-	-	-	-	X	X
(ряд 2310 <= ряд 2300) з них права користування земельною ділянкою (ряд 2311 <= ряд 2310) права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності	2310 2311	- -	- -	- -	- -	- -	X X	X X
(ряд 2315 <= ряд 2300) програми забезпечення та бази даних (ряд 2321 <= ряд 2300) активи з розвідки запасів корисних копалин	2315 2321	- -	- -	- -	- -	X X	X X	X X
(ряд 2322 <= ряд 2300): (ряд 2322 ар.1 = ряд 2322 ар.2) авторське право та суміжні з ним права (розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів тощо), крім програмного забезпечення та баз даних	2322	-	-	X	X	X	X	
(ряд 2323 <= ряд 2300) із ряд. 2300 гр. 1 - витрати на оплату послуг юристів, одіювачів, агентів із нерухомості тощо, які пов'язані з переходом прав власності	2323	-	-	-	-	X	X	
(ряд 2501 <= 2300 ар.1)	2501	-	X	X	X	X	X	

Продовження додатку Ш.2

Стор. 6 форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)

Розділ 3. Податок на додану вартість за окремими видами активів

(тис.грн у цілих числах)

Види активів	№ рядка	Сума ПДВ, сплачена (у ціні придбання товарів, робіт, послуг) у зв'язку з витратами на капітальні інвестиції	Із гр.1 - сума податкового кредиту з ПДВ (гр.2 <= гр.1)
А	Б	1	2
Усього (ряд. 5000 гр.1 < ряд. 2000 гр.1 розділу 2) (ряд. 5000 гр.1, 2 >= сумі ряд.5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5321 гр.1, 2)	5000	47	47
будівлі житлові (ряд. 5110 гр.1 < ряд. 2110 гр.1 розділу 2)	5110	-	-
будівлі нежитлові (ряд. 5120 гр.1 < ряд. 2120 гр.1 розділу 2)	5120	-	-
інженерні споруди (ряд. 5130 гр.1 < ряд. 2130 гр.1 розділу 2)	5130	-	-
машини, обладнання та інвентар (ряд.5140 гр.1 < ряд.2140 гр.1 розділу 2)	5140	47	47
транспортні засоби (ряд.5150 гр.1 < ряд.2150 гр.1 розділу 2)	5150	-	-
програмне забезпечення та бази даних (ряд.5321 гр.1 < ряд.2321 гр.1 розділу 2)	5321	-	-

Інна Кулібаба

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Місце підпису керівника (власника) або особи,
відповідальної за достовірність наданої інформації

телефон: 0435524204

електронна пошта: hnivanszb.doc@gmail.com

Додаток Ш.3

Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції ПрАТ «Гніванський завод спецалізобетону» за 2020 рік

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ

0 0 2 8 2 4 3 5

Державне статистичне спостереження

Конфіденційність статистичної інформації забезпечується
статтею 21 Закону України "Про державну статистику"

Порушення порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень тягне за собою
відповідальність, яка встановлена статтею 186³ Кодексу України про адміністративні правопорушення

ЗВІТ ПРО НАЯВНІСТЬ І РУХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, АМОРТИЗАЦІЮ ТА КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ за 2020 рік

Подають:	Термін подання
юридичні особи - територіальному органу Держстату	не пізніше 28 лютого

№ 2-ОЗ ІНВ (річна)
ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Держстату
26.08.2020 № 256

Респондент:

Найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ГНІВАНСЬКИЙ ЗАВОД СПЕЦАЛІЗОБЕТОНУ"

Місцезнаходження (юридична адреса): вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН,
ВІННИЦЬКА обл., 23310

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

Адреса здійснення діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса):

вулиця ПРОМИСЛОВА, буд. 15, м. ГНІВАНЬ, ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 23310

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

0 5 2 4 5 1 0 5 0 0 - КОАТУУ

(фактична адреса визначається автоматично в разі подання форми в електронному вигляді)

Інформація щодо відсутності даних

У випадку відсутності даних необхідно поставити у прямокутнику позначку - V

Зазначте одну з наведених нижче причин відсутності даних:

-

Продовження додатку Ш.3

Стор. 3 форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)

Продовження розділу 1
(тис. грн у цілих числах)

Види активів	Код рядка	Інші зміни вартості активів за рік (+/-)	Початкова (переоцінена) вартість на кінець року (ар. 10 = ар. 1 + ар. 2 + ар. 3 - ар. 5 + ар. 9)	Залишкова вартість на початок року	Залишкова вартість на кінець року	Амортизація за рік	Початкова вартість активів на які повністю нараховано амортизацію (знос)
А	Б	9	10	11	12	13	14
Усього вартість необоротних активів (сума ряд. 1100, 1300) ар. 1-14)	1000	3 319	139 734	121 238	110 330	14 258	-
Матеріальні активи (сума ряд. 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1161, 1170, 1180, 1190, 1200) ар. 1-14)	1100	3 319	112 764	94 300	83 424	14 226	-
Будівлі житлові	1110	56	343	275	320	11	-
Будівлі нежитлові	1120	41	37 976	37 000	36 104	937	-
Інженерні споруди	1130	-	16 326	15 229	14 133	1 096	-
Машини, обладнання та інвентар	1140	3 222	54 939	39 409	30 992	11 670	-
Транспортні засоби	1150	-	3 180	2 387	1 875	512	-
земельні ділянки (ар. 11 = ар. 1); (ар. 12 = ар. 10) поліпшення земель	1160	-	-	-	-	X	X
довгострокові біологічні активи рослинництва	1170	-	-	-	-	-	-
довгострокові біологічні активи тваринництва	1180	-	-	-	-	-	-
Інші Матеріальні активи	1190	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	1200	-	-	-	-	-	-
Нематеріальні активи	1300	-	26 970	26 938	26 906	32	-
Незавершені капітальні інвестиції	1400	3 319	365	X	X	X	X
Необоротні активи, утримувані для продажу (ар. 11 = ар. 1); (ар. 12 = ар. 10)	1500	-	-	-	-	X	X

Продовження додатку Ш.3

Розділ 2. Розподіл капітальних Інвестицій за видами активів

Стор. 4 форми № 2-ОЗ ІНВ (р/чна)

(без ПДВ, тис.грн у цілх числах)

Види активів	№ рядка	Капітальні Інвестиції (сума ар.2, 3, 4, 5)	У тому числі витрати на				Із гр.1 - вартість активів, приданих за договором фінансового лізингу (ар.6<=ар.1)
			придбання та створення нових активів (ар.2<=ар.1)	придбання активів, які були у використанні (ар.3<=ар.1)	поліпшення, вдосконалення, реконструкцію, модернізацію (ар.4<=ар.1)	капітальний ремонт (ар.5<=ар.1)	
А	Б	1	2	3	4	5	6
Усього капітальних Інвестицій за видами активів ((сума ряд.2100, 2300) ар.1-4); (ряд.2000 (ар.5-6) = ряд.2100 (ар.5-6))	2000	3 350	31	-	3 319	-	-
Матеріальні активи ((сума ряд.2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2161, 2170, 2180, 2190) ар.1-6)	2100	3 350	31	-	3 319	-	-
Будівлі житлові	2110	56	-	-	56	-	-
з них житлові будівлі, що будуться з метою подальшого продажу (передчі) (ар.1 = ар.2); (ряд.2111 <= ряд.2110)	2111	-	-	X	X	X	X
Будівлі нежитлові	2120	41	-	-	41	-	-
Інженерні споруди	2130	-	-	-	-	-	-
Машини, обладнання та інвентар (ряд.2140 >= сумі ряд.2141, 2142, 2143) комп'ютерна та телекомунікаційна техніка (ряд.2141 <= ряд.2140)	2140	3 253	31	-	3 222	-	-
Інше електричне й електронне устаткування (ряд.2142 <= ряд.2140)	2142	-	-	-	-	-	-
Меблі та приладдя (ряд.2143 <= ряд.2140)	2143	3 222	-	-	3 222	-	-
Транспортні засоби з них засоби автотранспортні, причепи та напірничепи (ряд.2151 <= ряд.2150)	2150	-	-	-	-	-	-
земельні ділянки (ар.1 = ар.3)	2151	-	-	-	-	-	-
поліпшення земель (ар.1 = (ар.2 + ар.4))	2160	-	X	-	X	X	X
довгострокові біологічні активи рослинництва (ар.1 = (ар.2 + ар.3 + ар.4))	2161	-	-	X	-	X	X
довгострокові біологічні активи тваринництва (ар.1 = (ар.2 + ар.3 + ар.4))	2170	-	-	-	-	-	-
Інші матеріальні активи	2180	-	-	-	-	X	-
Із ряд.2110, 2120, 2130 гр.2 - вартість обладнання, що забезпечує функціонування будівель та інженерних споруд (ряд.2201 <= сумі ряд.2110, 2120, 2130 ар.2)	2190	-	-	-	-	-	-
	2201	X	-	X	X	X	X

Продовження додатку Ш.3

Стор. 5 форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)

Продовження розділу 2
(без ПДВ, тис.грн у цілих числах)

Види активів	№ рідка	Капітальні інвестиції (сума ар.2, 3, 4, 5)	У тому числі витрати на					Із гр.1 - вартість активів, приданих за договором фінансового лізингу (ар.6<=ар.1)
			придбання та створення нових активів (ар.2<=ар.1)	придбання активів, які були у використанні (ар.3<=ар.1)	попільнення, вдосконалення, реконструкція, модернізація (ар.4<=ар.1)	капітальний ремонт (ар.5<=ар.1)		
Нематеріальні активи	Б	1	2	3	4	5	6	
(ряд. 2300 >= сумі ряд. 2310, 2315, 2321, 2322, 2323)	2300	-	-	-	-	X	X	
права користування природними ресурсами та майном (ряд. 2310 <= ряд. 2300)	2310	-	-	-	-	X	X	
з них права користування земельною ділянкою (ряд. 2311 <= ряд. 2310)	2311	-	-	-	-	X	X	
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності (ряд. 2315 <= ряд. 2300)	2315	-	-	-	-	X	X	
програмине забезпечення та бази даних (ряд. 2321 <= ряд. 2300)	2321	-	-	-	-	X	X	
активи з розвідки запасів корисних копалин (ряд. 2322 <= ряд. 2300); (ряд. 2322 ар.1 = ряд. 2322 ар.2)	2322	-	-	X	X	X	X	
авторське право та суміжні з ним права (розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів тощо), крім програмного забезпечення та баз даних (ряд. 2323 <= ряд. 2300)	2323	-	-	-	-	X	X	
Із ряд. 2161 гр.1, 2300 гр.1 - витрати на оплату послуг юристів, оцінювачів, агентів з нерухомості тощо, які пов'язані з переходом прав власності (ряд. 2501 <= сумі ряд. 2161 ар.1, 2300 ар.1)	2501	-	X	X	X	X	X	

Продовження додатку Ш.3

Стор. 6 форми № 2-ОЗ ІНВ (річна)

Розділ 3. Податок на додану вартість за окремими видами активів

(тис.грн у цілих числах)

Види активів	№ рядка	Сума ПДВ, сплачена (в ціні придбання товарів, робіт, послуг) у зв'язку з витратами на капітальні інвестиції	Із гр.1 - сума податкового кредиту з ПДВ (гр.2 <= гр.1)
А	Б	1	2
Усього (ряд. 5000 гр.1 < ряд. 2000 гр.1 розділу 2) (ряд.5000 гр.1, 2 >= сумі ряд.5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5321 гр.1, 2)	5000	6	6
будівлі житлові (ряд. 5110 гр.1 < ряд. 2110 гр.1 розділу 2)	5110	-	-
будівлі нежитлові (ряд. 5120 гр.1 < ряд. 2120 гр.1 розділу 2)	5120	-	-
інженерні споруди (ряд. 5130 гр.1 < ряд. 2130 гр.1 розділу 2)	5130	-	-
машини, обладнання та інвентар (ряд.5140 гр.1 < ряд.2140 гр.1 розділу 2)	5140	6	6
транспортні засоби (ряд.5150 гр.1 < ряд.2150 гр.1 розділу 2)	5150	-	-
програмне забезпечення та бази даних (ряд.5321 гр.1 < ряд.2321 гр.1 розділу 2)	5321	-	-

Хардикайнен Олег Володимирович
(ПІБ)

Місце підпису керівника (власника) та/або особи,
відповідальної за достовірність наданої інформації

телефон: 0435534063

електронна пошта: hnivanszb.doc@gmail.com

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тези доповіді за темою «Аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства»

УДК 657

Ковальова А.В., здобувач освіти
Науковий керівник: **Абесінова О.К.**, к.е.н., доцент
Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних умов економічного розвитку перед суб'єктами господарювання важливим питанням виступає проблема ефективності управління основними засобами. Актуальність даного питання полягає в тому, що раціональне використання основних засобів має безпосередній вплив на покращення усіх техніко-економічних показників діяльності підприємства. Звідси виникає потреба у формуванні аналітичного забезпечення управління основними засобами, що включає систему показників, які мають найбільшу інформативну цінність стосовно стану основних засобів та ефективності їх використання.

Питання аналітичного забезпечення управління основними засобами у своїх працях висвітлювали такі науковці, як Бутинець Ф.Ф., Єршова Н.Ю., Ковальчук Н.О., Макарчук О.Г., Осадча Г.Г., Покин'єчерда В.В., Рубан Л.О., та інші. Однак, дане питання досі залишається актуальним та потребує подальшого дослідження.

Ефективний механізм аналітичного забезпечення управління основними засобами базується на:

- забезпеченні процесу повного і своєчасного відображення в бухгалтерському обліку даних щодо формування, використання і відтворення основних засобів;
- здійсненні коефіцієнтного аналізу стану, руху основних засобів та ефективності їх використання;
- узагальненні отриманої інформації для прийняття управлінських рішень;
- підготовці та впровадженні системи заходів, що спрямовуються на підвищення ефективності використання виробничого потенціалу суб'єкта господарювання [1, с. 204].

Аналіз стану і результативності застосування засобів виробництва в більшості ґрунтується на облікових даних та здійснюється шляхом розрахунку ряду коефіцієнтів. Завдяки

інструментам економічного аналізу відомості бухгалтерського обліку трансформуються в аналітичну інформацію, за даними дослідження якої можна отримати результати, що дозволять управлінському персоналу приймати своєчасні рішення стосовно підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Вирішення проблеми ефективності управління основними засобами полягає у повному задоволенні інформаційних потреб менеджменту підприємства, яке забезпечується найбільш оптимальною та інформаційно місткою системою аналітичних показників, що наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Система аналітичних показників оцінки стану та ефективності використання основних засобів підприємства

Показник	Формула	Характеристика
<i>Коефіцієнт оновлення ОЗ</i>	Вартість ОЗ, що надійшли / Балансова вартість усіх ОЗ на кінець періоду	Показує частку ОЗ, які надійшли, у загальній їх вартості
<i>Коефіцієнт вибуття ОЗ</i>	Вартість ОЗ, що вибули / Балансова вартість усіх ОЗ на початок періоду	Відображає інтенсивність ліквідації ОЗ
<i>Коефіцієнт приросту ОЗ</i>	(Вартість введених за рік ОЗ – Вартість вилучених за рік ОЗ) / Балансова вартість усіх ОЗ	Визначає рівень приросту ОЗ
<i>Частка активної частини ОЗ</i>	Вартість активної частини ОЗ / Балансова вартість усіх ОЗ	Показує питому вагу активної частини в ОЗ
<i>Коефіцієнт зносу ОЗ</i>	Сума зносу ОЗ / Первісна вартість ОЗ	Характеризує ступінь зносу ОЗ
<i>Коефіцієнт придатності ОЗ</i>	1 – Коефіцієнт зносу ОЗ або Залишкова вартість ОЗ / Первісна вартість ОЗ	Визначає частину ОЗ, що придатна до експлуатації
<i>Фондовіддача</i>	Чистий дохід від реалізації / Середньорічна вартість ОЗ	Виражає ефективність використання ОЗ та обсяг чистого доходу на 1 грн. ОЗ
<i>Фондоозброєність</i>	Середньорічна вартість ОЗ / Середньооблікова чисельність робітників	Показує міру оснашеності праці ОЗ
<i>Фондомісткість</i>	1 / Фондовіддача або Середньорічна вартість ОЗ / Чистий дохід від реалізації	Характеризує потребу в ОЗ для забезпечення виготовлення продукції

Джерело: згруповано за інформацією [2, с. 9; 3, с. 67-68]

Розрахунок запропонованих вище коефіцієнтів формує аналітичне інформаційне забезпечення управління, дозволяє оцінити структуру основних засобів, зробити висновки щодо рівня технічної оснащеності підприємства, дає можливість своєчасно отримувати достовірні відомості про наявність, рух, характер змін та технічний стан таких засобів виробництва, а також дає змогу порівняти ступінь економічної ефективності їх функціонування в динаміці за аналізовані періоди.

Одержана інформація є стратегічно важливою для прийняття конструктивних управлінських рішень стосовно поліпшення ефективності використання виробничого потенціалу підприємства, зокрема таких цілей можливо досягти шляхом:

- збільшення активної частини в структурі основних засобів;
- заміни застарілої техніки та мінімізації простоїв, що дасть змогу прискорити виробничий процес;
- проведення модернізації обладнання та забезпечення оптимального режиму його роботи;
- ліквідації невикористовуваних засобів шляхом їх реалізації або здачі в оренду;
- підвищення кваліфікації робітників, що сприятиме зростанню продуктивності праці [4, с. 912-913].

Отже, ефективність управління основними засобами прямо залежить від налагодженості механізму аналітичного забезпечення, оскільки оперативне, правдиве інформування дає змогу вчасно відреагувати та прийняти дієві управлінські рішення на основі актуальних даних аналізу, щодо підвищення раціональності використання основних виробничих фондів.

Література

1. Запорожець А.М. Аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції* : матеріали X міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 2022. С. 203-205.
2. Покинйчереда В.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 17. С. 5-11.
3. Осадча Г.Г., Хабенко О.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами з метою ефективного їх використання. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 10. С. 62-69.
4. Ковальчук Н.О., Побіжан Т.А. Аналіз стану основних засобів на підприємствах України. *Молодий вчений*. 2017. № 10. С. 910-914.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОГО І СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ БРАГАНСИ
СТАРОПОЛЬСЬКА ВИЩА ШКОЛА В КЕЛЬЦЕ
ІНСТИТУТ ТУРИЗМУ, ПІДПРИЄМНИЦТВА І СЕРВІСУ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ ВОЛИНСЬКИЙ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС
УКРАЇНИ**

5 листопада 2022 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
ЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції
молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів

**MODERN ISSUES AND PROSPECTS OF ACCOUNTING,
ANALYSIS AND CONTROL IN CONDITION OF ECONOMIC
GLOBALIZATION**

Abstracts of the XIV International Scientific Conference for Young
Scientists, Graduate Students and Students

Випуск 16

ВШ
Луцький національний технічний університет

Луцьк – 2022

УДК 657: 657.1

ББК 65.052

С 78

*Рекомендовано до друку науково-технічною радою
Луцького національного технічного університету,
протокол № 3 від 17.11.2022 р.*

Редакційна колегія: **головний редактор** – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна); д.е.н. проф. *Ковальська Л.Л.* (Україна); д.е.н., професор *Голян В.А.* (Україна); к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Бродська І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Гаврилюк О.О.* (Україна); професор *Гжегож Зажонц*, (Республіка Польща); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); д-р, професор *Башева С.А.*, (Болгарія); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Баходур Хасанович*, (Республіка Таджикистан), д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна); д.т.н., професор *Луїс Фролен Рібейро*, (Португалія); к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); *Тлущкевич Н.В.* (Україна)

С 78 Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (5 листопада 2022 р). / відп. ред. В.В. Чудовець. Вип. 16. Луцьк: ВІП Луцького національного технічного університету, 2022. 333 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XIV Міжнародній науково-практичній конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів «Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету фінансів, обліку, лінгвістики та права й кафедрою міжнародних економічних відносин факультету бізнесу Луцького національного технічного університету у листопаді 2022 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; особливості управлінського обліку і контролю через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; перспективи розвитку аудиту та судово-бухгалтерської експертизи; науково-практичне обґрунтування впровадження інформаційних технологій в обліку, аналізі та контролі; проблеми обліку, контролю і аналізу: інституціональний аспект; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки.

Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, аналізу і аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Автори тез, 2022

© Луцький національний технічний університет, 2022

ЗМІСТ

1.	Levochko B. Effects of economic globalization	10
2.	Petrova D.D. Methodology for analyzing the profit from sales of goods abroad	13
3.	Urumova-Lunin D. Application of the arm's length principle in the tax legislation of the Republic of Bulgaria	16
4.	Zalivanska A. Ukrainian economy in the conditions of globalization: problems and prospects of its development	19
5.	Zhmai Aleksandr. Exchange intermediaries in the cryptocurrency market	22
6.	Акімов С.С., Буберенко А.Ю., Чадай Ю.В. Статистична звітність та її роль в інформаційному забезпеченні економічного аналізу на сільськогосподарському підприємстві	26
7.	Беженар А.Ю. Економічна сутність та основні підходи до формування структури державного сектора	29
8.	Безшапко О.О. Перспективи розвитку судово-бухгалтерської експертизи в Україні	32
9.	Белікова Ю.О. Проблемні аспекти обліку молочної продукції в Україні	34
10.	Бідненко О.В. Людський капітал як об'єкт вартісного вимірювання в бухгалтерському обліку	37
11.	Блаженко Є.О. Вплив амортизації основних засобів на визначення податку на прибуток	39
12.	Борійчук С.В. Теоретичні основи прямих витрат	42
13.	Буз А.О. Особливості інтеграції критеріїв ESG для оцінки ризиків діяльності	44
14.	Буз А.О. Інкорпорація ризиків сталості розвитку в оцінку справедливої вартості бізнесу за доходним підходом	48
15.	Була М. Особливості бухгалтерського обліку готової продукції	51
16.	Вакулович А.О. Витрати підприємства: сутність, класифікація та методи	54
17.	Власенко А.І. Удосконалення обліку витрат операційної діяльності та калькулювання собівартості промислового підприємства	57
18.	Волковський М.А. Сталій розвиток як запорука розв'язання глобальних проблем розвитку економіки	60

19.	Волошина О.В. Правові підстави та гарантії від роботодавця щодо виплати середнього заробітку добровольцям тероборони	62
20.	Ворона Т.В. Важливість аудиту на підприємстві	64
21.	Ворона Т.В. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в економічному аспекті	66
22.	Гаврилюк В. Особливості обліку онлайн-продажів в Україні	68
23.	Гновенко Д.О. Транспортний податок: перспективи розвитку в умовах глобалізації	70
24.	Гордієнко Д.О. Стратегії управління оборотним капіталом підприємства	73
25.	Грищук О.В. Цифрова грамотність бухгалтера: виклики сучасності	75
26.	Грищук О.В. Основні засоби під час війни: облікові аспекти	79
27.	Денесюк В.А. Аналіз обсягів реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) підприємствами оптової торгівлі в Україні	82
28.	Дубова А.С. Вплив covid-19 на економіку туризму в африканських країнах	84
29.	Дудко М.Ю. Товарні запаси та їх державне регулювання	86
30.	Єфремов А.О. Популярні ніші для бізнесу у воєнній та повоєнній Україні	88
31.	Жажина К.А. Аналіз депозитів сектору домашнього домогосподарства	91
32.	Зварич А.О. Організаційні аспекти аналізу дебіторської заборгованості суб'єктів господарювання	94
33.	Згоранець М.В. Вдосконалення управлінського обліку за допомогою методів і моделей прийняття управлінських рішень	97
34.	Згоранець М.В. Проблеми впровадження управлінського обліку на підприємстві	99
35.	Зозуля Б.В. Імідж: поняття, типи, складові	101
36.	Зозуля Б.В. Економетричне моделювання регіональних обсягів торгівлі товарами у 2021 році в Україні	103
37.	Калараш А.Є. Теоретичні аспекти проведення аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками	106
38.	Карпук І.О. Внутрішньогосподарський контроль на	108

	підприємствах лісового господарства	
39.	Карпюк М.С. Правове забезпечення обліку розрахунків з податку на прибуток	110
40.	Карпюк М.С. Аналіз фінансових результатів до оподаткування підприємств роздрібною торгівлі в Україні	113
41.	Каряка Д.С. Особливості використання положень різних економічних шкіл для країн, що розвиваються	115
42.	Каськова І.Г. Аналіз фінансової стійкості підприємства на прикладі АВ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»	118
43.	Кашуба А.Г. Проблеми автоматизації бухгалтерської звітності шляхи їх вирішення	121
44.	Кирнична В.В. Відтермінування подання фінансової звітності під час та після завершення або скасування воєнного стану	123
45.	Климович О.Р. Застосування цифрових технологій у системі бухгалтерського обліку: актуальність, ефективність та перспективи розвитку	126
46.	Ковальова А.В. Аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства	131
47.	Ковцун М. В. Особливості організації внутрішнього контролю підприємства	134
48.	Ковцун М.В. Особливості внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в сучасних умовах	136
49.	Кондисюк В.В. Сучасний стан оподаткування підприємств ІТ-галузі	138
50.	Король В.О. Оцінка наукового надбання з питань ліквідності та платоспроможності підприємства	141
51.	Король М.О. Економічна безпека підприємства як наукова категорія	144
52.	Костюкевич О.В. Цифровізація освітнього процесу	146
53.	Костюкевич О.В. Дослідження відмінностей і спільних рис обліку готової продукції та її реалізації за міжнародними і національними стандартами бухгалтерського обліку	149
54.	Коцур О.Т. Суть прямих виробничих витрат	152
55.	Кравченко І.Й. Облік інвестиційних надходжень в харчову галузь країни за нинішніх умов	154
56.	Кравчук А.О. Професія бухгалтера: історія, реалії та перспективи	157

57.	Кривов'язюк Б.І. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: аналітичний та обліковий аспекти	160
58.	Кузнєцова К.К. Інформаційні технології в прийнятті управлінських рішень	164
59.	Кузнєцова К.К. Розвиток аудиту в Україні	166
60.	Куліковська К. Сутність внутрішнього контролю як функції управління підприємством	168
61.	Левчук Б.Л. Економічна безпека підприємства: ідентифікація факторів впливу	171
62.	Лінник Б.М. Теоретико-методичні аспекти обліку транспортно-заготівельних витрат торгівельного підприємства	174
63.	Ліпич С.І. Проблеми розвитку економіки	176
64.	Лісецька Є.І. Удосконалення обліку транскордонної електронної комерції для збереження економічного потенціалу України	178
65.	Лісний М.О. Ресурси фінансової установи: аналіз та шляхи ефективного використання	181
66.	Лобаз О.М. Регіональні проблеми споживання води питної та мінеральної	184
67.	Люлька А.В. Методика аналізу розрахункових операцій на підприємстві	188
68.	Мадей А.В. Теоретичні та методичні аспекти обліку розрахунків з податку на додану вартість	192
69.	Макарчук В.А. Порівняння міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку основних засобів	195
70.	Маньковська О.О. Проблеми економіки війни	198
71.	Маркевич Т.О. Особливості обліку волонтерської діяльності громадських організацій в умовах війни	200
72.	Мельник Т.В. Основні засоби підприємства як об'єкт бухгалтерського обліку	203
73.	Михайлевська О.Ю. Особливості аналізу оборотних активів бюджетних організацій	205
74.	Мочєброда О.А. Сутність судової економічної експертизи та її зв'язок із практикою бухгалтерського обліку	208
75.	Мудрик В.В. Вплив розрахунків із постачальниками на забезпечення безперервності діяльності під час військового стану	211

76.	Назарчук О. Внутрішній контроль за рухом власного капіталу	214
77.	Недбало Ю.А. Маніпуляції у спілкуванні: ознаки, механізми впливу і потреба захисту	217
78.	Новак О.Ю. Проблеми та перспективи розвитку судової економічної експертизи	219
79.	Олейніченко Д.О. Перспективи розвитку державного фінансового контролю в Україні в контексті євроінтеграції	222
80.	Остахов Д.О. Дослідження регіонального розвитку України в умовах воєнного стану	225
81.	Павловська М.С. Поняття та види виробничих запасів	227
82.	Павловська М.С. Удосконалення системи адміністрування ПДВ в Україні	229
83.	Паламар С.В. Особливості ціноутворення та калькулювання собівартості розробки веб-сайту	232
84.	Пасальська Ю.В. Зміни в оподаткуванні для суб'єктів малого бізнесу в умовах введення воєнного стану в Україні	234
85.	Пасічник І.В. Аудит та аналітична оцінка фінансових результатів для їх оптимізації	237
86.	Пінкевич А. Сутність інтернет-торгівлі як об'єкта обліку	241
87.	Подвисоцька В.О. Вплив українсько-російської війни на світовий ринок агропродукції	243
88.	Приходько Д.В. Теоретичні та методичні аспекти організації управлінського обліку готової продукції	246
89.	Рахматулліна А.В. Проблеми та перспективи розвитку «зеленої економіки» в умовах глобалізації	248
90.	Ровенчук І.В. Проблеми нормативного забезпечення обліку виробничих витрат промислових підприємств	251
91.	Рогоза С. Необхідність соціальної відповідальності громадського контролю	253
92.	Ройко Д.П. Проблеми обліку паливно-мастильних матеріалів	255
93.	Руденчук В.О. Міжособистісне сприйняття в спілкуванні	258
94.	Рудь В.В. Аналіз ліквідності та платоспроможності в забезпеченні роботи підприємств у сучасних умовах	260
95.	Савчук І.В. Аналіз доходів і витрат операційної діяльності підприємств оптової торгівлі	263

96.	Савчук О. Переваги і недоліки ПДВ в Україні	264
97.	Самчук С.В. Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки	266
98.	Скворцова А.Ю. Професія бухгалтера: багатогранна, сучасна та перспективна	268
99.	Скуба С.О. Історія становлення податку на додану вартість	271
100	Слива А.В. Роль податку на додану вартість у структурі державного бюджету України в умовах воєнного стану	274
101	Сокол Х.Я. Роль фондового ринку у фінансуванні економіки країни	277
102	Сухоставська Н.А. Доцільність оптимізації аудиту якості продукції у підприємствах аграрного бізнесу	280
103	Терещенко С.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів малого підприємництва	284
104	Ткаченко І.Р. Особливості інноваційної діяльності міжнародних компаній авіаційної галузі	286
105	Тлущкевич Ю.Ю. Аудит в умовах діджиталізації	289
106	Троян Є.Ю. Підходи до трансформації концепції управлінського обліку	292
107	Федорович Д.П. Глобальні економічні проблеми. методи їх вирішення	295
108	Хмизовець В.В. Контроль як функція облікової концептуалізації економічних процесів	297
109	Хоменко М.Я. Релокація бізнесу під час війни: можливості та загрози	299
110	Царук І.В. Споживчий кошик в Україні та європейських країнах: порівняльний аспект	303
111	Чемодурова Є.Є. Особливості виконання місцевих бюджетів в умовах військової агресії	306
112	Чесак А.М. Роль та особливості невербальних засобів у спілкуванні	309
113	Чумак А.В. Сертифікація, стандартизація та ліцензування в туристичному бізнесі в королівстві Іспанія	311
114	Шевчук О.І. Перспективи розвитку аудиторської діяльності в Україні: виклики сьогодення	313
115	Шкіль Ю.І. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю	316

116	Шкіль Ю.І. Методи аналізу ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання	319
117	Якимець Н.С. Особливості ринку праці в цифровій економіці	322
118	Якубовський Р.Р. Шляхи підвищення ефективності управління необоротними активами підприємства	324
119	Ясінська І.В. Організація облікового процесу виробничих запасів та шляхи його вдосконалення	327
120	Ящук С.А. Аналіз платіжного балансу України	329

Тези доповіді за темою «Амортизація основних засобів як інструмент впливу на величину податку на прибуток підприємств»

УДК 657

Ковальова А.В.,

*студентка ф-ту ОПМ, 5 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник – Криштопа І.І. – д.е.н.,
професор кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу*

АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА ВЕЛИЧИНУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Використання оптимального методу амортизації основних засобів дає змогу законним шляхом оптимізувати податкові платежі в короткостроковій перспективі за рахунок зменшення бази оподаткування. Ретельно продумана амортизаційна політика дозволяє створити підґрунтя для оновлення основних засобів, нарощування виробничих потужностей та розвитку підприємства в цілому. Таким чином, актуальним та важливим питанням залишається дослідження впливу амортизації основних засобів на розмір фінансового результату, що підлягає оподаткуванню податком на прибуток.

Питання сутності такого елемента облікової політики, як амортизація, та її вплив на базу оподаткування висвітлювали науковці Бутинець Ф.Ф., Чумаченко М.А., Пушкар М.С., Швець Н.В., Баранов Д.А., Будавей В.Д., Воротилов Д.А., Скрипник М.Є. та інші. Проте, питання впливу амортизації основних засобів на показники звітності залишаються недостатньою мірою окресленими та не втрачають своєї актуальності.

Відповідно до п.п. 14.1.3 ст. 14 Податкового кодексу України та НП(С)БО 7 «Основні засоби» поняття «амортизація» визначається як систематичний розподіл вартості необоротних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1; 2].

НП(С)БО 7 встановлює п'ять методів нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий [2].

Суб'єкт господарювання обирає метод, який найкраще враховує усі чинники, пов'язані з тими об'єктами, що підлягають амортизації, та який сприятиме їх швидкому оновленню. Даний вибір в обов'язковому порядку повинен фіксуватися в обліковій політиці підприємства.

Відтак амортизація основних засобів є регулятором бази оподаткування податку на прибуток, оскільки суми її нарахувань безпосередньо впливають на величину витрат підприємства, від якої залежить фінансовий результат до оподаткування. Тобто шляхом зменшення прибутку у перших звітних періодах виникає можливість таким способом встановити «податковий щит» та наростити власні фінансові ресурси за рахунок економії податку на прибуток.

Для прикладу, в таблиці 1 з метою порівняння наведені суми нарахованої амортизації за різними методами за такої вихідної інформації: первісна вартість обладнання – 35 000 грн, ліквідаційна вартість – 500 грн, термін служби – 5 років, за які підприємство планує виготовити 300 000 одиниць продукції,

однак фактичний виробіток становить: за перший рік 62 000 од., другий рік – 71 000 од., третій рік – 58 000 од., четвертий рік – 53 000 од., п'ятий рік – 45 200 од.

Таблиця 1

Нарахування амортизації основного засобу різними методами

Роки	Методи нарахування амортизації				
	прямолінійний	зменшення залишкової вартості	прискореного зменшення залишкової вартості	кумулятивний	виробничий
1	6 900,00	20 037,50	14 000,00	11 500,00	7 130,00
2	6 900,00	8 566,03	8 400,00	9 200,00	8 165,00
3	6 900,00	3 661,98	5 040,00	6 900,00	6 670,00
4	6 900,00	1 565,50	3 024,00	4 600,00	6 095,00
5	6 900,00	668,99	4 036,00	2 300,00	5 198,00
Разом	34 500,00	34 500,00	34 500,00	34 500,00	33 258,00

Джерело: складено автором на основі [3, с. 31-32]

Отже, застосування прискорених методів нарахування амортизації основних засобів (зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості та кумулятивний) дозволяє протягом першого періоду експлуатації таких об'єктів штучно завищити показники витрат, оптимізувати розмір податку на прибуток, тим самим вивільнити кошти й, наприклад, стимулюючи інноваційну діяльність, впровадити нові технології та оновити обладнання. В другій половині експлуатації прибуток буде штучно завищеним, що створить видимість приросту активів. Таким чином, таке відстрочення сплати податку на прибуток підприємств значно знижує податкове навантаження в початковий період використання основних засобів.

При використанні прямолінійного методу суми амортизаційних відрахувань рівномірно впливатимуть на базу оподаткування, так як є однаковими кожного звітного періоду. Виробничий метод також має відносно помірний вплив на фінансові результати за рівномірних обсягів виробництва, однак він користується меншою популярністю серед інших методів, оскільки обмежений тим, що його застосування можливе лише за умови достатньої точності визначення виробничих показників об'єкта основних засобів.

На суму витрат на амортизацію також впливають строк експлуатації та ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів. Завищити витрати можна навіть при застосуванні прямолінійного методу шляхом скорочення строку корисного використання. Щодо ліквідаційної вартості – то зі сторони податкових міркувань краще її встановити на рівні нуля, що дасть змогу збільшити амортизаційні відрахування та знизити величину прибутку до оподаткування.

Отож, амортизація основних засобів дозволяє оптимізувати витрати з податку на прибуток і тим самим вивільнити кошти, які доцільно спрямовувати на технічну модернізацію виробництва та придбання нової техніки.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI; зі змін. і доп. від 20.03.2023 р. Верховна Рада України;
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Дата оновлення 29.07.2022;
3. Фінансовий облік : підручник; 2-ге вид., доп. та перероб. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, П.Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с.

УДК 336.22

Круглий В.В.,

*студент ф-ту ОПМ, 5 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник – Криштопа І.І. – д.е.н.,
професор кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу*

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ФІЗИЧНИХ ОСІБ

В Україні здійснюють підприємницьку діяльність близько 2 млн. фізичних осіб. Вони здійснили державну реєстрацію своєї підприємницької справи та провадять самостійну, ініціативну, систематичну господарську діяльність з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [1].

В законодавчому полі «юридична особа» та «фізична особа-підприємець» (ФОП) підпадають під спільне поняття «суб'єкт господарювання». А це, в свою чергу, означає, що правоздатність підприємця практично прирівнюється до правоздатності юридичних осіб – комерційних підприємств. Фізична особа-підприємець може мати права і обов'язки, необхідні для здійснення будь-яких видів діяльності, не заборонених законодавством. Водночас, до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються норми як загального цивільного, так і спеціального податкового законодавства.

Податкове законодавство передбачає ряд пільг для ФОП, що робить підприємництво привабливішим для громадян, які бажають зайнятися підприємницькою діяльністю, ніж створення юридичної особи. При цьому підприємець повинен дотримуватися вимог податкового законодавства та вести облік діяльності та розрахунків за податками з державою.

Перш за все, новостворений ФОП повинен зареєструватися в органах Державної податкової служби та вести облік доходів та витрат, що пов'язані зі здійсненням підприємницької діяльності, сплачувати податки, складати та подавати податкову звітність до ДПС у встановлені терміни.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ

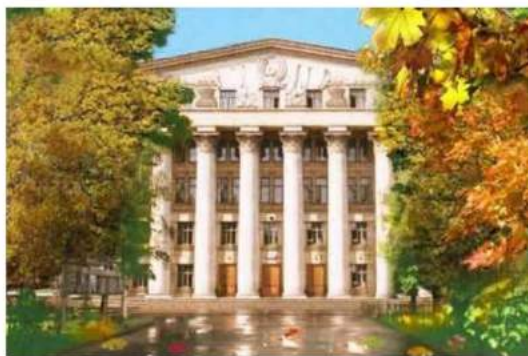

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів

**VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

11 травня 2023 року

**КН
ЕУ КИЇВ
2023**

УДК 657(082)
О-17

Редакційна колегія:

Бондар М.І. – д.е.н., професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Коршикова Р.С. – к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Ловінська Л.Г. – д.е.н., професор, завідувач кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Петрик О.А. – д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Бугай Н.О. – секретар, к.е.н., доцент кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

*Рекомендовано до видання
Науково-експертною радою КНЕУ імені Вадима Гетьмана
Протокол № 5 від 22 червня 2023 року*

Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку
О-17 [Електронний ресурс]: Зб. матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених; 11 травня 2023 р. – К.: КНЕУ, 2023. – 291 с.
ISBN 978-966-926-373-5

У збірнику подано тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку» (11 травня 2023 року). У матеріалах викладено низку питань, присвячених визначенню та обґрунтуванню сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

За точність викладу матеріалу та достовірність фактів, прізвищ, цитат відповідальними є автори тез.

УДК 657(082)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

ISBN 978-966-926-373-5

© КНЕУ, 2023

З М І С Т

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ЗА НАПРЯМАМИ

Розділ 1. Актуальні проблеми розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку та звітності

<i>Арполенко Л.О.</i>	Особливості обліку інвентаризації активів підприємства та контролю розрахунків за відшкодування завданих збитків.	8
<i>Барковець І.Ю.</i>	Напрями удосконалення обліку виробничих запасів підприємства.	10
<i>Бездюиний В.І.</i>	Особливості методології складання консолідованої фінансової звітності.	12
<i>Беренич М.М.</i>	Проблеми організації обліку запасів на підприємстві.	15
<i>Білик К.Ю.</i>	Кредити банків в іноземній валюті та їх облік.	17
<i>Блаженко Є.О.</i>	Особливості облікової політики підприємства щодо основних засобів.	19
<i>Блінська Д.С.</i>	Основні проблеми обліку реалізації готової продукції.	21
<i>Бухарінова І.А.</i>	Сучасні тенденції автоматизації обліку основних засобів.	23
<i>Гаврилюк Х.К.</i>	Проблеми впровадження автоматизованих інформаційних систем у процесі бухгалтерського обліку.	25
<i>Гайдук А.Р.</i>	Ноу-хау: сутність та облікове забезпечення.	28
<i>Гірча Н.А.</i>	Організація обліку витрат на різних об'єктах будівництва.	30
<i>Гончарук А.С.</i>	Значення бухгалтерського обліку власного капіталу приватного акціонерного товариства в сучасних умовах економіки.	33
<i>Гребенюк А.Г.</i>	Особливості обліку оплати праці в умовах воєнного стану.	35
<i>Грицюк І.Г.</i>	Особливості обліку електронних грошей.	37
<i>Гурняк А.О.</i>	Актуальні питання амортизації необоротних активів підприємства.	39
<i>Денисенко Т.С.</i>	Порівняльний аналіз складання фінансових звітів за різними стандартами: ЗПБО США (US GAAP) та МСФЗ (IFRS).	41
<i>Єлькін В.О.</i>	Стан та проблематика податкового механізму акцизного податку.	44
<i>Канельська А.В.</i>	Фінансові результати діяльності підприємств: їх стан та чинники впливу при воєнному стані.	46
<i>Клігунова А.А.</i>	Порядок створення та обліку резерву сумнівних боргів як елемент облікової політики підприємства.	48
<i>Князєва О.О.</i>	Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінювання ефективності роботи працівників підприємства.	51
<i>Коряк А.С.</i>	Функції бухгалтерського обліку: сутність та вимоги.	53
<i>Костенко А.С.</i>	Проблеми визнання, оцінки та обліку дебіторської заборгованості.	55
<i>Кравченко Б.О.</i>	Бухгалтерсько-правовий аспект торгівлі в інтернет-магазині.	57
<i>Кривенко Т.С.</i>	Особливості формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.	60
<i>Лавриненко Ю.С.</i>	Штучний інтелект: особливості впровадження в практику інформаційного забезпечення управління.	62
<i>Лях А.С.</i>	Нематеріальні активи: економічна сутність та класифікація.	65
<i>Макаревська В.В.</i>	Особливості обліку основних засобів в умовах воєнного стану.	67
<i>Містюк М.О.</i>	Підходи щодо відображення інформації про працю та її оплату	69

	в обліковій політиці підприємства.	
<i>Петренко О.М.</i>	Удосконалення організації обліку використання транспортних засобів на підприємстві	71
<i>Прохоренко І.І.</i>	Визнання доходів і витрат основної діяльності підприємства, особливості їх відображення в обліку	74
<i>Свиридюк А.В.</i>	Порядок оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг як елемент облікової політики підприємства.	76
<i>Священко К.В.</i>	Облік відшкодування завданих збитків в умовах воєнного часу.	78
<i>Сергесв А.М.</i>	Актуальні проблеми бухгалтерського обліку та звітності в часи активного розвитку світової економіки.	80
<i>Солуян Т.Г.</i>	Проблеми організації обліку поточних фінансових інвестицій на підприємстві.	82
<i>Стародуб І.П.</i>	Система обліку запасів підприємства та шляхи її удосконалення.	84
<i>Стрільця Я.О.</i>	Особливості обліку грошових коштів зарахованих через POS-термінал.	86
<i>Чала К.Г.</i>	Вдосконалення НП(С)БО 14 «Оренда» на основі вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності.	87

Розділ 2. Бізнес-консалтинг та аутсорсинг в бухгалтерському обліку

<i>Дорошенко А.В.</i>	Ефективне використання послуг бізнес-консалтингу та аутсорсингу для оптимізації бухгалтерського обліку в малих та середніх підприємствах.	90
<i>Козуб О.Ю.</i>	Застосування бухгалтерського аутсорсингу в контексті HR-технологій.	92
<i>Корнієнко Р.Я.</i>	Аутсорсинг в бухгалтерському обліку.	94
<i>Юсюк А.М.</i>	Вплив аутсорсингу бухгалтерського обліку на фінансову діяльність та результативність підприємств.	96

Розділ 3. Системи і методи управлінського обліку та фінансового менеджменту

<i>Буз А.О.</i>	Перспективи координації екологічного та стратегічного управлінського обліку.	99
<i>Бузевич Г.І.</i>	Нормування адміністративних витрат в управлінському обліку.	103
<i>Котвіцька М.В.</i>	Проблеми калькулювання собівартості готової продукції.	105
<i>Матковська А.С.</i>	Удосконалення аналітичної складової управлінського обліку основних засобів в науково-виробничих центрах стандартизації, метрології та сертифікації України.	107
<i>Скоцирська М.А.</i>	Проблеми управління власним капіталом.	109
<i>Слободян Т.А.</i>	Методи управлінського обліку та їх характеристика.	112

Розділ 4. Податковий менеджмент та фінансовий моніторинг в управлінні державою і підприємством

<i>Аксюк А.О.</i>	Дотримання умов надання тарифних преференцій при митному оформленні.	114
<i>Валькова Ю.Г.</i>	Податковий менеджмент податку на прибуток.	116
<i>Діденко І.В.</i>	Вплив виробничих запасів як невід'ємного елементу облікової політики на податкове навантаження підприємства.	118
<i>Hordiienko D.O.</i>	Analysis and optimization of the tax burden on the payroll fund.	121

<i>Грабовська М.В.</i>	Вплив запасів на податкове навантаження агропідприємства.	123
<i>Ковальова А.В.</i>	Амортизація основних засобів як інструмент впливу на величину податку на прибуток підприємств.	126
<i>Круглий В.В.</i>	Особливості оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб.	128
<i>Kutsopatra V.S.</i>	Taxation of agricultural producers: current state and prospects of development.	130
<i>Луговець Б.В.</i>	Податкові ініціативи Естонії та перспективи їх впровадження в Україні.	132
<i>Radchenia O.M.</i>	Shadow payments to employees: reasons for existence and ways of counteraction.	135
<i>Степанюшина Ю.О.</i>	Розрахунки з постачальниками та підрядниками: особливості обліку та оподаткування.	137
<i>Тимошенко К.А.</i>	Досвід податкового стимулювання галузі відновлювальної енергетики у світі та перспективи його запровадження в Україні	139
<i>Usenko P.O.</i>	Tax burden and its impact on the performance of small business entities.	141

Розділ 5. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в державному та фінансовому секторах

<i>Анісімова А.В.</i>	Облік витрат, як елемент облікової політики.	144
<i>Беженар А.Ю.</i>	Земельні ділянки як важливий об'єкт обліку необоротних активів суб'єктів державного сектора.	146
<i>Глухманюк І.Г.</i>	Облік грошових коштів на поточному рахунку в банку, як елемент управління підприємством.	148
<i>Гонтар М.С.</i>	Особливості розрахунків грошового забезпечення військовослужбовців.	151
<i>Датій С. О.</i>	Тенденції розвитку бухгалтерського обліку в державному секторі	153
<i>Недбайло І. І.</i>	Особливості організації бухгалтерського обліку в державному секторі в умовах воєнного стану.	155
<i>Рудачева О.С.</i>	Аналіз та оцінка системи обліку статутного капіталу на підприємстві ТОВ «МАНІФОЮ»: проблеми та перспективи розвитку.	157
<i>Чумак А. В.</i>	Особливості обліку фінансових активів розпорядників бюджетних коштів.	158
<i>Яроцька К. М.</i>	Застосування інформаційних технологій при веденні бухгалтерського обліку в державному секторі.	161

Розділ 6. Бізнес-аналіз в управлінні підприємствами: теорія та практика

<i>Бочуля А.В.</i>	Бізнес-аналіз: поняття та особливості застосування.	163
<i>Пеліхова Н.С.</i>	Статистичні методи оцінювання бізнес-середовища організації.	165
<i>Савченко Д.О.</i>	Оцінка справедливої вартості заарештованих активів.	167
<i>Скрипник М.І.</i>	Особливості аналізу витрат діяльності в системі управління підприємством.	169
<i>Федак Д.Г.</i>	Використання інструментів бізнес-аналізу для прогнозування фінансових результатів.	171
<i>Чумак О.В.</i>	Методи бізнес-аналізу в управлінні виробництвом та постачанням товарів та послуг.	174

Розділ 7. Стан і сучасні тенденції розвитку теорії та практики аудиту

<i>Басок А.М.</i>	Особливості внутрішнього аудиту звіту про управління.	176
<i>Берегова А.С.</i>	Внутрішній контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками в умовах цифрової економіки.	178
<i>Білоус В.М.</i>	Методика аудиту власного капіталу сучасного підприємства.	180
<i>Босак І.І.</i>	Поточний стан та розвиток державного аудиту в Україні.	182
<i>Бубело А.О.</i>	Формування думки аудитора щодо дотримання безперервності діяльності клієнта.	184
<i>Вітер В.А.</i>	Роль і завдання аудиту основних засобів підприємства в умовах воєнного часу.	186
<i>Кирилюк Н.О.</i>	Особливості організації диджитал аудиту власного капіталу підприємства.	188
<i>Коба Т.О.</i>	Особливості використання в аудиті спеціалізованого програмного забезпечення CaseWare.	190
<i>Колодяжна Є.Ю.</i>	Якість аудиту в умовах воєнного стану.	192
<i>Крігер Ю.Ю.</i>	Етапи проведення аудиту ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств.	194
<i>Кучеренко А.О.</i>	Стан і перспективи розвитку аудиту в Україні.	196
<i>Лагно Є.О.</i>	Сучасні тенденції розвитку аудиту оплати праці.	198
<i>Марку А.Г.</i>	Внутрішній аудит у воєнний час.	200
<i>Мельничук Н.А.</i>	Напрямки розвитку аудиту в Україні.	202
<i>Олійник А.В.</i>	Документальні підтвердження при аудиті пошкоджень та руйнувань основних засобів підприємств унаслідок бойових дій.	204
<i>Омеляненко К.В.</i>	Сучасний стан і тенденції розвитку аудиту готової продукції.	207
<i>Піскун К.М.</i>	Проблематика аудиту розрахунків з органами соціального страхування.	209
<i>Рак Є.Г.</i>	Корпоративне управління та роль аудитора у забезпеченні економічної безпеки підприємства.	211
<i>Рябокін О.В.</i>	Особливості аудиту цифрового маркетингу як сучасного інструменту в бізнесі.	213
<i>Тарасюк Д.І.</i>	Тendenції розвитку інформаційного забезпечення аудиту виробничих запасів підприємств.	215
<i>Темченко О.П.</i>	Визначення рівня суттєвості в аудиті.	217
<i>Чепело О.А.</i>	Застосування хмарних технологій у аудиті фінансової звітності: можливості та виклики.	219
<i>Шакун Я.О.</i>	Хмарні технології в аудиті: перспективи застосування в Україні.	222
<i>Штукін О.М.</i>	Роль управлінського обліку та внутрішнього аудиту доходів і витрат у забезпеченні ефективного функціонування закладів громадського харчування в Україні в умовах воєнного стану.	224

Розділ 8. Розвиток інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту в контексті стратегії Україна-2030Е

<i>Антоненко Л.І.</i>	Ризики впровадження цифрових технологій в обліку та контролі.	227
<i>Бирук Д.А.</i>	Штучний інтелект в бухгалтерському обліку.	229
<i>Бойко О.В.</i>	Використання блокчейн технологій в обліку запасів.	231
<i>Бондаренко М.В.</i>	Особливості інформаційних технологій, застосовуваних для автоматизації обліку поточної дебіторської заборгованості.	233
<i>Буберенко А.Ю., Чевільча Р.Р.</i>	Рівні, переваги та ризики цифровізації економіки.	235
<i>Воловик Д.М.</i>	Основні переваги та недоліки використання комп'ютерних технологій в обліку розрахунків за виплатами працівникам.	237

<i>Галюк М.К.</i>	Проблеми обліку основних засобів в умовах автоматизованої обробки даних та шляхи їх вирішення.	240
<i>Глухенький С.Є.</i>	Застосування диджитал-технологій в обліку й аудиті витрат підприємства.	242
<i>Довбня І.С.</i>	Застосування «хмарних» технологій як сучасного інструменту в сфері бухгалтерського обліку.	244
<i>Івахненко Д.А.</i>	Застосування штучного інтелекту в аудиті в контексті стратегії Україна-2030Е.	246
<i>Кивенко С.В.</i>	Інформаційні технології у бізнес-аналізі.	248
<i>Ковбасенко А.</i>	Сучасні прикладні програмні рішення та їх функціональні можливості застосування в обліку основних засобів.	250
<i>Ковриженко А.О.</i>	Особливості інвентаризації матеріальних цінностей та відображення її результатів в обліку з використанням цифрових технологій.	252
<i>Крижановська Р.А.</i>	Особливості обліку грошових коштів в умовах використання цифрових технологій.	255
<i>Парфененко О.О.</i>	Цифрова трансформація бізнесу в Україні: виклики та перспективи для інформаційних систем обліку, аудиту та електронної звітності.	257
<i>Пекун В.В.</i>	Особливості обліку фонду оплати праці у бюджетних установах із використанням комп'ютерної обробки даних.	259
<i>Поливяна В.В.</i>	Сучасні тенденції розвитку теорії та практики обліку і аудиту: цифровий виклик.	260
<i>Приходько В.М.</i>	Місце облікової політики в управлінні запасами на підприємстві з використанням цифрових технологій.	264
<i>Прокопець О.П.</i>	Основні переваги та недоліки обліку фінансових результатів із використанням комп'ютерної обробки даних на підприємствах, установах, організаціях.	266
<i>Рагуля А. В.</i>	Стан і сучасні тенденції розвитку теорії та практики фінансової звітності в умовах цифрових технологій.	268
<i>Рагуліна А.О.</i>	Можливості BAS Agro для сільськогосподарського обліку.	270
<i>Селютін Є.Р.</i>	Організація первинного обліку та документування із використанням сучасних інформаційних технологій в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України.	272
<i>Сімон В.В.</i>	Особливості складання фінансової звітності підприємства з використанням комп'ютерної обробки даних.	274
<i>Соснок А.В.</i>	Шляхи вдосконалення обліку фінансової звітності підприємства в умовах диджиталізації.	276
<i>Сухай Т.І.</i>	Основні засоби підприємства: особливості автоматизованого аналізу ефективності їх використання.	277
<i>Цепух М.М.</i>	Бізнес-аналіз як інструмент управління підприємством в умовах цифрової трансформації.	279
<i>Чакун А.С., Григор'єва С.В.</i>	Особливості бухгалтерії в хмарах.	281
<i>Шишка М.С.</i>	Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку підприємства.	284
<i>Шуевич А.В., Науменко І.В.</i>	Від традиційного до інноваційного: розвиток інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту в контексті реалізації стратегії Україна-2030Е.	286
<i>Янушкевич Д.В.</i>	Удосконалення обліку доходів підприємства в умовах застосування комп'ютерних технологій.	288

Тези доповіді за темою «Порівняльна характеристика обліку амортизації основних засобів за НП(С)БО 7 та МСБО 16»

Ковальова Анна
студентка групи ООА-501. ОПМ
науковий керівник – *Коршикова Рената*
канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА НП(С)БО 7 ТА МСБО 16

У зв'язку з євроінтеграцією особливої актуальності набуває питання ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності не лише у відповідності до національних нормативних документів, а й згідно з міжнародними стандартами (далі – МСФЗ). Через існування значних розбіжностей між національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (далі - НП(С)БО 7) та міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (далі – МСБО 16) у питаннях обліку амортизації зазначених активів виникає необхідність вдосконалення національної нормативної бази у сфері бухгалтерського обліку, її упорядкування та наближення до МСФЗ не тільки задля забезпечення більш високого рівня зрозумілості обліково-аналітичних даних, а й з метою сприяння вирішенню економічних проблем, виходу вітчизняних товарів і послуг на міжнародний ринок та посиленню притоку іноземних інвестицій.

З огляду на те, що амортизація основних засобів, які в свою чергу являють собою невід'ємну частину суб'єкта господарювання будь-якої форми власності, має значний вплив на собівартість, ціноутворення, величину прибутку, розмір відрахувань з податку на прибуток та показники звітності в цілому, актуальними та важливими завданнями повстають виокремлення та порівняння нюансів обліку даного об'єкта відповідно до вказаних вище міжнародного і національного стандартів.

Чимало науковців у своїх працях досліджували специфіку обліку амортизації основних засобів за національною та міжнародною нормативно-правовою базою, зокрема Попова В.Д., Кизима Н.М., Озеран А.В., Коршикова Р.С., Шмиголь Н.М., Москалюк Г.О., Касич А.О., Селіванова Н.М., Короленко В.О., Горбачова Л.В. та інші. Однак, попри значні здобутки вчених, подальшого дослідження потребують аналіз та порівняння відмінностей вимог НП(С)БО 7 та МСБО 16 щодо формування облікової інформації про амортизацію основних засобів.

Відтворення основних засобів, які мають властивість морально та фізично зношуватися, є важливим чинником їх ефективного функціонування. Амортизаційні відрахування сприяють оновленню основних засобів, оскільки являються основним джерелом забезпечення відтворювальних процесів. Законодавча база, яка регламентує методику нарахування амортизації основних засобів, представлена НП(С)БО 7 «Основні засоби» та МСБО 16 «Основні засоби». Національні стандарти розроблялися на основі міжнародних та мають багато схожих елементів, проте незважаючи на це, існує ряд відмінностей між ними.

Відтак відповідно до зазначених нормативних актів сутність категорії «амортизація» є однаковою та визначається, як систематичне розподілення суми активу, яка амортизується, впродовж строку його корисної експлуатації [1, п. 4; 2, п. 6].

Також серед спільних ознак можна виділити схожість у визначенні строку корисної експлуатації основного засобу, який фіксується з урахуванням очікуваної корисності такого об'єкта для суб'єкта господарювання.

Подібними, проте неідентичними, є причини перегляду ліквідаційної вартості основного засобу та строку його корисного використання: у вітчизняній практиці повторний огляд відбувається наприкінці звітного періоду за умови, що очікувана економічна вигода від користування таким об'єктом буде зміненою та відрізнятиметься від результату попереднього

оцінювання, у міжнародній – в кінці кожного фінансового року, а в разі виявлення вищезазначених відхилень їх потрібно відобразити як зміну в облікових оцінках [3, с. 89].

Вітчизняна практика на відміну від міжнародної демонструє більш варіативний перелік методів нарахування амортизації основних засобів. Так, НП(С)БО 7 наводить п'ять методів для вибору, а саме: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий [1, п. 26]. В свою чергу МСБО 16 наводить тільки три методи: прямолінійний, зменшення залишку, суми одиниць продукції [2, п. 62]. Однак обмеження щодо використання інших способів нарахування амортизації міжнародним стандартом не встановлюються, тобто зафіксований перелік не є всеохоплюючим.

Концептуальні розбіжності існують з приводу початку і припинення нарахування амортизації основних засобів. Відповідно до НП(С)БО 7 амортизацію необхідно нараховувати починаючи з місяця, що є наступним за місяцем, в якому основний засіб став придатним для експлуатації, та припиняти – починаючи з місяця, що є наступним за місяцем його вибуття [1, п. 29]. За вимогами МСБО 16 таке нарахування здійснюється з моменту, коли об'єкт безпосередньо стає придатним до застосування, а припиняється з моменту його ліквідації або продажу [2, п. 55]. Тобто в даному випадку національне положення суперечить такому принципу бухгалтерського обліку, як нарахування, оскільки, наприклад, актив вже використовується та функціонує на підприємстві, але розпочинає амортизуватися лише з наступного місяця, така ж сама ситуація із вибуттям: приміром, у випадку реалізації основного засобу посеред місяця, амортизація ще буде нараховуватися до початку наступного. Таким чином, величина амортизаційних витрат буде різною при застосуванні двох стандартів [4, с. 376].

Крім того, національний стандарт зобов'язує підприємство призупинити нарахування амортизації на період, коли основний засіб тимчасово виведений з експлуатації, зокрема у зв'язку з реконструкцією, модернізацією, консервацією тощо [5, с. 916]. МСБО 16 такої можливості не передбачає, що є цілком логічно, адже в такий спосіб не порушиться положення, що лежить в основі амортизації, – не припиняється систематичне розподілення суми об'єкта, що амортизується, позаяк центральною властивістю основних засобів є саме безперервне моральне та фізичне зношення навіть під час періоду їх невикористання.

Ще однією принциповою відмінністю є визначення ліквідаційної вартості: НП(С)БО 7 визначає грошові потоки від вибуття основних засобів як майбутню вартість, тобто очікувану, а МСБО 16 – як теперішню [6, с. 58].

Також положення міжнародного стандарту відрізняють від національного і тим, що у деяких випадках земля має обмежений термін використання та амортизується [2, п. 59; 7, с. 65].

Отже, порівнюючи сьомий національний та шістнадцятий міжнародний стандарти саме стосовно обліку амортизації основних засобів, можна виокремити як спільні, так і відмінні риси.

Тотожними є пункти щодо визначення дефініції «амортизація» та встановлення термінів використання основного засобу. Близькими є положення відносно перегляду ліквідаційної вартості та строку експлуатації і переліку амортизаційних методів. Значні розбіжності існують в плані моментів нарахування, тимчасового припинення та зупинення амортизації, підходу до визначення ліквідаційної вартості та необхідності за певних умов амортизувати додатковий об'єкт – земельні ділянки.

Таким чином, виявлені розбіжності можна поділити на дві групи: суттєві, які необхідно усунути шляхом внесення змін і доповнень до положень національного стандарту, та несуттєві, які не впливають значною мірою на якість облікової інформації та не потребують усунення.

До суттєвих належать: моменти початку і зупинення нарахування амортизації основних засобів, трактування ліквідаційної вартості, призупинення нарахування амортизації основних засобів, що тимчасово виведені з експлуатації, та питання амортизації землі.

До несуттєвих можна віднести: варіативність методів нарахування амортизації основних засобів та періодичність перегляду ліквідаційної вартості і термінів корисної експлуатації об'єктів.

Виходячи з цього, доцільним є наближення вітчизняної практики ведення обліку амортизації основних засобів до зарубіжної шляхом узгодження та гармонізації НП(С)БО 7 з положеннями МСБО 16 для переймання світового досвіду, формування сприятливого інвестиційного клімату, зняття економічних перешкод та налагодження активної співпраці з іноземними компаніями.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>;
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» : затв. Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 р. Дата оновлення 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text;
3. Москалюк Г.О., Цуканова В.О. Основні засоби крізь призму обліку за П(С)БО та МСФЗ: порівняльний аналіз. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2021. № 9-10 (282-283). С. 86-91. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/286-287/pdf/86-91.pdf>;
4. Попова В.Д., Кизима Н.М. Особливості нарахування амортизації та її вплив на відтворення основних засобів. Молодий вчений. 2018. № 10 (62). С. 374-380. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=molv_2018_10\(1\)_91](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=molv_2018_10(1)_91);
5. Касич А.О., Леуська С.М. Порівняльний аналіз визначення основних засобів за міжнародними та національними стандартами. Економіка та суспільство. 2018. Випуск 18. С. 915-921. URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/13337/1/127.pdf>;
6. Озеран А.В., Коршикова Р.С. Гармонізація вимог П(С)БО України із МСФЗ щодо обліку основних засобів. Незалежний аудитор. 2016. № 15 (1). С. 54-61. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Na_2016_15_10;
7. Селіванова Н.М., Попович К.Ф. Оцінка міжнародного досвіду нарахування амортизації основних засобів. Економіка: реалії часу. 2019. № 2 (42). С. 63-70. URL: <http://dspace.op.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9691/1/63.pdf>.

Ковцун Марічка

студент

Кобець Дмитро

канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький, Україна

ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ

Останнім часом надзвичайно зріс інтерес до використання блокчейн технологій. Їх застосування дозволить вітчизняному бізнесу стати на шлях впровадження новітніх

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ
УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ ОКД»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(м. Скерневиці, Республіка Польща)
УНІВЕРСИТЕТ «UNIVERSITAT JUAME I»
(м. Кастельйон-де-ла-Плана, Іспанія)

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
АУДИТУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

18 травня 2023 р.

ОДЕСА 2023

УДК 657
ББК 65.052.2
О17

Відповідальні за випуск:

Голова оргкомітету конференції – *Ковальов А.І.*, ректор ОНЕУ, д-р екон. наук., професор

Члени оргкомітету:

Артюх Оксана – професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Белен Гілл де Абборноз Ногуер – професорка кафедри фінансів та бухгалтерського обліку Університету «Universitat Juame I» (Іспанія), д-р в бізнес адмініструванні;

Гайдаєнко Ольга – доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук;

Каменська Тетяна – голова Аудиторської палати України, д-р. екон. наук;

Крічун Петро – президент Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України, канд. екон. наук;

Кузіна Руслана – професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Куцик Петро – ректор Львівського торговельно-економічного університету, д-р. екон. наук;

Лазарь Ліліана – доцент, завідувачка Департаменту бухгалтерського обліку, аудиту та економічного аналізу Молдавської економічної академії (Республіка Молдова), канд. екон. наук;

Левандовська Ханна професор факультету економіки та менеджменту Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Республіка Польща), д-р екон. наук, координатор з академічної співпраці з країнами-партнерами Erasmus+;

Літвінов Олександр – проректор з наукової роботи ОНЕУ, д-р. екон. наук;

Лоханова Наталія – завідувачка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Миллер Петр – декан Соціально-економічного коледжу Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Республіка Польща), д-р екон. наук;

Парфенюк Наталія – президент ГО ПО Аудиторів, Бухгалтерів і Викладачів ОКД, Директор ТОВ «АФ «ТЕО-АУДИТ», практикуючий аудитор, бізнес-консультант;

Позняковська Наталія – завідувачка кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування, канд. екон. наук;

Яцунська Олеся – ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук.

Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2023. 305 с.

За точність викладення матеріалу та достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ У СВІТЛІ ІНТЕРГАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Kielek-Więclawska E., Черкашина Т.</i> Проблемні питання обліку криптовалют у зарубіжних країнах	8
<i>Kolisova V.</i> IFRS 9 «Financial instruments» and its impact on accounts receivable	11
<i>Lazari L.</i> Conceptual approaches related to equity capital	13
<i>Lewandowska H., Муренко Т.</i> Роль сучасних інформаційних систем в ефективному управлінні компанією	16
<i>Mihaila S., Codrean V., Frumusachi L.</i> Bibliometric study on claims at national and international level	18
<i>Rokoszewski K., Волчек Р., Москалюк Г.</i> Оцінка активів для цілей складання звітності під час воєнного стану	22
<i>Бачинський В., Кузьмінська К.</i> Теоретичні засади формування управлінської звітності підприємств	24
<i>Бойко О.</i> Проблемні питання складання комбінованої фінансової звітності	26
<i>Бондаренко Н.</i> Грошові кошти в обліковій політиці підприємства	28
<i>Вакулик Д.</i> Податкова звітність та її роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємства	31
<i>Вац О., Чміль Л.</i> Діджитал-інновації в обліку підприємницької діяльності	33
<i>Гавадзин Ю., Василюк М.</i> Формування фінансової звітності як джерела інформації для потреб менеджменту	35
<i>Гасасв І., Гаркуша С.</i> Особливості автоматизації процесу обліку грошових коштів	37
<i>Голов С.</i> Подальші кроки євроінтеграції у сфері обліку та звітування	39
<i>Головацька С.</i> Консолідована фінансова звітність: вітчизняний та зарубіжний досвід	41
<i>Головчак Г.</i> Діджиталізація обліково-аналітичних процедур як вимога часу	43
<i>Грибовська Ю.</i> Податкове зобов'язання і податковий кредит: розрахунок та бухгалтерський облік	45
<i>Грибовська Ю., Москаленко К.</i> Організація обліку витрат на промисловому підприємстві	47
<i>Дерун І., Мисака Г.</i> Перезавантаження нефінансової звітності: спроба ЄС	49
<i>Дорошук Н.</i> Облікова вартість запасів: вплив наслідків війни	52
<i>Зінченко О., Бівалькевич Є.</i> Інтеграційні аспекти розвитку бухгалтерського обліку	54
<i>Зінченко О., Бівалькевич Є.</i> Особливості обліку основних засобів за сучасних умов господарювання	57
<i>Зінченко О., Чучкевич Д.</i> Особливості застосування міжнародних стандартів при формуванні облікової політики	60
<i>Зубілевич С., Власюк І.</i> Вплив війни на розкриття невизначеності щодо безперервності діяльності у фінансовій звітності підприємств України	62
<i>Ігнат'єв О.</i> Деякі аспекти обліку доходів від надання транспортних послуг за НП(С)БО та МСФЗ	65
<i>Калюга Є.</i> Передумови впровадження накопичувальної пенсійної системи	67
<i>Калюжна Є., Радчук О.</i> Облік витрат допоміжних виробництв	70
<i>Кизим А., Нестеренко О.</i> Передумови і перспективи впровадження інтегрованої звітності в Україні	73
<i>Кірдіна О., Стещенко О.</i> Формування собівартості робіт з метою відображення в обліку	76

<i>Ковальова А.</i> Порівняльна характеристика обліку амортизації основних засобів за НП(С)БО 7 та МСБО 16	78
<i>Ковцун М., Кобець Д.</i> Використання блокчейн технологій в обліку	80
<i>Колесник К.</i> Організаційні аспекти підготовки та подання звіту в розрізі країн міжнародної групи компаній	83
<i>Кравченко І.</i> Питання ведення електронного бізнесу, обліку та аудиту на основі сучасних платформ digital економіки	85
<i>Ксьонжик І., Пятачук А.</i> Облік будівельних контрактів у державному секторі: порівняльна характеристика національного і міжнародного стандартів	87
<i>Кузуб М.</i> Ризики у бухгалтерському обліку: сутність і підходи до їх оцінки	89
<i>Кузуб М., Рогожинський М.</i> Проблеми і перспективи розвитку обліку в Україні	91
<i>Курдюк-Висоцька О., Демко І., Вагнер І.</i> Особливості визнання та відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності	93
<i>Кущик П.</i> Інформаційно-облікове забезпечення системи управління підприємством	96
<i>Левковець Н.</i> Застосування інформаційних систем бухгалтерського обліку	98
<i>Мазуренко Н.</i> Особливості обліку імпорتنних операцій в умовах адаптації до МСФЗ	100
<i>Матюха М., Смоляр М.</i> Електронні документи та їх нормативні аспекти	101
<i>Маціків О.</i> Особливості обліку витрат на виробництво на судноремонтних підприємствах	104
<i>Найкерська Г.</i> Природа криптовалюти як специфічного активу бухгалтерського обліку	105
<i>Нужна О.</i> Комунікативні навички та особистісні якості у професійній діяльності фахівця з обліку	107
<i>Онищенко В., Пустовий М.</i> Проблемні питання сучасного бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні	109
<i>Остап'юк Н., Климович Д.</i> Криптовалюта – не фінансовий інструмент	112
<i>Пахут А.</i> Особливості організації обліку оплати праці в період дії воєнного стану	114
<i>Позняковська Н.</i> Інститути громадянського суспільства України: стан та трансформація у воєнний час	117
<i>Понівняк Ю.</i> Використання технологій штучного інтелекту в бухгалтерському обліку підприємства	119
<i>Попова О.</i> Методика формування управлінської звітності в залежності від організаційної структури підприємства	120
<i>Пристемський О., Себро О.</i> Обліково-аналітичний аспект амортизаційної політики підприємств	123
<i>Радчук О.</i> Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками	125
<i>Савицька Т., Гевлич Л.</i> Сучасні проблеми вітчизняного обліку матеріальних активів	127
<i>Савчук К., Семенова С.</i> Особливості професійної етики бухгалтерів	129
<i>Синиця Ю., Пісклова С.</i> Використання МСФЗ банківськими установами України: сутність та зарубіжний досвід	132
<i>Сиротенко Н.</i> Особливості розкриття інформації українськими підприємствами в умовах воєнного стану	135
<i>Соколовська А., Макаренко А.</i> Облік руху грошових коштів на рахунках в банках у національній валюті	137
<i>Старенька О.</i> Ризики в обліковій системі діяльності сучасного підприємства	139
<i>Хомин І.</i> Дисонанс зносу та амортизації основних засобів	142
<i>Чабанюк О., Лобода Н.</i> Порядок реєстрації для роботи електронного документообігу в умовах асгод онлайн	145
<i>Шавурська О.</i> Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку на підприємствах видобувної промисловості	147
<i>Шевчук В.</i> Роль ESG рейтингів у прийнятті рішення щодо виходу з ринку країни-агресора (на прикладі російсько-української війни)	149

<i>Шерстюк О.</i> Формування інтегрованої звітності: обліковий аспект	151
<i>Шигун М., Журавель А.</i> Нова модель адміністрування податку на додану вартість	153
<i>Ясіньська І.</i> Управлінський облік витрат в системі управління закладами освіти в контексті європейської інтеграції	157
<i>Яцишена В., Пилявець В.</i> Організаційно-методологічні аспекти управлінського обліку нематеріальних активів та гудвілу	160

СЕКЦІЯ 2 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Brzezinski C., Artjux O.</i> Трансфертне ціноутворення: проблемні аспекти контролю	163
<i>Cojocaru V., Badicu G.</i> General aspects regarding the audit of "MOLDOVA INNOVATION TECHNOLOGY PARK" residents	165
<i>Idrian P., Ligaj M.</i> Challenges of logistics audit in the era of industry 4.0.	168
<i>Ligaj M., Idrian P.</i> Logistics audit, as a support in the effective management of the enterprise	173
<i>Soimu S., Badicu G.</i> Responsibilities of the audit firm regarding the projection, implementation and function of a quality management system	177
<i>Альошин В.</i> Напрями діджиталізації аудиту безперервності діяльності підприємств в умовах невизначеності	180
<i>Безверхий К.</i> Моделі аудиту інтегрованої звітності корпоративних підприємств	183
<i>Будько О., Шаповал А.</i> Організація аудиту фінансових результатів на підприємстві	184
<i>Грибовська Ю.</i> Внутрішній аудит: необхідність та методика проведення	187
<i>Грищенко О.</i> Організація контролю прокату майна	189
<i>Гришук Г.</i> Історія розвитку й оцінка сучасного стану контролю в Україні	191
<i>Губарєв О.</i> Проблеми розвитку промисловості України в умовах війни	193
<i>Дашкевич Т., Меліхова Т.</i> Аудит основних засобів	195
<i>Дудченко І., Омжаровська О.</i> Особливості проведення аудиту в умовах економічної нестабільності та кризових ситуацій	197
<i>Калюга О.</i> Організація обліку робочого часу в Україні	200
<i>Колісник А., Меліхова Т.</i> Аудит виробничих запасів	202
<i>Кулик Ю., Жигало А.</i> Проблеми та стратегічні напрями розвитку аудиту в умовах цифрової трансформації	204
<i>Лега О., Черненко К.</i> Використання офшорних зон як спосіб ухилення від оподаткування	207
<i>Лоханова Н.</i> Ризик-орієнтований підхід в аудиті відповідно до вимог МСА 315	210
<i>Лубенченко О.</i> Моніторинг системи управління якістю в аудиторській фірмі на основі моделі ділової досконалості ЄВ	211
<i>Малишкін О.</i> Ефект впровадження е-аудиту податків	213
<i>Москаль Н.</i> Мотивація персоналу аудиторської фірми в контексті управління якістю	216
<i>Нежива М.</i> Аудит злиття та поглинання в умовах відкритої економіки	218
<i>Озеран А., Озеран В.</i> Актуальне про нормативно-правове забезпечення аудиторської діяльності в Україні	219
<i>Пісклова С., Меліхова Т.</i> Аудит готової продукції підприємства	222
<i>Пічкур В.</i> Вплив змін законодавства та воєнного стану на аудит в контексті євроінтеграції	225
<i>Продан М., Лучко М.</i> Вплив діджитал-технологій на формування компетентностей аудиторів та їхній професійний інструментарій	228
<i>Самострол С.</i> Аудит в Україні в умовах дії воєнного стану	231
<i>Сарахман О., Шурпенкова Р.</i> Вплив війни на аудиторську професію	233

<i>Свічкач Н., Кім О.</i> Особливості контролю за міжнародним оподаткуванням в умовах євроінтеграційних процесів в Україні	234
<i>Селіванов В.</i> Управління якістю в аудиторській діяльності очима розробника програмного забезпечення	237
<i>Слободяник Ю.</i> Проблеми розвитку аудиту державних фінансів в Україні в контексті євроінтеграції	239
<i>Таратута Л.</i> Незалежний аудит фінансового стану юридичної особи під час набуття істотної участі у страховику	241
<i>Топоркова О., Коваленко М.</i> Індикатори аудиторської оцінки безперервності діяльності	244
<i>Фабіяньська В.</i> Ставлення аудиторів до початкових залишків на рахунках бухгалтерського обліку в контексті Міжнародних стандартів аудиту	246
<i>Худякова Д., Нестеренко О.</i> Аудит обліку витрат на виробництво продукції: проблеми і шляхи вирішення	249
<i>Щур К., Скоробогатова Н.</i> Використання штучного інтелекту в аудиторській діяльності: досягнення та перспективи	252

СЕКЦІЯ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

<i>Lewandowska H.</i> Employment of econometric models for assessment and forecasting the hazard of selected business areas	254
<i>Ачкасова С., Дяченко З.</i> Вибір альтернатив забезпечення ефективності організації валютних операцій в банку	255
<i>Боршони А.</i> Аналіз економічних показників бізнесу в умовах війни	257
<i>Іванков В.</i> Розвиток методів судової економічної експертизи	260
<i>Іонін Є.</i> Аналітичне забезпечення бізнес-процесів в умовах використання диджитал-технологій	262
<i>Кацена Н., Горошанська О.</i> Економічний аналіз в інформаційній системі управління бізнесом: мейнстрим-тенденції та методичний інструментарій	266
<i>Кравець Д.</i> Методи аналізу фінансових активів	268
<i>Кришталь Г., Василькопова Е., Ліпчевська Л.</i> Інформаційне забезпечення аналізу стану та ефективного використання оборотних коштів	270
<i>Босак А., Кукоба М.</i> Вектори розвитку економічного аналізу: реалії сьогодення	273
<i>Малик М.</i> Аналізування і типізація методів тактичного планування у системі циркулярних бізнес-моделей підприємств	275
<i>Мельникова М.</i> Про деякі особливості економічного аналізу діяльності підприємств-учасників промислового симбіозу	277
<i>Мироненко М.</i> Деякі підсумки господарської діяльності науково-дослідної установи у IV кварталі 2022 року	279
<i>Мищук Є.</i> Євроінтеграція та економічний аналіз у контексті публічної служби	282
<i>Нечитайло О.</i> Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами торгових підприємств на прикладі ТОВ «КРАЇНА ІГРАШОК»	284
<i>Нужна О., Пашкевич А.</i> Аналіз інвестиційної активності підприємств транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності України	287
<i>Нужна О., Сулік О.</i> Факторний аналіз коефіцієнта покриття лікарняних закладів України	289
<i>Нужна О., Чернюк С.</i> Аналіз динаміки власного капіталу підприємств сільського, лісового та рибного господарства України	291
<i>Птіцина Л.</i> Шляхи удосконалення проведення економічного аналізу для підвищення ефективності роботи страхової компанії	293

<i>Семенова К.</i> Аналіз тенденцій фінансового стану підприємств України	295
<i>Тлущкевич Н.</i> Оцінка обсягів реалізації продукції та кількості суб'єктів господарювання у швейній галузі України	298
<i>Тульчинська С., Солосич О.</i> Перспективи розвитку економічного аналізу в умовах активних процесів інтелектуалізації	300
<i>Ходзицька В.</i> Нефінансовий стратегічний аналіз корпорацій: вплив глобальних принципів управлінського обліку	301
<i>Чернишова Л.</i> Аналіз основних джерел фінансово-інвестиційної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу	303